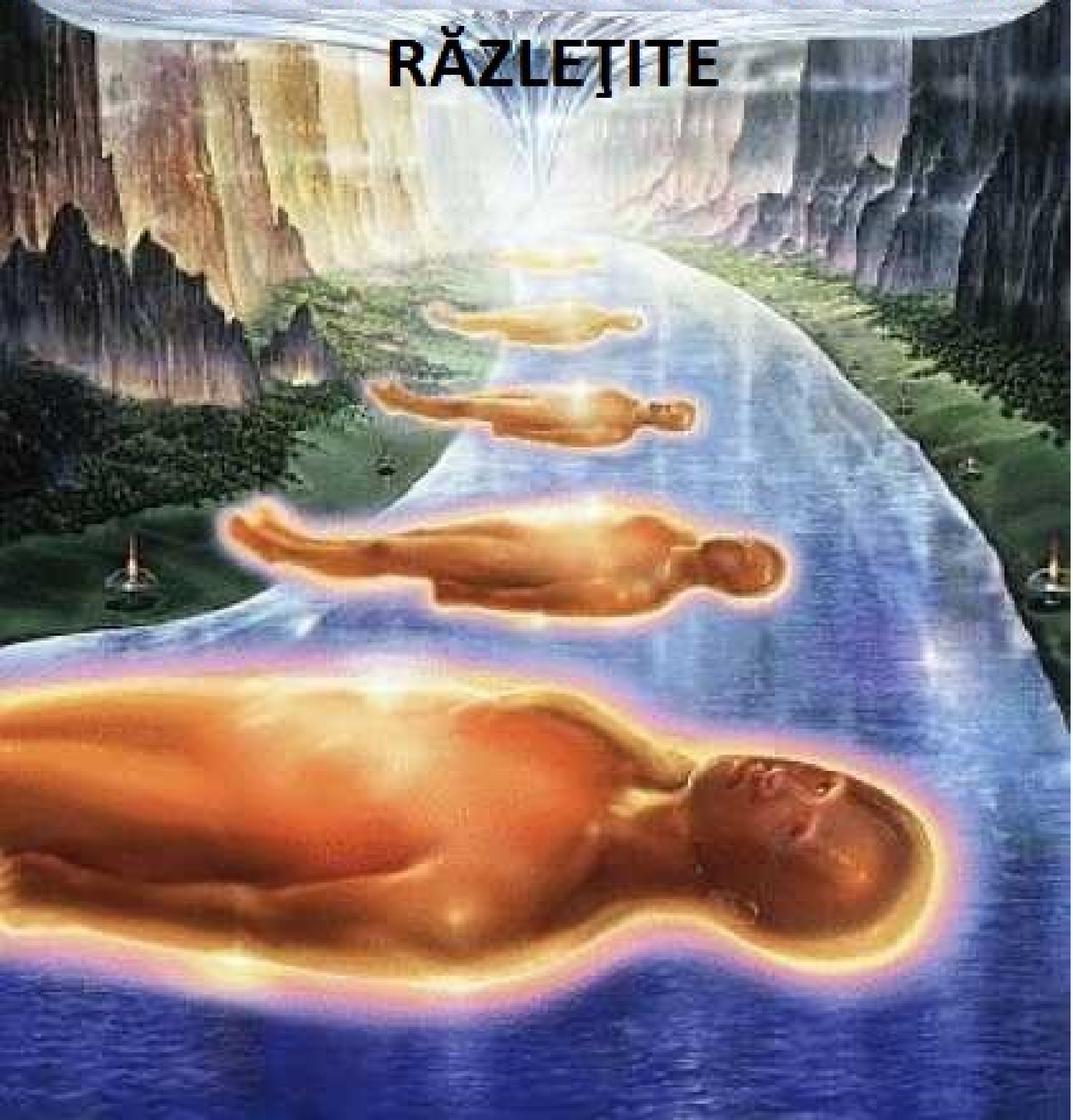
WINNER OF THE HUGO AWARD

PHILIP JOSÉ FARMER

VOLUMUL I DIN SAGA RIVERWORLD

ÎNAPOI LA TRUPURILE VOASTRE RĂZLEŢITE



Philip José Farmer

LUMEA FLUVIULUI

ÎNAPOI LA TRUPURILE VOASTRE RĂZLEŢITE!

Volumul 1

TRADUCERE DE GABRIEL STOIAN

Philip José Farmer 1971
TO YOUR SCATTERED BODIES GO

Editura NEMIRA
1996

1

Soţia îl strânsese în braţe de parcă ar fi fost în stare să pună moartea pe fugă.

— Doamne, sunt pierdut! strigase el.

Prin uşa deschisă văzuse o cămilă neagră şi uriaşă, cu o singură cocoaşă, şi auzise clinchetul clopoţeilor de la harnaşamentul ei, mângâiaţi de vântul fierbinte al deşertului, Apoi, în cadrul uşii apăruse un cap uriaş, acoperit cu un turban negru. Ţinând o coasă argintie în mână, eunucul tuciuriu se strecurase înăuntru precum un nor. Spaimă a Plăcerilor şi Ruină a Societăţii, moartea apăruse în sfârşit...

Întuneric. Neant. Nici măcar nu-şi dăduse seama că inima i se oprise. Neant.

Apoi se trezi cu ochii deschişi. Inima îi bătea cu forţă. Se simţea puternic, viu! Guta care-i chinuise picioarele, sfârşeala ficatului, junghiurile din inimă, toate deveniseră amintiri.

Era atâta linişte, încât îşi putea simţi sângele pulsându-i în tâmple. Se afla singur într-o lume din care sunetele dispăruseră.

Lumina strălucitoare, egală ca intensitate, îl înconjura din toate părţile. Vedea, dar nu putea interpreta imaginile. Ce erau lucrurile acelea aflate deasupra, dedesubt, alături de el? Unde se găsea?

Încercă să se ridice în capul oaselor şi simţi, ca o ameninţare încă nelămurită, panica. Nu află nici un punct de sprijin, fiindcă atârna pur şi simplu în gol. Tentativa îl făcu să se mişte înainte şi în sus, foarte încet, de parcă ar fi plutit într-un lichid vâscos. La vreo treizeci de centimetri depărtare de vârful degetelor se găsea o bară dintr-un metal roşu, strălucitor; care venea dinspre infinit, coborând la nesfârşit. Fiind singurul obiect aparent solid la îndemână, încercă s-o apuce, însă ceva invizibil îi opuse rezistenţă. Ca şi cum nişte linii de forţă exercitau o presiune asupra lui, respingându-l.

Se răsuci cu gesturi lente, încercând un salt peste cap. Forţa necunoscută îl opri când mai avea puţin şi ar fi atins bara cu degetele. Se încordă si reuşi să înainteze câţiva milimetri. În acelaşi timp, trupul începu să i se rotească de-a lungul axei longitudinale. Trase aer în plămâni, scoţând un sunet amintind de hârşâitul unui ferăstrău. Deşi conştient că nu putea găsi nici un punct de sprijin, nu reuşi să-şi stăpânească dorinţa instinctivă de a vântura disperat din mâini, străduindu-se să se agaţe de ceva.

Nu putea spune dacă era cu faţa în „jos" sau în „sus". Poziţia era oricum opusa celei în care se trezise. Într-un fel sau altul, asta nu avea nici o importanţă. „Sus" ori „jos", imaginea era aceeaşi. Suspendat în spaţiu, stătea susţinut de un înveliş invizibil şi imperceptibil. La aproape doi metri „dedesubt" văzu trupul unei femei cu pielea foarte albă. Era goală şi complet lipsită de păr. Părea să doarmă. Ţinea ochii închişi, iar sânii i se ridicau şi coborau în ritmul respiraţiei. Stătea cu picioarele drepte şi lipite, ţinându-şi braţele de-a lungul trupului. Se rotea încet, ca un pui la frigare.

Amândoi se supuneau aceleiaşi forţe de rotaţie. Îndepărtându-se încet de ea, văzu câteva şiruri de trupuri goale lipsite de păr, bărbaţi, femei şi copii, învârtindu-se în tăcere. Deasupra lui se afla trupul gol, lipsit de pilozităţi, al unui negru.

Lăsându-şi bărbia în piept, se uită de-a lungul propriului său trup. La rândul lui, era gol şi fără urmă de păr. Avea pielea netedă, iar pântecele îi era vălurit de muşchi şi îşi simţea coapsele puternice, tinere. Venele care până nu demult ieşeau în evidenţă, precum nişte muşuroaie de cârtiţă, dispăruseră. Nu mai avea trupul bătrânului neputincios şi bolnav de şaizeci şi nouă de ani care murise doar cu câteva momente mai devreme. Iar nenumăratele cicatrice dispăruseră.

Abia acum observă că în jurul său nu era nici un bătrân. Întrucât absenţa părului pubian şi capilar făcea trupurile să pară în acelaşi timp tinere şi bătrâne, îi veni greu să le

stabilească vârsta, însă toate arătau de douăzeci şi cinci de ani.

Deşi se fălise mereu că nu ştie ce înseamnă frica, în aceste momente simţi cum ea face să-i îngheţe în gâtlej ţipătul pornit din adâncul fiinţei. Apăsat de acest sentiment, se trezea la o nouă viaţă.

La început fusese uimit că încă trăieşte. Mai apoi, poziţia sa din spaţiu şi dispunerea elementelor noului mediu înconjurător îi amorţiseră simţurile. Vedea şi simţea totul ca printr-un geam gros, semitransparent. Câteva clipe mai târziu, percepu o explozie lăuntrică. Aproape sonoră, precum deschiderea bruscă a unei ferestre.

Lumea luă o înfăţişare pe care o simţea aproape, dar nu o putea înţelege. Deasupra, în lături, dedesubt, atât cât reuşi să cuprindă cu privirea, văzu doar trupuri. Erau dispuse în şiruri verticale şi orizontale. Cele orizontale erau separate de bare roşii, subţiri, dintre care una se afla la treizeci de centimetri depărtare de picioarele celor care dormeau, iar cealaltă la aceeaşi distanţă de capetele lor. Între un trup şi cele care îl înconjurau era o distanţă de cel puţin doi metri.

Vergelele metalice porneau dintr-un abis al cărui capăt nu se vedea şi se avântau într-un alt abis fără sfârşit. Nuanţa aceea cenuşie în care dispăreau vergelele şi trupurile nu era nici pământ nici cer. În depărtare nu se vedea decât strălucirea mată a infinitudinii.

Într-o parte se afla un bărbat negricios cu trăsături toscane. În cealaltă parte, o indiancă din Asia, iar dincolo de ea, un bărbat solid, cu aspect de nordic. Abia la a treia rotaţie reuşi să-şi dea seama ce anume îi reţinuse atenţia asupra lui. Imediat mai jos de cot, braţul drept era roşu. Părea lipsit de piele.

Câteva secunde mai târziu, la mai multe rânduri depărtare, văzu trupul unui bărbat adult căruia îi lipseau pielea şi toţi muşchii feţei.

Existau şi alte corpuri incomplete. Departe, în interiorul unui schelet, se profila neclar o întreagă harababură de organe. Rotindu-se fără încetare, observă şi alte lucruri, în

vreme ce inima i se zbătea înspăimântată în piept. Înţelesese deja că se găsea într-o încăpere de dimensiuni colosale, unde vergelele metalice radiau un soi de forţă care, în mod inexplicabil, susţinea şi răsucea milioane - poate chiar miliarde - de fiinţe omeneşti.

Unde era acest loc?

Sigur nu în oraşul Triest din Imperiul Austro-Ungar al anului 1890.

Nu amintea deloc de iadul sau raiul despre care auzise ori citise, deşi până atunci crezuse că a dobândit cunoştinţe despre toate teoriile vieţii de după moarte.

Murise. Iar acum era din nou viu. Cât trăise, ideea vieţii de după moarte îi stârnise un surâs batjocoritor. De data asta trebuia să-şi recunoască greşeala. Însă în aceste clipe nu era nimeni prin preajmă care să-l admonesteze: „Şi doar ţi-am spus, necredincios afurisit!”

Dintre milioanele de indivizi, era singurul treaz. Învârtindu-se într-un ritm pe care-l aprecie la o rotaţie completă efectuată în zece secunde, văzu şi altceva, care-i provocă un icnet de uimire. La cinci rânduri depărtare se afla un trup care, la prima vedere, părea uman. Însă nici un specimen de Homo sapiens nu prezenta trei degete, plus cel gros, la mână şi câte patru degete la picior. Nici nas şi buze subţiri şi negricioase, ca ale câinelui. Sau scrot cu numeroase proeminenţe mici. Cu atât mai puţin urechi cu asemenea spirale ciudate.

Spaima i se risipi. Deşi nu-şi reluă ritmul obişnuit, inima încetă să-i mai bată atât de rapid. Mintea i se limpezi. Trebuia să iasă din starea aceasta, în care se simţea la fel de neajutorat ca un porc pus în frigare. Voia să ajungă lângă cineva care să-i poată spune ce căuta într-un asemenea loc, cum nimerise aici şi de ce.

Hotărârea trebuia materializată.

Ridică picioarele şi izbi cu ele în gol, descoperind astfel că acţiunea, ori, mai curând, reacţiunea, îl împinse înainte cu vreun centimetru. Repetă mişcarea şi, în ciuda rezistenţei întâmpinate, se mai deplasă puţin. Dar imediat ce încetă să se mişte se trezi mutat încet spre locul din care

pornise. Îşi simţi picioarele şi braţele împinse cu blândeţe către poziţia rigidă, aşa cum fuseseră la început.

Revoltat, izbind din picioare şi mişcându-şi braţele cu gesturi ritmice de înotător, reuşi să-şi croiască drum spre vergeaua metalică. Cu cât se apropia de ea mai mult, cu atât mai puternică devenea reţeaua de forţă. Nu se dădu bătut. Dacă renunţa, urma să fie împins înapoi la locul de plecare, fără a mai avea după aceea puterea să reînceapă lupta. Iar lui nu-i stătea în fire să se recunoască învins atâta vreme cât mai avea în trup o fărâmă de vlagă.

Gâfâia, trupul îi era scăldat în sudoare, mişcarea braţelor şi a picioarelor părea frânată de o substanţă vâscoasă, iar distanţa parcursă, neînsemnată. Apoi, cu degetele mâinii stângi, atinse bara. Era caldă şi dură.

Înţelese brusc în ce parte se afla „jos”. Căzu.

Atingând vergeaua, rupsese vraja. Plasa de aer din jur se destrămase fără un sunet, iar el se prăbuşea în gol.

Fiind destul de aproape de bară, reuşi să o apuce cu mâna. Oprirea bruscă a mişcării îl făcu să se izbească dureros cu şoldul de ea. Alunecând de-a lungul barei, simţi că pielea palmei îi ia foc, apoi se agăţă şi cu cealaltă mână şi se opri.

În faţa lui, de partea opusă a barei, începuseră să cadă şi celelalte trupuri. Coborau cu viteza pe care o capătă corpurile aflate în cădere liberă pe Pământ, fiecare menţinându-şi poziţia rigidă şi distanţa faţă de cele de deasupra sau de dedesubt. Îşi continuau chiar şi rotirea în jurul axei longitudinale.

Adierea aerului pe spinarea transpirată îl făcu să se răsucească în jurul barei. În urma lui coborau şi adormiţii din şirul de deasupra, în care se aflase şi el până atunci. Unul după altul, de parcă ar fi fost aruncaţi metodic printr-o trapă, treceau în viteză pe lângă el, rotindu-se încet. Cât pe ce să fie atins de capetele lor. Din fericire, când se lovise de bara metalică, nu fusese azvârlit cât colo, în gol, alături de ceilalţi.

Corpurile cădeau ca într-o procesiune grandioasă. Trup după trup, revărsându-se de o parte şi de alta a barei, în

vreme ce restul, milioane şi milioane de indivizi, îşi continuau somnul. Privi uimit, uitând de sine. Apoi se apucă să numere trupurile; ţinuse dintotdeauna la precizie. Dar când ajunse la trei mii unu renunţă. După aceea, contemplă cascada de trupuri. Pe câte rânduri fuseseră stivuite? Şi cât de jos puteau să cadă? Fără să vrea, atingând bara, întrerupsese câmpul de forţă emanat de ea şi declanşase prăbuşirea lor.

Nu avea cum să urce pe bara metalică, în schimb putea coborî de-a lungul ei. Începu să-şi dea drumul în jos, apoi, ridicând ochii, ignoră trupurile care treceau rapid pe lângă el. Venind de deasupra, un murmur tindea să acopere fâşâitul provocat de trupurile aflate în cădere.

Un obiect ciudat, alcătuit dintr-o substanţă verde, strălucitoare, semănând cu o canoe, se strecura între coloana celor care cădeau şi cea învecinată, a celor suspendaţi în nemişcare. Ambarcaţiunea aeriană părea să plutească liber, iar faptul că nu-şi dăduse seama de calamburul care-i trecuse prin minte dădea măsura exactă a spaimei ce-l stăpânea. Nici un mijloc vizibil de susţinere. Ca o corabie vrăjită din *O mie şi una de nopţi*.

De după bordaj se iţi un cap. Ambarcaţiunea se opri, iar murmurul încetă. Alături de primul cap apăru încă unul. Ambele cu părul negru, lung şi drept. Chipurile dispărură imediat, zgomotul reveni cu putere sporită, iar canoea coborî către el. Când se apropie la un metru şi jumătate, se opri. Pe prora de culoare verde avea înscris un mic simbol: o spirală albă, deschizându-se spre dreapta. Unul dintre ocupanţi vorbi într-o limbă care folosea multe vocale, în care apăreau frecvente sunete ocluzive glotale, uşor de distins. Aducea oarecum cu polineziana.

Crisalida invizibilă din jurul lui se întări pe neaşteptate. Trupurile aflate în cădere liberă pierdură din viteză, apoi se opriră. Încă încleştat de ţeavă, se simţi cuprins şi ridicat de o forţă căreia nu i se putea opune. Deşi se agăţă cu disperare, picioarele îi fură mişcate în sus şi într-o parte, iar corpul urmă curând aceeaşi direcţie de deplasare. La scurt timp după aceea era aşezat cu faţa în jos. Mâinile îi

fuseseră desprinse cu forţa; simţi că-i fuseseră retezate toate legăturile cu viaţa, lumea, pierzându-şi chiar şi echilibrul interior. Începu să lunece în sus, rotindu-se. Trecu pe lângă ambarcaţiune şi ajunse deasupra ei. Cei doi bărbaţi atrăgători din canoe erau dezbrăcaţi, având pielea negricioasă a arabilor yemeniţi. După trăsăturile feţei păreau nordici, semănând cu puţinii islandezi pe care-i cunoscuse.

Unul dintre ei întinse în faţă un obiect metalic, de mărimea unui creion. Luă linia de ochire de-a lungul lui, de parcă s-ar fi pregătit să slobozească vreun proiectil.

Bărbatul care plutea în aer strigă plin de ură, mânie şi neputinţă, şi-şi flutură braţele către vehicul.

— Voi ucide! urlă el. Ucide! Ucide!

Uitarea îl cuprinse iarăşi.

2

Zăcea întins pe iarba din apropierea ochiurilor de apă şi a sălciilor plângătoare, iar Dumnezeu stătea aplecat deasupra lui. Avea ochii larg deschişi, simţindu-se nevolnic precum un nou-născut. Dumnezeu îl împungea în coaste cu vârful unei cârje din fier. Dumnezeu era un bărbat înalt, între două vârste. Avea barba lungă şi neagră, în furculiţă, şi era îmbrăcat elegant, de sărbătoare, ca un gentleman din cel de-al cincizeci şi treilea an al domniei Reginei Victoria.

— Ai întârziat, spuse Dumnezeu. Termenul scadent a trecut de mult, să ştii.

— Ce datorii am? întrebă Francis Burton[1].

Îşi trecu vârful degetelor peste coaste pentru a se convinge că erau întregi.

[1] Richard Francis Burton (182l-1890), explorator englez. A scris numeroase cărţi de călătorie. Cunoscând treizeci şi cinci de limbi, a tradus în engleză *O mie şi una de nopţi*, o serie de scrieri erotice arabe, *Kama Sutra* indiană şi altele. Ca explorator a întreprins două călătorii pentru a descoperi izvoarele Nilului, fără a reuşi, însă ajungând la Lacul Tanganika (n. tr.)

— Eşti dator pentru carne, îi răspunse Dumnezeu, înghiontindu-l din nou cu cârja. Fără a mai aminti de spirit. Ai datorii pentru carne şi spirit, care sunt unul şi acelaşi lucru.

Burton se zbătu, încercând să se ridice în picioare. Nimeni, nici măcar Dumnezeu, nu putea scăpa nepedepsit pentru acele ghionturi.

Neluând în seamă eforturile lui zadarnice, Dumnezeu scoase un ceas mare de aur din buzunarul jiletcii, deschise capacul masiv şi gravat, privi limbile şi rosti:

— De mult s-a dus termenul. Apoi întinse cealaltă mână, cu palma desfăcută. Plăteşte, domnule. Altfel mă văd silit să aplic sechestru.

— Pentru ce?

Se lăsă întunericul. Dumnezeu începu să se facă una cu el. Abia atunci observă Burton că Dumnezeu îi semăna. Avea părul la fel de drept, chipul ca de arab, la fel de brunet, ca şi ochii negri, pătrunzători, pometţii înalţi, buzele groase şi bărbia proeminentă, cu o gropiţă adâncă. Aceleaşi cicatrice mari şi adânci, lăsate de lancea somaleză care-i străpunsese falca în bătălia de la Berbera, se aflau şi pe obrajii Lui. Mâinile şi picioarele lui Burton erau delicate, contrastând cu umerii Lui laţi şi cu pieptul puternic. Şi El avea mustăţi groase şi barba lungă despicată, detaliu care-i făcuse pe beduini să-l poreclească pe Burton „Părintele Mustăcioşilor”.

— Arăţi ca Diavolul, zise Burton, dar Dumnezeu se confunda deja cu bezna adâncă.

3

Încă dormea, însă atinsese acea stare a conştiinţei care-i îngăduia să-şi dea seama că visase. Lumina zilei alunga întunericul.

Apoi Burton deschise ochii. Nu recunoscu locul în care se găsea.

Deasupra avea cerul albastru. Trupul gol îi era mângâiat de o adiere uşoară. Capul lipsit de păr, spatele, picioarele,

palmele atingeau iarba. Întoarse capul spre dreapta şi văzu câmpia acoperită cu iarbă verde, foarte deasă şi scurtă. Cale de aproape o milă, şesul urca pe nesimţite. Dincolo de câmpie se afla un şir de coline, ale căror pante erau la început blânde, apoi deveneau abrupte şi, pe măsură ce urcau spre munţi, dădeau înălţimilor un aspect neregulat. Zona deluroasă părea să se întindă pe vreo două mile şi jumătate. Toate pantele erau acoperite cu arbori, dintre care unii sclipeau în nuanţe de purpuriu, albastru deschis, verde pal, galben orbitor şi roz închis. Munţii situaţi dincolo de dealuri ţâşneau brusc spre cer, aproape perpendicular şi incredibil de înalţi. Pătaţi de negru şi verde-albăstrui, arătau ca o rocă vulcanică sticloasă, cu zone imense împânzite de licheni, care ocupau cel puţin un sfert din suprafaţa versanţilor.

Între el şi dealuri văzu multe trupuri omeneşti. Cel mai apropiat, la doar un metru, era acela al unei femei albe care se aflase dedesubtul lui în şirul vertical.

Vru să se ridice, dar avea membrele greoaie şi amorţite. Cu mare efort, pe moment reuşi doar să-şi încline capul spre stânga. Pe câmpia care cobora domol spre un fluviu situat la aproape o sută de metri depărtare se aflau multe alte trupuri. Fluviul era lat de circa o milă, iar pe malul celălalt se întindea altă câmpie, largă de o milă, urcând uşor până la poalele unor dealuri împădurite, dincolo de care se ridicau munţii impunători şi abrupţi, smălţuiţi în negru şi verde-albăstrui. Într-acolo era estul, gândi el nepăsător. Soarele abia trecuse de crestele acelor munţi.

Aproape de malul fluviului se vedea o structură stranie. Părea din granit cenuşiu, împestriţat cu vinişoare roşiatice, având aspectul unei ciuperci. Piciorul solid era înalt de numai un metru şi jumătate, iar pălăria din vârf avea un diametru de aproape cincisprezece metri.

Reuşi să se ridice cât să se poată sprijini într-un cot.

De-a lungul malului existau şi alte ciuperci din granit.

Pe toată întinderea câmpiei se zăreau fiinţe omeneşti chele, aşezate la aproximativ doi metri una de alta. Majoritatea stăteau întinse cu faţa în sus, privind lung la

cer. Unele începuseră să se mişte, uitându-se în jur sau chiar ridicându-se în capul oaselor.

Făcu şi el acelaşi lucra şi-şi pipăi capul şi faţa. Netede.

Trupul nu mai era acela ofilit, umflat, plin de riduri şi zbârcituri al bătrânului de şaizeci şi nouă de ani de dinaintea morţii. Avea pielea catifelată şi muşchii puternici de pe vremea tinereţii. Acelaşi trap pe care-l remarcase când plutise, visând, printre barele metalice. Vis? I se păruse prea real. Fusese cu totul altceva.

În jurul încheieturii mâinii descoperi o bandă subţire, dintr-un material transparent, de care era legată o cureluşă de cincisprezece centimetri. Celălalt capăt era înnodat de un arc metalic, de fapt mânerul unui cilindru din metal cenuşiu, cu un capac bine închis.

Lent, simţindu-şi mintea prea împâclită pentru a se putea concentra, ridică cilindrul. Cântărea mai puţin de jumătate de kilogram, prin urmare, chiar gol pe dinăuntru, nu putea fi din fier. Avea un diametru de patruzeci şi cinci de centimetri şi înălţimea de peste şaptezeci de centimetri.

Toată lumea purta câte un obiect similar legat de încheietură.

Nesigur, percepând că inima începe să-i bată tot mai tare şi simţurile i se trezesc la viaţă, se ridică în picioare.

Mulţi alţii făceau la fel. Feţele împietrite ale unora trădau lipsa de putere sau uimirea. Unii păreau temători. Ţineau ochii larg deschişi, privind în toate părţile. Respirau precipitat, şuierător. Alţii tremurau de parcă ar fi fost bătuţi de un vânt îngheţat, deşi aerul era cald şi plăcut.

Lucrul cel mai ciudat, cu totul nemaiîntâlnit şi tocmai de aceea înspăimântător, era liniştea aproape deplină. Nimeni nu scotea un sunet; auzi doar şuierul respiraţiei celor din preajma sa, apoi răsună un plesnet slab când un bărbat se bătu cu palma peste picior, urmat de fluieratul discret al unei femei.

Rămăseseră cu gurile căscate, de parcă ar fi fost pe punctul de a spune ceva.

Începură să umble de colo-colo, privindu-şi reciproc feţele, uneori întinzând mâna pentru a se atinge. Îşi târâiau

picioarele desculţe, pornind într-o direcţie, apoi, răzgândindu-se, o luau înapoi, priveau cercetător dealurile, copacii încărcaţi de flori uriaşe, viu colorate, munţii semeţi, pătaţi de licheni, fluviul cu unde verzi, scânteietoare, pietrele în formă de ciupercă, cilindrii din metal cenuşiu şi cureluşele de la încheietura mâinilor.

Câţiva îşi mângâiară ţestele fără păr şi obrajii.

Toţi se lăsaseră pradă unei mişcări absurde, învăluite de tăcere.

Brusc, o femeie începu să suspine. Se prăbuşi în genunchi, îşi azvârli capul pe spate şi scoase un urlet. Aproape simultan, de lângă malul fluviului, se auzi urletul altcuiva.

Aceste două izbucniri sunară ca nişte semnale, capabile să desferece glasurile oamenilor.

Bărbaţii, femeile şi copiii începură să strige, să scâncească, zgâriindu-şi feţele cu unghiile, lovindu-se cu pumnii în piept, lăsându-se în genunchi, înălţându-şi braţele spre cer în semn de rugă, rostogolindu-se, lătrând sau urlând ca lupii, azvârlindu-se la pământ şi încercând să-şi îngroape chipurile în iarbă ca şi cum, asemenea struţului, ar fi putut alunga realitatea înconjurătoare.

Burton simţi cum valul de nebunie şi groază îl cuprinde şi pe el. Vru să îngenuncheze pentru a se ruga să fie mântuit de judecată. Cerşi îndurare. Nu dorea să vadă chipul orbitor al lui Dumnezeu apărând deasupra munţilor, mai strălucitor decât soarele. Nu era chiar atât de curajos şi de curat cum îşi închipuise. Judecata avea să fie atât de cumplită, de definitivă, încât nici nu îndrăznea să se gândească la ea.

Avusese cândva o viziune în care se făcea că stă în faţa lui Dumnezeu. Mic şi gol în mijlocul unei câmpii necuprinse, numai că atunci fusese singur. Apoi, Dumnezeu, măreţ ca un munte, pornise cu paşi uriaşi spre el. Iar el, Burton, nu dăduse înapoi şi-L înfruntase.

Aici nu se vedea nici un Dumnezeu, însă se simţea îndemnat s-o rupă la goană. Porni în fugă de-a latul câmpiei, împingând bărbaţi şi femei din calea lui, ori sărind peste cei care se tăvăleau pe pământ. În vreme ce alerga,

urla: „Nu! Nu! Nu!” Îşi învârtea braţele ca o morişcă, încercând să alunge primejdii nevăzute. Cilindrul legat de încheietură se rotea nebuneşte.

Când începu să gâfâie atât de tare încât nu mai avu forţă să urle, iar braţele şi picioarele păreau să-i fi devenit de plumb, şi-şi simţi plămânii arzând şi inima bubuind să-i sară din piept, se aruncă sub primul copac ieşit în cale.

După o vreme se ridică şi privi spre câmpie. Mulţimea uitase de urlete şi răcnete, sporovăind neostoit. Aproape toţi vorbeau în acelaşi timp, fără să se sinchisească dacă erau ascultaţi. Nu reuşi să distingă vreun cuvânt inteligibil. Bărbaţi şi femei se îmbrăţişau, sărutându-se de parcă s-ar fi cunoscut foarte bine în vieţile anterioare, iar acum ţineau să se asigure unii pe alţii privind identitatea şi realitatea lor.

În mulţime se găseau şi copii. Cu toate acestea, nici unul nu avea sub cinci ani. Ca şi adulţii, aveau capetele lipsite de păr. Jumătate din ei plângeau, neîndrăznind să se clintească din loc, Alţii, tot bocind, alergau fără ţintă, cercetând feţele celor întâlniţi, căutându-şi părinţii.

Încet, îşi recăpătă suflul. Se ridică şi privi în jur. Copacul sub care stătea era un pin roşu (uneori greşit denumit pin norvegian) de aproape şaizeci de metri înălţime. Alături de el creştea un arbore dintr-o specie pe care n-o cunoştea. Se îndoi că existase pe Pământ. Era sigur că nu se găsea pe Pământ, deşi în acele momente n-ar fi fost în stare să-şi motiveze părerea. Avea trunchiul gros, negricios, plin de noduri, şi nenumărate ramuri pe care creşteau frunze triunghiulare de aproape doi metri, verzi şi cu nervuri stacojii. Era înalt de vreo sută de metri. Văzu în jur şi alţi copaci care, după înfăţişare, păreau a fi stejari albi şi negri, brazi, tise şi pini.

Ici şi colo se găseau pâlcuri de plante înalte, aducând cu bambusul, iar locurile unde nu creşteau copaci ori bambuşi erau năpădite de iarbă înaltă de aproape un metru. Nu văzu nici un animal, nici insecte sau păsări.

Cercetă pământul, căutând un băţ sau o bâtă. N-avea nici cea mai vagă idee despre ce i se pregătea omenirii dar, dacă aceasta rămânea nesupravegheată şi necontrolată,

avea să revină curând la purtarea ei obişnuită. O dată depăşită starea de şoc, oamenii aveau să se regăsească, iar asta însemna că unii dintre ei vor începe să-i domine pe ceilalţi.

Nu găsi nimic în chip de armă. Apoi îi trecu prin minte că, la nevoie, se putea sluji de cilindrul de metal. Îl lovi cu zgomot de un copac. Deşi uşor, era extrem de dur.

Săltă capacul care era prins pe dinăuntru într-un punct de pe circumferinţă. Spaţiul gol din interior avea şase inele metalice, câte trei pe fiecare parte şi distanţate în aşa fel încât fiecare conţinea o ceaşcă, o farfurie ori un conteiner rectangular din metal cenuşiu. Toate recipientele erau goale. Închise capacul. Va afla la vremea cuvenită care era rostul cilindrului.

Indiferent ce se petrecuse, resuscitarea nu avusese ca rezultat trupuri din ectoplasmă fragilă şi diafană. El, de pildă, era alcătuit în întregime din carne, oase şi sânge.

Deşi realitatea aceea îi rămânea oarecum străină, de parcă ar fi fost rupt de restul lumii, simţea că iese din starea de uimire de la început.

Îi era sete. Ar fi trebuit să coboare până la fluviu să ia o gură de apă, în speranţa că nu era otrăvită. Gândul îl făcu să zâmbească strâmb şi-şi mângâie buza superioară. Lipsa senzaţiei bine cunoscute îl dezamăgi. Curioasă reacţie, gândi el, iar apoi îşi aduse aminte că mustaţa bogată dispăruse. Sigur, nădăjduia ca apa fluviului să nu fie otrăvită. Ce gând nerod! Adică morţii să fie readuşi la viaţă doar pentru a fi ucişi iarăşi? Cu toate acestea, mai zăbovi sub copac. Detesta ideea de a trece prin gloata aceea hohotind isteric şi vorbind nebuneşte, pentru a ajunge la fluviu. Aici, departe de mulţime, se simţea în parte eliberat de spaimele şi nedumeririle care nu le dădeau pace oamenilor. Dacă se aventura înapoi între ei, avea să devină din nou prizonierul emoţiilor colective.

În clipa aceea văzu o siluetă desprinzându-se din mulţimea de fiinţe golaşe; se îndrepta spre el. Constată că nu era un om.

Abia acum căpătă certitudinea că această Zi a Reînvierii nu corespundea calendaristic nici uneia dintre datele propovăduite de diverse religii. Burton nu crezuse în Dumnezeu, aşa cum era el descris de creştini, musulmani, hinduşi sau alţi credincioşi. De fapt nu-şi amintea să-şi fi îndreptat vreodată gândurile către un anume Creator. Crezuse doar în Richard Francis Burton şi în câţiva prieteni. Fusese convins că, după moartea sa, lumea va înceta să mai existe.

4

Resuscitat în această vale a fluviului, nu reuşise să alunge îndoielile înrădăcinate în sufletul oricărui om supus unei condiţionări religioase timpurii şi unei societăţi mature care-şi propovăduia convingerile ori de câte ori i se oferea prilejul.

Acum, văzând fiinţa necunoscută apropiindu-se, era sigur că putea găsi şi o explicaţie, nu neapărat supranaturală, a acestui eveniment. Existau raţiuni fizice, ştiinţifice, care să motiveze prezenţa sa în acest loc. Nu avea nevoie să recurgă la miturile iudeo-creştin-musulmane pentru a descoperi cauza.

Creatura, ea, ***el*** - neîndoielnic mascul - arăta ca un biped de doi metri înălţime. Trupul cu piele rozalie era foarte subţire; fiecare mână avea patru degete, dintre care unul opozabil, iar labele picioarelor aveau, de asemenea, câte patru degete foarte lungi şi subţiri. Sub mameloanele bărbăteşti se aflau două pete de un roşu întunecat. Faţa era pe jumătate omenească. Sprâncenele negre coborau spre pomeţii proeminenţi. Pereţii nărilor erau mărginiţi de o membrană subţire, lungă de un milimetru şi jumătate. Pernuţa groasă a cartilajului din vârful nasului avea o despicătură adâncă. Buzele îi erau subţiri, pergamentoase şi negre. Urechile lipsite de lobi aveau o configuraţie neomenească. Scrotul arăta ca şi cum ar fi conţinut multe testicule moi.

Îşi aduse aminte că mai văzuse această creatură, în locul acela de coşmar, plutind la câteva rânduri depărtare de el.

Fiinţa se opri la câţiva paşi, îi zâmbi dezvelindu-şi dinţii aproape umani.

— Sper că vorbeşti engleza, spuse ea. Eu mă pot exprima destul de fluent în rusă, chineză sau hindustani.

Burton tresări, de parcă ar fi auzit vorbind un câine sau o maimuţă.

— Văd că vorbeşti engleza americană din vestul mijlociu, răspunse el. Şi încă foarte bine. Deşi cam prea corect...

— Mulţumesc, spuse creatura. Te-am urmărit fiindcă pari singura persoană care s-a dovedit îndeajuns de înţeleaptă pentru a se desprinde cât mai curând de haosul de acolo. Poate ai şi o explicaţie pentru... cum o numiţi voi?... Reînviere?

— Nicidecum, recunoscu Burton. De fapt, nu-mi explic prezenţa ta aici, atât înainte cât şi după resuscitare.

Creatura ridică din sprâncenele groase, gest pe care Burton îl interpretă drept surprindere ori uimire.

— Chiar aşa? Ciudat. Puteam să jur că nici unul dintre cei şase miliarde de locuitori ai Pământului nu a ratat ocazia de a mă auzi sau vedea la televizor.

— Televizor?

Sprâncenele creaturii zvâcniră din nou.

— Nu ştii ce-i acela televi...? Nu rosti cuvântul până la capăt, apoi zâmbi iarăşi: Desigur, ce prost pot să fiu! Pesemne că ai murit înainte de sosirea mea pe Pământ!

— Când s-a întâmplat asta?

Fiinţa extraterestră îşi arcui sprâncenele (echivalentul încruntării umane, după cum avea să constate Burton mai târziu) şi rosti rar:

— Să vedem. Cred c-a fost, potrivit cronologiei voastre, în 2002. Tu când ai murit?

— Trebuie să fi fost prin 1890, spuse Burton.

Creatura îl făcea să creadă că nimic din ce i se întâmpla nu era real. Îşi plimbă limba prin gură; molarii pe care-i pierduse când suliţa somalezului îi străpunsese obrazul crescuseră la loc.

Însă privindu-se, descoperi că era circumcis, la fel ca restul bărbaţilor de pe mal - iar aceştia îşi plângeau noua stare în germana austriacă, italiană sau slovena vorbită în zona Triest. Şi totuşi, pe vremea lui, majoritatea bărbaţilor din acea zonă nu fuseseră circumcişi.

— Mai precis, adăugă Burton, nu-mi amintesc nici un eveniment petrecut după 20 octombrie 1890...

— *Aab!* exclamă creatura. Prin urmare, eu mi-am părăsit planeta natală cu aproximativ două sute de ani înainte de moartea ta. Am zis planetă? Era doar un satelit al acelei stele pe care voi, pământenii, o numiţi Tau Ceti. Am intrat în stare de animaţie întreruptă şi, când nava noastră s-a apropiat de soarele vostru, am fost decongelaţi automat şi... dar tu nu ştii la ce mă refer, aşa e?

— Nu prea. Evenimentele astea m-au luat pe nepregătite. Aş vrea să aflu detaliile mai târziu. Cum te cheamă?

— Monat Grrautut. Dar pe tine?

— Richard Francis Burton, la dispoziţia ta.

Se înclină discret şi zâmbi. În pofida stranietăţii şi a unor aspecte fizice dezgustătoare, Burton se simţi oarecum atras de această creatură.

— Fostul Căpitan Sir Richard Francis Burton, adăugă el. Mai recent, Consul al Majestăţii Sale în portul austro-ungar Triest.

— Elisabeta?!

— Nu, eu am trăit în secolul nouăsprezece, nu şaisprezece.

— O regină cu numele de Elisabeta a domnit în Marea Britanie şi în secolul douăzeci, spuse Monat.

Se întoarse şi privi spre malul fluviului.

— De ce sunt atât de speriaţi? Toate fiinţele umane pe care le-am întâlnit erau sigure fie că nu există viaţa de apoi, fie că se vor bucura de un tratament preferenţial după moarte.

— Cei care au respins viaţa de apoi, remarcă Burton surâzând ironic, sunt siguri că din pricina asta au ajuns în iad. Cei care ştiau că merită să meargă în rai au suferit un şoc, bănuiesc eu, trezindu-se goi-puşcă. Vezi tu,

majoritatea ilustraţiilor privind viaţa de apoi îi înfăţişau pe cei din iad dezbrăcaţi, iar pe cei din rai frumos înveşmântaţi. Prin urmare, dacă te trezeşti resuscitat în fundul gol, musai trebuie să fii în iad.

— Ideea pare să te distreze, comentă Monat.

— Acum câteva minute nu mă distra, răspunse Burton. Ba sunt chiar foarte şocat. Cutremurat. Dar văzându-te şi pe tine aici mi-am dat seama că lucrurile nu sunt întocmai cum şi le-au imaginat oamenii. Rareori se întâmplă altfel. Iar Dumnezeu, dacă plănuieşte să pogoare printre noi, se pare că nu se prea grăbeşte. Cred că există şi o explicaţie, dar nu se va potrivi nici unei ipoteze emise pe Pământ.

— Mă îndoiesc că ne aflăm pe Pământ, remarcă Monat. Arătă spre cer cu degetele sale lungi care aveau pernuţe cartilaginoase în loc de unghii. Dacă-ţi încordezi privirea şi-ţi fereşti ochii de soare, lângă el poţi vedea încă un corp ceresc. Nicidecum Luna.

După ce-şi aşeză cilindrul pe umăr, Burton îşi puse mâinile streaşină la ochi şi privi spre locul indicat. Văzu un corp ceresc strălucind palid, care părea să fie cât o optime de Lună. Când îşi lăsă mâinile în jos, întrebă:

— O stea?

— Aşa cred. Am zărit şi alte corpuri cereşti, foarte slab luminate, dar nu sunt absolut sigur. Vom afla mai multe după lăsarea întunericului.

— Unde crezi că suntem?

— N-am de unde să ştiu, spuse Monat făcând un gest către soare. Răsare, deci va trebui să şi apună, şi se va face noapte. Socot c-ar fi recomandabil să ne pregătim pentru asta şi pentru ce va aduce ea. Deocamdată e cald şi aerul se încinge, dar la noapte s-ar putea să avem parte de frig şi ploaie. S-ar cuveni să construim un adăpost. Şi să căutăm ceva de mâncare. Deşi îmi închipui că instrumentul ăsta - şi arătă spre cilindru - ne va oferi hrană.

— Ce te face să crezi asta? se miră Burton.

— M-am uitat înăuntru. Există farfurii şi căni, toate goale acum, dar sunt făcute pentru a le umple cu ceva.

Burton se simţi mai puţin ireal. Fiinţa aceasta - tau-cetiană - se exprima atât de pragmatic şi logic, încât reprezenta un punct ferm de care se putea agăţa pentru ca mintea să nu i-o pornească razna din nou. Şi, în pofida ciudăţeniei respingătoare, creatura degaja un aer de franchețe şi amiciţie care-i încălzea sufletul. Pe de altă parte, o creatură aparţinând unei civilizaţii care putea parcurge miliarde de mile prin spaţiul interstelar trebuia să posede cunoştinţe şi puteri de nepreţuit.

Din mulţime se desprindeau şi alţi oameni. Un grup format din zece persoane se îndreptă încet în direcţia lui. Unii stăteau de vorbă, alţii erau tăcuţi şi priveau în jur cu ochi mari. Nu dădeau impresia că ar avea vreun scop clar în minte; păreau să plutească asemeni unui nor purtat de vânt. Când ajunseră lângă Burton şi Monat, se opriră locului.

Lui Burton îi atrase atenţia în mod deosebit un bărbat care se ţinea în urma grupului. Dacă Monat era o fiinţă nonumană, acest individ arăta sub sau preuman. Avea doar un metru şi cincizeci. Era îndesat şi musculos, avea gâtul gros şi încovoiat, silindu-l să-şi ţină capul înclinat în faţă. Fruntea îi era îngustă şi teşită. Craniul, lung şi îngust. Arcadele enorme îi umbreau ochii căprui închis. Nasul era doar un boţ de carne cu nări arcuite, iar prognatismul pronunţat făcea ca buzele subţiri să iasă mult în evidenţă. Corpul îi fusese acoperit cândva cu o blană ca a maimuţelor, însă acum, la fel ca toţi ceilalţi, era complet lipsit de pilozităţi.

Mâinile uriaşe îl convinseră pe Burton că fiinţa aceea putea stoarce apă dintr-o stâncă.

Privea mereu pe furiş în urmă, de parcă s-ar fi temut să nu fie atacat pe la spate. Fiinţele umane se trăgeau deoparte ori de câte ori se apropia de ele.

După o vreme, un bărbat se apropie de omul primitiv şi-i spuse ceva în engleză. Era evident că nu se aştepta să fie înţeles, ci voia doar să se arate prietenos. Cu toate acestea, vocea lui suna destul de aspru. Nou-venitul era un tânăr solid, înalt de un metru optzeci. Avea o faţă ce părea

armonioasă, însă arăta comic de ascuţită când era văzută din profil. Ochii lui aruncau reflexe verzui.

Primitivul tresări uşor când auzi cuvintele ce-i fuseseră adresate. Se uită printre gene la tânărul care zâmbea cu toată gura. Apoi surâse, arătându-şi dinţii mari şi laţi, şi rosti ceva ce suna „Kazzintuitruaabemss”. Mai târziu, Burton avea să afle că era numele lui şi însemna „Bărbatul-care-a-ucis-animalul-cu-colţi-albi”.

Grupul număra cinci bărbaţi şi patru femei. Doi dintre bărbaţi se cunoşteau de pe Pământ, iar altul fusese căsătorit cu una dintre femei. Toţi erau italieni sau sloveni care muriseră la Triest, evident, în jur de 1890, deşi Burton nu întâlnise pe nici unul.

— Hei, tu de colo, spuse Burton, arătând cu degetul spre bărbatul care vorbise în engleză. Făte-ncoa'. Cum te numeşti?

Omul se apropie temător.

— Eşti englez, aşa-i? spuse el cu glas monoton, ca un american din vestul mijlociu.

Burton îi întinse mâna şi spuse:

— Păi, da. Burton.

Individul ridică sprâncenele lipsite de păr şi exclamă:

— Burton? Se aplecă uşor în faţă, mijindu-şi ochii cercetător. Greu de zis... nu se poate... Se îndreptă de spate şi continuă: Numele meu e Frigate. F-R-I-G-A-T-E. Apoi se uită în jur şi rosti cu glas tremurător: Nu-s în stare să leg o vorbă. Toată lumea e într-o cumplită stare de şoc, înţelegi? Simt c-o să mă destram. Dar... iată-ne şi aici... iarăşi vii... tineri, fără focul iadului, cel puţin deocamdată. M-am născut în 1918 şi am murit în 2008... din cauza acestui extraterestru... Nu-i port pică... el doar s-a apărat, înţelegi? Vocea i se pierdu într-o şoaptă. Zâmbi agitat spre Monat.

— Îl cunoşti pe acest... Monat Grrautut?

— Nu chiar, răspunse Frigate, dar l-am văzut la televizor, bineînţeles, şi am auzit şi citit destule despre el.

Îi întinse mâna, deşi se aştepta să fie refuzat. Monat surâse şi-şi strânseră mâinile.

— Cred c-ar fi bine să rămânem împreună, sugeră Frigate. Ne-am putea apăra mai uşor.

— De ce? se miră Burton, deşi ştia răspunsul destul de bine.

— Doar ştii cât de perfizi sunt oamenii, spuse Frigate. De îndată ce se vor obişnui cu gândul resuscitării, vor începe să lupte între ei pentru femei, hrană şi alte lucruri pe care şi le-ar dori. Eu unul consider că ar fi profitabil să ne împrietenim cu acest om de Neanderthal sau ce-o fi el. Ne-ar prinde bine în cazul unei încăierări.

Kazz, cum avea să-i rămână numele, părea extrem de onorat să fie acceptat. În acelaşi timp, se arătă bănuitor faţă de oricine se apropia prea mult de grup.

Pe lângă ei trecu o femeie bolborosind în germană:

— Doamne! Ce-am făptuit ca să Te mânii?

Un bărbat cu pumnii încleştaţi, ridicaţi până la, înălţimea umerilor, răcnea în idiş:

— Barba mea! Barba!

Un altul, arătând către propriile organe genitale, urla în slovenă:

— Au făcut din mine un evreu! Evreu! Vă daţi seama? Nu, nu se poate!

Burton rânji înveselit şi remarcă:

— Nici nu-i trece prin minte că poate a devenit mahomedan, ori aborigen australian, ori egiptean din vremuri antice, fiindcă şi acolo se practica circumcizia.

— Dar ce-a spus? se interesă Frigate. Burton îi traduse, iar Frigate izbucni în râs.

Pe lângă ei trecu o femeie grăbită; făcea încercări disperate să-şi acopere sânii şi zona pubiană cu mâinile. Murmura întruna:

— Ce vor zice, ce vor crede despre mine?

Dispăru printre copaci.

Trecură apoi un bărbat şi o femeie; amândoi vorbeau cât îi ţinea gura de tare, de parcă ar fi fost de o parte şi de alta a unei şosele cu trafic intens.

— Nu putem fi în rai. Ştiu, Dumnezeule, ştiu! L-am văzut şi pe Giuseppe Zomzini, şi-ţi aminteşti ce om rău a fost. Ar

trebui să ardă în focul iadului! Da, ştiu... a furat din trezorerie, frecventa casele de toleranţă, bea până cădea sub masă, şi totuşi e aici! Ştiu, ştiu...

O altă femeie alerga strigând în germană:

— Tăticule! Tati! Unde eşti? Sunt eu, scumpa ta Hilda! Un bărbat se uită urât la ei şi repetă de mai multe ori în ungureşte:

— Sunt la fel de bun ca oricare şi mai bun decât mulţi alţii. Să-i ia dracu' pe toţi.

— Mi-am irosit toată viaţa, toată! Câte n-am făcut pentru ei, iar acum..., se jeluia o femeie.

Un bărbat care legăna cilindrul de metal de parcă ar fi fost o cădelniţă striga:

— Urmaţi-mă către munţi! Urmaţi-mă! Ştiu adevărul, oameni buni! Urmaţi-mă! Vom fi în siguranţă la sânul Domnului! Nu daţi crezare nălucirilor din jurul vostru, urmaţi-mă! Eu vă voi deschide ochii!

Alţii vorbeau incoerent ori stăteau muţi, cu buzele strânse ca şi cum s-ar fi temut să exprime ce-i apăsa pe suflet.

— Va trece multă vreme până-şi vor recăpăta încrederea în ei înşişi, spuse Burton.

Dar şi pe el îl încerca teama că-i va trebui mult timp până să accepte acest univers aşa cum era.

— Poate că nu vor afla niciodată adevărul, interveni Frigate.

— Ce vrei să insinuezi?

— Nici pe Pământ n-au ştiut Adevărul - cu A mare - de ce l-ar afla tocmai aici? Ce te face să crezi că vom asista la o revelaţie?

Burton ridică din umeri.

— Nimic. Dar cred c-ar trebui să stabilim exact unde ne aflăm şi cum putem supravieţui aici. Dacă stai locului, îţi stă şi norocul. Arătă spre fluviu: Vedeţi ciupercile acelea de piatră? Par să fie situate la o milă depărtare una de alta. Ce rost or avea?

— Dacă te-ai fi uitat mai atent la ele, spuse Monat, ai fi observat că pe suprafaţa lor se află vreo şapte sute de

ieşituri rotunde, exact de dimensiunea bazei cilindrilor. De fapt, există un recipient plasat chiar în mijlocul ciupercii. Cred că dacă l-am examina ne-am lămuri asupra destinaţiei tuturor cilindrilor. Bănuiesc, de altfel, că a fost aşezat acolo tocmai pentru ca noi să procedăm ca atare.

5

Curând, de ei se apropie o femeie. De înălţime potrivită, cu o siluetă minunată şi cu un chip care ar fi fost de-a dreptul frumos dacă era încadrat de bucle. Avea ochi mari, negri. Nu făcu nici o încercare de a-şi ascunde goliciunea. Burton nu se simţi câtuşi de puţin atras de ea, aşa cum nici alte femei nu-i stârniseră interesul. Deocamdată era prea amorţit.

Femeia li se adresă vorbind melodios, cu accentul celor educaţi la Oxford:

— Domnilor, vă rog să mă iertaţi. Mi-a fost imposibil să nu aud ce spuneaţi. Sunteţi singurii englezi pe care i-am auzit vorbind de când m-am trezit aici... oriunde ar fi acest loc. Sunt englezoaică şi vă cer să mă protejaţi. Mă las la mila domniilor voastre.

— Din fericire pentru dumneavoastră, doamnă, v-aţi adresat cui trebuia. Personal vorbind, vă pot asigura că vă veţi bucura de toată protecţia de care sunt capabil. Deşi, dacă aş fi ca unii dintre englezii pe care i-am cunoscut de-a lungul vremii, poate că n-ar fi fost cea mai bună alegere. Şi fiindcă veni vorba, dumnealui nu este englez, ci yankeu.

O exprimare atât de ceremonioasă şi politicoasă părea ciudată într-o asemenea zi, în care se auziseră atâtea răcnete şi urlete, iar oamenii se treziseră goi-puşcă şi lipsiţi de păr ca nişte nou-născuţi.

Femeia îi întinse mâna lui Burton.

— Sunt doamna Hargreaves, spuse ea.

Burton îi luă mâna şi, înclinându-se, i-o sărută. Se simţi caraghios, însă gestul îi întărea sentimentul că a rămas întreg la minte. Dacă eticheta înaltei societăţi putea fi

păstrată şi în aceste condiţii, pesemne că era posibilă şi comportarea firească.

— Răposatul Căpitan Sir Richard Francis Burton, la dispoziţia dumneavoastră, spuse el, surâzând cu ironie când rosti cuvântul „răposat”. Probabil că aţi auzit de mine, nu?

Ea îşi smulse mâna, apoi i-o întinse din nou.

— Da, am auzit de dumneata, Sir Richard.

— Nu se poate! exclamă cineva.

Burton aruncă o privire spre Frigate, căci el vorbise cu glas atât de scăzut.

— Mă rog, de ce nu?

— Richard Burton?! repetă el. Da. Chiar mă întrebam, dar fără păr...

— Daa? întrebă Burton, imitându-i exprimarea tărăgănată.

— Daa! Exact aşa cum scria în carte!

— La ce te referi?

Frigate respiră adânc şi spuse:

— Acum n-are nici o importanţă, domnule Burton. O să-ţi explic altă dată. Reţine doar că sunt foarte uimit. Adică nu în toate minţile. Sper că înţelegi, desigur.

O fixă cu privirea pe doamna Hargreaves, clătină din cap şi întrebă:

— Vă numiţi cumva Alice?

— A, sigur! răspunse ea cu un zâmbet care-o făcu să pară cu adevărat frumoasă, chiar dacă nu avea păr. Cum de v-aţi dat seama? Ne-am mai întâlnit cumva? Eu sunt convinsă că nu.

— Alice Pleasance Liddell Hargreaves?!

— Exact!

— Simt nevoia să mă retrag, spuse americanul.

Se duse sub un copac şi se aşeză, rezemându-se cu spatele de un trunchi. Avea o privire uşor pierdută în ochii sticloşi.

— Efectele şocului, îi lămuri Burton.

O vreme, trebuia să se aştepte şi din partea celorlalţi la comportamente aberante şi la exprimări ciudate. De

asemenea, nici măcar în ceea ce-l privea nu era imposibilă o purtare anormală. Important era să găsească un adăpost şi mâncare şi să facă planuri pentru a se apăra în cazul că ar fi fost atacaţi.

Se adresă către ceilalţi în slovenă şi în italiană şi apoi făcu prezentările. Nimeni nu protestă când sugeră să fie urmat până pe malul fluviului.

— Sunt convins că tuturor ne e sete, spuse el. Şi ar trebui să cercetăm mai îndeaproape ciuperca de piatră.

Porniră spre câmpie. Oamenii stăteau pe iarbă sau umblau fără rost. Trecură pe lângă o pereche îmbujorată care se certa cu voce tare. După toate aparenţele, fuseseră soţ şi soţie şi acum găsiseră prilejul de a-şi continua certurile de-o viaţă. Deodată, bărbatul se ridică şi plecă. Soţia se uită lung, nevenindu-i să creadă, apoi porni în fugă după el. El o îmbrânci atât de brutal, încât ea se rostogoli în iarbă. Se pierdu repede în mulţime, însă femeia rătăci de colo-colo, strigându-l pe nume şi ameninţând că-i va face un scandal monstru dacă nu ieşea imediat de unde se ascunsese.

Burton se gândi în treacăt la propria lui soţie, Isabel. N-o văzuse în mulţimea aceea, dar asta nu însemna că nu s-ar fi putut afla acolo. Dacă ar fi, gândi el, ar porni deja în căutarea lui. Nu şi-ar afla liniştea până nu l-ar găsi.

Îşi croi drum printre oameni, îndreptându-se spre malul fluviului şi, ajungând acolo, se lăsă în genunchi, îşi făcu palmele căuş şi bău. Apa era rece, limpede şi înviorătoare. Stomacul lui reacţiona de parcă ar fi fost gol. După ce-şi potoli setea, i se făcu foame.

— Apele Fluviului Vieţii, zise Burton. Styx? Sau Lethe? Nu, în nici un caz Lethe. Ţin minte perfect existenţa mea pe Pământ.

— Eu aş vrea să uit totul, spuse Frigate.

Alice Hargreaves îngenunchease pe mal şi scotea apă cu o mână, folosind-o pe cealaltă să se sprijine. Avea o ţinută atrăgătoare, socoti Burton. Se întrebă dacă avea să fie blondă în cazul în care îi va creşte părul. Pesemne că dintr-

un motiv ştiut doar de Unii, Cei care-i aduseseră acolo vroiau ca ei să rămână veşnic lipsiţi de podoaba capilară.

Se căţărară pe cea mai apropiată structură în formă de ciupercă. Granitul cenuşiu şi dur era împestriţat cu vinişoare de un roşu intens. Pe suprafaţa netedă se aflau şapte sute de denivelări care alcătuiau cincizeci de cercuri concentrice. Adâncitura din centru adăpostea un cilindru metalic. Un bărbat cu pielea tuciurie şi bărbia teşită studia cilindrul. Simţindu-i pe ceilalţi apropiindu-se, ridică ochii şi le zâmbi.

— Nu vrea să se deschidă, spuse el în germană. Poate că se va întâmpla şi asta mai târziu. Sigur se află aici drept exemplu pentru modul în care trebuie să procedăm cu cilindrii noştri.

Se prezentă drept Lev Ruach şi, după ce Burton, Frigate şi Hargreaves îşi spuseră numele, începu să vorbească într-o engleză cu accent străin.

— Eu am fost ateu, vorbi el mai mult pentru sine. Acum nu ştiu ce să mai spun. Vă daţi seama, locul ăsta îl poate uimi pe unul ca mine, dar şi pe credincioşii fanatici care-şi imaginau viaţa de apoi cu totul altfel decât li se înfăţişează ea acum. Ei bine, să spunem că m-am înşelat. N-ar fi prima oară. Chicoti şi i se adresă lui Monat: Te-am recunoscut imediat. Ai avut mare noroc să fii resuscitat în mijlocul unui grup compus din oameni care au trăit în secolul nouăsprezece, altfel ai fi fost linşat pe dată.

— Ce vrea să însemne asta? întrebă Burton.

— El a distrus Pământul, îl lămuri Frigate. Cel puţin, aşa cred eu.

— Scanner-ul fusese programat să ucidă doar fiinţele umane, spuse Monat cu voce plângăreaţă. Şi n-ar fi exterminat întreaga omenire. S-ar fi oprit după pieirea unui număr predeterminat de indivizi - din nefericire, destul de mare. Credeţi-mă prieteni, n-am vrut să merg atât de departe. Nu vă puteţi închipui prin ce chinuri am trecut când a trebuit să apăs pe buton. Dar trebuia să-mi protejez *semenii*. Voi m-aţi silit.

— Totul a început când Monat vorbea în cadrul unei emisiuni în direct, le explică Frigate. A făcut o afirmaţie nefericită, declarând că savanţii din rasa lui deţineau cunoştinţele şi priceperea necesare pentru a stopa fenomenul îmbătrânirii. Teoretic vorbind, folosindu-se tehnicile de pe Tau Ceti, omul putea trăi veşnic. Dar cunoştinţele respective nu erau utilizate pe planeta lui Monat; asemenea practici erau interzise. Reporterul l-a întrebat dacă ele puteau fi aplicate pe pământeni. Monat a răspuns că nu vedea motive care să-l împiedice. Numai că reîntinerirea era refuzată semenilor săi dintr-un motiv foarte bine întemeiat, iar acesta se aplica şi fiinţelor umane. În clipa aceea, reprezentantul oficial al cenzurii şi-a dat seama de consecinţe şi a întrerupt sonorul. Era însă prea târziu…

— La o vreme după aceea, interveni Lev Ruach, guvernul american a declarat că Monat înţelesese greşit întrebarea, iar cunoştinţele lui incomplete de engleză l-au determinat să afirme lucruri eronate. Dar nu se mai putea repara nimic. Oamenii din America şi din întreaga lume au cerut ca Monat să dezvăluie secretul tinereţii eterne.

— Pe care nu-l deţineam, susţinu Monat. Nici un membru al expediţiei nu avea asemenea cunoştinţe. De fapt, foarte puţini dintre semenii mei ştiau secretul. Nu slujea la nimic să le spunem oamenilor acest adevăr, dar ei şi-au închipuit că-i mint. S-a produs o revoltă, mulţimea a atacat gărzile din jurul navei, pătrunzând la bord. Mi-am văzu prietenii sfârtecaţi în încercarea de a potoli gloata cu argumente raţionale. Auzi, *raţionale!* Iar eu nu am acţionat din răzbunare, ci din cu totul alte motive. Ştiam că, indiferent dacă am fi fost omorâţi sau nu, guvernul SUA avea să restabilească ordinea şi ar fi pus stăpânire pe navă. La scurt timp după aceea, savanţii pământeni ar fi fost capabili să o copieze. Apoi, în mod inevitabil, pământenii ar fi organizat o expediţie împotriva lumii noastre. De aceea, pentru a fi sigur că Pământul va fi dat înapoi cu multe secole, poate chiar cu mii de ani, şi ştiind că trebuia să fac acel lucru îngrozitor pentru a-mi salva planeta, am transmis

un semnal către scanner-ul aflat pe orbită. Acest lucru n-ar fi fost necesar dacă aş fi reuşit să ajung la butonul de autodistrugere a navei. Dar n-am fost în stare, Nu aveam acces la puntea de comandă. Prin urmare, am apăsat butonul de activare a scanner-ului. La scurt timp după aceea, mulţimea a spart uşa cabinei în care mă refugiasem. Din momentul acela nu-mi amintesc ce s-a mai întâmplat.

— Eu mă găseam într-un spital din Samoa de Vest, aşteptând să mor de cancer şi întrebându-mă dacă voi fi îngropat alături de Robert Louis Stevenson. Slabe şanse, gândeam eu, deşi tradusesem *Iliada* şi *Odiseea* în limba băştinaşilor. Şi atunci am auzit vestea. Pretutindeni în lume, oamenii începuseră să moară. Caracterul programat al dezastrului sărea în ochi. Satelitul din Tau Ceti emitea ceva care făcea fiinţele omeneşti să piară din picioare. Ultimele ştiri pe care le-am auzit se refereau la SUA, Anglia, Rusia, China, Franţa şi Israel, care lansau rachete în spaţiu pentru a intercepta şi distruge satelitul. Iar scanner-ul urma o orbită care peste câteva ore avea să-l aducă deasupra Insulelor Samoa. În starea precară în care mă aflam, n-am mai putut suporta agitaţia aceea nebună. Mi-am pierdut cunoştinţa. Asta-i tot ce-mi amintesc.

— Navele interceptoare n-au reuşit să facă nimic, spuse Ruach. Scanner-ul le-a distrus înainte de a se apropia prea mult.

Burton îşi spuse că avea o mulţime de lucruri de învăţat despre lumea de după 1890, însă acum nu era momentul potrivit să pună întrebări lămuritoare.

— Propun să ne întoarcem pe deal, zise el. Ar fi cazul să aflăm ce fel de vegetaţie creşte acolo şi dacă ea ne poate fi de vreun folos. Să vedem dacă găsim cremene din care să ne facem arme. Flăcăul ăsta din Epoca de Piatră sigur ştie cum să prelucreze piatra. Ne-ar putea arăta cum să procedăm.

Traversară câmpia şi pătrunseră în zona colinară. Pe drum, grupului i se alăturară alte câteva persoane. Una dintre ele era o fetiţă de vreo şapte ani cu ochi de culoare albastru-închis şi un chip angelic. Fetiţa se uită disperată la

Burton, care-o întrebă în douăsprezece limbi dacă avea părinţi sau rude prin apropiere.

Ea îi răspunse într-o limbă pe care n-o cunoştea nici unul din grup. Cei care credeau că au calităţi de lingvişti încercară să i se adreseze în limbile şi graiurile cunoscute lor, majoritatea europene, dar şi africane sau asiatice: ebraică, hindustani, arabă, un dialect berber, ţigănească, turcă, persană, latină, greacă, pushtu...

Frigate, care ştia rudimente de galeză şi gaelică, încercă şi el. La început, fata făcu ochi mari de uimire, apoi se încruntă. Cuvintele păreau să-i sune familiar, amintindu-i de graiul ei, însă pronunţia era prea puţin inteligibilă pentru ea.

— Din câte-mi dau seama, ar putea proveni din Galia antică, spuse Frigate. Rosteşte mereu cuvântul Gwenafra. Să fie vorba de numele ei?

— O vom învăţa engleza, propuse Burton. Şi-i vom spune Gwenafra.

Săltă copila în braţe şi porni la drum. Ea izbucni în lacrimi, dar nu se zbătu să scape. Lacrimile veneau ca o uşurare după încordarea insuportabilă prin care trecuse şi exprimau recunoştinţa faţă de cel ce-o proteja. Burton îşi lipi faţa de trupul ei. Nu voia ca ceilalţi să-i vadă lacrimile din ochi.

Acolo unde câmpia întâlnea colinele, iarba scundă ceda locul altor varietăţi, precum alfa-alfa, înaltă până la brâu, groasă şi aspră, de parcă ar fi trasat o graniţă. Brazii semeţi deveniră mai deşi, la fel şi pinii roşcaţi, chiparoşii, stejarii, tisele şi uriaşii arbori contorsionaţi cu frunze verzi şi stacojii. Bambuşii aparţineau mai multor specii, de la cei înalţi de doar câteva zeci de centimetri până la plante mari de cincisprezece metri. Mulţi copaci erau năpădiţi de lujere de viţă cu flori mari de culoare albastră, galbenă, roşie şi verde.

— Bambusul e un material ideal pentru cozi de suliţă, ţevi pentru alimentarea cu apă, construirea de locuinţe, mobilier, bărci, mangal şi chiar praf de puşcă, spuse Burton. Iar mlădiţele tinere ale unor specii pot fi bune de

mâncat. Dar avem nevoie de pietre pentru a ne face unelte, ca apoi să putem tăia copaci şi ciopli lemnul.

Urcară dealuri a căror înălţime creştea pe măsură ce se apropiau de munţi. După ce merseseră cam două mile în linie dreaptă, apoi altele opt abia târându-se, când ajunseră la poalele muntelui se opriră. Acesta se înălţa asemenea unei faleze verticale din rocă vulcanică colorată în albastru-închis, pe care creşteau mari colonii de licheni verzi-albăstrui. Nu aveau cum să stabilească precis înălţimea muntelui, însă Burton socoti că nu greşea apreciind-o la cel puţin şase mii de metri. Privind atent în susul şi-n josul văii, constatară că muntele părea un perete solid, fără fisuri.

— Aţi observat absenţa deplină a altor vieţuitoare? întrebă Frigate. N-am văzut nici măcar o insectă.

Burton lăsă să-i scape o exclamaţie de uimire. Păşi spre un morman de rocă spartă şi ridică o bucată de piatră verzuie de mărimea unui pumn.

— Şist silicios, constată el. Dacă găsim cantităţi suficiente, ne putem confecţiona cuţite, vârfuri de suliţă, tesle, securi. Cu ele vom construi case, ambarcaţiuni şi multe alte lucruri.

— Uneltele şi armele trebuie fixate de cozi de lemn, remarcă Frigate. Ce vom folosi ca material de legătură?

— Probabil piele de om, spuse Burton.

Ceilalţi îl priviră şocaţi. Burton izbucni într-un râs ce aducea mai curând a nechezat, cu totul nepotrivit pentru un bărbat atât de falnic.

— Dacă vom fi siliţi să ucidem în legitimă apărare sau avem noroc să dăm de un cadavru pe care ni-l lasă în cale vreun ucigaş milos, proşti am fi să nu-l folosim pentru nevoile noastre. Dacă se-ntâmplă ca vreunul dintre voi să vrea să se sacrifice pentru binele grupului, oferindu-şi pielea, îl invit să facă un pas înainte! Îl vom pomeni în testamentele noastre.

— Glumeşti, desigur, spuse Alice Hargreaves. N-aş zice că mă dau în vânt după asemenea îndemnuri.

— Mai rămâi în preajma lui şi-o să auzi o mulţime de lucruri şi mai şi, comentă Frigate, lăsând-o totuşi nelămurită.

6

Burton cercetă rocile de la baza muntelui. Piatra dens granulată, cenuşiu-albăstruie, era un fel de bazalt. Însă văzură şi bucăţi de şist silicios, împrăştiate pe jos sau ivindu-se chiar din baza muntelui. Aceste fragmente păreau să fi căzut de pe o ieşitură înaltă, ceea ce însemna că muntele nu era chiar o masă compactă de bazalt. Slujindu-se de o bucată de şist care avea o muchie ascuţită, Burton răzui o porţiune a stratului de licheni. Piatra de dedesubt părea a fi dolomit de culoare verzuie, Probabil că fragmentele de şist proveneau din dolomită, deşi nicăieri nu se vedeau urme de distrugere sau de fracturare a stratului.

Lichenii păreau a fi *Parmelia saxitilis*, care creşteau şi pe oseminte, inclusiv pe cranii, deci, potrivit Doctrinei semnelor, erau un bun remediu împotriva epilepsiei, iar sub formă de alifie, tămăduiau rănile.

Auzind zgomot de piatră lovită, Burton reveni în mijlocul grupului. Ceilalţi stăteau în jurul omului primitiv şi al americanului care, aşezaţi pe vine, ciopleau bucăţile de şist. Amândoi făcuseră toporişti grosolane. Sub privirile lor confecţionară încă şase. Apoi, fiecare lua câte o nodulă de dimensiuni mai mari şi o sparse în două cu un ciocan din piatră. Folosind una din bucăţile rezultate, începură să cioplească aşchii lungi şi subţiri din cealaltă. Rotiră nodula şi o izbiră până când fiecare dintre ei obţinu în jur de zece lame ascuţite.

Primitivul care trăise cu o sută de mii de ani înaintea erei noastre şi omul care era reprezentantul rafinat al evoluţiei umane, produs al unei civilizaţii superioare (tehnologic vorbind) de pe Pământ şi, de fapt, unul care, dacă ar fi fost să i se dea crezare, supravieţuise până în momentul distrugerii planetei, continuară să lucreze cu îndârjire.

Frigate scoase pe neaşteptate un urlet, ţâşni în picioare şi începu să ţopăie, ţinându-se strâns de arătătorul mâinii stângi. Una din loviturile de ciocan îşi greşise ţinta. Kazz rânji, dezvelindu-şi dinţii mari cât nişte pietre funerare. Se ridică şi el şi, cu mersul lui ciudat de nesigur, dispăru în iarba înaltă. Câteva minute mai târziu reveni cu un braţ de beţe de bambus, unele cu capete ascuţite, altele cu capete drepte. Se aşeză şi se chinui până ce despică unul dintre beţe la o extremitate, introducând în ea vârful cioplit în formă de triunghi al unei securi. Legă totul foarte strâns cu fire lungi de iarbă.

În mai puţin de jumătate de oră, grupul era înarmat cu securi, toporişti cu mânerul din lemn de bambus, pumnale şi suliţe cu vârf din lemn sau cremene.

Între timp, lui Frigate îi trecură durerile provocate de tăietură şi nici nu mai sângeră. Burton îl întrebă cum de se pricepea atât de bine la prelucrarea pietrei.

— Am fost pasionat de antropologie, explică el. Mulţi oameni au învăţat în timpul liber cum să obţină unelte şi arme din piatră, făcând din asta o adevărată pasiune. Unii dintre noi au ajuns experţi, deşi nu cred că vreunul dintre contemporanii mei era la fel de îndemânatic şi de iute ca un om al epocii neolitice. E de înţeles: oamenii aceia nu făceau nimic altceva toată viaţa. Întâmplător, ştiu şi cum se prelucrează bambusul, aşa că vă pot fi de folos.

Porniră înapoi spre fluviu, oprindu-se un moment pe culmea unui deal. Soarele era aproape la amiază. De sus puteau admira o bună porţiune a fluviului, precum şi peisajul de pe celălalt mal. Cu toate că erau prea departe pentru a vedea oamenii de dincolo de fluviul lat de o milă, reuşiră să distingă structurile în formă de ciupercă. Relieful era acelaşi. O câmpie largă de o milă, apoi aproximativ două mile şi jumătate de dealuri împădurite, iar în fundal, faţada verticală a muntelui inaccesibil.

Spre nord şi sud, valea se întindea în linie dreaptă cale de vreo zece mile, apoi fluviul făcea un cot şi dispărea din privire.

— Soarele răsare târziu şi apune devreme, constată Burton. Asta e, va trebui să folosim la maximum orele de lumină.

În acel moment auziră strigăte şi văzură agitaţia oamenilor de pe mal. Din partea superioară a fiecărei structuri de piatră ţâşniră flăcări albăstrui înalte de şase metri care dispărură curând. Câteva clipe mai târziu auziră şi un bubuit. Unda sonoră se izbi de zidul muntos şi reveni sub formă de ecou.

Burton săltă fetiţa în braţe şi coborî dealul în fugă. După o vreme fură nevoiţi să rărească pasul pentru a-şi mai trage sufletul. Cu toate acestea, Burton se simţea grozav. De mult nu mai făcuse efort fizic, iar acum regăsise bucuria mişcării şi-i era greu să se oprească. Nici nu-i venea să creadă că până nu demult avusese piciorul drept umflat din pricina gutei şi inima îi bătea nebuneşte numai după câteva trepte...

Ajunseră pe câmpie şi continuară să alerge cu paşi mărunţi, fiindcă văzuseră o mare îmbulzeală în jurul unei ciuperci. Burton îi ocări pe oamenii care-i stăteau în cale şi-i împinse în lături. Mulţi se uitară strâmb la el, dar nimeni nu încercă să riposteze, Pe neaşteptate, se trezi lângă baza structurii şi văzu ce-i atrăsese pe oameni. Simţi mirosul.

— O, Dumnezeule! exclamă Frigate, aflat în spatele lui, căruia îi veni să verse, deşi nu avea ce.

Burton văzuse prea multe în viaţa lui pentru a se lăsa impresionat de privelişti îngrozitoare. Iar când lucrurile deveneau prea cumplite ori dureroase, reuşea să se distanţeze de ele fără a face un efort prea mare. Uneori evita prin simplă voinţă să vadă lucrurile aşa cum erau ele în realitate. De obicei reuşea asta instinctiv, ceea ce se întâmplă şi în acele clipe.

Cadavrul zăcea pe o parte, atârnând peste marginea de sus a ciupercii. Avea pielea complet arsă, iar muşchii dezgoliţi erau carbonizaţi. Nasul, urechile, degetele de la mâini şi picioare, organele genitale se prefăcuseră în scrum ori deveniseră cioturi diforme.

Îngenuncheată lângă el, o femeie murmura o rugăciune în italiană. Ochii mari si negri ar fi arătat deosebit de frumoşi dacă n-ar fi fost roşii şi umflaţi de plâns. În alte împrejurări, silueta ei superbă i-ar fi atras atenţia lui Burton.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Femeia încetă să se mai roage şi-l privi. Se ridică în picioare şi şopti:

— Părintele Giuseppe se sprijinea de piatră. Spunea că-i e foame şi că nu pricepe ce rost are să fii readus la viaţă dacă trebuie să mori de foame. I-am răspuns că nu vom pieri, cum adică? Ne treziserăm din morţi, prin urmare se va milostivi cineva de noi. Dar el a zis că probabil suntem în iad şi-o să rătăcim veşnic despuiaţi şi înfometaţi. L-am rugat să nu hulească, mai ales el, care era preot. Dar el o ţinea una şi bună că nu asta predicase vreme de patruzeci de ani, şi atunci... atunci...

Burton aşteptă câteva clipe apoi întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— Părintele Giuseppe s-a bucurat că aici nu există focul veşnic, însă zicea că acesta ar fi fost mai uşor de răbdat decât foamea. În aceeaşi clipă au ţâşnit flăcările care l-au învăluit, s-a auzit un zgomot ca o explozie, iar el a murit ars. A fost groaznic, groaznic.

Burton dădu ocol cadavrului, mutându-se în direcţia din care bătea vântul, dar chiar şi aşa duhoarea îl îngreţoşa. Ceea ce-l tulbura nu era mirosul, ci ideea morţii. Nici nu se isprăvise bine prima zi a resuscitării şi deja murise un om. Să înţeleagă prin asta că resuscitaţii erau la fel de vulnerabili ca pe Pământ? Dacă aşa stăteau lucrurile, ce rost avea această lume?

Frigate nu mai icnea inutil. Livid şi tremurând, se ridică în picioare şi veni lângă Burton. Avu grijă să rămână cu spatele către cadavru.

— N-ar fi mai bine să ne descotorosim de?... întrebă el, arătând cu degetul mare peste umăr.

— Ba cred că da. Păcat că nu-i putem folosi pielea, răspunse cu nepăsare Burton şi-i zâmbi răutăcios.

Frigate îl privi uimit.

— Hai, îl îndemnă Burton. Apucă-l de picioare. Eu o să-l iau de cap. Să-l azvârlim în fluviu.

— În fluviu? se miră Frigate.

— Păi da... Ce, vrei să-l cari până-n vârful dealului şi să-i scurmi o groapă acolo?

— Nu mă simt în stare, spuse Frigate şi se îndepărtă. Burton se uită dezgustat în urma lui, apoi făcu un semn către omul primitiv. Kazz mormăi ceva neinteligibil şi-şi târşâi picioarele călcând ciudat, pe toată talpa. Se aplecă şi, până să apuce Burton să prindă în mâini cioturile carbonizate ale picioarelor, Kazz îl şi săltase deasupra capului, apoi, din câţiva paşi, ajunse pe mal şi-l azvârli în fluviu, care-l înghiţi imediat şi-l cară la vale. Kazz socoti că asta nu era de ajuns. Intră în apă după el, afundându-se până la brâu, apoi se apleca şi se scufundă o clipă. Era limpede că încerca să-l împingă spre adânc.

Alice Hargreaves, care urmărise întreaga scenă, exclamă îngrozită:

— Dar vom bea din apa asta!

— Fluviul pare destul de mare să se autopurifice, o linişti Burton. Şi avem probleme mai importante de rezolvat decât curăţenia fluviului. Apoi se întoarse, fiindcă Monat îl atinsese pe umăr, spunându-i:

— Ia te uită!

În locul unde trebuia să se afle cadavrul, apa bolborosea. Pe neaşteptate, la suprafaţă apăru spinarea întunecată a unui peşte şi aripioara dorsală de culoare argintie.

— S-ar părea că temerile domniei voastre privind spurcarea apei sunt inutile, o linişti el pe Alice. Orice fluviu îşi are gunoierii lui. Mă-ntreb însă... dacă e prudent să înotăm.

Deşi intrase în apă, omul primitiv scăpase nevătămat. Acum stătea dinaintea lui Burton, îndepărtându-şi cu palmele picăturile de apă de pe trupul lipsit de păr şi rânjindu-şi dinţii laţi. Era înspăimântător de urât. Însă cunoştinţele lui, chiar dacă erau rudimentare, se dovediseră deja extrem de folositoare în această lume,

aflată şi ea la începuturile sale. Pe de altă parte, prezenţa lui ar fi fost liniştitoare în cazul vreunei încăierări. Deşi scund, era extraordinar de puternic. Oasele lui scurte şi groase constituiau o bază solidă pentru musculatura viguroasă. Se vedea de la o poştă că se ataşase de Burton, căruia îi făcea plăcere să creadă că primitivul, cu instinctul său sigur, „ştia” că acesta era omul ce trebuia slujit dacă voia să supravieţuiască. Pe de altă parte, fiind mai apropiat de lumea animalelor, el putea fi mult mai intuitiv. Cu alte cuvinte, putea detecta forţa psihică a lui Burton şi simţi o afinitate faţă de el.

Burton îşi aduse aminte că reputaţia în ceea ce privea propriile-i puteri paranormale era propria sa creaţie, iar acest lucru putea fi numit, într-un cuvânt, înşelătorie. Atât de mult vorbise de calităţile pe care le deţinea, luând de bune şi laudele soţiei, încât ajunsese să şi creadă în propriile lui puteri supranaturale. Existau însă momente când îşi aducea aminte că „puterea” lui era cel puţin pe jumătate falsă.

Cu toate acestea, se dovedea un hipnotizator destul de bun şi era convins că, atunci când se concentra, ochii săi radiau o forţă extrasenzorială. Pesemne că aceste însuşiri îl fascinaseră pe omul primitiv.

— Stânca a degajat o energie impresionantă, explică Lev Ruach. Trebuie să fi fost de natură electrică. Dar de ce? Nu pot crede că a fost ceva lipsit de sens.

Burton privi la stânca în formă de ciupercă. Cilindrul cenuşiu aflat în adâncitura centrală părea să fi rămas neafectat de descărcarea electrică. Burton atinse piatra. Era caldă, ca şi cum ar fi fost expusă doar la soare şi nimic mai mult.

— N-o atinge! strigă Lev Ruach. S-ar putea să mai urmeze o..., şi se opri văzând că avertismentul lui venea prea târziu.

— O noua descărcare? făcu Burton. Nu prea cred. Poate mai târziu. Cilindrul acela a fost pus acolo pentru ca noi să învăţăm cum să-l folosim.

Se sprijini cu mâinile de „pălăria” ciupercii şi sări pe ea. Uşurinţa cu care reuşise asta îl umplu de încântare. De multă vreme nu se mai simţise atât de tânăr şi puternic. Sau flămând.

Câţiva oameni din mulţime strigară la el să coboare înainte ca flăcările albăstrui să izbucnească iarăşi. Alţii priveau de parcă ar fi sperat să asiste la un nou spectacol. Majoritatea se mulţumeau să-l vadă riscându-şi viaţa.

Nu se întâmplă nimic, deşi bănuise că va fi făcut scrum. Sub picioarele lui goale, piatra degaja doar o căldură plăcută.

Păşi peste sutele de adâncituri aflate în piatră şi, ajungând la cilindru, îşi petrecu degetele pe sub marginea capacului, care se desfăcu uşor. Simţindu-şi inima bătând puternic din cauza emoţiei, aruncă o privire înăuntru. Se aşteptase la un miracol, iar acesta se produsese. Despărţiturile din interior conţineau şase mici conteinere pline.

Făcu semn celor din grupul său să se apropie. Kazz sări pe pălărie fără nici un efort vizibil. Frigate, care-şi revenise după greaţa de care suferise, urcă şi el cu dezinvoltura unui atlet. Dacă n-ar avea un stomac atât de sensibil, omul ar fi o achiziţie valoroasă, gândi Burton. Frigate se întoarse şi o trase pe Alice, care ajunse sus agăţată de mâinile lui.

După ce se adunară cu toţii în jurul cilindrului să vadă ce conţinea, Burton spuse:

— Un adevărat festin! Priviţi! Friptură, mare şi suculentă. Pâine cu unt. Dulceaţă. Salată. Şi asta ce-o fi? Un pachet de ţigări? Daa! Şi un trabuc. Plus o ceaşcă de whisky, foarte fin, judecând după miros. Şi mai e ceva... necunoscut.

— Par nişte lame de gumă, îşi dădu cu părerea Frigate. Fără ambalaj. Iar asta trebuie să fie... nu se poate. Brichetă?

— Mâncare! răcni un bărbat solid, care nu făcea parte din „grupul său”, după cum constată Burton. Acesta stătuse cu ochii pe ei, iar acum piatra era escaladată şi de alţi oameni. Burton vârî mâna în conteiner şi înşfacă obiectul argintiu şi rectangular aflat pe fund. Frigate spusese că era vorba de o

brichetă. Nu mai auzise cuvântul, dar bănui că acel lucra producea o flacără pentru aprinderea ţigărilor. Ţinu obiectul ascuns în palmă şi cu mâna cealaltă închise capacul. Simţea că-i lasă gura apă, iar stomacul începuse să-i chiorăie de foame. Ceilalţi păreau la fel de nerăbdători; expresia de pe feţele lor dovedea că nu pricepeau de ce nu scotea mâncarea din conteiner.

Bărbatul solid, vorbind în italiana răstită din regiunea Triest, strigă:

— Mi-e foame, şi cine şi-a pus în gând să mă oprească va muri de mâna mea! Deschide chestia aceea!

Ceilalţi nu scoaseră o vorbă, dar se vedea că aşteptau ca Burton să se opună. Însă el, în loc să ia atitudine, spuse:

— Descurcă-te singur, şi se îndepărtă.

După ce văzuseră şi mirosiseră mâncarea, mai toţi oamenii lui şovăiră, iar lui Jazz aproape că-i curgeau balele. Burton le explică:

— Uitaţi-vă la gloata asta. Peste câteva clipe se vor încăiera. Eu zic să-i lăsăm să-şi spargă capetele pentru o îmbucătură. Să nu vă-nchipuiţi că mi-e frică de luptă, vă rog să înţelegeţi, adăugă el, privindu-i bătăios. Dar sunt convins că la vremea cinei vom avea mâncare din belşug. Recipientele astea, numiţi-le potire dacă vreţi, trebuie lăsate pe piatră pentru a se umple. Atâta lucru mi-e clar, de aceea a fost lăsat unul aici.

Merse până la marginea dinspre mal şi coborî. Pălăria ciupercii era deja înţesată de oameni, iar mulţi alţii se străduiau să urce pe ea. Bărbatul mătăhălos înşfăcase bucata de friptură şi muşcase din ea, dar cineva încercă să i-o smulgă. Omul răcni furios şi, croindu-şi drum cu forţa prin mulţime, ajunse la marginea pietrei şi făcu un salt în apă, ieşind la suprafaţă aproape imediat. În tot acest timp, bărbaţii şi femeile ţipau sălbatic, lovindu-se unii pe alţii pentru a pune mâna pe mâncarea şi obiectele rămase în cilindru.

Bărbatul care sărise în fluviu făcea pluta şi-şi termina friptura. Burton îl urmări cu atenţie, pe jumătate convins că

va fi înhăţat de peşti, însă el se îndepărtă netulburat, dus la vale de curent.

Pietrele de pe ambele maluri viermuiau de oameni care se luptau pentru o bucăţică de mâncare.

Burton merse până când nu mai auzi larma mulţimii şi se aşeză. O parte din membrii grupului îi urmară exemplul, alţii rămaseră în picioare să privească foiala şi hărmălaia oamenilor. Piatra-potir arăta ca o ciupercă mare năpădită de viermi albicioşi care făceau o larmă de nedescris. Unii dintre ei deveniseră acum roşii, căci se ajunsese deja la vărsare de sânge.

Latura cea mai deprimantă a acelor scene o constituia purtarea copiilor. Deşi ştiuseră că în potir se afla mâncare, la început aceştia se ţinuseră deoparte. Flămânzi şi înspăimântaţi de urletele şi încăierările dintre adulţi, se porniseră pe plâns. Fetiţei care se afla cu Burton nu-i dăduseră lacrimile, dar începuse să tremure. Rămase lângă el, încolăcindu-şi braţele pe după gâtul lui. Burton o bătu uşurel pe spate, murmurând cuvinte de încurajare pe care ea nu le putea înţelege, însă tonul lui blând o linişti.

Soarele cobora spre asfinţit. Peste două ore avea să fie ascuns de impunătorul lanţ muntos dinspre apus, dar mai erau multe ore până la căderea întunericului deplin. Nu aveau cum să stabilească durata zilei. Temperatura crescuse, însă căldura soarelui nu era câtuşi de puţin apăsătoare, iar dinspre fluviu venea o adiere răcoroasă.

Kazz începu să gesticuleze, dând de înţeles că ar avea nevoie de un foc pentru a prelucra vârful unei suliţe din bambus. Nu încăpea nici o îndoială că vroia să-l întărească trecându-l prin foc.

Burton privi cercetător obiectul metalic luat din potir. Era făcut dintr-un metal dur de culoare argintie, având o formă rectangulară şi plată, cu dimensiunile de cinci centimetri pe un centimetru. La unul dintre capete se vedea un orificiu, iar la celălalt, o glisieră. Puse unghia degetului mare pe partea ieşită în afară a glisierei şi împinse. Glisiera se deplasă în jos câţiva milimetri şi din orificiul de la celălalt capăt ieşi o sârmă subţire. Emitea o strălucire albă, vizibilă

chiar şi în lumina puternică a soarelui. Atinse vârful sârmei de un fir de iarbă care se ofili imediat. Apoi făcu o gaură fumegândă în capătul suliţei din bambus. Burton împinse la loc glisiera şi sârma reintră în locaşul ei argintiu, amintind de o ţestoasă care-şi retrage capul în carapace.

Frigate şi Ruach se mirară cu voce tare de puterea dovedită de minusculul obiect. Era nevoie de o tensiune foarte mare pentru a încălzi sârma atât de mult. Câte aprinderi putea asigura bateria sau pila radioactivă aflată înăuntru? Cum se putea înlocui sursa de alimentare?

Întrebări care, o dată cu trecerea timpului, aveau să-şi găsească probabil răspunsul. Cea mai importantă era cum de fuseseră readuşi la viaţă în trupuri tinere. Cei care realizaseră acest lucru aveau puteri zeieşti. Orice analiză a acestui miracol le-ar fi oferit doar un subiect de conversaţie, fără a le da posibilitatea de a afla adevărul.

După o vreme, mulţimea se împrăştie. Cilindrul rămase răsturnat pe piatra-potir, alături de câteva trupuri fără viaţă, iar câţiva dintre cei care coborâseră erau răniţi. Burton se strecură printre oameni. O femeie avea zgârieturi adânci pe faţă, mai ales în jurul ochiului drept. Scâncea, dar nimeni nu-i acorda nici o atenţie. Un bărbat stătea pe pământ ţinându-se de pântecele care-i fusese brăzdat de unghii ascuţite.

Dintre cei patru oameni care zăceau pe piatră, trei îşi pierduseră cunoştinţa. Îşi veniră în simţiri după ce fură stropiţi cu apă din potir. Cel de-al patrulea, un bărbat subţirel şi scund, îşi pierduse viaţa. Cineva îi frânsese gâtul.

Burton privi din nou spre soare şi remarcă:

— Nu ştiu cu exactitate când va sosi ora mesei de seară. Propun să ne întoarcem imediat după ce soarele va dispărea dincolo de munte. Ne vom aşeza potirele, vasele sfinţite, sufertaşele, sau cum le-o fi zicând, în adânciturile de aici. Apoi vom aştepta. Până una-alta...

Putea azvârli cadavrul în fluviu, însă descoperise la ce i-ar fi fost de folos. Le spuse celorlalţi ce vroia, iar ei îl dădură jos de pe piatră şi porniră cu el spre dealuri. Frigate şi Galeazzi, fost importator din Triest, formară primul

schimb. Frigate s-ar fi lipsit de această plăcere, dar când fusese rugat de Burton, apucase să încuviinţeze cu un gest din cap. Prinse cadavrul de picioare şi porni înainte, urmat de Galeazzi, care îl ţinea de subsuori. Ţinând copila de mână, Alice păşea în spatele lui Burton. Câţiva oameni se uitară curioşi, alţii le puseră întrebări sau comentară gestul lor, dar Burton nu-i luă în seamă. După jumătate de milă, transportarea cadavrului căzu în sarcina lui Monat şi Kazz. Prezenţa cadavrului părea să nu o tulbure pe fetiţă. Nici cadavrul carbonizat văzut mai devreme nu o îngrozise, ci îi stârnise doar curiozitatea.

— Dacă e cu adevărat originară din Galia antică, atunci sigur e obişnuită să vadă cadavre carbonizate, spuse Frigate. Dacă-mi amintesc eu bine, în cursul ceremoniilor religioase, galii aduceau ofrande vii pe care le ardeau în coşuri din nuiele. Nu ştiu dacă ofrandele erau închinate unui zeu sau unei zeiţe. Tare-aş vrea să pot consulta o carte pe acest subiect. Crezi că vom avea vreodată biblioteci aici? Eu unul sunt convins c-o să înnebunim dacă n-o să avem ce citi.

— Rămâne de văzut, spuse Burton. Dacă nu ni se oferă, ne vom face noi una. Asta, dacă va fi posibil.

Se gândi că întrebarea lui Frigate era prostească dar, trecând prin asemenea momente, cine putea rămâne întreg la minte?

O dată ajunşi la poalele dealului, Rocco şi Brontich îi schimbară pe Kazz şi Monat. Burton îi conduse după câţiva copaci prin iarba înaltă până la brâu, ale cărei fire tăioase le zgârie pielea de pe picioare. Tăie un fir de iarbă cu cuţitul şi-i încercă rezistenţa şi flexibilitatea. Frigate se ţinea aproape de el şi părea incapabil să-şi controleze limbuţia. Burton socoti că omul vorbea fără încetare ca să uite de moartea celor doi.

— Gândeşte-te numai câte cercetări trebuie făcute dacă toţi oamenii care au trăit vreodată sunt aici! Nu uita misterele istoriei şi întrebările la care s-ar putea găsi răspuns! Ai putea discuta cu John Wilkes Booth, aflând astfel dacă Ministrul Apărării, Stanton, a complotat pentru

asasinarea lui Lincoln. Ai putea descoperi identitatea lui Jack Spintecătorul. Sau ai şti dacă Ioana d'Arc a făcut parte dintr-o sectă de vrăjitoare. Ai vorbi cu Mareşalul Ney, care a luptat sub Napoleon, şi te-ai lămuri dacă a scăpat de plutonul de execuţie şi a devenit profesor în America.

Ai şti adevărata versiune a atacului de la Pearl Harbor. Ori ai putea vedea chipul Omului cu Masca de Fier, dacă o asemenea persoană a existat în realitate. Ai avea prilejul să-i iei un interviu Lucreţiei Borgia şi celor care au cunoscut-o, descoperind în felul acesta dacă a folosit otravă pentru a-şi ucide duşmanii, aşa cum se susţine. Ai putea afla identitatea asasinului celor doi prinţi din Turnul Londrei. Pesemne că Richard al III-lea i-a ucis. În ceea ce te priveşte, există multe pete albe, fiindcă biografii tăi n-au reuşit să cunoască toate aspectele vieţii tale. Chiar ai avut o iubită de origine persană, cu care voiai să te însori şi de dragul căreia ai fost gata să renunţi la toate, inclusiv la cei de un neam cu tine? A murit înainte de a vă căsători, iar pierderea ei te-a afectat atât de mult încât ai hotărât să n-o uiţi câtă vreme vei trăi?

Burton se uită încruntat la el, Nici nu-l întâlnise bine pe acest om, iar el începuse deja să-i scormonească prin amintirile cele mai sfinte. Purtarea lui era de neiertat.

Frigate se trase înapoi spunând:

— Şi... şi... în fine, trebuie să avem răbdare, îmi dau seama, dar ştiai că soţia ta a pus să ţi se facă slujbă la scurt timp după ce ai murit şi că ai fost înmormântat într-un cimitir catolic? Tocmai tu, necredinciosul!

Lev Ruach, ai cărui ochi exprimaseră o uimire din ce în ce mai mare pe măsură ce Frigate îşi continuase sporovăială, spuse:

— Tu eşti Burton, explorator şi lingvist? Descoperitorul lacului Tanganika? Cel care a făcut un pelerinaj la Mecca deghizat ca musulman? Traducătorul celor *O mie şi una de nopţi?*

— N-aş vrea să vă mint şi nici nu-i nevoie s-o fac. Eu sunt acela.

Lev Ruach scuipă spre Burton, dar vântul îl împiedică să-l nimerească în obraz.

— Pui de căţea! strigă el, Nazist nenorocit! Am citit despre tine. Cred că, în multe privinţe, te-ai arătat o persoană demnă de admiraţie. Dar ai fost antisemit!

7

Burton tresări şi răspunse:

— Duşmanii mei au lansat acest zvon josnic şi neîntemeiat. Dar apropiaţii mei, care cunosc realitatea, n-ar face asemenea afirmaţii. Şi acum, cred că...

— Dar nu tu ai scris *Evreul, ţiganul şi Islamul?* întrebă Ruach pe un ton batjocoritor.

— Ba da, recunoscu Burton. Roşi, iar când privi în jos, văzu că şi corpul i se congestionase. După cum vroiam să spun înainte de a mă întrerupe atât de nepoliticos, socot c-ar fi mai bine să plecăm. În alte condiţii, poate că ţi-aş fi sărit deja la beregată. Cel care-mi vorbeşte astfel trebuie să-şi susţină vorbele cu argumente. Însă împrejurările de acum sunt cel puţin ciudate şi pesemne că te-au lăsat nervii. N-am cum să-mi dau seama. Dar dacă n-ai de gând să-ţi ceri scuze pe dată ori să pleci, o să las în urma mea încă un cadavru.

Ruach îşi încleştă pumnii şi-l măsură furios, apoi se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă.

— Ce înseamnă nazist? îl întrebă Burton pe Frigate. Americanul îi dădu toate lămuririle necesare.

— Am multe de învăţat despre evenimentele petrecute după moartea mea. Individul acela are păreri greşite despre mine. Nu sunt nazist. Zici că Anglia a devenit o putere de rangul doi? La numai cincizeci de ani după ce am murit? Mi se pare greu de crezut.

— Ce interes am să te mint? Nu te necăji din pricina asta. Înainte de sfârşitul secolului douăzeci, Anglia renăscuse, într-o manieră tare curioasă, adevărat, dar era prea târziu.

Ascultându-l pe yankeu, Burton se simţi mândru de patria lui. Deşi Anglia îl tratase mai mult cu indiferenţă şi fiecare

şedere pe insulă îl făcea să se gândească la plecare, ar fi fost în stare să-şi dea şi viaţa pentru ea. De altfel o slujise cu credinţă pe Regină.

— Dacă ai ghicit cine sunt, de ce n-ai spus nimic până acum? întrebă el pe neaşteptate.

— Vroiam să fiu sigur. Pe de altă parte, n-am prea avut ocazia să stabilim relaţii mondene, îi răspunse Frigate. Şi nici de altă natură, adăugă el, trăgând cu coada ochiului la silueta minunată a Alicei Hargreaves. Ştiu şi despre ea destule lucruri, dacă e cine cred eu.

— Asta mă depăşeşte, o scurtă Burton.

Se opri locului. Urcaseră panta unei coline şi ajunseseră pe culme. Lăsară cadavrul pe pământ, la poalele unui uriaş pin roşu.

Având în mână un cuţit din piatră, Kazz se ghemui imediat lângă corpul carbonizat. Îşi lăsă capul pe spate şi intonă câteva fraze din ceea ce părea a fi o incantaţie religioasă. Apoi, până să apuce vreunul dintre ei să protesteze, spintecă trupul neînsufleţit şi-i smulse ficatul.

Îngroziţi, aproape toţi izbucniră în strigăte. Burton se mulţumi să mormăie ceva nedesluşit. Parcă hipnotizat, Monat îl fixă cu privirea.

Kazz îşi înfipse dinţii în ficatul încă sângerând şi rupse o bucată mare. Începu să mestece, evidenţiindu-şi astfel fălcile masive şi musculoase, şi, căzut în extaz, rămase cu ochii întredeschişi. Burton făcu un pas către el şi întinse o mână, vrând să protesteze. Kazz rânji arătându-şi toţi dinţii şi, tăind o bucată, i-o oferi lui Burton. Refuzul acestuia îl uimi peste măsură.

— Un canibal! exclamă Alice Hargreaves. Of, Dumnezeule, un canibal puturos şi plin de sânge! Asta-i mult lăudata viaţă de apoi?

— Nici strămoşii noştri n-au fost mai breji, spuse Burton. Îşi revenise din şoc, ba chiar îl amuza puţin reacţia celorlalţi. într-o regiune în care hrana e puţină şi deci la mare preţ, gestul lui este în primul rând de ordin practic. Iată cum, în lipsa uneltelor trebuincioase, am rezolvat şi problema îngropării cadavrului. Mai mult de atât, dacă ne-

am înşelat cumva presupunând că potirele ne vor asigura hrana, s-ar putea ca în scurtă vreme să urmăm exemplul dat de Kazz.

— Niciodată! strigă Alice. Mai bine mor!

— Nici nu mă îndoiesc că aşa se va întâmpla, constată rece Burton. Propun să ne retragem pentru a-i îngădui să termine de mâncat. Oricum nu-mi stârneşte foamea, iar manierele lui mi se par la fel de dezgustătoare ca ale pionierilor din vestul sălbatic. Sau ale unui preot de ţară, adăugă el cu subînţeles, doar pentru urechile Alicei.

Se opriră în dosul unuia dintre copacii uriaşi cu ramuri încâlcite şi noduroase şi nu-l mai văzură pe Kazz.

— Nu vreau să-l mai văd în faţa ochilor. E un animal, o creatură respingătoare. Ce să mai vorbim, ştiindu-l alături de noi, nici nu m-aş mai simţi în siguranţă.

— Mi-ai cerut să te apăr, se oferi Burton. Atâta vreme cât vei fi printre noi, o voi face. Însă în cazul ăsta va trebui să accepţi hotărârile mele. Iar eu spun că omul-maimuţă va rămâne cu noi. Avem nevoie de forţa şi priceperea lui, foarte utile pentru condiţiile în care trăim. Am redevenit cu toţii primitivi; prin urmare, putem învăţa multe de la el. Repet, Kazz nu va pleca!

Alice se uită la ceilalţi, implorându-i mut. Monat se încruntă, neştiind cum să reacţioneze. Frigate ridică din umeri şi spuse:

— Doamnă Hargreaves, dacă reuşiţi, faceţi uitate moravurile şi convenţiile societăţii în care aţi trăit. Nu ne aflăm tocmai în raiul imaginat de clasele sus-puse ale epocii victoriene. De fapt, nici nu suntem în mult visatul rai. Nu e cazul să gândiţi şi să vă purtaţi de parcă v-aţi găsi pe Pământ. În primul rând, proveniţi dintr-o societate în care femeile purtau veşminte grele care le acopereau din cap până în picioare, iar vederea genunchiului dezgolit al vreuneia se transforma într-un eveniment sexual tulburător. Cu toate astea, nu păreţi prea stânjenită de faptul că sunteţi goală. Vă comportaţi de parcă aţi fi îmbrăcată în straie de călugăriţă.

— Nici mie nu-mi place, spuse Alice. Dar de ce să mă simt jenată? Dacă toată lumea e dezbrăcată, e ca şi cum aceasta ar fi starea de normalitate. Dacă ar apărea vreun înger să-mi ofere îmbrăcăminte, n-aş purta-o, fiindcă aş arăta nelalocul meu. Iar pe de altă parte, am un trup frumos. Aş suferi mai mult dacă aş fi dizgraţioasă.

Cei doi bărbaţi pufniră în râs, iar Frigate îi făcu un compliment:

— Eşti nemaipomenită, Alice, Absolut fantastică. Pot să-ţi spun pe numele mic? „Doamna Hargreaves” sună atât de protocolar când eşti în pielea goală…

Fără a-i da răspuns, Alice se îndepărtă şi dispăru după un copac.

— Pe viitor va fi cazul să facem ceva în privinţa igienei. Asta înseamnă că cineva trebuie să impună practicile sanitare şi să aibă puterea de a da legi, veghind ca ele să se aplice. Dar cum s-ar putea forma organisme legislative, judecătoreşti şi executive în actuala stare de anarhie?

— Ca să revenim la problemele prezentului, îl întrerupse Frigate, ce facem cu mortul?

Abia îi mai revenise culoarea în obraji după ce-l văzuse pe Kazz hăcuind trupul cu cuţitul din piatră.

— Sunt sigur că pielea umană, bine tăbăcită, şi intestinele, tratate cum trebuie, se vor dovedi mai rezistente decât iarba pentru a confecţiona frânghii sau bandaje. Aş vrea să tai câteva fâşii. Vreţi să mă ajutaţi?

Doar foşnetul vântului ce mângâia frunzele şi firele de iarbă mai tulbură tăcerea ce se lăsase. Arşiţa făcu să apară pe trupurile lor broboane de sudoare care dispăreau aproape imediat, uscate de adierea răcoroasă dinspre fluviu, Nici un cânt de pasăre sau bâzâit de insecte. Pe neaşteptate, vocea fetiţei sfâşie liniştea. Alice îi răspunse de după copac, iar fetiţa alergă imediat într-acolo.

— Să încerc, spuse americanul. Dar nu ştiu dacă voi rezista. Îmi ajung experienţele prin care am trecut astăzi.

— Fă cum crezi, îl sfătui Burton. Dar cel care mă ajută se va bucura de prioritate când va fi cazul. Poate vei avea nevoie de câteva fâşii să-ţi faci o secure din piatră.

— Vin eu, spuse Frigate, înghiţindu-şi nodul din gât.

Kazz continua să stea pe vine în apropierea cadavrului, ţinând ficatul plin de sânge într-o mână şi cuţitul în cealaltă. Văzându-l pe Burton, rânji din nou şi mai tăie o bucată din ficat. Burton refuză, scuturând din cap. Restul, Galeazzi, Brontich, Maria Tucci, Filipo Rocco, Rosa Nalini, Caterina Capone, Fiorenza Fiorri, Babich şi Giunta, se retrăseseră din faţa acestui tablou respingător. Rămaseră dincolo de trunchiul gros al unui pin şi continuară să sporovăiască în italiană.

Burton se lăsă pe vine lângă cadavru şi înfipse vârful cuţitului chiar deasupra genunchiului drept, apoi tăie în susul trupului, continuând până la claviculă. Frigate rămase alături de el, urmărindu-l. Păli şi mai mult, tremurând din tot trupul. Nu se clinti decât după ce Burton desprinse două fâşii lungi de piele.

— Vrei să faci puţin exerciţiu? îl pofti Burton.

Răsturnă cadavrul pe o parte pentru a putea obţine fâşii chiar mai lungi. Frigate luă cuţitul cu vârful însângerat şi se apucă de treabă strângând din dinţi.

— Nu chiar atât de adânc, îl atenţionă Burton şi, o clipă mai apoi, continuă: Acum tăietura e prea superficială. Stai puţin, dă-mi cuţitul. Fii atent!

— Am avut un vecin care obişnuia să agaţe iepurii în spatele garajului şi le tăia beregata imediat ce le rupea gâtul, povesti Frigate. Odată m-am uitat şi eu. Mi-a fost de ajuns.

— Nu-i cazul să te arăţi delicat sau slab de înger, zise Burton. Trăim în condiţii precare şi, fie că-ţi place sau nu, trebuie să fii primitiv pentru a supravieţui.

Brontich, slovenul deşirat şi slab, care fusese cândva hangiu, se apropie în goană de ei, strigând:

— Am mai găsit o piatră-potir. La vreo patruzeci de metri depărtare. Era într-o adâncitură, ascunsă de câţiva copaci.

Burton făcu uitată încântarea pe care o simţise dăscălindu-l pe Frigate. Oricum începuse să-i pară rău de bietul om.

— Ascultă, Peter, ce-ar fi să te duci să cercetezi Piatra? Dacă cea de aici ar funcţiona, am fi scutiţi de drumul până la fluviu.

Îi înmână lui Frigate recipientul său.

— Aşează-l într-o adâncitură a pietrei, dar să ţii minte exact locul în care l-ai pus. Să procedeze şi ceilalţi la fel. Fiecare să ştie unde şi-a plasat recipientul. N-aş vrea să asistăm la certuri după aceea.

În mod inexplicabil, Frigate şovăi puţin înainte de a pleca. Părea să-şi dea seama că, din cauza slăbiciunii sale, se făcuse de ruşine în faţa celorlalţi. Rămase locului câteva clipe, oftând şi mutându-şi greutatea de pe un picior pe altul. Apoi, văzând că Burton continua să cureţe grăsimea de pe fâşiile de piele, se îndepărtă, ducând cele două potire într-o mână, iar securea cu tăiş din piatră în cealaltă.

Imediat ce americanul dispăru, Burton se opri. Voise doar să afle cum să taie fâşiile, iar acum putea efectua o disecţie pentru a extrage măruntaiele. Însă deocamdată nu avea cum să conserve pielea sau intestinele. Coaja copacilor ce semănau cu stejarii putea conţine tanini care, alături de alte substanţe, să fie folosiţi pentru tăbăcirea pielii umane. Regretabil, dar până aveau să descopere asemenea compuşi, pielea putea putrezi. Cu toate acestea, socoti că nu-şi pierduse timpul. Utilitatea cuţitelor din piatră fusese dovedită, iar el îşi împrospătase firavele cunoştinţe de anatomie umană. Pe vremea când erau tineri şi locuiau la Pisa, el şi Edward, fratele său, se împrieteniseră cu studenţii de la facultatea de medicină din oraş. Cei doi tineri învăţaseră multe lucruri şi nici unul nu-şi pierduse interesul faţă de anatomie. Edward devenise chirurg, iar Richard participase la o serie de conferinţe şi disecţii publice sau particulare desfăşurate la Londra. De atunci uitase multe din cele învăţate.

Soarele trecu brusc dincolo de creasta muntelui. Umbrele înserării căzură asupra lui Burton şi după câteva minute întreaga vale se cufundă în penumbră. Cerul rămase totuşi multă vreme de un albastru strălucitor. Adierea dinspre fluviu era constantă. Aerul încărcat de umezeală se mai

răcori. Burton şi omul de Neanderthal părăsiră cadavrul şi porniră în direcţia de unde se auzeau vocile celorlalţi, care se aflau în apropierea pietrei-potir la care se referise Brontich. Burton se întrebă dacă nu cumva mai erau şi altele în apropierea muntelui, răsfirate la distanţă de o milă una de cealaltă. De pe „pălăria” acestei ciuperci lipsea recipientul din adâncitura centrală. Asta însemna probabil că piatra încă nu funcţiona. I se părea totuşi improbabil. Era de presupus că Acel Cineva care făcuse pietrele aşezase recipiente în adânciturile centrale ale ciupercilor de pe malul fluviului fiindcă resuscitaţii aveau să le folosească întâi pe acelea. În momentul când aveau să descopere şi pietrele din interiorul teritoriului, folosirea lor n-ar mai fi fost un secret.

Îşi aşezară recipientele în adânciturile de pe inelul exterior. Posesorii stăteau în jurul lor discutând, fiind însă atenţi mai mult la potire decât la subiectul conversaţiei. Se întrebau cu toţii când vor apărea din nou flăcările albăstrui. Vorbele şi gândurile lor reveneau mereu asupra aceleiaşi idei: foamea. În rest, încercau să descopere de ce ajunseseră în acest loc, cine îi adusese aici şi ce li se pregătea tuturor. Unii povestiră viaţa pe care o duseseră pe Pământ.

Burton se aşeză sub ramurile mari, cu frunziş des, ale unui „arbore de fier”, rezemându-se de trunchiul lui negricios şi contorsionat. Cu excepţia lui Kazz, el şi toţi ceilalţi se simţeau la capătul puterilor. Foamea şi nervii suprasolicitaţi îl împiedicau să picotească, deşi vocile molcome şi foşnetul frunzelor îmbiau la somn. Depresiunea în care aşteptau era formată dintr-o suprafaţă netedă, împrejmuită de copaci, de la întâlnirea a patru coline. Cu toate că soarele lumina mai slab această zonă, aici părea să fie ceva mai cald decât pe culme. După o vreme, când întunericul şi frigul se accentuară, Burton organiză o expediţie pentru a strânge lemn de foc. Folosind cuţitele şi securile din piatră, tăiară bambuşi ajunşi la maturitate şi strânseră câteva braţe de iarbă. Cu ajutorul sârmei incandescente a brichetei, Burton încropi un foc din frunze

şi iarbă. Însă acestea erau ude, astfel că focul se urni greu şi scoase mult fum până când îl alimentară cu lemn de bambus.

O explozie puternică îi făcu să tresară speriaţi. Câteva dintre femei ţipară. Uitaseră cu totul de piatra-potir. Burton se răsuci tocmai la timp ca să poată vedea flăcările albăstrui înălţându-se la şase metri înălţime. Brontich, care se afla la vreo şase metri depărtare de piciorul ciupercii, simţi dogoarea produsă de descărcare.

Zgomotul se stinse şi rămaseră cu ochii ţintă la potire. Burton ajunse primul pe piatră; aproape nimeni nu avea curaj să se aventureze alături de el la un răstimp atât de scurt de la apariţia flăcărilor. Săltă capacul, privi înăuntru şi scoase un chiuit de încântare. Abia după aceea se căţărară şi ceilalţi, ridicând capacele propriilor lor recipiente. Câteva clipe mai târziu erau aşezaţi în jurul focului, mâncând cu lăcomie, exclamând extaziaţi, arătându-şi unul altuia cele găsite, râzând şi glumind. La urma urmei, situaţia nu mai era chiar atât de sumbră. Acel Cineva răspunzător de tot ce se întâmpla avusese grijă şi de ei.

Aveau hrană din belşug, chiar dacă răbdaseră de foame o zi întreagă sau, aşa cum se exprimă Frigate, „postiseră, probabil, jumătate din eternitate”. Prin asta, îi explică el lui Monat, vroia să spună că nu aveau de unde să ştie cât timp trecuse din 2008 şi până acum. Nici lumea aceasta nu fusese făcută într-o zi, iar pregătirea omenirii pentru resuscitare trebuie să fi durat mai mult de şapte zile. Asta, bineînţeles, dacă totul fusese realizat prin mijloace ştiinţifice şi nu supranaturale.

Potirul lui Burton conţinea un cub de friptură, o bucată de pâine neagră, unt, cartofi şi sos de roşii, salată verde şi maioneză cu un gust neobişnuit, dar delicios. În plus, mai găsi o ceaşcă plină cu whisky de calitate excelentă şi alta mai mică, având patru cuburi de gheaţă.

Descoperiră şi alte lucruri, cu atât mai bine venite cu cât nu se aşteptaseră la asemenea cadouri. O pipă mică din lemn de trandafir. Un săculeţ cu tutun. Trei trabuce subţiri şi lungi. Un pachet din plastic, conţinând zece ţigarete.

— Fără filtru! exclamă Frigate dezamăgit.

Exista, de asemenea, o ţigară mică, de culoare maronie, pe care Burton şi Frigate o mirosiră şi spuseră într-un glas:

— Marijuana!

Arătându-le un foarfece mic şi un pieptene negru, Alice spuse:

— Prin urmare, curând o să ne crească părul. Altfel n-ar fi fost nevoie de astea. Sunt atât de bucuroasă! Dar oare... Chiar trebuie să folosesc aşa ceva?

Scoase la iveală un tub cu ruj roşu strălucitor.

— Dar de ăsta ce zici? întrebă Frigate, ridicând în aer un tub asemănător.

— Sunt obiecte de uz practic, constată Monat, răsucind un pachet ce conţinea hârtie igienică. Apoi scoase la iveală un săpun verde, de formă sferică.

Friptura lui Burton era foarte fragedă, deşi ar fi preferat-o mai în sânge. Pe de altă parte, Frigate se plânse că a lui nu era suficient de pătrunsă.

— E limpede că aceste potire nu conţin meniuri alcătuite după gustul posesorilor, observă Frigate. Poate de aceea noi am căpătat ruj, iar femeile pipe. Iată ce înseamnă producţia de masă.

— Două miracole într-o singură zi, remarcă Burton. Dacă le putem numi astfel. Eu unul prefer o explicaţie raţională şi vreau s-o primesc. Cred că deocamdată nu-mi poate spune nimeni cum am fost resuscitaţi. Dar poate că voi, cei născuţi în secolul douăzeci, puteţi emite o teorie acceptabilă pentru explicarea modului aproape magic în care au apărut toate obiectele astea într-un recipient care anterior fusese gol.

— Comparând partea interioară cu cea exterioară a potirului, vei observa o diferenţă de grosime, în adâncime, de aproximativ cinci centimetri, spuse Monat. Fundul fals adăposteşte un circuit molar capabil să transforme energia în materie. Energia provine, bineînţeles, din descărcarea electrică. În plus faţă de convertorul energie-materie, potirul conţine tipare moleculare - poate matriţe? - care structurează materia în diverse combinaţii de elemente şi

compuşi. Vă asigur că acestea nu sunt simple speculaţii, întrucât aveam un convertor asemănător pe planeta mea. Dar nu era chiar atât de miniaturizat.

— La fel şi pe Pământ, spuse Frigate. Încă înainte de anul 2002 se obţinea fier din energie pură, dar procesul era foarte complicat şi costisitor, iar cantităţile rezultate, infime.

— Bine, conchise Burton. Toate astea nu ne costă nimic. Cel puţin până acum...

Rămase tăcut o vreme, amintindu-şi de visul avut înainte de a se trezi.

— *Plăteşte*, spusese Dumnezeu. *Eşti dator pentru carne*. Ce să înţeleagă? Pe Pământ, la Triest în 1890, murise în braţele soţiei, cerând... ce oare? Cloroform? În fine, ceva. Nu-şi mai aducea aminte. Apoi uitarea... Se trezise într-un loc de coşmar şi văzuse lucruri care nu existaseră pe Pământ, dar nici pe această planetă. Însă experienţa prin care trecuse nu fusese un vis.

8

Terminară de mâncat şi aşezară vasele la locul lor în interiorul potirului. Întrucât nu aveau nici o sursă de apă în preajmă, erau nevoiţi să aştepte până a doua zi pentru a le spăla. Frigate şi Kazz făcură câteva găleţi din trunchiuri de bambus. Americanul se oferi să meargă până la fluviu, dacă îl însoţea cineva, pentru a le umple cu apă. Burton se întrebă ce-l făcuse pe individ să facă o asemenea propunere. Apoi, privind spre Alice, îşi dădu seama. Frigate spera să-şi găsească o companie feminină cât mai plăcută. Luase drept sigur faptul că Alice Hargreaves îl prefera pe Burton, iar celelalte femei, Tucci, Malini, Capone şi Fiorri, îi aleseseră deja pe Galleazzi, Brontich, Rocco şi, respectiv, Giunta. Babich se îndepărtase, pesemne din acelaşi motiv pentru care şi Frigate dorea să plece.

Monat şi Kazz îl însoţiră pe Frigate. Cerul se acoperi brusc de scântei gigantice şi de nori luminoşi. Sclipirea aglomerărilor de stele, unele dintre ele atât de mari încât

păreau fragmente sparte din Luna Pământului, şi strălucirea norilor, îi făcură să se simtă neînchipuit de minusculi şi neîmpliniţi.

Burton se întinse cu faţa în sus pe un maldăr de frunze şi se apucă să pufăie dintr-un trabuc. Avea un gust excelent, iar în Londra de pe vremea lui l-ar fi costat cel puţin un şiling.

Acum nu se mai simţea lipsit de importanţă şi nevrednic. Stelele rămâneau materie moartă, în vreme ce el era viu. Nici o stea nu va cunoaşte vreodată aroma nemaipomenită a unui trabuc scump. Şi nici nu va încerca extazul produs de îmbrăţişarea trupului fierbinte şi bine făcut al unei femei.

De cealaltă parte a focului, care vizibili, care ascunşi de iarba înaltă, se aflau cei din Triest. Băutura le alungase inhibiţiile, deşi senzaţia de libertate provenea în parte din bucuria de a fi iarăşi vii şi tineri. Chicoteau, râdeau şi se rostogoleau încoace şi încolo prin iarbă, scoţând sunete puternice când se sărutau. După care, o pereche după alta, se retrăgeau la adăpostul întunericului, ori se mai potoleau.

Fetiţa adormise lângă Alice. Flăcările focului aruncau reflexe pâlpâitoare asupra chipului ei atrăgător şi aristocratic, reliefându-i capul lipsit de păr, corpul frumos şi picioarele lungi. Burton îşi dădu seama că toată fiinţa lui reînviase. Nu mai era bătrânul care, în cursul ultimilor şaisprezece ani de viaţă, suferise enorm din pricina nenumăratelor boli tropicale care-l storseseră pur şi simplu de vlagă. Acum era iarăşi tânăr, plin de vigoare, posedat de acelaşi vechi demon care-şi cerea insistent drepturile.

Promisese însă că o va apăra. Nu putea face nici un gest sau aluzie care să fie cumva interpretate drept încercări de a o seduce.

La urma urmei, nu era singura femeie din lume. Dimpotrivă, avea în jur nenumărate femei care, chiar dacă nu-i stăteau la dispoziţie, puteau fi măcar invitate să-i ţină tovărăşie. Desigur, asta dacă toată lumea care murise pe Pământ se afla pe această planetă. Alice era doar una între miliarde ca ea (probabil treizeci şi şase de miliarde, dacă

aprecierea lui Frigate se dovedea corectă). Dar nu existau probe care să susţină o asemenea cifră.

Nenorocirea era că Alice putea fi singura care să-l atragă, cel puţin în acele momente. Nu putea porni pe întuneric în căutarea altei femei, fiindcă ar fi însemnat să le lase, pe ea şi pe fetiţă, fără apărare. Alice nu se va simţi în siguranţă împreună cu Monat şi Kazz si n-o putea învinui pentru asta. Amândoi arătau cumplit. Nici lui Frigate nu i-o putea încredinţa - în caz că el s-ar fi întors până dimineaţă - fiindcă individul nu-i inspira deplină încredere.

Situaţia în care se găsea îl făcu să izbucnească în râs. Socoti că s-ar putea abţine măcar în seara asta. Gândul îi stârni noi hohote de râs din care nu se opri până nu-l întrebă Alice dacă păţise ceva.

— Ba am păţit mai mult decât îţi închipui, spuse el, întorcându-i spatele.

Vârî mâna în recipient şi scoase ultimul obiect rămas pe fund. Era o lamelă dintr-o substanţă elastică, semănând cu guma. Înainte de plecare, Frigate făcuse observaţia că necunoscuţii lor binefăcători erau neapărat americani. Altora nu le-ar fi trecut prin minte să le ofere gumă de mestecat.

După ce-şi stinse trabucul strivindu-l de pământ, Burton băgă lamela în gură.

— Are un gust straniu, dar delicios. Tu ai încercat?

— Mă tentează, dar cred c-aş arăta ca o vită rumegătoare.

— Renunţă la pretenţiile de doamnă, o sfătui Burton. Crezi că fiinţele astea, care posedă puterea de a ne resuscita, au gusturi proaste?

— Sinceră să fiu, n-am idee, spuse ea zâmbind vag, şi băgă lama de gumă în gură.

Mestecară o vreme absenţi şi privindu-se pe deasupra focului. Alice nu-l putea privi drept în ochi mai mult de câteva secunde.

— Frigate susţinea că te cunoaşte, spuse el. În orice caz, că ştie despre tine. Iartă-mi curiozitatea nelalocul ei, dar cine eşti?

— Între morţi nu trebuie să existe secrete, îi răspunse ea în glumă. Şi nici între foştii morţi.

Se născuse la 25 aprilie 1852, iar numele de fată îi fusese Alice Pleasance Liddell. Pe vremea aceea Burton avea treizeci de ani. Descendentă directă a Regelui Edward al III-lea şi al fiului acestuia, John de Gaunt. Tatăl ei fusese decan al Colegiului Christ Church din Oxford şi coautor al faimosului lexicon grec-englez. (Liddell şi Scott! îşi aminti Burton.) Avusese o copilărie fericită, primise o educaţie aleasă şi cunoscuse mulţi oameni vestiţi ai vremii: Gladstone, Mathew Arnold, Prinţul de Wales, care fusese dat în grija tatălui ei pe perioada cât studiase la Oxford. Soţul ei fusese Reginald Gervis Hargreaves, iar ea îl iubise foarte mult. Gentleman „de ţară”, acestuia îi plăcea să citească autori francezi, să meargă la vânătoare sau pescuit, să joace crichet sau să planteze copaci. Avusese trei fii, toţi căpitani, dintre care doi căzuseră în Marele Război din 1914-1918. (Era a doua oară în acea zi că Burton auzea de Marele Război.)

Vorbi necontenit, de parcă ar fi băut ceva care-i dezlegase limba. Ori vroia să facă din această conversaţie o barieră între ea şi Burton.

Îi povesti despre Dinah, pisica tărcată la care ţinuse în copilărie, despre copacii uriaşi din grădina botanică a soţului, despre tatăl ei care, cât lucrase la lexicon, avea crize de strănut exact la amiază în fiecare zi, şi nimeni nu descoperise de ce... La vârsta de optzeci de ani i se oferise titlul onorific de Doctor în Litere al unei universităţi americane pentru rolul vital pe care-l jucase în geneza faimoasei cărţi a domnului Dodgson. (Uită să menţioneze titlul, iar Burton, deşi cititor împătimit, nu-şi aminti să fi văzut vreo carte de Dodgson[2].)

— Fusese o după-amiază într-adevăr superbă, rememoră ea, în ciuda buletinului meteorologic oficial. Pe 4 iulie 1862 aveam zece ani... Eu şi surorile mele purtam pantofi negri, şosete albe trei sferturi, rochiţe albe din bumbac şi pălării cu borul lat.

---

[2] Alice în Ţara Minunilor, de Lewis Carroll (n. tr.)

Ochii îi erau larg deschişi, din când în când clătina din cap de parcă ar fi dus o luptă lăuntrică, şi începuse să vorbească mai precipitat:

— Domnii Dodgson şi Ducksworth duceau coşurile pentru picnic... Noi am pornit cu barca de la Podul Folly în sus pe Isis[3] ca să mai schimbăm peisajul. Domnul Ducksworth vâslea cu o singură padelă; picăturile de apă cădeau de pe ea ca nişte lacrimi de sticlă, tulburând oglinda râului şi...

Burton auzi ultimele cuvinte ca şi cum cineva i le-ar fi urlat în ureche. Uimit, se uită la Alice, ale cărei buze se mişcau sugerând vorbirea la un nivel obişnuit. Privirea îi era aţintită asupra lui, dar părea să-l străpungă, îndreptându-se spre un timp şi spaţiu aflat dincolo de el. Braţele îi rămăseseră suspendate în aer, de parcă Alice fusese surprinsă de ceva şi nu şi le putea clinti din acea împietrire.

Recepta fiecare sunet amplificat. Putea auzi respiraţia fetiţei, bătăile inimii ei şi ale Alicei, traficul intestinal şi alunecarea brizei printre ramurile copacilor. Undeva, departe, răsună un strigăt.

Se ridică să asculte. Ce se petrecea? De ce acea acuitate a simţurilor? Cum de putea auzi bătaia inimii altora şi pe a lui nu? Percepea de asemenea forma şi textura ierbii de sub picioare. Aproape că simţea moleculele individuale de aer ciocnindu-se de trupul lui.

Şi Alice se ridicase în picioare.

— Ce se întâmplă? întrebă ea, iar vocea ei îl izbi ca o rafală grea de vânt.

Nu-i răspunse, rămânând cu privirea aţintită la ea. I se părea că abia acum îi *vede* trupul pentru prima oară. Şi că o vede *pe ea*, adevărata Alice.

Ea se apropie de el cu braţele întinse în faţă, ochii întredeschişi şi buzele umede. Se clătină încetişor şi îngână dulce:

— Richard! Richard!

Apoi împietri; pupilele i se dilatară. El păşi spre ea, desfăcând larg braţele. Ea strigă:

— Nu! nu!

---

[3] Nume dat Tamisei în amonte de Oxford (n. tr.)

Se întoarse şi fugi printre copaci, pierzându-se în întuneric.

Burton rămase o clipă neclintit. I se părea imposibil ca ea să nu împărtăşească acest sentiment pe care nu-l mai avusese faţă de nimeni alta.

Probabil ca vroia să-l aţâţe. Asta era... Alergă după ea, strigând-o de nenumărate ori.

Ploaia se abătu asupra lor câteva ore mai târziu. Fie că efectul drogului dispăruse de la sine, fie că-l risipiseră picăturile reci, dar amândoi se treziră din extaz şi din starea de visare în acelaşi timp. În clipa când un fulger le lumină chipurile, Alice ridică ochii spre el, ţipă şi-l împinse cu brutalitate.

Burton se rostogoli pe iarbă, dar reuşi să întindă mâna, prinzând-o de gleznă pe Alice, care încerca să se depărteze de el în patru labe.

— Ce te-a apucat? strigă el.

Alice încetă să se mai zbată. Se aşeză, îşi rezemă capul de genunchi, ascunzându-şi faţa, şi începu să plângă violent. Burton se ridică şi, apucând-o de bărbie, o sili să ridice ochii spre el. Un fulger ce lovise un copac nu departe de ei îi lumină chipul chinuit.

— Ai promis să mă aperi! ţipă ea.

— Te-ai purtat ca şi cum n-ai fi dorit asta, spuse el. Eu nu ţi-am promis să te apăr de un impuls uman şi firesc.

— Impuls!? exclamă ea. Impuls? Dumnezeule, niciodată n-am făptuit ceva mai rău! Când m-am căsătorit eram virgină şi i-am rămas toată viaţa credincioasă soţului meu. Iar acum... cu un bărbat complet necunoscut... Aşa, pe negândite! Nu ştiu ce m-a apucat!

— Deci te-am dezamăgit, spuse Burton şi izbucni în râs, cu toate că îl încercau părerea de rău şi tristeţea.

Dacă ar fi fost vorba numai de dorinţa ei, atunci nu ar fi simţit nici o mustrare de conştiinţă. Însă guma aceea conţinuse un drog puternic şi-i făcuse să se poarte ca doi amanţi a căror pasiune nu cunoaşte hotare. Iar ea, bineînţeles, trăise aventura cu dorinţa unei femei din haremul unui sultan.

— Nu trebuie să te laşi doborâtă de remuşcări sau să-ţi faci singură reproşuri, spuse el blând. Ai căzut pradă drogului. El e de vină.

— Ba eu! spuse ea. Eu... Eu! Am vrut! Of, ce târfă josnică am ajuns!

— Nu-mi amintesc să-ţi fi oferit bani.

Nu avusese intenţia să pară nemilos. Voise mai curând s-o înfurie în asemenea măsură, încât să facă uitat sentimentul de înjosire. Şi reuşi. Alice sări în picioare şi se năpusti spre el, zgâriindu-l pe piept şi pe faţă. Îi adresă cuvinte pe care o doamnă educată din înalta societate victoriană nici n-ar fi trebuit să le cunoască.

Burton o apucă de încheieturile mâinilor pentru a se feri de dezlănţuirea ei distructivă, iar ea continuă să-l împroaşte cu vorbe urâte. În cele din urmă, după ce se mai potoli şi reîncepu să plângă, Burton o conduse înapoi la focul de tabără care se transformase între timp într-o grămăjoară de cenuşă umedă. Îndepărtă stratul de deasupra până dădu de tăciuni încă fumegând şi aruncă peste ei o mână de iarbă uscată ce rămăsese ferită de ploaie sub un copac. În lumina flăcărilor, o zări pe fetiţă dormind ghemuită între Kazz şi Monat, toţi trei stând sub arborele de fier, acoperiţi de un morman de iarbă. Se întoarse la Alice, care se aşezase sub un alt copac.

— Nu te apropia, îi ceru ea. Nu vreau să te mai văd nicicând. M-ai dezonorat, m-ai pângărit! Şi asta după ce ţi-ai dat cuvântul că mă vei proteja.

— N-ai decât să îngheţi, dacă ţii neapărat, îi răspunse el. Aveam de gând să-ţi propun să ne îngrămădim unul lângă celălalt, pentru a ne mai încălzi. Dar dacă preferi să suferi... Îţi repet că ceea ce-am făcut e din cauza drogului. Nu, nu provocat. În general, drogurile nu generează dorinţe sau acţiuni; mai degrabă le permit să iasă la iveală. Inhibiţiile noastre s-au topit şi n-ar avea nici un rost să căutăm vinovatul. Cu toate acestea, aş minţi dacă aş afirma că nu mi-a plăcut, iar tu la fel, dacă ai susţine aşa ceva. Prin urmare, de ce să ai mustrări de conştiinţă?

— Eu nu-s o bestie ca tine! Sunt o femeie onorabilă, cu frica lui Dumnezeu.

— Nici nu mă îndoiesc, o aprobă sec Burton. Dă-mi voie, totuşi, să subliniez un lucru. Nu cred că te-ai fi lăsat pradă dorinţelor dacă în adâncul inimii tale n-ai fi dorit asta. Drogul ţi-a anulat inhibiţiile, dar nu el a plantat în mintea ta îndemnul de a comite fapta. Acţiunea întreprinsă după consumarea drogului îşi are izvorul în tine, pentru că aşa ai vrut să se întâmple.

— Ştiu! strigă Alice. Crezi că-s o slujnică neştiutoare? Am şi eu creier! Ştiu ce am făptuit şi de ce. Doar că nu mi-am închipuit niciodată că aş putea deveni o asemenea persoană. Iată că am fost! E sigur!

Burton încercă s-o consoleze, să-i demonstreze că fiecare om are în caracterul lui trăsături nedorite. Arătă că dogma păcatului originar scotea în evidenţă tocmai acest aspect; ea era umană şi, ca urmare, nutrea dorinţe obscure de care n-avea ştiinţă. Şi aşa mai departe. Cu cât se strădui să o calmeze, cu atât mai nenorocită se simţea Alice. Într-un târziu, tremurând de frig şi epuizat de eforturile zadarnice, renunţă. Se strecură între Monat şi Kazz şi-o luă pe fetiţă în braţe. Căldura degajată de cele trei trupuri, covorul alcătuit de firele de iarbă şi apropierea corpurilor goale îi dădură o stare de calm. Adormi, iar plânsul Alicei, atenuat de pătura de iarbă, continuă o vreme să-i picure slab în urechi.

9

Când se trezi, era scăldat în lumina cenuşie a falselor zori căreia arabii îi spun „coada lupului”. Monat, Kazz şi fetiţa încă dormeau. Se scărpină o vreme în locurile în care simţea mâncărimile produse de asprimea ierbii, apoi se strecură afară din culcuş. Focul se stinsese; de frunzele copacilor şi de vârfurile firelor de iarbă atârnau picături de apă. Pătruns de frig, tremura din tot corpul. Nu resimţea oboseala şi nici efectele secundare neplăcute ale drogului, aşa cum se aşteptase. Sub un arbore găsi o grămadă de lemn de bambus relativ uscat, acoperit cu iarbă.

Reaprinse focul şi în scurt timp se simţi mult mai bine. Apoi văzu găleţile pline şi bău apă dintr-una. Alice şedea pe un maldăr de iarbă şi-l fixa cu o expresie posacă. Avea pielea de găină.

— Vino să te încălzeşti! o chemă el. Alice se târî puţin, apoi se ridică, se duse până la găleata din bambus şi, aplecându-se, luă apă în pumni şi şi-o aruncă pe faţă. După aceea se lăsă pe vine lângă foc, încălzindu-şi mâinile. „Când toată lumea e dezbrăcată, curând până şi cei mai decenţi îşi pierd sfiala”, gândi el.

Câteva clipe mai târziu, auzi foşnete prin iarbă. Apăru o ţeastă cheală, aceea a lui Peter Frigate. Păşea grav, urmat de o femeie. Când ajunseră mai aproape, Burton îi remarcă trupul arătos şi ud. Avea ochi mari, de un verde închis, iar buzele îi erau puţin prea groase pentru a fi frumoase, dar în rest, celelalte trăsături erau desăvârşite.

Frigate zâmbea cu gura până la urechi. Întorcându-se, o trase pe femeie mai aproape de căldura focului.

— Arăţi ca motanul care abia a înfulecat un canar, observă Burton. Ce-ai păţit la mână?

Frigate îşi privi articulaţiile degetelor de la mâna dreaptă. Erau umflate, iar pe dosul palmei avea câteva zgârieturi.

— Am nimerit într-o încăierare, explică el. Arătă cu degetul către femeie, care se ghemuise alături de Alice şi se încălzea. Astă-noapte, lângă fluviu a fost un adevărat balamuc. Guma aceea conţine sigur un drog. Nici nu-ţi vine să crezi de ce-au fost în stare oamenii. Sau poate că da. La urma urmei, eşti Richard Francis Burton. Într-un fel sau altul, toate femeile erau ocupate, chiar şi cele urâte. Văzând ce se petrece, la început mi-a fost teamă, apoi m-am înfuriat. Am lovit doi bărbaţi cu potirul şi i-am lăsat laţi. Atacaseră o fată de zece ani. Poate i-am omorât; sper s-o fi făcut. Am încercat s-o conving pe fată să vină cu mine, dar s-a pierdut în noapte. Am hotărât să mă întorc aici. Începusem să reacţionez cam violent, dacă e să judec după ce le-am făcut celor doi, chiar dac-o meritau din plin. Drogul era de vină; sigur dezlănţuise frustrările şi furiile acumulate de-a lungul întregii vieţi. Atunci am pornit încoace şi am dat

peste alţi doi bărbaţi, numai că ei tocmai asaltaseră o femeie, cea de faţă. Cred că ea nu se opunea ideii de contact sexual în sine cât dorinţei lor de a o avea simultan, sper că înţelegi ce vreau să zic. În tot cazul, femeia urla, se zbătea, iar ei se apucaseră s-o molesteze. Aşa că i-am lovit cu picioarele, cu pumnii şi cu potirul până i-am pus pe goană. Apoi am luat-o pe femeie, şi fiindcă veni vorba, o cheamă Loghu, dar mai multe nu ştiu despre ea, pentru că nu pricep o iotă din ce vorbeşte, iar ea a mers cu mine. Zâmbi cu subînţeles şi adăugă: Dar ne-am oprit pe drum. Redeveni serios şi se cutremură. Ne-am trezit în ploaie şi fulgere care cădeau asupra noastră precum mânia lui Dumnezeu. Am crezut că poate, să nu râdeţi, sosise Ziua Judecăţii de Apoi, că Dumnezeu ne dăduse frâu liber o zi ca să ajungem să ne judecăm singuri. Iar acum El avea să ne azvârle în cazanul cu smoală. Râse cam crispat şi continuă: Am devenit agnostic la paisprezece ani şi până la nouăzeci tot aşa am rămas, deşi în ultimele clipe mă gândisem să chem un preot la căpătâiul meu. Copilaşul speriat de părinţi cu Bătrânul Dumnezeu, Focul Iadului sau Pedeapsa Veşnică încă sălăşluia în sufletul bătrânului aflat pe moarte. Ori al celui tânăr renăscut.

— Ce s-a întâmplat? vru să ştie Burton. S-a sfârşit lumea dintr-un bubuit de tunet sau dintr-un fulger? După cum văd, eşti teafăr şi n-ai renunţat la deliciile păcatului, întrupate de această femeie.

— Am găsit o piatră-potir în apropiere de munte. La vreo milă spre apus de aici. Ne-am rătăcit, am umblat orbeşte, înfriguraţi, uzi, tresărind de fiecare dată când trăsnetul lovea prin preajmă. Apoi am găsit piatra. Era înţesată de oameni, însă erau extraordinar de prietenoşi şi între atâtea trupuri ne-am încălzit, chiar dacă ploaia pătrundea prin pătura de iarbă. Într-un târziu, mult timp după ce ploaia se oprise, am adormit şi noi. Când m-am trezit am căutat prin iarbă până am găsit-o pe Loghu. Se rătăcise în cursul nopţii. A părut încântată să mă revadă, fiindcă şi eu ţin la ea. Există afinităţi între noi. Poate o să mă lămuresc mai bine după ce învaţă engleză. Am încercat-o şi pe asta, apoi

franceza, germana, amintiri de rusă, lituaniană, gaelică, toate limbile scandinave, inclusiv finlandeza, apoi în uto-aztecă, arabă, ebraică, irocheza tribului Onondaga, dialectul ojibway, italiană, spaniolă, latină, greacă modernă şi clasică şi altele. Rezultatul: priviri nedumerite.

— Trebuie să fii un adevărat lingvist, spuse Burton.

— Nu vorbesc fluent nici una dintre ele, recunoscu Frigate. Pot citi în cele mai multe, dar din fiecare ştiu doar să rostesc fraze simple, uzuale. Spre deosebire de tine, nu stăpânesc treizeci şi nouă de limbi, fără a mai vorbi de limbajul pornografic.

„Individul pare să ştie multe despre mine”, gândi Burton. „Cu altă ocazie, voi afla şi ce anume.”

— O să fiu deschis faţă de tine, Peter, spuse Burton. Relatarea despre propria-ţi agresivitate m-a uimit. Nu te-aş fi crezut în stare să ataci şi să pui pe goană atâţia oameni. Sensibilitatea ta exagerată…

Frigate se lăsă pe vine lângă Loghu şi-şi frecă umărul de al ei. Ea îi aruncă o privire din ochii uşor oblici. Femeia avea să fie frumoasă când îi va creşte părul.

— Sunt atât de timid şi sensibil fiindcă mi-e teamă de furia şi de violenţa latente în mine. Mă tem de violenţă deoarece sunt violent. Mă îngrijorează ce s-ar putea întâmpla dacă nu mi-ar fi teamă. La naiba, ştiu asta de patruzeci de ani. Dar faptul că am avut cunoştinţă de temperamentul meu nu mi-a slujit prea mult.

Se uită la Alice şi-i spuse:

— Bună dimineaţa!

Alice îi răspunse destul de bine dispusă, ba chiar îi zâmbi lui Loghu, atunci când se făcură prezentările. Nu-l ignoră pe Burton, însă îi răspunse doar la întrebările adresate direct şi refuză să stea de vorbă cu el, privindu-l cu o expresie fermă.

Căscând, Monat, Kazz şi fetiţa se apropiară de foc. Burton se îndepărtă şi constată că locuitorii din Triest dispăruseră. Unii îşi uitaseră potirele. Îi blestemă pentru nepăsare şi se gândi să le lase în iarbă pentru a le servi drept lecţie. Cu toate acestea, aşeză recipientele în adânciturile pietrei.

Dacă nu se întorceau, posesorii lor aveau toate şansele să rămână flămânzi, în cazul că nu se găsea cineva dispus să împartă hrana cu ei. Burton nu le putea lua mâncarea, întrucât îi era imposibil să ridice capacul potirelor. Cu o zi în urmă descoperiseră că acesta se debloca doar în prezenţa proprietarului. Făcând încercări cu un băţ lung, stabiliseră că el trebuia atins cu degetul sau orice parte a trupului pentru a se deschide. Frigate emise o teorie potrivit căreia în potir exista un mecanism acordat la configuraţia specifică a tensiunilor de la nivelul pielii posesorului. Ori pesemne că potirul conţinea un detector foarte sensibil la undele cerebrale ale individului.

Cerul se luminase. Soarele se afla încă dincolo de celălalt versant al muntelui care atingea şase mii de metri. Jumătate de oră mai târziu, piatra-potir emise flăcări albăstrui însoţite de un tunet asurzitor. Dinspre pietrele aflate de-a lungul fluviului răsunară alte bubuituri, rostogolindu-se ca un ecou reflectat de peretele muntos.

Potirele oferiră ouă cu slănină, şuncă, pâine prăjită, dulceaţă, lapte, un sfert de pepene galben, ţigări şi o ceaşcă plină cu cristale cafenii despre care Frigate afirmă că erau de cafea solubilă. Bău laptele, clăti cana şi o umplu cu apa dintr-o găleată de bambus, apoi o aşeză lângă foc. Când apa începu să fiarbă, puse o linguriţă de cristale în cană şi agită conţinutul. Cafeaua se dovedi delicioasă, iar cristalele ajungeau pentru şase porţii. Apoi Alice turnă cristalele în apă fără s-o încălzească şi descoperi că rezultatul era acelaşi. După adăugarea lor în apă, conţinutul fierbea în trei secunde.

După ce mâncară, spălară containerele şi le aşezară în potire. Burton şi-l legă pe al său de încheietura mâinii. Îşi pusese în gând să exploreze zona şi nu voia să-l lase pe piatră. Cu toate că nimeni altcineva nu-l putea folosi, risca să-i fie furat de răuvoitori care să se bucure doar văzându-l răbdând de foame.

Burton începu lecţiile de engleză cu fetiţa şi Kazz, iar Frigate o convinse şi pe Loghu să participe. Ţinând seama de cele cincizeci sau şaizeci de mii de limbi şi dialecte

folosite de omenire în decursul a milioane de ani de existenţă şi vorbite în prezent de-a lungul Fluviului, Frigate sugeră adoptarea unei limbi universale. Asta în cazul că fuseseră resuscitaţi toţi oamenii care trăiseră pe Pământ. La urma urmei, el nu cunoştea decât puţinele locuri pe care le văzuse. Era însă o idee bună să înceapă răspândirea limbii esperanto, inventată de oculistul polonez Zamenhof, în 1887. Gramatica acestei limbi sintetice era foarte simplă şi lipsită de excepţii, iar combinaţiile de sunete, deşi nu uşor de pronunţat, aşa cum se susţinea, se dovedeau relativ lesne de realizat. Pe de altă parte, baza vocabularului era latina, la care se adăugau cuvinte din engleză, germană şi multe alte limbi europene.

— Am auzit vorbindu-se despre ea înainte de a muri, recunoscu Burton, dar n-am avut prilejul să o cunosc mai îndeaproape. Ne-ar putea fi utilă, însă, până una-alta, le voi preda engleza.

— Dar majoritatea celor de aici vorbesc italiana sau slovena! protestă Frigate.

— Tot ce se poate, dar încă nu avem o statistică limpede. Oricum, eu n-am de gând să rămân multă vreme în acest loc, te asigur.

— Puteam să bag mâna în foc, bolborosi Frigate. Niciodată nu ţi-ai găsit locul; mereu ai simţit nevoia să călătoreşti.

Burton se uită urât la Frigate şi începu lecţia. Vreme de aproximativ un sfert de ceas îşi învăţă elevii să identifice şi să pronunţe substantive şi verbe, în total nouăsprezece cuvinte: foc, bambus, potir, bărbat, femeie, fată, mână, picioare, ochi, dinţi, a mânca, a merge, a alerga, a vorbi, a învăţa, pericol, eu, tu, ei, noi. Vroia să înveţe de la cursante aceleaşi lucruri din limba vorbită de ele. Cu timpul, el va fi în stare să vorbească şi limbile lor materne.

Soarele trecu peste culmea lanţului muntos dinspre răsărit. Aerul se încălzi şi lăsară focul să se stingă. Intraseră în cea de-a doua zi de când fuseseră resuscitaţi şi nu ştiau aproape nimic despre lumea, rostul lor şi Cei care le modelau soarta.

Lev Ruach îşi iţi nasul mare printre firele de iarbă şi întrebă:

— Mă primiţi şi pe mine?

Burton încuviinţă din cap, iar Frigate îi răspunse:

— Sigur, de ce nu?

Ruach se apropie. Era urmat de o femeie cu ochi căprui, mari, şi trăsături delicate, pe care o prezentă: Tanya Kauwitz. O cunoscuse în noaptea precedentă, pe care o petrecuseră împreună, întrucât descoperiseră că aveau o mulţime de lucruri în comun. Evreică originară din Rusia şi născută în 1958 în Bronx, New York City, devenise profesoară de engleză, se căsătorise cu un om de afaceri care ajunsese milionar şi murise pe neaşteptate când ea abia împlinise patruzeci şi cinci de ani, ceea ce-i îngăduise să ia de soţ un bărbat minunat pe care-l iubise vreme de cincisprezece ani. Şase luni mai târziu, ea murise de cancer. Tanya prezentă toate aceste informaţii într-o singură frază.

— Seara trecută a fost un adevărat iad pe câmpia de lângă fluviu, spuse Lev. A trebuit ca eu şi Tanya să ne refugiem în pădure pentru a scăpa cu viaţă. De aceea am socotit că ar fi mai bine să rămânem alături de tine. Domnule Burton, îmi cer scuze pentru vorbele necugetate rostite ieri. Cred că observaţiile mele rămân valabile, însă atitudinea la care mă refeream ar trebui luată în consideraţie în contextul celorlalte atitudini pe care le-ai luat.

— Cu altă ocazie o să discutăm şi problema asta, spuse Burton. Pe vremea când am scris cartea, m-am lăsat influenţat de minciunile deşănţate şi răuvoitoare ale cămătarilor din Damasc, iar ei…

— Desigur, domnule Burton, spuse Ruach. Cu altă ocazie, aşa cum spuneţi. Vroiam doar să vă declar că vă consider o persoană foarte capabilă şi influentă, ceea ce mă convinge să mă alătur grupului dumneavoastră. Domneşte o stare de anarhie, dacă anarhia se poate numi o stare, iar mulţi dintre noi au nevoie de protecţie.

Lui Burton nu-i plăcuse niciodată să fie întrerupt. Făcu o grimasă şi continuă:

— Dă-mi voie să-ţi explic. Eu…

Frigate se ridică brusc în picioare şi exclamă:

— Uite-i şi pe ceilalţi. Unde-or fi fost până acum? Dintre cei nouă plecaţi, se întorseseră doar patru. Maria Tucci povesti că, după ce mestecaseră guma, plecaseră cu toţii şi se opriseră în jurul unuia dintre focurile de tabără de pe câmpie. Apoi avuseseră loc multe incidente; încăierări şi atacuri: bărbaţi contra femei, bărbaţi contra bărbaţi, femei contra femei şi chiar violenţe asupra copiilor. Grupul se dispersase într-un haos de nedescris, iar ea îi întâlnise pe cei trei bărbaţi în urmă cu o oră, în timp ce căuta dealul unde-şi lăsase potirul.

Lev adăugă o serie de detalii. Rezultatele consumului de gumă fuseseră dezastruoase, amuzante sau agreabile, totul depinzând, evident, de reacţiile individuale. Guma acţionase ca afrodiziac asupra multor oameni, însă consumul ei avusese şi alte efecte. Era notabil cazul celor doi soţi decedaţi în Opcina, o suburbie a oraşului Triest în 1899. Resuscitaţi fiind, se treziseră la depărtare de doi metri unul de altul. Plânseseră de bucurie că, dintre atâtea perechi despărţite, ei doi avuseseră şansa de a se regăsi. Mulţumiseră Domnului pentru norocul hărăzit, deşi îşi exprimaseră în gura mare părerea că această lume nu semăna cu cea care le fusese promisă. Trăiseră cincizeci de ani într-o perfectă armonie casnică, iar acum sperau să rămână etern împreună.

La numai câteva minute după ce mestecaseră amândoi gumă, bărbatul îşi sugrumase soţia şi, aruncând-o în fluviu, strânsese altă femeie în braţe şi fugise cu ea în adâncul întunecat al pădurii.

Un alt bărbat se căţărase pe o piatră-potir şi ţinuse o cuvântare toată noaptea, chiar şi în timpul ploii. În faţa puţinilor spectatori, dintre care unii nici măcar nu-l ascultaseră cu atenţie, omul enunţase principiile unei societăţi perfecte şi modul în care acestea puteau fi aplicate.

Spre dimineaţă răguşise atât de rău, încât abia mai putea vorbi. Când trăise pe Pământ rareori se deranjase să meargă la vot, iar acum...

Un bărbat şi o femeie, revoltaţi de dezmăţul carnal etalat în public, încercaseră să despartă perechile cu forţa. Se aleseseră doar cu vânătăi, nasul spart, buzele însângerate şi contuzii. Unii îşi petrecuseră noaptea în genunchi, rugându-se şi mărturisindu-şi păcatele.

Şi copiii suferiseră bătăi, violuri, sau chiar fuseseră ucişi. Nu toată lumea se lăsase pradă acestei nebunii colective. O serie de adulţi îi apăraseră pe copii, ori măcar încercaseră.

Ruach descrise disperarea şi dezgustul unui musulman croat şi al unui evreu austriac deoarece potirele le oferiseră carne de porc. Un hindus pornise să urle obscenităţi văzând că i se dăduse carne.

Un al patrulea, strigând că se aflau cu toţii în ghearele diavolului, azvârlise ţigările în fluviu.

— De ce nu ni le-ai dat nouă dacă tot nu-ţi făceau trebuinţă? l-au întrebat câţiva.

— Tutunul e născocirea diavolului; iarba asta a fost creată de Diavol în Grădina Raiului!

— Puteai măcar să împărţi ţigările cu noi, îi reproşă altul. Nu te-ar fi afectat cu nimic.

— Dacă aş putea, aş arunca tot tutunul în fluviu! ţipase el.

— Eşti un bigot insuportabil şi ţi-ai pierdut minţile, îi răspunsese altul şi-l lovise peste gură. Până să se adune de pe jos, ceilalţi patru săriseră pe el cu pumnii şi picioarele.

După o vreme, luptătorul antitabac se ridicase nesigur de la pământ şi, plângând de furie, strigase:

— Ce rău Ţi-am făcut, Doamne, Dumnezeul meu, să fiu tratat astfel? Am fost întotdeauna un om de treabă. Am dat mii de lire la acţiunile caritabile, Te-am venerat de trei ori pe săptămână în templu, am dus toată viaţa un război necruţător împotriva păcatului şi destrăbălării, am...

— Te ştiu eu! răcnise o femeie înaltă, cu ochi albaştri, chip frumos şi cu trup admirabil. Te ştiu! Sir Robert Smithson! El amuţise şi o privise mirat.

— Eu *nu* te cunosc!

— Păi sigur! Deşi s-ar cuveni! Sunt una dintre miile de fete care au fost obligate să muncească şaisprezece ore pe zi toată săptămâna pentru ca tu să poţi trăi în casa aceea mare de pe colină, să te îmbraci numai cu haine arătoase, caii şi câinii să poată mânca mai bine decât am avut eu vreodată norocul. Am fost una dintre lucrătoarele tale! Tata a slugărit pentru tine, la fel şi mama, fraţii şi surorile mele, cei ce nu erau prea plăpânzi sau nu-şi dăduseră duhul din cauza mâncării proaste, mizeriei, frigului, curentului, muşcăturilor de şobolan, toţi ţi-au fost sclavi. Tata şi-a pierdut o mână, prinsă de o maşină, iar tu l-ai dat afară fără milă. Mama a murit de tuberculoză. Eu îmi scuipam plămânii tuşind, în timp ce tu, scumpul meu baronet, te îndopai cu mâncare de soi, te odihneai pe fotolii, picoteai în strana proprie, mare şi costisitoare, din biserică, şi dădeai mii de lire să hrăneşti săracii şi nefericiţii Asiei sau să trimiţi misionari pentru creştinarea sălbaticilor din Africa. Eu mă sufocam tuşind şi a trebuit să-mi vând trupul pentru a câştiga bani cât să-i hrănesc pe fraţii şi surorile mele mai mici. Aşa am luat sifilis, ticălos scârbos şi plin de pietate, fiindcă tu ai vrut să storci până şi ultima picătură de sânge şi sudoare din mine sau alţi nenorociţi de seama mea. Am murit în închisoare pentru că tu ai cerut poliţiei să trateze prostituatele cu cea mai mare asprime. Tu... tu!

La început, Smithson roşise, apoi pălise. După aceea se ridicase îndreptându-şi umerii şi, încruntându-se către femeie, îi spusese:

— Voi, târfele. Întotdeauna găsiţi pe cineva pe care să-l învinuiţi pentru purtarea voastră păcătoasă şi poftele nesăţioase. Dumnezeu mi-e martor că n-am făcut altceva decât să urmez învăţătura Lui.

Bărbatul se răsucise pe călcâie şi plecase, însă femeia pornise în goană pe urmele lui şi aruncase cu potirul după el. Acesta pornise ca din puşcă; cineva ţipase, iar bărbatul privise peste umăr şi-şi ferise capul. Potirul trecuse la câţiva centimetri de ţeasta lui.

Înainte ca femeia să capete mai mult curaj, Smithson se îndepărtase, pierzându-se în mulţime. Din nefericire, spuse Ruach, prea puţini oameni pricepuseră tâlcul întâmplării, întrucât nu toţi vorbeau engleză.

— Sir Robert Smithson, spuse Burton. Dacă nu mă înşeală memoria, a avut ţesătorii şi fabrici metalurgice în Manchester. Recunoscut pentru actele filantropice şi operele de caritate în creştinarea păgânilor. A murit în 1870 sau cam aşa ceva, la vârsta de optzeci de ani.

— Încredinţat, probabil, că-şi va primi răsplata în rai, remarcă Ruach. N-ar fi păţit-o aşa acum dacă n-ar fi fost criminal din alte puncte de vedere.

— Dacă n-ar fi exploatat el forţa de muncă a săracilor, s-ar fi găsit altcineva s-o facă.

— Asta-i o scuză ieftină, folosită de mulţi de-a lungul istoriei umanităţii, nu se dădu bătut Ruach. Pe de altă parte, în ţara ta au fost şi *oameni* care s-au îngrijit de îmbunătăţirea condiţiilor de plată şi muncă în fabricile lor. După părerea mea, unul dintre aceştia a fost Robert Owen.

10

— Nu văd ce rost are să ne certăm pentru lucruri întâmplate în trecut, spuse Frigate. Cred c-ar trebui să ne îngrijim de situaţia noastră de acum.

Burton se ridică în picioare.

— Ai dreptate, yankeule! Ne trebuie un acoperiş deasupra capului, unelte, şi Dumnezeu mai ştie câte altele. Dar mai întâi s-ar cuveni să aruncăm o privire la oamenii de la câmpie şi să vedem cu ce se îndeletnicesc.

În clipa aceea, dintre copacii de pe dealul care domina locul unde se aflau apăru Alice. Frigate, care o văzuse primul, izbucni în râs.

— Ultimele noutăţi în moda feminină.

Alice tăiase fire lungi de iarbă cu foarfeca şi le împletise, făcând o îmbrăcăminte formată din două piese: un soi de poncho care-i acoperea sânii şi o fustiţă care-i venea până la jumătatea pulpei.

Efectul era straniu, deşi ea sigur îl anticipase. Cât fusese goală, capul lipsit de păr nu răpea prea mult din feminitate şi frumuseţe. Dar purtând straiele verzi, greoaie şi lălâi, chipul său căpătase trăsături urâte şi masculine.

Celelalte femei se strânseră în jurul ei şi cercetară împletitura din fire lungi, precum şi cureaua din iarbă care susţinea fusta.

— E tare incomod şi mă zgârie, mărturisi Alice. Dar arăt cuviincios. Acesta-i singurul avantaj.

— N-ai vorbit serios când spuneai că nu te deranjează nuditatea proprie pe tărâmul ăsta, unde toţi sunt goi, constată Burton.

Alice îl măsură cu răceală şi-i răspunse:

— Cred că toată lumea se va îmbrăca la fel. Mai precis, bărbaţii şi femeile cu bun-simţ.

— Şi eu care credeam c-a apărut şi doamna Grundy[4], îi răspunse Burton.

— Am simţit un şoc trezindu-mă printre atâţia oameni în pielea goală, recunoscu Frigate, cu toate că nudismul pe plajă şi în unele case devenise ceva normal la sfârşitul anilor '80. Curând toată lumea s-a obişnuit cu asta. Mai puţin nevroticii fără leac, aşa cred.

Burton se întoarse către celelalte femei, adresându-li-se:

— Dumneavoastră ce ziceţi, doamnelor? Aveţi de gând să purtaţi asemenea straie urâte şi aspre doar pentru că v-aţi adus deodată aminte că aveţi părţi ruşinoase? Cum poate deveni ruşinos ceva ce-i atât de public?

Loghu, Tanya şi Alice nu pricepură, fiindcă vorbise în italiană. Ca o favoare pentru ultimele două, Burton îşi repetă spusele în engleză.

Roşind, Alice spuse:

— Treaba mea ce port. Dacă restul vor să umble goale, în vreme ce eu o să umblu decent, atunci...

Loghu nu înţelesese nici o vorbă, însă îşi dăduse seama ce se petrecea. Râse şi plecă. După toate probabilităţile,

---

[4] Personaj dintr-o piesă de teatru de Thomas Morton (1784-1838), devenit arhetip al preţiozităţii şi convenţionalismului în comportament (n. tr.)

fiecare femeie încerca să ghicească intenţiile celorlalte. Urâţenia şi lipsa de confort oferită de îmbrăcămintea rudimentară nu părea să le preocupe prea mult.

— Până vă hotărâţi, n-ar fi rău să luaţi găleţi şi să ne însoţiţi până la fluviu, propuse Burton. Putem face baie, umplem găleţile cu apă, vedem cum stau lucrurile la câmpie şi apoi ne întoarcem. Poate reuşim să construim câteva colibe sau adăposturi până la căderea întunericului.

Porniră în jos pe deal prin iarba deasă, ducând cu ei potirele, armele din bambus ori cremene şi găleţile. Nu merseră mult şi întâlniră oameni. Evident, mulţi locuitori ai câmpiei hotărâseră să se stabilească altundeva. În plus, mulţi descoperiseră şisturi silicioase şi-şi confecţionaseră arme şi unelte. Se vedea că deprinseseră tehnica prelucrării pietrei de la cineva, pesemne de la alţi oameni primitivi din zonă. Până acum, Burton nu văzuse decât două exemplare care nu aparţineau speciei Homo sapiens, iar acestea se aflau în grupul său. Însă indiferent cum fuseseră învăţate tehnicile de lucru, ele se aplicaseră cu folos. Trecură pe lângă două colibe din bambus, pe jumătate terminate. Erau de formă rotundă, cu o singură încăpere, având acoperişul conic, acoperit cu frunzele triunghiulare şi uriaşe luate din arborii de fier şi cu fire lungi de iarbă. Folosind o teslă şi o secure din piatră, un bărbat îşi încropea un pat scund din lemn de bambus.

Cu excepţia unora care-şi făceau colibe grosolane ori simple adăposturi fără a folosi unelte şi a câtorva care înotau în fluviu, câmpia era destul de pustie. Cadavrele rămase după dezlănţuirea de nebunie din noaptea precedentă dispăruseră. Până acum, nimeni nu-şi făcuse îmbrăcăminte din iarbă, iar mulţi se holbau la Alice, ba chiar pufneau în râs şi făceau comentarii răutăcioase. Ea se îmbujora la faţă, dar nu făcu nici un gest să scape de straie. Soarele începuse să dogorească, iar ea se scărpina pe sub vesta care-i acoperea sânii şi pe sub fustiţă. Cu toată buna ei creştere victoriană, zgârieturile şi iritarea pielii o făceau să se scarpine în văzul lumii.

Când ajunseră pe mal, văzură câteva moviliţe care se dovediră a fi haine confecţionate din iarbă. Fuseseră lăsate acolo de bărbaţii şi femeile care acum râdeau, se zbenguiau şi înotau în fluviu.

Deosebirea faţă de plajele pe care le mai văzuse era evidentă. Aceştia erau aceiaşi oameni care acceptaseră maşina de spălat, costumele care le ascundeau trupul de la călcâie până la gât şi toate celelalte aparate casnice, considerându-le absolut morale şi vitale pentru continuitatea existenţei societăţii lor. Cu toate acestea, după numai o zi petrecută aici, înotau în pielea goală. Şi nu se simţeau stânjeniţi.

Pe de o parte, acceptarea nudităţii putea fi pusă pe seama uimirii resimţite de ei atunci când fuseseră resuscitaţi. În plus, nici nu puteau face mare lucru chiar din prima zi. Pe de altă parte, avusese loc un amestec al indivizilor civilizaţi cu sălbatici, ori cu oameni de la tropice, pe care nuditatea nu-i uimea deloc.

Văzând o femeie care stătea în apă până la brâu, Burton o strigă. Avea o faţă cu trăsături frumoase, deşi cam grosolane, şi ochi albaştri sclipitori.

— Asta-i femeia care l-a atacat pe Sir Robert Smithson, remarcă Lev Ruach. Cred că o cheamă Wilfreda Allport.

Burton o privi curios şi îi admiră bustul generos.

— Cum e apa? o întrebă el.

— Foarte bună, îi răspunse ea zâmbind.

Îşi dezlegă potirul de la încheietură, puse jos containerul în care se aflau cuţitul din piatră şi securea şi intră în apă ţinând în mână bucata verde de săpun. Temperatura apei fluviului era cu aproximativ zece grade mai scăzută decât cea a organismului uman. În timp ce se săpunea, intră în vorbă cu Wilfreda. Purtarea ei nu dovedea că mai nutrea resentimente faţă de Smithson. Vorbea cu un accent puternic, preponderent în nordul Angliei, tipic pentru Cumberland.

— Am auzit de confruntarea ta cu fostul mare ipocrit, baronetul, spuse Burton. Acum ar trebui să fii fericită. Eşti iarăşi tânără, sănătoasă şi frumoasă şi nu va trebui să

trudeşti pentru a-ţi câştiga pâinea. În plus, poţi face din plăcere ceea ce altădată trebuia să practici pentru bani.

N-avea rost să-i vorbească pe ocolite unei lucrătoare. Întreaga ei comportare părea să afirme acest lucru.

Wilfreda îi aruncă o căutătură la fel de rece ca şi Alice Hargreaves.

— Ei, n-aş zice că-ţi lipseşte curajul. Eşti englez, nu-i aşa? Cam greu de depistat accentul tău, dar pariez că-i londonez, cu uşoare influenţe străine.

— Eşti pe-aproape, spuse el râzând. Apropo, mă numesc Richard Burton. N-ai vrea să te alături grupului nostru? Ne-am strâns laolaltă să ne apărăm şi după-amiază vrem să ne construim adăposturi. Avem o piatră-potir numai a noastră, undeva pe un deal.

Wilfreda aruncă o privire către tau cetan şi către primitiv.

— Fac parte din grupul tău, da? Am auzit de ei; se spune că monstru-i un om din stele, venit prin 2000, aşa se vorbeşte.

— N-o să-ţi facă nici un rău, o asigură Burton. Nici el, nici primitivul. Ce spui?

— Sunt o biată femeie, răspunse ea. Ce pot oferi în schimb?

— Tot ce poate oferi o femeie, spuse Burton zâmbind cu gura până la urechi.

În mod surprinzător, Wilfreda izbucni în râs. Îl atinse pe piept şi-l întrebă:

— Nu crezi că eşti cam obraznic? Ce-ai păţit, nu-ţi poţi găsi o fată?

— Am avut una şi-am pierdut-o, spuse Burton.

Ceea ce nu era întru totul adevărat. Nu cunoştea intenţiile Alicei. Nu reuşea să înţeleagă de ce mai rămânea alături de grupul său dacă se arăta atât de îngrozită şi dezgustată. Decât să se azvârle în necunoscut, prefera, pesemne, răul cu care se obişnuise. Deocamdată, pe Burton îl deranja stupizenia ei, dar n-ar fi vrut să plece. Poate că dragostea pe care-o încercase faţă de ea cu o noapte în urmă fusese provocată de drog, dar sentimentul nu se risipise încă. Atunci de ce o ruga pe femeia aceasta

să se alăture grupului? Probabil că vroia să trezească gelozia Alicei. Ori poate să aibă aproape o femeie care să-l accepte în caz că Alice avea să-l refuze astă-seară. Poate... nu reuşea să-şi clarifice sentimentele.

Alice stătea pe mal, iar unghiile de la picioare aproape atingeau apa. Malul era aici doar cu doi-trei centimetri deasupra apei. Stratul de iarbă scurtă continua şi în apă, formând un covor continuu până şi pe albia fluviului. Intră până la gât în apă şi simţi iarba sub tălpi. Îşi aruncă săpunul pe mal, înotă vreo zece metri în larg şi se scufundă. Aici, curentul devenea brusc mai puternic, iar apa mult mai adâncă. Ţinând ochii deschişi, porni spre adânc până ce umbrele se înteţiră şi începură să-l doară urechile. Continuă totuşi să se afunde şi într-un târziu atinse fundul. Era la fel de încărcat de iarbă ca şi malul.

Când se întoarse înot până în porţiunea unde apa îi venea până la brâu, văzu că Alice îşi lepădase îmbrăcămintea. Se afla aproape de mal, dar stătea pe vine în apă, astfel că apa îi venea până la gât. Îşi săpunea capul şi faţa.

— De ce nu intri şi tu? îl întrebă el pe Frigate.

— Păzesc potirele, veni răspunsul.

— Foarte bine faci!

Burton înjură în barbă. Trebuia să se fi gândit la asta, punând pe cineva de pază. În realitate, nu era un bun organizator, având uneori tendinţa de a lăsa lucrurile să-i scape de sub control, sperând ca ele să se rezolve de la sine. Îşi recunoştea acest păcat. Pe Pământ condusese multe expediţii, dar nici una dintre ele nu se remarcase prin eficienţă şi bună gospodărire. Şi totuşi, în timpul Războiului Crimeei, pe când era comandantul Forţelor Neregulate ale lui Beatson şi pregătea dezlănţuita cavalerie turcă, formată din başbuzuci, se descurcase remarcabil, mult mai bine decât alţii. Prin urmare, nu era cazul să-şi aducă singur reproşuri...

Lev Ruach ieşi din apă şi-şi trecu palmele peste trupul ciolănos pentru a se usca mai repede. Burton veni şi se

aşeza lângă el. Alice îi întoarse spatele, iar el nu reuşi să-şi dea seama dacă o făcuse dinadins ori nu.

— Nu mă încântă atât că-s din nou tânăr, spuse Lev vorbind engleză cu accentul lui specific, cât faptul că mi-am recăpătat piciorul înapoi. Se bătu uşor peste genunchiul drept. L-am pierdut într-un accident de circulaţie pe autostrada cu plată New Jersey când aveam cincizeci de ani. Apoi râse şi adăugă: Situaţia prezenta un aspect de ironie pe care unii ar numi-o soartă. Cu doi ani înainte, pe când efectuam prospecţiuni în deşert, căutând substanţe minerale, fusesem capturat de arabi, în Israel, înţelegi?

— Vrei să spui Palestina?!

— Evreii au întemeiat un stat independent în 1948, îl lămuri Lev. N-ai cum să ştii despre asta, desigur. Când o să am timp, o să-ţi povestesc. În fine, am fost răpit şi torturat de gherilele arabe. N-o să intru în detalii; mi se face rău când îmi aduc aminte. Am evadat în aceeaşi noapte, dar nu înainte de a sfărâma capetele a doi dintre ei cu un bolovan şi de a-i împuşca pe alţi doi. Ceilalţi au fugit, iar eu am scăpat cu viaţă. Am fost norocos. M-a cules o patrulă militară. Cu toate astea, doi ani mai târziu, când mă întorsesem în Statele Unite şi conduceam pe autostradă, un camion mare cu semiremorcă, o să ţi-l descriu cu altă ocazie, mi-a tăiat calea şi am intrat în el. Am fost rănit grav, iar piciorul drept mi-a fost amputat de sub genunchi. Poanta acestei întâmplări e că acel şofer de camion se născuse în Siria. Deci, după cum vezi, arabii erau pe urmele mele, mă găsiseră, dar n-au reuşit să mă ucidă. Treaba asta a reuşit-o prietenul nostru din Tau Ceti, deşi aş putea spune că el n-a făcut decât să grăbească sfârşitul umanităţii.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Milioane de oameni mureau de foame, chiar şi cei din Statele Unite primeau raţii stricte, iar poluarea apelor, solului şi aerului ucidea alte milioane. Oamenii de ştiinţă afirmaseră că jumătatea din cantitatea de oxigen a Pământului avea să se epuizeze în următorii zece ani din cauză că fitoplanctonul din oceane - acesta producea

jumătate din oxigenul din atmosferă - era pe moarte. Oceanele erau poluate.

— *Oceanele?*

— Nu-ţi vine a crede? Păi, tu ai murit în 1890, prin urmare ţi se pare de neconceput. Dar unii oameni anticipaseră încă din 1968 exact ce s-a întâmplat în 2008. Fiind biochimist, eu i-am crezut, Dar majoritatea oamenilor, îndeosebi cei care aveau un cuvânt de spus, masele şi politicienii, au refuzat să creadă până în ultima clipă, când era deja prea târziu. Pe măsură ce situaţia se înrăutăţea, s-au luat măsuri, însă acestea erau prea ineficiente şi tardive şi respinse de cei care riscau să piardă bani din pricina lor. Istoria e lungă şi tristă, iar dacă vrem să ne construim case, am face bine să începem imediat după masa de prânz.

Alice ieşi din fluviu şi-şi trecu mâinile peste corp. Soarele şi briza o uscară iute. Îşi luă hainele din ierburi, dar nu le îmbrăcă imediat. Wilfreda o întrebă de ele. Alice îi răspunse că îi dădeau mâncărimi, însă avea să le păstreze pentru a le purta noaptea, în caz că se lăsa prea frig. Alice se arătă politicoasă faţă de Wilfreda, dar se purtă distant. Auzise o bună parte a biografiei Wilfredei şi aflase că fusese o simplă lucrătoare care devenise prostituată şi murise de sifilis. Sau cel puţin aşa crezuse, fiindcă nu-şi amintea despre propria-i moarte. Aşa cum singură recunoscuse, mai întâi îşi pierduse minţile.

Cunoscând toate astea, Alice se ţinu deoparte. Burton rânji, întrebându-se ce-ar fi gândit ea dacă ar fi ştiut că şi el suferise de aceeaşi boală, contractată în 1853 de la o sclavă din Cairo pe vremea când era deghizat în musulman şi mergea în pelerinaj la Mecca. Fusese „lecuit”, iar mintea îi scăpase neatinsă, cu toate că suferinţele lui mentale se dovediseră cumplite. Problema era însă că resuscitarea oferise fiecăruia un trup tânăr, proaspăt şi sănătos şi s-ar fi cuvenit ca atitudinea faţă de oameni să nu ţină seama de modul în care-şi câştigaseră aceştia existenţa pe Pământ.

S-ar fi cuvenit nu era totuna cu ceea ce se întâmpla.

Nu putea s-o învinovăţească pe Alice Hargreaves pentru purtarea ei. Era produsul societăţii în care trăise - asemeni

tuturor femeilor, fusese modelată de bărbaţi - şi avea tărie de caracter şi gândire flexibilă pentru a se ridica deasupra unor prejudecăţi ale timpului şi clasei sociale din care făcea parte. Se adaptase destul de uşor la starea de goliciune şi nu se arăta vădit ostilă sau dispreţuitoare faţă de fată. Ceea ce făptuise împreună cu Burton era în flagrantă contradicţie cu îndoctrinarea făţişă sau discretă din cursul vieţii de pe Pământ. Iar fapta aceea se petrecuse în prima noapte a noii ei vieţi de după moarte, când ar fi trebuit să cadă în genunchi, înălţând rugi fiindcă „păcătuise”, şi să promită că nu va mai „păcătui”, numai să nu fie azvârlită în focul iadului.

După ce porniră să traverseze câmpia, privi mereu peste umăr, deoarece gândul la ea nu-i dădea pace. Capul lipsit de podoaba capilară o făcea să arate mult mai în vârstă, însă lipsa de păr pubian o transforma într-o copilă. Toţi ilustrau această contradicţie; bătrâni ori bătrâne de la gât în sus şi copii de la buric în jos.

Răr pasul până ajunse alături de ea. Rămase în urma lui Frigate şi Loghu. Chiar dacă încercarea lui de a discuta cu Alice se dovedea infructuoasă, se simţi recompensat având-o în faţa ochilor pe Loghu, care avea un posterior cu rotunjimi atrăgătoare; fesele ei aminteau de două ouă. Şi se mişca la fel de încântător ca Alice.

— Dacă cele petrecute noaptea trecută te-au afectat atât de mult, de ce mai rămâi cu mine? o întrebă el cu voce scăzută.

Frumosul ei chip se contorsionă, urâţindu-se.

— N-am rămas cu *tine!* Stau cu *grupul*. Pe de altă parte, m-am gândit la noaptea trecută, deşi asta mă îndurerează. Trebuie să fiu sinceră. Narcoticul din gumă ne-a făcut pe amândoi să ne comportăm... atât de... Eu, cel puţin, sunt sigură că el a influenţat purtarea mea. Şi-ţi ofer circumstanţe atenuante.

— Deci să nu mai sper în reeditarea unei asemenea nopţi?

— Cum poţi să pui o asemenea întrebare? Sigur că nu! Cum de îndrăzneşti?

— Nu te-am silit, spuse el. După cum am mai arătat, ai făcut ceea ce se cuvenea dacă n-ai fi încorsetată de propriile-ţi inhibiţii. Ele sunt utile în anumite condiţii; de exemplu, dacă ai trăi în Anglia şi ai fi soţia legitimă a cuiva. Dar Pământul, aşa cum îl ştiam noi, nu mai există. Nici Anglia. Şi nici societatea engleză. S-ar putea să nu-ţi revezi niciodată soţul, chiar dacă întreaga umanitate ar fi resuscitată şi răspândită de-a lungul acestui fluviu. Nu mai eşti căsătorită. Mai ţii minte? *Până când moartea ne va despărţi*... Aţi murit amândoi şi, ca urmare, sunteţi despărţiţi. Mai mult, *în rai nu există căsătorie*.

— Eşti un păcătos, domnule Burton. Am citit despre tine în ziare şi am avut în mână câteva dintre cărţile tale despre Africa şi India, precum şi aceea despre mormonii din Statele Unite. Am auzit şi tot felul de zvonuri care te prezentau drept un păgân, dar n-am dat crezare multora dintre ele. Reginald a fost scandalizat când ţi-a citit *Kasidah*. A spus că nu vrea să ţină asemenea literatură ateistă şi scârboasă în casa lui şi ţi-a aruncat toate cărţile în foc.

— Dacă sunt atât de josnic, iar tu simţi că ai devenit o femeie „stricată”, de ce nu pleci?

— Chiar trebuie să-ţi repet? În următorul grup aş putea da peste bărbaţi mult mai răi. Şi, aşa cum ai avut amabilitatea s-o afirmi, nu m-ai silit. Sunt convinsă că sub aerul tău batjocoritor şi cinic se ascunde, totuşi, o fărâmă de omenie. Te-am văzut lăcrimând când o cărai pe Gwenafra, care plângea.

— M-ai convins, spuse el rânjind. Foarte bine. Fie cum vrei tu. Mă voi purta cavalereşte, nu voi încerca să te seduc sau să te tulbur în nici un fel. Dar când mă vezi data viitoare că mestec gumă, fă bine şi ascunde-te. Până atunci însă, îţi dau cuvântul meu de onoare: atâta vreme cât nu sunt sub influenţa drogului nu trebuie să te temi de mine.

Ea făcu ochi mari de mirare şi se opri:

— Ai de gând să mai încerci?

— De ce nu? Consumul de gumă i-a transformat pe unii în fiare, dar asupra mea n-a avut un asemenea efect. Nu mă simt atras de ea, prin urmare, nu cred că pot deveni

dependent. Să ştii că obişnuiam să fumez opiu din când în când şi n-am devenit sclavul lui, aşa că, psihologic vorbind, nu am slăbiciuni pentru droguri.

— Am priceput că deseori erai afumat, domnule Burton. Tu şi creatura aceea greţoasă, domnul Swinburne[5]...

Amuţi. Fusese strigată de un bărbat şi, cu toate că nu înţelegea limba italiană, nu-i scăpă semnificaţia gestului obscen. Roşi toată, dar continuă să păşească apăsat. Burton îi aruncă individului o privire ameninţătoare. Era un tânăr brunet şi bine făcut, cu nasul mare, bărbia rotundă şi ochii apropiaţi unul de altul. După vorbă părea un reprezentant al lumii răufăcătorilor din Bologna, unde Burton îşi petrecuse timp îndelungat cercetând relicvele şi mormintele etrusce. Era urmat de zece bărbaţi, majoritatea la fel de fioroşi şi ameninţători ca şi liderul lor, precum şi de cinci femei. Se vedea clar că bărbaţii doreau să mai atragă şi alte femei în grupul lor. Era de asemenea evident că doreau să pună mâna pe armele din piatră ale oamenilor lui Burton. N-aveau ca arme decât potirele şi câteva beţe de bambus.

11

Burton dădu un ordin răstit şi oamenii săi se regrupară. Kazz nu-i înţelese vorbele, dar simţi imediat ce se întâmpla. Rămase în urmă, formând, împreună cu Burton, ariergarda. Înfăţişarea sa primitivă şi securea din mâna uriaşă mai tăiară din elanul bolognezilor. Urmăriră grupul lui Burton, făcând comentarii cu voce tare şi ameninţând, dar nu îndrăzniră să se apropie prea mult. Când însă ajunseră la poalele dealului, şeful bandei strigă o comandă şi atacară cu toţii.

Răcnind şi învârtindu-şi potirul legat cu o cordeluţă, tânărul se repezi la Burton, care se feri de potir şi apoi azvârli suliţa din bambus. Vârful din piatră pătrunse în

[5] Algernon Charles Swinburne (1837-1904), poet englez, supus atacurilor criticii pentru carnalitatea versurilor (n. tr.)

plexul omului, care se prăbuşi într-o parte cu suliţa înfiptă în el. Primitivul lovi potirul învârtit de un alt atacator, smulgându-i-l din mână. După aceea sări spre el şi-l lovi cu muchia securii în creştetul capului. Omul se prăvăli la pământ cu ţeasta crăpată.

Micuţul Lev Ruach azvârli potirul în pieptul unui agresor, apoi se repezi la el să-l doboare. Îl lovi cu picioarele în faţă chiar în timp ce acesta încerca să se ridice. Omul se prăbuşi pe spate; Ruach sări pe el şi îşi înfipse cuţitul din cremene în umărul lui. Ţipând de durere, omul se ridică în picioare şi o rupse la fugă.

Frigate se descurcă mai bine decât se aşteptase Burton, fiindcă la început, când banda de atacatori îi provocase, acesta pălise şi începuse să tremure. Potirul îi era legat de încheietura mâinii stângi, iar în dreapta ţinea o secure. Se aruncă asupra grupului, primi o lovitură de potir în umăr, dar reuşi să amortizeze forţa izbiturii cu propriul lui potir, şi căzu pe o parte. Ţinând un băţ de bambus cu ambele mâini deasupra capului, unul dintre ticăloşi vru să-l lovească, însă el se rostogoli, ridică potirul şi pară lovitura. Apoi se ridică fulgerător şi-l plesni pe individ cu capul în burtă, împingându-l astfel înapoi. Căzură împreună, Frigate rămase deasupra şi, cu securea din piatră, îl trăsni de două ori în tâmplă.

Alice îşi aruncase potirul în faţa unui inamic şi apoi îl împunse cu o suliţă din bambus al cărei vârf fusese întărit la foc. Loghu veni în goană pe cealaltă parte şi-l lovi cu băţul în cap atât de puternic, încât el se prăvăli la pământ.

Încăierarea ţinuse un minut. Ceilalţi indivizi fugiră, urmaţi de femeile lor. Burton îl răsuci pe liderul grupului pe spate şi scoase suliţa din golul stomacului. Vârful nu pătrunsese decât un centimetru.

Bărbatul se ridică în picioare şi, cu sângele şiroind din rană, se îndepărtă încovoiat de durere. Doi membri ai bandei rămăseseră la pământ, fără cunoştinţă, însă aveau să-şi vină în simţiri. Bărbatul pe care-l atacase Frigate era mort.

Din palid, americanul deveni roşu la chip, apoi păli din nou, însă nu păru îndurerat sau scârbit de ce făcuse. Pe faţa lui apăru un aer de exaltare si uşurare.

— Asta-i primul om pe care-l ucid, spuse el.

— Am îndoieli că va fi şi ultimul, remarcă Burton. Doar dacă o să fii tu însuţi omorât.

Privind cadavrul, Ruach observă:

— Morţii de aici arată ca şi cei de pe Pământ. Mă întreb în ce viaţă de apoi or mai merge.

— Dacă trăim îndeajuns de mult, s-ar putea să aflăm şi asta. Doamnelor, aţi dat dovadă de mult curaj.

— Am făcut ce trebuia, spuse Alice şi se îndepărtă. Era albă la faţă şi tremura de efort. Pe de altă parte, Loghu părea entuziasmată.

Ajunseră la piatra-potir puţin înainte de amiază. Situaţia se schimbase. În depresiunea pe care-o considerau a lor erau acum vreo şaizeci de oameni, dintre care mulţi se străduiau să prelucreze bucăţi de cuarţ. Un bărbat se ţinea de ochiul însângerat în care-i sărise un ciob. Alţii aveau feţele pline de zgârieturi ori degetele strivite.

Burton se supără, dar nu-i putea alunga. Speră că lipsa apei îi va convinge pe ceilalţi să plece, pentru ca grupul lui să redevină astfel stăpân peste acel loc izolat şi liniştit. Speranţa aceasta se risipi curând. O femeie îi spuse că la o milă şi ceva spre vest se găsea o cascadă nu prea mare. Apa cădea din vârful muntelui printr-un canion îngust, ajungând într-o adâncitură a terenului pe care o umpluse doar pe jumătate. Cu vremea, avea să se reverse, pornind să-şi caute drum în josul dealurilor, împrăştiindu-se pe câmpie dacă oamenii nu aveau să aducă piatră de lângă peretele muntos pentru a construi un canal.

— Putem face ţevi din beţe groase de bambus, propuse Frigate.

Îşi aşezară potirele pe piatră, ţinând minte exact locul fiecăruia, şi aşteptară. Burton avea intenţia de a se muta din acel loc imediat ce se umpleau potirele. Stabilirea taberei la jumătatea drumului dintre cascadă şi piatra-potir ar fi prezentat avantajul de a scăpa de aglomeraţie.

Flăcările albăstrui apărură cu un bubuit exact în clipa când soarele ajunse la zenit. De astă dată potirele le oferiră o salată-aperitiv, pâine neagră italienească, unt topit, condimentat cu usturoi, spaghete şi chiftele, o ceaşcă de vin roşu sec, struguri, cristale de cafea, zece ţigarete, o ţigară de marijuana, un trabuc, hârtie igienică şi o bucată de săpun, dar şi patru porţii de cremă de ciocolată. Unii se plânseră că nu agreau mâncarea italienească, dar nimeni nu refuză s-o consume.

Fumând, membrii grupului merseră spre cascada de la poalele muntelui. Numeroşi oameni îşi stabiliseră tabăra în jurul depresiunii de la capătul canionului de formă triunghiulară. Apa era rece ca gheaţa. După ce-şi spălară conteinerele şi le uscară, îşi umplură găleţile şi porniră înapoi spre piatra-potir. După ce parcurseră jumătate de milă, aleseră o colină acoperită de pini până aproape de vârf, unde se înălţa un falnic arbore de fier. În jur creşteau bambuşi de toate mărimile. Sub îndrumarea lui Kazz şi a lui Frigate, care trăise câţiva ani în Malaezia, tăiară bambuşi şi-şi înălţară colibe: construcţii de formă rotundă, cu o singură uşă şi o fereastră în partea din spate şi cu acoperişul înclinat, acoperit cu ramuri subţiri. Lucrară repede şi nu se preocupară de înfăţişarea lor, astfel că la vremea mesei de seară le terminaseră, mai puţin acoperişurile. Frigate şi Monat fură aleşi să rămână pe loc pentru a le păzi, iar ceilalţi luară potirele şi plecară către piatră. În apropierea acesteia găsiră mai bine de trei sute de oameni construindu-şi colibe şi adăposturi. Burton anticipase această situaţie. Majoritatea nu aveau chef să meargă pe jos jumătate de milă de trei ori pe zi pentru a căpăta de mâncare, preferând să se îngrămădească în preajma pietrelor-potir. Colibele erau aranjate alandala şi prea apropiate una de alta. Rămânea nerezolvată problema apei potabile, şi de aceea prezenţa atâtor oameni aici îl surprinse pe Burton. Află însă de la o slovenă atrăgătoare că în acea după-amiază se descoperise o sursă de apă în apropiere. Dintr-o scobitură situată la mică distanţă de piatra-potir ţâşnea un izvor. Burton se duse să cerceteze.

Firicelul de apă ieşise la lumină dintr-o peşteră şi se scurgea pe faţa stâncii într-un bazin de vreo cincisprezece metri diametru, adânc de doi metri şi jumătate.

Se întrebă dacă acest izvor reprezenta o hotărâre de ultim moment a Acelora care creaseră această lume.

Se întoarse la piatră o dată cu izbucnirea flăcărilor albăstrui.

Kazz se opri brusc să se uşureze. Nu catadicsi să se întoarcă cu spatele; Loghu chicoti; Tanya roşi; italiencele erau obişnuite să-i vadă pe bărbaţi stropind zidurile atunci când nu se mai puteau abţine; Wilfreda se învăţase cu multe altele, iar Alice, surprinzător, îl ignoră de parcă ar fi fost vorba de un câine. Asta explica atitudinea ei. Pentru ea, Kazz nu era om şi, prin urmare, nici nu se putea aştepta din partea lui la o comportare tipic umană.

N-avea nici un rost să-l dojenească pe Kazz, mai ales că deocamdată n-ar fi înţeles ce i se spunea. Va trebui să apeleze la un limbaj prin semne cu prima ocazie când va face acelaşi lucru în vreme ce restul grupului se va afla la masă. Purtarea fiecăruia trebuia să se încadreze în anumite limite şi era necesar ca anumite atitudini care-i deranjau pe ceilalţi să fie interzise, între acestea numărându-se, desigur, şi cearta în asemenea momente. Burton se văzu silit să recunoască în mod cinstit că, atât cât trăise, avusese parte de nenumărate dispute aprinse în timpul cinei.

Trecând prin apropierea lui Kazz, îl bătu peste ţeasta lunguiaţă. Kazz se uită la Burton, care clătină din cap, socotind că primitivul va pricepe gestul când va învăţa să vorbească engleză. Uită însă cu ce gând pornise şi, oprindu-se în loc, se frecă pe creştetul capului. Da, simţi sub degete un puf delicat.

Îşi pipăi faţa şi constată că era la fel de netedă ca în prima zi. Descoperi acelaşi puf şi la subsuori. Porţiunea pubiană rămăsese tot fără păr. Pesemne că în acea zonă părul creştea mai încet decât pe cap. Le spuse şi celorlalţi, iar ei începură să se pipăie şi să se cerceteze reciproc. Era adevărat. Părul le creştea din nou, cel puţin pe cap şi la

subsuori. Kazz constituia singura excepţie. Părul avea să-i crească pe tot corpul, mai puţin pe faţă.

Descoperirea îi făcu să jubileze. Râzând şi glumind, merseră prin umbra de la poalele muntelui. Cotiră spre răsărit si străbătură iarba înaltă cale de patru coline, apoi ajunseră la povârnişul dealului pe care începuseră să-l considere cămin. Când ajunseră la jumătatea pantei, se opriră locului şi rămaseră tăcuţi. Frigate şi Monat nu le răspunseseră la strigătele de bun găsit. După ce le spuse celorlalţi să se disperseze şi să meargă înainte încet, Burton porni în fruntea lor. Colibele erau părăsite, iar câteva dintre adăposturile mai mici fuseseră dărâmate sau călcate în picioare. Burton simţi un fior de parcă ar fi fost atins de un vânt rece. Liniştea, colibele deteriorate, absenţa celor doi păreau să fie un semn rău.

O clipă mai târziu auziră o chemare şi se întoarseră spre poalele colinei, de unde venea strigătul. Din iarbă răsăriră Monat şi Frigate, care apoi urcară spre ei. Monat avea o mină serioasă, însă americanul rânjea. Avea zgârieturi pe obraji, iar degetele ambelor mâini îi erau zdrelite şi însângerate.

— Tocmai ne-am întors din urmărirea celor patru bărbaţi şi trei femei care voiau să ne ocupe colibele, explică el. Le-am spus să-şi construiască singuri, fiindcă la venirea voastră or s-o încaseze şi tot vor trebui să plece. M-au înţeles foarte bine, pentru că vorbeau englezeşte. Fuseseră resuscitaţi lângă piatra-potir aflată la o milă în amonte faţă de a noastră. Majoritatea oamenilor de acolo erau originari din Triest de pe vremea ta, însă vreo zece proveneau din Chicago şi muriseră în jurul anului 1985. Distribuţia morţilor e cam ciudată, nu crezi? Am impresia că plasarea noastră se face la întâmplare. În fine, le-am amintit ce scrie Mark Twain c-ar fi zis diavolul: *Voi, cei din Chicago, vă închipuiţi că sunteţi cei mai buni din părţile astea, dar, din respect pentru adevăr, trebuie spus că de fapt sunteţi cei mai numeroşi*. Asta nu le-a prea priit; sperau să ne batem pe burtă unii cu alţii fiindcă şi eu sunt american. Una dintre femei mi s-a oferit, numai să trec de partea lor, ajutându-i

să pună mâna pe colibe. Ea trăia cu doi bărbaţi. Am refuzat. Susţineau că vor acapara oricum colibele, chiar dacă vor trebui să mă omoare. Dar erau curajoşi doar din gură. Monat i-a băgat în sperieţi doar uitându-se mai urât la ei. În plus, aveam arme şi suliţe. Cu toate astea, liderul lor îi tot îndemna să ne pună pe goană, şi atunci m-am uitat mai bine la el. Pe vremea când l-am întâlnit prima oară avea părul des şi negru, nu era chel ca acum, avea treizeci şi cinci de ani şi purta ochelari cu ramă de oţel. Nu-l mai văzusem de patruzeci şi cinci de ani. Atunci m-am dat mai aproape să-i văd mai bine rânjetul de sconcs şi i-am zis: „*Lem? Lem Sharkko!* Eşti *Lem Sharkko*, nu?” Şi-atunci a făcut ochii mari, zâmbetul i s-a lăţit pe toată faţa, m-a luat de mână, auzi, de mână, după câte îmi făcuse, şi a exclamat de parcă am fi fost doi fraţi pierduţi care se regăsesc după mulţi ani: „Aşa e! Aşa e! Peter Frigate! Dumnezeule, Peter Frigate!” Cât pe ce să mă arăt la fel de încântat să-l revăd. Apoi mi-am zis: „Ăsta-i ticălosul de editor care m-a înşelat cu patru mii de dolari tocmai când începusem să scriu, şi care ani de zile m-a împiedicat să-mi fac o carieră. Asta-i bişniţarul unsuros de două parale care m-a trişat la bani, pe mine şi pe cel puţin alţi patru scriitori, iar apoi s-a declarat falit pentru a scăpa. După aceea a moştenit o groază de bani de la un unchi şi a dus-o grozav, dovedind astfel că *merită* să fii necinstit. Asta-i omul pe care nu l-am uitat, nu numai din cauza batjocurii îndurate de mine şi de alţi confraţi, ci şi din cauza altor editori cu care-am avut de a face mai târziu.”

Burton zâmbi şi spuse:

— Am afirmat odată că preoţii, politicienii şi editorii nu vor trece niciodată de porţile raiului. Se pare că m-am înşelat, dacă ne aflăm cumva în rai.

— Da, ştiu, răspunse Frigate. N-am uitat vorbele astea. În fine, m-am prefăcut că mă bucur văzând o figură cunoscută şi i-am zis: „Sharkko...”

— Şi cu toate că-l cheamă aşa[6], ai avut încredere în el? se miră Alice.

---

[6] Rechin sau, în argou, trişor (n. tr.)

— Mi-a spus că-i un nume ceh, însemnând *demn de încredere*, dar, ca toate poveştile lui, s-a dovedit o minciună. Ei, eu şi Monat eram aproape convinşi că trebuia să-i lăsăm să ne ia colibele. Voiam să ne retragem şi să-i alungăm la întoarcerea voastră. Mi se părea cel mai înţelept lucru cu putinţă. Dar când l-am recunoscut pe Sharkko, m-am înfuriat rău şi i-am zis: „Chiar mă bucur să-ţi văd mutra după atâţia ani. Mai ales că pe-aici nu sunt poliţişti sau tribunale!” Şi i-am ars una drept în bot! A căzut ca buşteanul pe spate şi i-a ţâşnit sângele pe nas. Ne-am năpustit la ceilalţi, eu i-am dat unuia un picior, apoi am fost lovit cu potirul în obraz. Am văzut stele verzi, dar Monat l-a doborât pe unul cu capătul suliţei, a rupt coastele altuia; e slăbănog, dar al naibii de iute şi ştie o grămadă de chestii despre autoapărare sau, mai precis, atac. Sharkko s-a ridicat, iar eu l-am lovit cu pumnul celeilalte mâini, dar i-am şters doar falca. Mai rău m-am rănit eu. S-a răsucit pe călcâie şi a rupt-o la sănătoasa, dar eu nu l-am slăbit. Au şters-o şi ceilalţi, iar Monat îi mâna din urmă, lovindu-i cu coada suliţei. L-am fugărit pe Sharkko până pe colina următoare, l-am prins din urmă tocmai când cobora panta şi i-am trântit una, da' zdravănă! A pornit târâş, cerşind îndurare, pe care i-am acordat-o, împreună cu un şut în fund care l-a azvârlit atât de tare la vale, că nu s-a oprit decât jos.

Frigate încă vibra de emoţie, dar era încântat peste măsură.

— Mă temeam că o să dau cinstea pe ruşine, recunoscu el. La urma urmei, totul s-a petrecut demult şi în altă lume şi poate că ne aflăm aici pentru a-i ierta pe duşmani - şi pe unii dintre prieteni - şi pentru a fi iertaţi. Pe de altă parte, m-am gândit eu, suntem aici să răzbunăm câte ceva din ce a trebuit să îndurăm pe Pământ. Ce părere ai, Lev? Nu ţi-ar plăcea să-l perpeleşti puţin la foc mic pe Hitler? Încet de tot?

— Nu cred că-l poţi compara pe un editor ticălos cu Hitler, spuse Ruach. Nu, n-aş vrea să-l ţin la foc. Mai curând l-aş lăsa să piară de foame ori i-aş da atât cât să nu moară.

Dar n-aş fi în stare de aşa ceva. La ce bun? Asta l-ar face să-şi schimbe părerea, să creadă că şi evreii sunt fiinţe umane? Nu, l-aş ucide dacă mi-ar sta în putere, să nu mai poată face rău şi altora. Dar nu-s sigur că n-ar învia la loc. Cel puţin aici.

— Eşti un adevărat creştin, spuse Frigate zâmbind.

— Şi eu care credeam că-mi eşti prieten! îi replică Ruach.

12

Era a doua oară că Burton auzea numele lui Hitler. Ar fi vrut să ştie totul despre el, dar deocamdată erau nevoiţi să lase taifasul pentru a termina acoperişurile colibelor. Se apucară de treabă şi tăiară iarbă cu forfecuţele pe care le găsiseră în potire sau se căţărară în arborii de fier să rupă frunze verzi de formă triunghiulară cu nervuri roşiatice. Acoperişurile lăsau mult de dorit. Burton avea de gând să caute prin zonă un specialist pentru a deprinde tehnica cea mai bună. Pe moment, drept pat vor trebui să folosească maldăre de iarbă, deasupra cărora vor aşeza frunze de arbore de fier, şi se vor înveli tot cu frunze.

— Slavă lui Dumnezeu, ori Celui care ne are în grijă, că nu există insecte, zise Burton şi ridică spre cer cana în care mai avea două guri de whisky de cea mai bună calitate. În sănătatea Lui, oricine-ar fi El. Dacă ne-ar fi ridicat din morţi pentru a trăi pe o copie exactă a Pământului, ar trebui să împărţim patul cu zece mii de feluri de vieţuitoare care pişcă, muşcă, înţeapă, gâdilă, irită şi sug sângele.

Băură cu toţii, apoi se aşezară în jurul focului şi o vreme fumară şi stătură de vorbă. Umbrele se îndesiră, cerul îşi pierdu din strălucire, iar stelele gigantice şi norii luminoşi, care înainte de amurg se văzuseră doar ca nişte fantome palide, înfloriră. Cerul părea acum o văpaie de frumuseţe.

— Ca o ilustraţie de Sime, remarcă Frigate.

Burton nu avea idee ce însemna asta. Jumătate din conversaţiile pe care le purta cu persoane care nu aparţineau secolului nouăsprezece constau în explicaţii de o parte sau de alta.

Se ridică, ocoli focul şi se aşeză lângă Alice, care abia se întorsese după ce o culcase pe Gwenafra într-una dintre colibe.

Îi întinse Alicei o bucată de gumă spunându-i:

— Eu am mestecat o jumătate. O vrei pe cealaltă?

Ea îl privi fără să schiţeze nici un gest şi rosti simplu:

— Nu, mulţumesc.

— Sunt opt colibe, zise el. Nu încape nici o îndoială privind cine cu cine doarme şi unde, în afară de Wilfreda, tu şi eu.

— Cred că lucrurile sunt limpezi, răspunse ea.

— Atunci împarţi coliba cu Gwenafra?

Alice evită să-l privească direct în ochi. El mai rămase câteva clipe în aşteptare, apoi se ridică şi se apropie de Wilfreda, care stătea de cealaltă parte a focului, şi se aşeză lângă ea.

— Poţi să-ţi vezi de drum, Sir Richard, îl primi ea strâmbând din buze. Să mă bată Dumnezeu, dar nu-mi place să fiu pe post de înlocuitoare. Puteai s-o întrebi când nu te vedea nimeni. Am şi eu mândria mea.

Burton rămase tăcut o vreme. La început se simţise îndemnat să o pună la punct cu o insultă bine ţintită. Dar Wilfreda avea dreptate. Se arătase prea dispreţuitor faţă de ea. Chiar dacă fusese prostituată, avea dreptul de a fi tratată ca fiinţă umană. Mai ales că foamea o împinsese pe acea cale, deşi el punea la îndoială spusele ei. Prea multe prostituate simţeau nevoia să-şi motiveze alegerea profesiunii; prea multe imaginau tot soiul de justificări privind intrarea într-un asemenea carusel. Şi totuşi, izbucnirea ei de furie împotriva lui Smithson şi purtarea faţă de el constituiau dovezi de sinceritate.

— N-am vrut să te jignesc, spuse el ridicându-se.

— Eşti îndrăgostit de ea? întrebă Wilfreda, ridicând ochii spre el.

— Unei singure femei i-am declarat iubire, răspunse Burton.

— Soţiei?

— Nu. Unei fete care a murit înainte de a ne putea căsători.

— Şi câţi ani ai fost însurat?

— Douăzeci şi nouă, deşi asta nu-i treaba ta.

— Doamne păzeşte-mă! Atâta vreme şi nu i-ai spus măcar o dată c-o iubeşti?

— N-a fost nevoie, spuse el şi se îndepărtă.

Coliba pe care şi-o alese era ocupată de Monat şi Kazz, care sforăia de zor. Monat stătea rezemat într-un cot şi fuma o ţigară cu marijuana, pe care o prefera tutunului fiindcă avea gust mai apropiat de al tutunului de pe lumea lui. Drogul nu-şi făcea simţit efectul. Pe de altă parte, tutunul îi dădea uneori viziuni trecătoare, dar foarte viu colorate.

Burton hotărî să păstreze restul de gumă de visat, după cum o numea el. Ştiind că marijuana ar putea să-i sporească sentimentul de frustrare şi furia, îşi aprinse o ţigaretă. Îi puse lui Monat întrebări despre lumea lui, numită Ghuurrkh. Îl interesa profund ce-i spunea Monat, dar marijuana îl trădă şi adormi pe nesimţite, în vreme ce auzi din ce în ce mai încet şi mai vag vocea lui Monat.

...acum acoperiţi-vă ochii, băieţi! spuse Gilchrist cu pronunţia lui scoţiană.

Richard se uită la Edward, care surâse şi-şi puse palmele peste ochi, cu toate că privea printre degete. Richard duse şi el mâinile la ochi şi continuă să rămână în vârful picioarelor. Deşi el şi fratele său stăteau pe cutii, erau nevoiţi să întindă gâtul pentru a vedea peste capetele adulţilor din faţa lor.

Femeia era deja cu capul în obadă; părul castaniu îi căzuse peste faţă. Ar fi vrut să-i vadă expresia de acum, când privea în jos, la coşul care-o aştepta, sau mai curând aştepta căderea capului.

— Băieţi, nu vă uitaţi acum! repetă Gilchrist.

Se auzi un răpăit de tobe, un singur strigăt şi lama lunecă în jos, apoi răsunară ţipete şi gemete din rândul mulţimii şi capul se prăvăli. Sângele ţâşni din gâtul retezat, părând că nu se va mai opri. Continua să împroaşte mulţimea şi, deşi

se afla la cel puţin cincizeci de paşi depărtare de ea, sângele îl stropi pe palme, furişându-se printre degete şi peste faţă, umplându-i ochii şi făcând ca buzele să-i devină năclăite şi sărate. Urlă...

— Trezeşte-te, Dick! tocmai spunea Monat. Îl scutură de umăr pe Burton. Trezeşte-te! Cred c-ai avut un coşmar.

Suspinând şi tremurând, Burton se ridică în capul oaselor. Îşi frecă mâinile, apoi îşi pipăi faţa. Erau umede. Dar de transpiraţie, nu de sânge.

— Am visat, spuse el. Aveam doar şase ani şi mă aflam în oraşul Tours. Asta-i în Franţa, unde locuiam pe vremea aceea. Tutorele meu, John Gilchrist, ne-a dus pe mine şi pe fratele meu să vedem execuţia unei femei care-şi otrăvise familia. Gilchrist zicea că era o *ocazie*. Mă simţeam emoţionat şi am privit pe furiş printre degete când ne-a spus el să nu ne uităm la ultimele clipe, când lama ghilotinei cobora. Dar eu m-am uitat; trebuia s-o fac. Ţin minte că mi s-a întors puţin stomacul pe dos, dar acesta a fost singurul efect al cumplitei scene la care am asistat. Părea că în timp ce priveam, mă detaşam de mine însumi; ca şi cum aş fi văzut totul printr-un geam gros şi ceea ce se petrecea nu era real. Ori eu eram cel ireal. Atunci nu m-a îngrozit.

Monat îşi mai aprinse o marijuana. Licărul ţigării era suficient pentru ca Burton să-l vadă clătinând din cap.

— Ce sălbăticie! Vrei să spui că voi nu numai că-i ucideaţi pe criminali, dar le şi tăiaţi capul. Şi asta în public! Şi le îngăduiaţi copiilor să fie martori la aşa ceva!

— În Anglia se arătau ceva mai umani, preciză Burton, Criminalii erau spânzuraţi.

— Măcar francezii le permiteau oamenilor să vadă că sângele criminalilor era vărsat, spuse Monat. Sângele apărea pe mâinile lor. Evident, nu oricine percepea acest amănunt. În mod conştient, mai precis. Iar acum, după nu ştiu câţi ani - şaizeci şi trei? - fumezi o marijuana şi retrăieşti o întâmplare despre care ai fost mereu convins că nu te afectase deloc. De astă dată însă te-ai cutremurat de groază. Ai strigat ca un copil înspăimântat.

Aş spune că marijuana a scos la iveală o trăire sublimată şi a eliberat groaza care stătuse adânc îngropată în mintea ta vreme de şaizeci şi trei de ani.

— Tot ce se poate, admise Burton.

Tăcu. În depărtare răsunau tunete şi licăreau fulgere. O clipă mai târziu se auzi un iureş şi apoi răpăitul picăturilor de ploaie pe acoperiş. Îşi aminti că plouase şi în noaptea precedentă, cam în jurul orei trei. Acum, la fel. Picăturile cădeau tot mai des şi îndesat, dar acoperişul fusese bine închegat şi prin el nu se scurse nici o picătură. Pe sub peretele din spate, care era situat spre pantă, apăru un firicel de apă, dar nu-i udă, întrucât iarba şi frunzele de sub ei formau un strat gros de vreo treizeci de centimetri.

Burton stătu de vorbă cu Monat încă aproximativ jumătate de oră, după care ploaia se opri. Monat adormi; Kazz nici măcar nu se trezise. Burton încercă să adoarmă, dar fără succes. Niciodată nu se simţise atât de singur şi se temea că va avea din nou un coşmar. După o vreme, ieşi din colibă şi merse către aceea pe care o alesese Wilfreda. Percepu mirosul de tutun înainte de a ajunge la intrare. Capătul ţigaretei lucea în întuneric. Ea rămăsese ca o siluetă întunecată stând pe moviliţa de iarbă şi frunze.

— Bine-ai venit, spuse ea. Speram că vei veni.

— E vorba de instinctul de proprietate, spuse Burton.

— Am îndoieli serioase că există un asemenea instinct în alcătuirea omului, nu se lăsă Frigate. Prin anii şaizeci unii au încercat să demonstreze că omul posedă un instinct pe care l-au denumit *imperativ teritorial*, dar...

— Îmi place expresia asta. Sună frumos.

— Eram sigur c-o să-ţi placă, mărturisi Frigate. Dar Ardey şi alţii n-au încercat să demonstreze doar că omul reclamă instinctual proprietatea asupra unei anumit teritoriu, ci şi că e urmaşul unei maimuţe ucigaşe. Iar impulsul instinctual de a ucide, moştenit de la maimuţă, e încă puternic. Asta explică frontierele dintre statele naţionale, atât patriotismul local cât şi naţional, capitalismul, războiul, asasinatele, fărădelegile şi multe altele. Celălalt curent de gândire, având alte tendinţe temperamentale, susţinea că toate

acestea sunt rezultatele continuităţii culturale a societăţilor care, din cele mai vechi timpuri, s-au lăsat antrenate în ostilităţi tribale, războaie, asasinate, fărădelegi şi altele. Schimbă cultura, iar maimuţa ucigaşă dispare. Asta fiindcă nici n-a existat vreodată. Adevăratul ucigaş e societatea care îşi creează noii criminali din fiecare lot de nou-născuţi. Au existat însă societăţi, compuse din oameni fără cultură, adevărat, dar totuşi societăţi, care nu dădeau naştere unor criminali. Acestea stăteau ca dovadă că omul nu se trage din maimuţa ucigaşă. Aş spune mai curând că provenea din maimuţă, dar nu mai moştenea genele „ucigaşe”, tot aşa cum nu le moştenea nici pe acelea care îl fac să aibă o frunte teşită, păr pe tot corpul, sau un craniu cu capacitatea de şase sute cincizeci de centimetri cubi.

— Mi se pare deosebit de interesant, spuse Burton. Vom aprofunda teoria asta cu altă ocazie. Dă-mi voie să precizez, totuşi, că aproape fiecare dintre cei resuscitaţi provine dintr-o cultură care a încurajat războiul, asasinatul, fărădelegea, violul, jaful şi nebunia. Printre astfel de oameni trăim şi cu ei vom avea de-a face. S-ar putea ca într-o bună zi să apară o nouă generaţie. N-am de unde să ştiu. E prematur să anticipez, fiindcă ne aflăm aici doar de şapte zile. Dar, chiar dacă ne place sau nu, suntem într-o lume populată de fiinţe care deseori acţionează *de parcă* ar fi maimuţe ucigaşe.

— Până una-alta, să ne întoarcem la modelul nostru.

Stăteau pe scaune din bambus în faţa colibei lui Burton. Pe o măsuţă din faţa lor se găsea macheta unei ambarcaţiuni construite din lemn de pin şi bambus. Era formată din două corpuri deasupra cărora se afla o platformă cu o balustradă nu prea înaltă în centru. Avea un singur catarg foarte înalt, cu greement auriu, un foc-balon şi o punte uşor ridicată unde se afla timona. Burton si Frigate folosiseră cuţite din piatră şi tăişul forfecuţelor pentru a sculpta modelul de catamaran, Burton hotărâse să numească ambarcaţiunea, atunci când va fi gata, *Hagiul*. Avea să meargă într-un pelerinaj, cu toate că destinaţia sa

nu va fi Mecca. Voia să navigheze în susul Fluviului cât se putea de repede. (Acum fluviul devenise Fluviu.)

Cei doi discutau despre *imperativul teritorial* din pricina dificultăţilor pe care prevedeau că le vor întâmpina în construirea ambarcaţiunii. Se putea spune că oamenii din această zonă se aşezaseră deja la casele lor. Îşi marcaseră proprietăţile şi-şi construiseră locuinţele sau încă lucrau la ele. Adăposturile erau diverse, începând cu sălaşuri şi terminând cu unele clădiri destul de pretenţioase din trunchiuri de bambus şi piatră, cu patru camere şi chiar cu etaj. Majoritatea erau aşezate în apropierea pietrelor-potir de pe mal şi la poalele muntelui. Studiul efectuat de Burton în urmă cu două zile ajunsese la concluzia că densitatea aproximativă a populaţiei era de două sute şaizeci de locuitori pe mila pătrată. Fiecărui sfert de milă pătrată de câmpie aflată pe un mal şi pe celălalt îi corespundeau circa 2,4 mile pătrate de zonă colinară. Dar colinele erau înalte şi repartizate inegal, astfel încât ele ofereau o suprafaţă locuibilă de aproape nouă mile. În cele trei zone pe care le cercetase, constatase că o treime din locuitori îşi ridicaseră locuinţele aproape de pietrele de pe mal şi o treime în jurul pietrelor din interiorul teritoriului. Două sute şaizeci de persoane pe mila pătrată indica o densitate mare a populaţiei, dar dealurile erau atât de dens împădurite şi întortocheate ca topografie, încât, locuind acolo, membrii unui grup mic se puteau simţi izolaţi. Cu excepţia orelor de masă, câmpia era puţin aglomerată, fiindcă oamenii de la câmpie mergeau în păduri sau la pescuit de-a lungul Fluviului. Mulţi îşi ciopleau bărci din trunchiuri de copaci sau din lemn de bambus din dorinţa de a pescui în mijlocul Fluviului ori, la fel ca Burton, vrând să plece în explorare.

Pâlcurile de bambus dispăruseră, deşi era evident că vor creşte curând la loc. Bambusul se dezvolta uimitor de repede, Burton apreciase că o plantă putea ajunge la maturitate în zece zile, atingând înălţimea de cincisprezece metri.

Oamenii din echipa lui munciseră cu îndârjire, tăind tot ce consideraseră că le va trebui pentru ambarcaţiune.

Voiau în acelaşi timp să-i ţină departe pe hoţi, astfel că folosiseră mult lemn pentru a înălţa un gard înalt, pe care-l terminaseră chiar în ziua când definitivaseră macheta ambarcaţiunii. Necazul era că ambarcaţiunea trebuia construită la şes. Dacă ar fi construit-o pe loc le-ar fi fost imposibil s-o transporte prin păduri şi peste coline.

— Da, dar dacă ne mutăm de aici şi ne stabilim o nouă bază, vom avea de înfruntat opoziţia celorlalţi, remarcase Frigate. Nu mai există un centimetru pătrat de câmpie care să nu fie revendicat de cineva. Până acum, nimeni n-a încercat să facă scandal în legătură cu drepturile de proprietate, dar lucrurile se pot schimba de la o zi la alta. Iar dacă facem ambarcaţiunea dincolo de zona de câmpie, putem s-o transportăm din pădure printre colibe. Dar va trebui să o păzim zi şi noapte, altfel toate materialele vor fi furate. Sau distruse. Doar îi ştii pe barbarii ăştia.

Se referea la colibele răvăşite şi la pângărirea iazurilor din aval de izvor şi cascadă. Mai făcea aluzie la obiceiurile sanitare complet nesănătoase ale multor localnici. Aceştia nu voiau să folosească latrinele de utilitate publică pe care le construiseră unii oameni.

— Vom ridică noi locuinţe şi un şantier naval cât se poate de aproape de graniţă, propuse Burton. Apoi vom doborî copacii care ne stau în cale şi vom călca proprietatea oricui nu ne îngăduie să trecem.

Alice îi vizită pe câţiva oameni care aveau colibe în zona graniţei dintre dealuri şi câmpie şi-i convinse să încheie un târg. Nu spuse nimănui de intenţia ei. Cunoscuse două sau trei perechi care nu erau mulţumite de locul în care trăiau din pricina aglomeraţiei. Aceştia se declarară de acord şi, într-o joi, a douăsprezecea zi după Resuscitare, se mutară în colibele oamenilor lui Burton. Printr-o convenţie aprobată unanim, duminica era considerată data de întâi şi devenise Ziua Resuscitării. Ruach spuse că ar fi preferat ca prima zi să fie numită sâmbătă sau, mai curând, doar Prima Zi. Numai că se aflau într-o zonă populată în majoritate de ne-evrei - sau foşti ne-evrei (dar sângele apă nu se face) - aşa că trebui să accepte hotărârea majorităţii.

Ruach avea un băţ din bambus pe coaja căruia ţinea socoteala zilelor, făcând în fiecare zi câte o crestătură. Băţul stătea înfipt în pământ în faţa colibei lui.

Transportul cherestelei pentru construirea ambarcaţiunii le luă patru zile de efort intens. Perechile de italieni socoteau deja că le ajunsese cât *îşi tociseră degetele până la os*. La urma urmei, de ce să se îmbarce şi să plece de aici când toate locurile erau probabil la fel ca acesta? Se vedea limpede că ei fuseseră resuscitaţi doar pentru a se distra. Altfel, la ce slujeau băutura, ţigaretele, marijuana, guma de visat şi goliciunea?

Plecară fără să stârnească păreri de rău; în realitate, în cinstea lor se organiză o petrecere de rămas-bun. În ziua următoare, a douăzecea a Anului 1 A.R.[7], avură loc două evenimente, unul dintre ele rezolvând, iar celălalt adăugând un mister, deşi acesta din urmă nu era esenţial.

În zori, grupul traversă câmpia, îndreptându-se spre piatra-potir. Lângă ea găsiră dormind doi străini. Se treziră imediat, dar păreau alarmaţi şi dezorientaţi. Unul dintre ei era un tânăr slăbănog, înalt şi brunet, care vorbea o limbă necunoscută, iar celălalt, un bărbat masiv, musculos şi atrăgător, cu ochi cenuşii şi părul negru. Exprimarea lui se dovedi de neînţeles până când Burton îşi dădu brusc seama că vorbea engleza. Era vorba de dialectul din Cumberland al englezei folosite în timpul domniei Regelui Edward I, supranumit uneori şi *Picioare lungi*. După ce stăpâniră sunetele şi făcură unele inversiuni, Burton şi Frigate reuşiră să poarte o conversaţie chinuită cu acest om. Din lecturi, Frigate cunoştea multe cuvinte din engleza medie timpurie, dar pe unele nu le întâlnise niciodată şi nici nu ştia anumite structuri gramaticale.

John de Greystock se născuse în conacul Greystoke din comitatul Cumberland. Îl însoţise pe Edward I în Franţa atunci când acesta invadase provincia Gascoigne. Acolo se făcuse remarcat prin faptele sale de arme, dacă puteau să dea crezare vorbelor lui. Mai apoi fusese convocat în Parlament ca Baron Greystock, iar după aceea plecase din

---

[7] Anul Resuscitării (n. tr.)

nou la război în Gascoigne. Făcea parte din suita Episcopului Anthony Bec, Patriarhul Ierusalimului. În cel de-al douăzeci şi optulea şi, respectiv, în cel de-al douăzeci şi nouălea an al domniei lui Edward, luptase împotriva scoţienilor. Murise în 1305, fără a avea urmaşi direcţi, dar lăsase conacul şi titlul de baron moştenire pentru vărul său, Ralph, fiul Lordului Grimthorpe din Yorkshire.

Fusese resuscitat undeva pe malul Fluviului, în mijlocul unei populaţii formate în proporţie de aproximativ nouăzeci la sută din englezi şi scoţieni de la începutul secolului paisprezece şi zece la sută sibariţi antici. Oamenii de peste Fluviu erau o amestecătură de mongoli din vremea lui Kublai Khan şi indivizi negricioşi, a căror provenienţă îi rămăsese necunoscută. După descrierea lui Greystock, se putea deduce că putea fi vorba de indieni din America de Nord.

În a nouăsprezecea zi după Resuscitare, sălbaticii de pe malul celălalt al Fluviului porniseră la atac. Nu-i mâna alt motiv decât dorinţa de a lupta pe cinste, ceea ce şi căpătară. Armele erau în general beţe şi potire, fiindcă în zonă se găsea foarte puţină piatră de cioplit. John de Greystock ucisese zece mongoli numai cu potirul, apoi primise o lovitură de piatră în cap şi fusese înjunghiat cu vârful întărit în foc al unei suliţe. Se trezise gol-puşcă, având asupra lui doar propriul potir.

Celălalt îşi spuse istoria prin semne şi pantomimă. Pescuia, iar cârligul îi fusese agăţat de ceva foarte puternic, trăgându-l în apă. Ridicându-se la suprafaţă, se lovise cu capul de fundul bărcii şi se înecase.

Aflară astfel ce se întâmpla cu cei ucişi în viaţa de apoi. O întrebare la care nu aveau răspuns era de ce nu se trezeau în aceeaşi zonă în care muriseră.

Apoi, într-o zi, pietrele nu le dădură masa de prânz. Înăuntrul cilindrilor găsiră în schimb doar şase prosoape. Divers colorate, acestea erau de diferite dimensiuni şi modele. Patru erau clar croite pentru a sluji drept kilturi. Puteau fi fixate pe corp cu ajutorul unor cleme magnetice aflate în ţesătură. Două erau dintr-un material mai subţire,

aproape transparent, şi făcute pentru a deveni sutiene, deşi li se puteau da şi alte întrebuinţări.

Deşi ţesătura era moale şi absorbantă, rezista chiar la cele mai aspre condiţii şi se dovedea imposibil de tăiat, chiar dacă se utiliza cel mai ascuţit cuţit din cremene sau bambus.

Mulţimea scoase urale de încântare la vederea acestor „prosoape”. Cu toate că oamenii se obişnuiseră deja, sau mai curând se resemnaseră să rămână goi, iubitorii de estetică şi cei mai puţin adaptabili consideraseră spectacolul universal al afişării organelor genitale urât sau chiar respingător. Acum aveau cu toţii kilturi, sutiene şi turbane. Acestea din urmă fură folosite pentru a le acoperi capetele până la creşterea deplină a părului. După aceea, ele deveniră o obişnuinţă.

Începuse să le crească părul pe tot corpul, mai puţin pe faţă.

Pe Burton îl întrista acest lucru. Dintotdeauna se mândrise cu mustaţa lungă şi barba despicată; susţinea că lipsa lor îi făcea să se simtă mai dezbrăcat decât dacă n-ar fi avut pantaloni.

Wilfreda pufni în râs auzindu-l şi spuse:

— Mă bucur c-au dispărut bărbile. Niciodată nu mi-au plăcut. Când sărutam un bărbat cu barbă era ca şi cum mi-aş fi băgat capul în încâlceala de arcuri stricate ale unei dormeze.

13

Trecuseră şaizeci de zile. Ambarcaţiunea fusese împinsă de-a latul câmpiei pe role din lemn de bambus. Sosise şi ziua lansării la apă. *Hagiul* avea doisprezece metri lungime şi era alcătuit din două corpuri ascuţite la vârf, construite din lemn de bambus, fixate printr-o platformă pe care se aflau un bompres cu o pânză balon şi un singur catarg cu greement auric, pânzele fiind confecţionate din fibre de bambus întreţesute. Vasul se putea dirija cu ajutorul unei vâsle mari din lemn de pin, întrucât cârma şi timona se

dovediseră inutile. Singurul material disponibil pentru odgoane era iarba, deşi peste o vreme aveau să utilizeze pielea tăbăcită şi maţe de la speciile mai mari de peşti care creşteau în Fluviu. La prova se afla legată o barcă scobită de Kazz din trunchiul unui pin.

Înainte de a lansa ambarcaţiunea, Kazz le făcu unele greutăţi. Reuşea deja să vorbească engleză foarte stricat şi împleticit, ştiind şi câteva înjurături în arabă, baluchi, swahili şi italiană, toate învăţate de la Burton.

— Trebuie nevoie... cum zice la ea?... *wallah!* ce cuvânt?... ucis cineva 'nainte de pus vas pe apă... ştii... *merda*... nevoie vorbă, Burton-*naq*... dai, Burton-*naq*... cuvânt... cuvânt... ucis om pentru că zeul, *Kabburqanaqruebemss*... zeu apă... nu scufund vas... supără el... înecat noi, mâncat.

— Sacrificiu? întrebă Burton.

— La naiba, multe mulţumiri, Burton-*naq*. Sacrificiu! Tăiat gât... pus pe vas... frecat la lemn... apoi zeu apă nu supărat la noi.

— N-avem nevoie de aşa ceva, i-o tăie Burton.

Kazz se opuse, dar în cele din urmă se înmuie şi urcă la bord strâmbându-se şi părând foarte agitat. Pentru a-l linişti, Burton îi spuse că nu se aflau pe Pământ. După cum se putea convinge şi singur privind în jur, dar îndeosebi la stele, nu erau pe Pământ. În valea Fluviului nu existau zei. Kazz ascultă şi surâse, dar tot arăta de parcă s-ar fi aşteptat să vadă din clipă în clipă faţa îngrozitoare a lui *Kabburqanaqruebemss*, cu barbă verde şi ochi bulbucaţi, ridicându-se din adâncurile apei.

În dimineaţa aceea, malul era înţesat de oameni. Pe mile întregi se adunase toată suflarea, întrucât orice lucru ieşit din comun devenea motiv de distracţie. Oamenii strigau şi glumeau. Deşi unele comentarii erau făcute în batjocură, toată lumea arăta bine dispusă. Înainte ca ambarcaţiunea să fie împinsă pe role în Fluviu, Burton se urcă pe „puntea căpitanului”, o platformă ceva mai înălţată, şi ridică o mână cerând să se facă linişte. Sporovăiala încetă şi li se adresă în italiană:

— Ridicaţi din morţi, prieteni, locuitori ai văii Ţării Promise! Vă vom părăsi peste câteva minute...

— Dacă nu se răstoarnă vasul! bolborosi Frigate.

— ...pentru a naviga în amonte, împotriva vântului şi curentului. Alegem acest drum anevoios fiindcă greul oferă întotdeauna recompensa cea mai mare, dacă ar fi să credem spusele moraliştilor de pe Pământ, iar acum ştiţi în ce măsură trebuie să ne încredem în ei!

Se auziră râsete. Unii, religioşii împătimiţi, se uitară strâmb.

— Pe Pământ, aşa cum ştiu unii dintre voi, am condus odată o expediţie spre inima întunecatei Africi pentru a descoperi izvoarele Nilului. Nu le-am găsit, deşi am fost pe-aproape, şi meritele mele au fost însuşite de un om care-mi datora totul, un anume domn John Hanning Speke. Dacă-l voi întâlni în cursul călătoriei mele, voi şti cum să mă port cu el...

— Doamne Dumnezeule! exclamă Frigate. Vrei să se sinucidă iarăşi de remuşcare şi ruşine?

— ...dar problema e că acest Fluviu s-ar putea dovedi cu mult mai mare decât Nilul, care, chiar de ştiţi sau nu, era cel mai lung fluviu de pe Pământ, în ciuda pretenţiilor nejustificate ridicate de americani în privinţa complexelor Amazon şi Missouri - Mississippi. Unii dintre voi şi-au pus desigur întrebarea de ce pornim spre o ţintă aflată la nu ştiu ce depărtare sau care s-ar putea să nici nu existe. Vă declar că ridicăm pânzele pentru simplul motiv că Necunoscutul există şi vrem să-l facem Cunoscut. Nimic mai mult! Iar aici, contrar tristelor şi dezamăgitoarelor noastre experienţe de pe Pământ, nu avem nevoie de bani pentru aprovizionare sau pentru a ne continua voiajul. Regele Ban a murit şi odihnească-se în pace! Nici nu vom fi siliţi să completăm sute de cereri şi formulare sau să cerşim audienţă la persoane influente şi la birocraţi neînsemnaţi pentru a obţine permisiune de a naviga pe Fluviu. Nu ştiu să existe graniţe naţionale...

— ...deocamdată, interveni Frigate.

— ...nici paşapoarte sau oficialităţi care trebuie mituite. Construim o ambarcaţiune fără a cere zeci de aprobări şi ridicăm pânzele fără a solicita îngăduinţa vreunui băgător de seamă, fie el mare, obişnuit sau umil. Pentru întâia oară în istoria umanităţii, suntem liberi. Liberi! Prin urmare, vă spun adio, nu la revedere...

— ...nici nu eşti în stare, murmură Frigate.

— ...fiindcă s-ar putea să ne întoarcem peste o mie de ani şi mai bine! Aşadar, vă adresez un adio, echipajul, la fel, şi vă mulţumim pentru ajutorul ce ni l-aţi dat la lansare. Cu aceeaşi ocazie, cedez postul meu de Consul al Majestăţii Sale Britanice de la Triest oricui doreşte să-l primească şi mă declar cetăţean al lumii Fluviului! Nu voi plăti tribut nimănui; nu datorez supunere nicicui; îmi voi fi credincios doar mie însumi!

Fă ce te-ndeamnă bărbăţia şi n-aştepta ca alţii să te-aclame sau îndrume;
În viaţă ori în moarte e nobil doar acela ce face legea-n lume,

recită Frigate.

Burton îi aruncă americanului o privire, dar nu se opri. Frigate cita versuri din poemul lui Burton, numit *Kasidah-ul din Haji Abdu Al-Yazdi*. Nu era prima oară când cita din opera poetică sau în proză a lui Burton. Şi, deşi Frigate îl agasa uneori, Burton nu se putea supăra prea tare pe cineva care-l admirase într-atât încât să-i înveţe cuvintele pe de rost.

Câteva minute mai târziu, când ambarcaţiunea era împinsă în apele Fluviului iar mulţimea izbucnise în ovaţii, Frigate îl cită din nou. Privi lung spre mal, trecând în revistă miile de tineri şi tinere cu înfăţişare atrăgătoare, purtând kilturi, sutiene şi turbane colorate care fluturau în vânt, şi spuse:

Printre amici, în zile însorite, ce brize, ce blândeţe
Trăit-am lângă Fluviu, la vremi de tinereţe.

Ambarcaţiunea alunecă în apă şi vântul şi curentul puternic o răsuciră spre aval, însă Burton dădu câteva ordine cu voce puternică şi pânzele fură ridicate, iar el mişcă viguros vâsla mare astfel încât botul se întoarse, şi curând porniră împinşi de vânt. *Hagiul* se înălţa şi cobora legănat de valuri, apa fâşâia, tăiată fiind de provele gemene. Razele soarelui erau calde şi puternice, ei se simţeau fericiţi, dar şi puţin îngrijoraţi îndepărtându-se de malurile şi chipurile familiare care rămâneau în urmă ca nişte umbre. Nu aveau hărţi şi nici nu auziseră istorii spuse de alţi navigatori care să-i îndrume; lumea avea să fie creată o dată cu fiecare milă străbătută.

În aceeaşi seară, în timp ce trăgeau la ţărm pentru prima oară, se petrecu un incident care-i dădu de gândit lui Burton. Kazz tocmai păşise pe ţărm în mijlocul unui grup de curioşi când, deodată, deveni foarte agitat. Începu să sporovăiască în limba lui şi încercă să pună mâna pe un individ aflat în apropierea lui. Omul o rupse la goană şi dispăru în mulţime.

Când Burton îl întrebă ce făcea, Kazz îi răspunse:

— N-are... of... cum îi zice? asta... asta... şi arătă cu degetul spre frunte.

Apoi trasă câteva simboluri cu mâna prin aer. Burton insistă să afle mai multe, dar Alice, pornind să se tânguie, alergă spre un bărbat. I se păruse că-l vede pe unul dintre fiii ei, care căzuse la datorie în Primul Război Mondial. Se creă harababură. Alice îşi dădu seama că se înşelase. Apoi, luaţi cu alte lucruri, uitară. Kazz nu mai aduse vorba despre cele întâmplate, iar lui Burton îi ieşiră din minte. Dar evenimentul avea să reînvie în memoria lui.

După exact patru sute cincisprezece zile de călătorie, trecuseră prin dreptul a 24.900 de pietre-potir aflate pe malul drept al Fluviului. Navigând în volte, sau împotriva curentului şi a vântului, parcurgând şaizeci de mile pe zi, oprindu-se în timpul zilei pentru a-şi încărca potirele şi noaptea pentru a dormi, trăgând uneori la mal chiar şi o zi întreagă astfel încât să se poată dezmorţi şi sta de vorbă şi

cu alţi oameni, străbătuseră 24.900 de mile. Pe Pământ, această distanţă ar fi însemnat lungimea ecuatorului. Dacă Mississippi - Missouri, Nilul, Congo, Amazonul, Yangtze, Volga, Amurul, Hwang, Lena şi Zambezi ar fi fost puse cap la cap pentru a alcătui un singur curs de apă, tot n-ar fi avut aceeaşi lungime ca porţiunea de Fluviu pe care navigasem. Şi, cu toate acestea, Fluviul se întindea în fata ochilor, făcând coturi largi, Şerpuind. Pretutindeni vedeau câmpii de-a lungul malurilor, colinele acoperite cu copaci dincolo de ele şi, în fundal, semeţ, de netrecut, neîntrerupt, lanţul muntos.

Uneori, câmpiile se îngustau, iar dealurile înaintau până la marginea Fluviului. Alteori Fluviul se lărgea, devenind ca un lac de trei, cinci sau şase mile lăţime. Din când în când, şirurile de munţi de o parte şi de alta se arcuiau unul către celălalt, iar ambarcaţiunea ţâşnea prin cazane, unde calea navigabilă îngustă silea curentul să fiarbă bolborosind, iar cerul se vedea ca un firicel subţire de albastru, sus, sus de tot, deasupra pereţilor abrupţi şi întunecaţi care ameninţau să-i strivească pe călători.

Pretutindeni erau oameni. Bărbaţi, femei şi copii înţesau zi şi noapte malurile Fluviului, iar pe dealuri se aflau şi mai mulţi.

Navigatorii descoperiră o structurare. Umanitatea fusese resuscitată de-a lungul Fluviului într-o aproximativă ordine cronologică şi naţională. Ambarcaţiunea trecuse prin dreptul unor ţinuturi unde se găseau sloveni, italieni şi austrieci care decedaseră în cursul ultimelor decenii ale secolului nouăsprezece, apoi unguri, norvegieni, finlandezi, greci, albanezi şi irlandezi. Alteori, trăgeau la mal în zone unde trăiau popoare din alte timpuri şi vremuri. Una dintre acestea era o porţiune de douăzeci de mile lungime populată cu aborigeni australieni care, cât trăiseră pe Pământ, nu văzuseră nici un european. O altă porţiune, lungă de o sută de mile, era ocupată de tocarieni, un popor care trăise cam pe vremea lui Cristos în locurile care mai târziu aveau să se numească Turkestanul chinez. Aceşti oameni fuseseră reprezentanţii ramurii celei mai estice a

popoarelor vorbitoare de limbă indo-europeană din timpurile antice; cultura lor înflorise o vreme, apoi se stinsese în faţa asaltului deşertului şi a invaziei popoarelor barbare.

Prin studii relativ nesigure şi efectuate sub presiunea timpului, Burton stabilise că, în general, fiecare zonă era populată în proporţie de circa şaizeci la sută cu oameni dintr-o anumită naţie aparţinând unui secol, treizeci la sută din alte popoare şi zece la sută din oameni provenind din diferite timpuri şi locuri de pe Pământ.

Toţi bărbaţii se treziseră circumcişi. La resuscitare, toate femeile fuseseră virgine. În cazul majorităţii femeilor, fecioria aceasta nu supravieţuise primei nopţi petrecute pe planetă, remarcă răutăcios Burton.

Deocamdată nu se auzise de vreo femeie însărcinată. Cei care aduseseră omenirea în acest loc se îngrijiseră de sterilizarea oamenilor, având motive întemeiate. Dacă omenirea s-ar fi reprodus, valea Fluviului ar fi devenit neîncăpătoare în mai puţin de un secol.

La început avuseseră impresia că, în afară de om, planeta era lipsită de viaţă animală. Acum se ştia că noaptea ieşeau din sol câteva specii de viermi şi râme. Iar Fluviul adăpostea cel puţin o sută de specii de peşti, începând cu unii mărunţi de aproximativ cincisprezece centimetri şi terminând cu cei de mărimea unei balene, numiţi „balauri de fluviu”, care trăiau pe fundul Fluviului, la adâncimea de trei sute de metri. Frigate susţinea că animalele fuseseră create cu un scop precis. Peştii se hrăneau cu gunoaie, păstrând astfel curate apele Fluviului. Unii viermi consumau reziduuri şi cadavre. Alţii aveau funcţia râmelor.

Gwenafra se mai înălţase. Toţi copiii crescuseră. În decurs de doisprezece ani, în valea Fluviului nu avea să mai existe nici un copil sau adolescent, asta dacă situaţia s-ar fi prezentat pretutindeni aşa cum o ştiau călătorii.

Gândindu-se la acest aspect, Burton îi spuse Alicei:

— Acest prieten al tău, reverendul Dodgson, care iubea doar fetiţe, pesemne că se va simţi tare frustrat, nu?

— Dodgson nu era un pervers, interveni Frigate. Ce se va întâmpla oare cu bărbaţii ale căror dorinţe sexuale au ca obiect doar copiii? Ce vor face când aceştia vor dispărea? Şi cum vor trăi cei care se simt bine doar torturând sau maltratând animalele? Eu unul regret absenţa animalelor, să ştii. Iubesc pisicile, câinii, urşii, elefanţii şi multe altele. Maimuţele, nu. Seamănă prea mult cu omul. Mă bucur că n-am văzut aşa ceva aici. Acum nu mai pot fi chinuite. Toate acele animale neajutorate care sufereau sau mureau de foame sau sete din pricina vreunei fiinţe umane nechibzuite sau haine... S-a terminat cu asta.

Mângâie părul blond al Gwenafrei, lung de aproape cincisprezece centimetri.

— Aceleaşi sentimente le-am avut şi faţă de micuţii neajutoraţi şi maltrataţi,

— Ce fel de lume e aceea în care nu există copii? întreba Alice. Fiindcă veni vorba, ce înseamnă viaţa fără animale? Dacă nu mai pot fi chinuite sau maltratate, atunci nici nu poate fi vorba de a fi iubite sau mângâiate.

— În lumea asta, fiecare lucru îşi are contraponderea, remarcă Burton. Nu poţi găsi iubire fără ură, bunătate fără câinoşenie, pace fără război. Oricum ar fi, noi nu putem influenţa lucrurile într-un sens sau altul. Nevăzuţii Stăpâni ai acestei lumi au hotărât ca oamenii să nu aibă animale, iar femeile să nu poată da viaţă copiilor. Fie cum vor ei.

Dimineaţa celei de-a patru sute şaisprezecea zi nu se deosebea prin nimic de celelalte. Soarele răsărise deasupra culmii lanţului muntos din stânga Fluviului. Vântul dinspre amonte avea viteza de cincisprezece mile pe oră, ca întotdeauna. Temperatura aerului crescu în mod constant, urmând să atingă treizeci de grade Celsius în jurul orei două după-amiaza. Catamaranul *Hagiul* naviga în volte. Burton stătea pe „puntea de comandă” strângând în mâini echea groasă din lemn de pin aflată în partea dreaptă, lăsând ca vântul şi soarele să-i tăbăcească pielea bine bronzată. Purta un kilt în pătrăţele stacojii cu negru, care îi venea până aproape de genunchi, şi un colier confecţionat din vertebrele negre şi strălucitoare provenite de la peştele

cu corn. Acesta era un peşte de circa doi metri, având în frunte un corn de cincisprezece centimetri. Trăia la o adâncime de treizeci de metri şi, când se prindea în cârlig, era adus la suprafaţă cu mare greutate. Din vertebrele lui se făceau coliere frumoase, iar pielea, tăbăcită cum se cuvine, se folosea pentru confecţionarea de sandale, armuri şi scuturi, sau putea fi prelucrată, obţinându-se centuri şi odgoane. Cornul era însă cel mai căutat. Slujea la confecţionarea vârfurilor de lance sau săgeată, ori devenea mâner de cuţit sau stilet.

Pe o poliţă din apropierea sa, închis în băşica transparentă luată de la un peşte, se afla un arc făcut din oasele curbate provenite de la gura unui peşte-balaur. Capetele oaselor fuseseră tăiate în aşa fel încât să se potrivească unul cu celălalt şi se obţinuse astfel un arc dublu curbat. Prevăzut cu o coardă din intestine de peşte-balaur, arcul realizat putea fi mânuit doar de un bărbat cu forţă în braţe. Burton îl întâlnise pe posesorul acestei arme în urmă cu o sută patruzeci de zile şi-i oferise pe el patruzeci de ţigarete, zece trabuce şi un litru de whisky. Oferta fusese respinsă. De aceea, Burton şi Kazz reveniseră în aceeaşi noapte şi-l furaseră, ori, mai degrabă, făcuseră un schimb, întrucât Burton se simţise obligat să-i lase în loc arcul său din lemn de tisă.

De atunci încoace, gândindu-se la fapta lui, ajunsese la concluzia că avea tot dreptul să fure arcul. Proprietarul se lăudase că ucisese un om pentru a i-l lua. Prin urmare, nu făcuseră altceva decât să pedepsească hoţia şi crima. Cu toate astea, avea mustrări de conştiinţă ori de câte ori îşi aducea aminte, iar acest lucru se întâmpla destul de des.

Cârmi catamaranul în volte pe canalul care se îngusta mereu. Cale de aproape cinci mile, Fluviul se lărgise, ajungând la trei mile şi jumătate, iar acum devenea un canal îngust de maximum jumătate de milă. Şerpuia şi dispărea între pereţii unui canion.

În porţiunea aceea, ambarcaţiunea abia se va putea strecura în amonte, fiindcă va trebui să înfrunte un curent mai puternic, iar spaţiul necesar deplasării în zigzag era

limitat. Mai trecuse de multe ori prin strâmtori asemănătoare şi de aceea nu-şi făcea griji prea mari. Cu toate acestea, de fiecare dată când avea de navigat prin astfel de zone, socotea, fără voia lui, că vasul renăştea. Trecea dintr-un lac, asociat cu un pântece, printr-o deschizătură strâmtă, pătrunzând în alt lac. Semăna cu o rupere de apă, gândea el, iar pătrunderea în cealaltă parte putea oferi şansa unei aventuri fantastice sau a unei revelaţii.

Catamaranul coti pe lângă o piatră-potir, aflată la doar douăzeci de metri. Pe câmpie, care aici era largă de numai o milă, se găseau nenumăraţi oameni. Strigau către călători, făceau semne cu mâna, le arătau pumnul, răcneau cuvinte obscene, greu de auzit, dar al căror înţeles era priceput de Burton, care mai trecuse prin multe asemenea situaţii. Localnicii nu păreau ostili, însă străinii erau întotdeauna întâmpinaţi în diverse moduri. Oamenii de pe mal erau slabi, cu părul negru, pielea închisă la culoare şi scunzi. Vorbeau o limbă despre care Ruach afirmă că aducea cu cea proto-hamit-semitică. Pe Pământ trăiseră undeva în Africa de Nord sau Mesopotamia, pe vremea când aceste regiuni se dovediseră mai fertile. Purtau prosoapele drept kilturi, însă femeile avea sânii dezgoliţi şi foloseau „sutienele” drept eşarfe sau turbane. Ocupau malul drept pe o distanţă de şaizeci de pietre, adică tot atâtea mile. Populaţia din aval, compusă din ceylonezi, la care se adăuga o minoritate de mayaşi precolumbieni, se răspândise cale de optzeci de pietre.

Frigate numise această distribuţie a umanităţii „un cazan etnic al Timpului”. „Cel mai măreţ experiment social şi antropologic.”

Afirmaţiile lui nu se dovedeau chiar trase de păr. Popoarele păreau amestecate parcă pentru a învăţa câte ceva unele de la altele. În unele cazuri, grupurile minoritare şi ciudate reuşiseră să creeze diferite elemente detensionante şi trăiau într-o relativă bună înţelegere cu majoritarii. Alteori, se ajungea la masacrarea unora de

către alţii ori la o exterminare reciprocă sau la căderea în sclavie a celor înfrânţi.

După resuscitare, o vreme domnise doar anarhia. Oamenii se „strângeau laolaltă” şi formau grupuscule, în scop de apărare, pe întinderi foarte mici. Apoi se detaşaseră conducătorii înnăscuţi sau cei avizi după putere, iar susţinătorii se aliniaseră în spatele liderilor pe care şi-i alegeau potrivit preferinţelor - sau, în multe cazuri, erau aleşi ei de lideri.

Unul dintre diversele sisteme politice care rezultase din astfel de asocieri era cel al „sclaviei potirului”. Un grup dominant din zonă îi păstra pe prizonierii nevolnici. Le dădeau acestora din urmă să mănânce doar pentru că potirul unui sclav mort devenea inutil. Le luau însă ţigaretele, trabucele, marijuana, guma de visat, băutura şi alimentele mai apetisante.

Hagiul fusese cât pe ce să fie capturat de proprietarii de sclavi de cel puţin trei ori, atunci când încercaseră să tragă la mal. Dar Burton şi ceilalţi stăteau cu ochii în patru, căutând semne care să le indice dacă statul respectiv lua sclavi. Adesea primeau avertismente din partea statelor învecinate. Alteori, oameni în ambarcaţiuni porniseră spre ei să-i intercepteze în loc să-i ademenească la mal, iar *Hagiul* scăpase ca prin urechile acului în douăzeci de rânduri, fără să fie scufundat sau acostat. Burton se văzuse silit să se întoarcă din drum, navigând în aval de cinci ori. Catamaranul său depăşea în viteză bărcile urmăritorilor, care nu se arătau dornici să-l vâneze dincolo de graniţele lor. După aceea, *Hagiul* se strecurase înapoi pe timpul nopţii, navigând în siguranţă prin dreptul statelor sclavagiste.

În câteva ocazii, nu putuseră să tragă pe uscat zile în şir din cauză că pe ambele maluri se aflau asemenea state, care se întindeau pe suprafeţe mari. Echipajul fusese nevoit să reducă raţiile la jumătate sau, cu puţin noroc, reuşiseră să prindă suficient peşte pentru a-şi potoli foamea.

După ce fuseseră asiguraţi că marinarii de pe *Hagiul* nu aveau intenţii ostile, proto-hamit-semiţii din această

porţiune a Fluviului se arătară destul de prietenoşi. Un moscovit din secolul optsprezece îi avertiză că pe malul celălalt al canalului se aflau state sclavagiste. Nu ştia prea multe despre ele din cauza munţilor abrupţi. Prin strâmtoare trecuseră câteva bărci, însă puţine se întorseseră. Temerarii care reuşiseră acest lucru povestiseră despre răutatea oamenilor de dincolo de Fluviu.

Încărcară ambarcaţiunea cu muguri de bambus, peşte uscat şi alimente obţinute de la pietrele-potir şi economisite pe o perioadă de două săptămâni.

Mai aveau jumătate de oră până să se aventureze în strâmtoare. Burton era cu gândul atât la felul cum vor reuşi să navigheze cât şi la membrii echipajului. Aceştia stăteau întinşi la prova, bucurându-se de razele soarelui, ori rezemaţi cu spatele de rama gurii de magazie pe care o numeau „teugă”.

John de Greystock lega de capătul unei săgeţi oase subţiri, cioplite din corn de peşte. În această lume, în care nu existau păsări, oasele serveau drept pene.

Greystock, sau Lord Greystock, după cum insista Frigate să i se adreseze dintr-un motiv cunoscut doar de el, amuzându-se, se dovedea bun în luptă atunci când situaţia era grea. Spunea multe lucruri interesante, chiar dacă se exprima incredibil de vulgar, relatând nenumărate întâmplări petrecute în cursul campaniilor sale din Gascoigne şi de la frontieră, cuceriri în rândul femeilor, bârfe despre Edward Picioare Lungi şi, bineînţeles, informaţii privind vremurile în care trăise. Era, în acelaşi timp, foarte încăpăţânat, cam certat cu curăţenia şi, din punctul de vedere al celor care trăiseră în alte epoci, rigid în multe privinţe. Susţinea că fusese foarte bisericos în timpul vieţii pe Pământ şi pesemne că spunea adevărul, altfel nu s-ar fi bucurat de cinstea de a face parte din suita Patriarhului de la Ierusalim. Acum însă, când religia lui îşi pierduse creditul, îi detesta pe preoţi. Cu dispreţul său, era în stare să-l înfurie pe oricare preot întâlnit, în speranţa că acesta îl va ataca. Unii o şi făceau, riscând chiar să fie ucişi. Burton îl dojenise cu fereală pentru asemenea obiceiuri

(nimeni nu-i vorbea aspru lui Greystock decât dacă dorea să se lupte cu el pe viaţă şi pe moarte), arătând că, aflându-se în calitate de oaspeţi într-un teritoriu străin şi copleşiţi numeric de gazde, era recomandabil să se poarte politicos. Greystock recunoştea că Burton are dreptate, însă nu-şi putea înfrâna pornirea de a sâcâi orice preot apărut în cale. Din fericire, poposeau rareori în zone unde să găsească preoţi creştini. Pe de altă parte, puţini erau aceia care să declare că profesaseră preoţia în viaţa de pe Pământ.

Prinsă într-o conversaţie, alături de el se afla concubina sa actuală, născută Mary Rutherford în 1637, devenită Lady Warwickshire, care murise în 1674. Era englezoaică, dar născută cu trei sute de ani mai târziu decât el, astfel că între atitudinile şi faptele lor apăreau multe diferenţe. Din câte îşi dădea seama Burton, convieţuirea lor nu avea să mai ţină mult.

Kazz stătea răsfirat pe punte, ţinându-şi capul în poala Fatimei, o turcoaică pe care o cunoscuse în cursul unei escale pentru masa de prânz. Fatima, după cum se exprimase Frigate, părea să se „dea în vânt după oameni păroşi”. Aceasta era explicaţia lui pentru obsesia manifestată de soţia unui brutar din Ankara secolului şaptesprezece faţă de Kazz. Îl considera interesant din toate punctele de vedere, dar păroşenia lui îi dădea stări vecine cu extazul. Toată lumea se arăta încântată de situaţia asta, îndeosebi Kazz. În cursul călătoriei, el nu văzuse nici măcar o femeie din rasa lui, deşi auzise de existenţa câtorva. Majoritatea femeilor se fereau din calea lui din pricina înfăţişării brutale şi a părului abundent de pe tot corpul. Înainte de a o cunoaşte pe Fatima, nu avusese o concubină permanentă.

Micuţul Lev Ruach se rezema de peretele dinspre prova al teugii, făcând o praştie din piele de peşte cu corn. Săculeţul de lângă el conţinea circa treizeci de pietre culese în cursul ultimelor douăzeci de zile. Alături de el, vorbind repede şi arătându-şi neîncetat dinţii lungi şi albi, se afla Esther Rodriguez. Ea o înlocuise pe Tanya, care îl cicălea pe

Lev înainte de plecarea în voiaj a ambarcaţiunii. Tanya era o femeie scundă şi atrăgătoare, dar părea mereu nemulţumită de bărbaţii ei, încercând să-i „remodeleze”; Lev aflase că ea îşi mai „tratase” în acelaşi fel tatăl, unchiul, doi fraţi şi doi soţi. Încercase acest procedeu şi pe pielea lui Lev, de obicei cu voce tare, astfel încât de sfaturile ei să beneficieze şi alţi bărbaţi aflaţi în preajmă. Într-o zi, cu puţin înainte ca *Hagiul* să ridice pânzele, Lev sărise la bord, se răsucise pe călcâie şi spusese:

— Adio, Tanya. Nu mai suport dădăceala ta de Gură Bogată din Bronx. Găseşte-ţi pe altul, unul care să fie perfect.

Tanya rămăsese mută, pălise, iar apoi începuse să se răstească la Lev. Judecând după felul cum ţinea gura când *Hagiul* se îndepărtase binişor de mal şi fiindcă zgomotele de acolo se auzeau vătuit, se părea că încă mai răcnea. Ceilalţi pufniseră în râs şi-l felicitaseră, însă el se mulţumise să surâdă întristat. Două săptămâni mai târziu, într-o zonă în care trăiau cu precădere libieni, o cunoscuse pe Esther, o evreică sefardă din secolul cincisprezece.

— De ce nu-ţi încerci norocul cu o ariană? îl întrebase odată Frigate.

Lev ridicase din umerii săi înguşti.

— Am făcut-o. Dar mai curând sau mai târziu ajungi la o ceartă la cuţite, ele îşi ies din pepeni şi strigă după tine că eşti un jidan nenorocit. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu evreicele, dar din partea lor mai accept asemenea vorbe.

— Ascultă prietene, îl sfătui americanul. Pe malurile Fluviului poţi găsi miliarde de ariene care n-au auzit în viaţa lor de evrei. Nu au prejudecăţi. Încearcă una din astea.

— Mă mulţumesc cu răul pe care-l cunosc.

— Adică eşti dinainte mulţumit, remarcase Frigate.

Burton se întreba uneori ce-l ţinea pe Ruach la bord. Niciodată nu mai făcuse vreo aluzie la *Evreul, ţiganul şi Islamul*, deşi îi pusese lui Burton o sumedenie de întrebări despre alte aspecte din trecutul său. Se arăta destul de prietenos, dar manifesta o anumită reticenţă, greu de definit. Deşi mărunt de statură, dovedea curaj în luptă şi-i

fusese de un nepreţuit ajutor lui Burton, învăţându-l judo, karate şi jukado. Aerul de tristeţe care-l învăluia ca o ceaţă delicată chiar şi când râdea sau făcea dragoste, dacă era să-i dea crezare Tanyei, îşi avea originea în suferinţe spirituale. Acestea erau rezultatul îngrozitoarelor experienţe trăite în lagărele de concentrare din Germania şi Rusia, ori cel puţin aşa pretindea el. Tanya spuse-se că Lev avea o tristeţe înnăscută. Moştenise toate genele purtătoare de amărăciune de pe vremea când strămoşii lui stătuseră şi plânseseră lângă sălciile Babilonului.

Monat reprezenta alt caz de tristeţe, deşi el reuşea să o alunge cu totul în unele ocazii. Tau cetanul căuta neîncetat pe cineva din neamul său, unul dintre cei treizeci de bărbaţi care fuseseră sfârtecaţi de mulţimea dezlănţuită. Nu-şi punea speranţe prea mari. Părea aproape imposibil să aibă un asemenea noroc ţinând seama că era vorba de treizeci de indivizi azvârliţi între treizeci şi cinci până la treizeci şi şase de miliarde de fiinţe răspândite de-a lungul unui fluviu care putea avea chiar zece milioane de mile lungime. Dar încă nu-şi pierduse nădejdea.

Alice Hargreaves stătea jos în faţa teugii şi i se vedea doar creştetul capului; privea la oamenii de pe mal ori de câte ori ambarcaţiunea se apropia îndeajuns de mult pentru a reuşi să distingă chipurile. Îşi căuta soţul, Reginald, precum şi cei trei fii, mama, tatăl, surorile şi fraţii. Cerceta orice chip familiar şi drag ei. Dăduse de înţeles că va coborî pe mal de îndată ce ar fi găsit pe vreunul dintre ei. Burton nu comentase decizia ei. Dar când se gândea la asta, simţea o durere sfâşietoare în piept. Dorea s-o vadă plecată, dar, pe de altă parte, o voia alături de el. Dacă n-ar mai fi văzut-o, şi-ar fi scos-o din minte. Era inevitabil. Dar alunga ideea inevitabilului. Nutrea faţă de ea aceleaşi sentimente pe care le avea pentru iubita sa persană, şi pierderea ei ar fi însemnat să treacă prin aceleaşi chinuri care nu-i dăduseră pace toată viaţa.

Cu toate acestea, nu-i spusese nici o vorbă despre sentimentele sale. Îi vorbea, glumea cu ea, îi arăta o grijă care îl umplea de amărăciune, fiindcă ea nu-i răspundea în

acelaşi fel, şi, în cele din urmă, o făcea să se calmeze atunci când erau împreună. Mai precis, se simţea mai degajată când erau şi alţii în preajmă. Imediat ce rămâneau singuri, devenea crispată.

După acea primă noapte, Alice nu mai consumase gumă de visat. El apelase la gumă şi a treia oară, apoi păstrase porţia zilnică, schimbând-o pe alte lucruri. Ultima oară când mestecase gumă, în speranţa unei nopţi de dragoste plină de extaz cu Wilfreda, fusese cuprins de un acces de „tremurici”, boala care era cât pe ce să-l răpună în timpul expediţiei sale către lacul Tanganika. În vis îi apăruse Speke, pe care-l ucisese. Speke murise într-un „accident” de vânătoare, pe care toată lumea îl considerase sinucidere, deşi nimeni n-o spusese răspicat. Torturat de remuşcări fiindcă-l trădase pe Burton, Speke se împuşcase; însă în vis el îl strângea de gât pe Speke în vreme ce acesta se aplecase asupra lui pentru a-l întreba cum se simte. Apoi, când viziunea dispărea, Burton sărutase buzele reci ale lui Speke.

14

Ştia că ţinuse la Speke dar, în aceeaşi măsură, îl urâse, şi nu fără motiv. La vremea respectivă, fusese vag conştient de dragostea ce i-o purta şi nu dăduse importanţă acestui sentiment. În timpul coşmarului provocat de guma de visat, înţelegând deosebirea dintre iubirea nemărturisită şi ura neîmpăcată, se simţise atât de îngrozit, încât urlase. Se trezise şi o văzuse pe Wilfreda scuturându-l şi întrebând ce păţise. Cât trăise pe Pământ, Wilfreda fumase opiu sau îl pusese în bere, dar aici, după ce încercase guma de visat, se temuse să mai continue. O îngrozea gândul de a-şi revedea în vis un frate mai tânăr murind şi de a retrăi anumite experienţe din viaţa de târfă.

— E o senzaţie *psihedelică* stranie, îi spusese Ruach lui Burton şi după aceea îi explicase înţelesul cuvântului. Discuţia pe acest subiect continuase multă vreme. Se pare că aduce la suprafaţă incidente traumatizante într-un

amestec de realitate şi simbolism. Dar nu întotdeauna. Uneori are efectul unui afrodiziac. Alteori, cum se spunea, te duce într-o „călătorie” plăcută. Dar îmi închipui că guma de visat ne-a fost pusă la dispoziţie din motive terapeutice, daca nu chiar de purificare. Numai individual putem învăţa cum s-o folosim.

— De ce nu mesteci mai des? îl întrebă Frigate.

— Din acelaşi motiv pentru care altădată mulţi oameni refuzau să urmeze un tratament psihoterapeutic, ori îl abandonau înainte de apariţia unor rezultate pozitive: mă tem.

— Da, la fel şi eu, recunoscu Frigate. Dar într-o bună zi, când o să ne oprim undeva mai multă vreme, o să mestec o lamă pe noapte, pe cuvânt. Chiar dacă o să mă sperii de moarte. Sigur, mi-e uşor să fac asemenea afirmaţii acum.

Peter Jairus Frigate se născuse la numai douăzeci şi opt de ani după moartea lui Burton, însă prăpastia dintre ei era uriaşă. Aveau păreri diametral opuse despre unul şi acelaşi lucru; s-ar fi certat violent, dacă Frigate ar fi fost în stare de aşa ceva. Nu era vorba de disciplina de grup sau de modul de guvernare al ambarcaţiunii, ci de felul în care fiecare dintre ei vedea lumea. Cu toate acestea, Frigate semăna cu Burton în multe privinţe şi pesemne că de aceea se simţise atât de fascinat de Burton în cursul vieţii de pe Pământ. În 1938, Frigate găsise o carte ieftină de Fairfax Downey, intitulată *Burton: Aventurierul celor O Mie de Nopţi*. Ilustraţia de pe copertă îl înfăţişa pe Burton la vârsta de cincizeci de ani. Chipul fioros, fruntea înaltă şi arcadele proeminente, sprâncenele dese şi stufoase, nasul drept şi dur, cicatricea care acoperea o bună parte din obrazul drept, buzele groase şi „senzuale”, concentrarea intensă şi agresivitatea trăsăturilor, îl făcuseră să cumpere cartea.

— Până atunci nu ştiusem de existenţa ta, Dick, spuse Frigate. Dar am citit cartea imediat şi m-a fascinat. Aveai ceva care mă atrăgea, în afară de modul îndrăzneţ în care ţi-ai trăit viaţa, cunoaşterea secretelor scrimei, stăpânirea multor limbi, deghizarea ca doctor sau neguţător localnic, sau ca pelerin mergând la Mecca, primul european care a

reuşit să iasă viu din oraşul sacru Harar, descoperitor al lacului Tanganika şi aproape de descoperirea izvoarelor Nilului, cofondator al Societăţii Regale de Antropologie, inventator al termenului P.E.[8], traducător al celor *O mie şi una de nopţi*, cunoscător al practicilor sexuale orientale şi câte altele... În afară de toate acestea, pentru mine ai reprezentat o pasiune ieşită din comun. Peoria era un orăşel, dar biblioteca publică de acolo avea multe cărţi scrise de sau despre tine, donate de un admirator, şi le-am citit pe toate. Apoi m-am apucat să colecţionez ediţii princeps de şi despre tine. Evident, am devenit scriitor, dar plănuiam să scriu biografia ta definitivă şi completă, călătorind în aceleaşi locuri ca şi tine, făcând fotografii, întemeind o societate pentru colectarea de fonduri în scopul păstrării mormântului tău...

Era prima oară că Frigate adusese vorba de mormânt. Tresărind, Burton întrebă:

— Unde? Apoi îşi aduse aminte: A, sigur. Mortlake. Uitasem. Chiar era de forma unui cort arab, aşa cum îl gândisem eu şi Isabel?

— Sigur. Numai că cimitirul a fost înghiţit de o suburbie săracă, mormântul a fost profanat de vandali, pe pământ crescuseră bălării şi se vorbea despre strămutarea osemintelor într-o parte mai îndepărtată a Angliei, deşi era deja imposibil să se găsească o zonă mai puţin populată.

— Şi ai întemeiat societatea pentru restaurarea mormântului meu? se interesă Burton.

Se obişnuise cu gândul că murise, dar discuţia purtată cu cineva care-i văzuse mormântul îl făcea să simtă un fior rece pe spinare.

Frigate oftă adânc. Cu un aer jenat, răspunse:

— Nu. Când puteam s-o fac, mi-a fost ruşine să risipesc atâta timp şi bani pentru cineva mort. Lumea devenise un adevărat haos. Cei vii aveau cu totul alte griji. Poluare, sărăcie, oprimare şi câte altele. Acestea erau lucrurile care contau.

---

[8] Percepţie extrasenzorială (n. tr.)

— Şi biografia aceea definitivă? Frigate îl privi din nou stânjenit:

— Când am citit prima oară despre tine, m-am gândit că eram singurul care te redescoperise sau era interesat de persoana ta. Dar în anii şaizeci viaţa ta a stârnit un interes neaşteptat de mare. S-au scris şi câteva cărţi despre tine sau soţie.

— Isabel? A scris cineva despre ea? De ce?

Frigate rânji.

— A fost o femeie deosebit de interesantă. Exasperantă din cale-afară, recunosc, înduioşător de superstiţioasă, schizofrenică şi înclinată spre autoamăgire. Foarte puţini ar fi dispuşi s-o ierte pentru arderea manuscriselor şi jurnalelor tale...

— Poftim? răcni Burton. A ars?...

Frigate dădu afirmativ din cap şi continuă:

— Doctorul tău, Grenfell Baker, a descris asta drept „un holocaust nemilos, care a urmat regretabilei sale dispariţii”. A ars şi traducerea de la *Grădina parfumată*, pretinzând că tu n-ai fi vrut s-o vezi publicată decât dacă ai fi avut nevoie de bani şi bineînţeles că nu-ţi mai trebuia nimic, de vreme ce muriseşi.

Burton rămase mut, lucru ce i se întâmplase foarte rar în viaţă.

Frigate îl privi din colţul ochiului şi surâse. Părea să-l bucure nenorocirea lui Burton.

— Deşi destul de regretabilă, distrugerea *Grădinii parfumate* nu a însemnat o pierdere extraordinară. Însă arderea ambelor seturi de jurnale, cele secrete, în care, după cum se presupune, îţi dădeai frâu liber celor mai profunde gânduri şi celor mai intense sentimente de ură şi chiar a celor publice, jurnalele privind evenimentele zilnice, ei bine, pentru asta *eu unul* n-aş ierta-o! Asta-i şi părerea altora. A fost o pierdere grea; n-a scăpat decât o agendă de-a ta, una mică, dar şi asta a ars în timpul bombardamentelor asupra Londrei în Al Doilea Război Mondial. Făcu o pauză şi apoi reluă: E adevărat că ai trecut

la catolicism pe patul de moarte, aşa cum a susţinut soţia ta?

— Tot ce se poate, spuse Burton. Ţinând cu orice chip să mă convertesc, Isabel nu-mi dăduse pace ani în şir, deşi niciodată n-a îndrăznit să mă îndemne de-a dreptul. Când eram grav bolnav s-ar putea să-i fi spus că sunt gata să trec la catolicism, ca s-o fac fericită. Era tare îngrijorată, chiar nenorocită, la gândul că voi arde în iad.

— Atunci înseamnă c-ai iubit-o?

— Aş fi iubit şi un câine, răspunse Burton.

— Deşi eşti mai întotdeauna supărător de sincer şi deschis, uneori te exprimi foarte ambiguu.

Discuţia aceasta avusese loc în anul 1 A.R., la aproximativ două luni după Prima Zi. Rezultatul ei era sugestiv pentru modul în care s-ar fi simţit Doctorul Johnson dacă ar fi întâlnit un alt Boswell[9].

Aceasta fusese a doua etapă a straniei relaţii dintre ei. Frigate devenise o prezenţă mai apropiată dar, în acelaşi timp, mai iritantă. Americanul se arătase mereu reţinut în comentariile sale privind atitudinea lui Burton, din pricină că nu voia să-l înfurie, desigur. De altfel, Frigate depunea eforturi vizibile să nu deranjeze pe nimeni. Însă fără să-şi dea seama, reuşea să stârnească ostilitatea tuturor. Atitudinea lui răutăcioasă se materializa prin multe acţiuni şi exprimări mai mult sau mai puţin subtile. Lui Burton nu-i plăceau astfel de situaţii. Era un tip direct, care nu se temea de furia lui sau a altora. Probabil, aşa cum afirmase şi Frigate, era tot timpul dornic să se confrunte cu cineva.

Într-o seară, pe când stăteau în jurul focului de sub o piatră-potir, Frigate vorbise despre Karachi. Acest sat, care devenise mai târziu capitala Pakistanului, naţiunea creată în 1947, avea o populaţie de numai două mii de locuitori pe vremea lui Burton. Prin 1970, populaţia sa crescuse la două

---

[9] Aluzie la faptul că James Boswell (1740-1795) a scris una dintre cele mai cuprinzătoare biografii ale prietenului său apropiat, Samuel Johnson (1709-1784), critic literar si autorul unui faimos dicţionar al limbii engleze. Jurnalele intime ale lui Boswell. considerate multă vreme pierdute, au fost găsite abia în 1949 şi s-au dovedit deosebit de interesante. (n. tr.)

milioane de oameni. Asta îl făcu pe Frigate să întrebe, mai curând indirect, despre raportul întocmit de Burton şi înaintat generalului său, Sir Robert Napier, privind casele de prostituţie masculină din Karachi. Raportul trebuia inclus între dosarele secrete ale Armatei Indiei de Est, însă fusese descoperit de unul dintre numeroşii inamici ai lui Burton. Deşi documentul nu se dăduse niciodată publicităţii, el fusese folosit împotriva sa, urmărindu-l toată viaţa. Burton se deghizase în straie de băştinaş pentru a pătrunde în acea casă de toleranţă si culesese informaţii la care nici un european nu avea acces. Se mândrise cu faptul că scăpase neprins, şi acceptase neplăcuta sarcină fiindcă era singurul în stare s-o ducă la îndeplinire şi întrucât iubitul său şef, Napier, îl rugase să nu refuze.

Burton răspunsese destul de morocănos la întrebările lui Frigate. În aceeaşi zi, Alice îl înfuriase - în ultima vreme părea să reuşească asta fără prea mari eforturi - şi se gândea, la rându-i, cum s-o scoată din sărite. Acum profită de ocazia neaşteptată oferită de Frigate. Se lansă într-o relatare fără perdea a ceea ce se petrecea în casele de toleranţă din Karachi. În cele din urmă, Ruach se ridică şi plecă. Deşi arăta de parcă i s-ar fi făcut rău, Frigate rămase locului. Wilfreda se tăvăli pe jos de râs. Kazz şi Monat îşi păstrară aerul serios şi imperturbabil. Gwenafra dormea pe ambarcaţiune, aşa că Burton nu se simţea nevoit să-şi cenzureze exprimarea. Loghu părea fascinată, dar şi îngreţoşată.

Alice, ţinta sa principală, păli, iar mai apoi roşi. Într-un târziu, se ridică şi zise:

— Serios, domnule Burton, şi până acum mi-ai făcut o impresie proastă. Dar să te făleşti cu... cu aceste... eşti degenerat, demn de dispreţ şi dezgustător. Şi nu cred o iotă din cele ce spui. Nu-mi pot închipui că cineva s-ar putea comporta cum pretinzi dumneata şi să se mai şi laude cu asta. Trăieşti întocmai cum ţi-e reputaţia, ca unul căruia îi face plăcere să-i şocheze pe ceilalţi, indiferent cât de mult şi-ar terfeli propria reputaţie.

Dispăru în întuneric.

— Poate o să-mi spui cândva cât de multe dintre acestea sunt adevărate, spusese Frigate. La început eram de părerea Alicei. Dar când am mai înaintat în vârstă, s-au descoperit noi dovezi privind viaţa ta şi un biograf a făcut chiar o analiză psihologică a persoanei tale folosindu-ţi propriile scrieri şi diferite surse documentare.

— Iar concluziile? întrebă Burton cu un ton batjocoritor.

— Altă dată, Dick, spuse Frigate. Dick huliganul, adăugă el şi plecă.

Acum, stând la cârmă, urmărind razele de soare scăldându-i pe oamenii din grupul său, ascultând susurul apei despicate de cele două prove gemene, scârţâitul velaturii, se întreba ce se afla dincolo de canalul care semăna cu un canion. Sigur, nu capătul Fluviului. Pesemne că acesta curgea la nesfârşit. Însă mult mai aproape era destrămarea grupului. Rămăseseră împreună prea mult timp. Prea multe zile petrecute pe puntea îngustă, având prea puţine lucruri de făcut în afară de a sporovăi sau a ajuta la manevrarea ambarcaţiunii. Se deranjau din ce în ce mai mult unii pe alţii şi fiecare dintre ei se săturase de asta. În ultima vreme, până şi Wilfreda devenise tăcută şi nepăsătoare. Nu se putea spune că el o ajutase din cale afară de mult să iasă din această stare. Cinstit vorbind, i se acrise de ea. N-o detesta şi nici nu-i dorea răul. Doar că-l plictisea, iar faptul că o putea avea pe ea şi nu pe Alice îl irita şi mai rău.

Lev Ruach nu se apropia de el, ori se ferea să-i spună prea multe. Pe de altă parte, se certa tot mai des cu Esther din cauza obişnuinţelor lui alimentare şi a eternei stări de visare în care se complăcea. De ce nu mai stătea de vorbă cu ea?

Şi Frigate era supărat pe el dintr-un motiv nemărturisit, însă laş cum îl ştia, niciodată nu avea curaj să spună ceva decât dacă se vedea încolţit şi chinuit până-şi ieşea din minţi. Loghu era furioasă şi dispreţuitoare faţă de Frigate, fiindcă se purta morocănos cu ea şi cu alţii. Pe de altă parte, Loghu se mâniase pe Burton, care o respinsese cu câteva săptămâni în urmă, pe când se aflau singuri la

strâns lemn de bambus. El spusese nu, adăugând că nu scrupulele morale îl împiedicau să facă dragoste cu ea, dar nu dorea să trădeze încrederea lui Frigate sau a altui membru al echipajului. Loghu afirmase că nu-i făcuse propunerea pentru că nu-l iubea pe Frigate ci pentru că simţea din când în când nevoia unei schimbări. Întocmai ca Frigate.

Alice era pe punctul să abandoneze orice speranţă de a mai întâlni vreodată pe cineva cunoscut. Apreciase că trecuseră prin dreptul a cel puţin 44 370 000 de oameni şi nu văzuse nici o figură familiară de pe Pământ. Adevărat, îi luase pe unii drept vechi cunoştinţe. Recunoştea totuşi că, din cele peste patruzeci şi patru de milioane, pe puţini îi văzuse mai de aproape. Dar nu asta conta. Căzuse pradă unei deprimări fără margini şi se săturase să stea de dimineaţa până noaptea la prova, nefăcând altceva decât să ţină echea sau să manevreze pânzele, ori să vorbească de una sau alta, de cele mai multe ori fără nici un câştig.

Burton nu voia să recunoască, dar se temea că Alice va pleca. La următoarea escală putea să coboare pe mal cu potirul şi cele câteva obiecte personale şi să-i spună adio. „Ne vedem peste o sută şi mai bine de ani.” Tot ce se putea. Principalul lucru care-o reţinuse până acum fusese Gwenafra. O educa pe copila britonă pentru a o transforma într-o micuţă doamnă cu maniere victoriene care trăieşte într-o epocă postresuscitare. Era o combinaţie ieşită din comun, dar cu nimic mai ciudată decât multe altele întâlnite de-a lungul Fluviului.

Până şi Burton se săturase de voiajul etern pe mica ambarcaţiune. Voia să-şi găsească un loc de refugiu şi odihnă într-o zonă primitoare, pentru ca apoi s-o studieze, să participe la activităţile oamenilor, obişnuindu-se din nou cu viaţa de pe uscat, îngăduind impulsului sufletesc spre călătorie să renască. Dar dorea să facă toate acestea doar având-o pe Alice alături de el.

— Dacă stai locului îţi stă şi norocul, mormăi el. Trebuia să ia taurul de coarne în ce-o privea pe Alice; destul se purtase ca un domn. Îi va face curte; o va asalta şi-o va

cuceri. În tinereţe se dovedise un bărbat agresiv în relaţiile amoroase; apoi, după căsătorie, se obişnuise să fie cel iubit, nu cel care iubeşte. Iar vechile obiceiuri şi modul lui de gândire rămăseseră aceleaşi. Era un bărbat în vârstă înzestrat cu un trup nou.

Hagiul intră în canalul întunecat şi turbulent. Pereţii din piatră neagră-albăstruie se ridicau de o parte şi de alta, iar ambarcaţiunea urmă un cot şi marinarii pierdură din ochi lacul care rămăsese în urmă. Săriră cu toţii să manevreze pânzele în vreme ce Burton cârmea vasul în volte prin torentul îngust de numai un sfert de milă, împotriva curentului care dădea naştere unor valuri mari. Ambarcaţiunea sălta şi se afunda brusc în apă, înclinându-se periculos de mult când Burton schimba cursul prea brusc. În câteva rânduri ajunseră la câţiva metri de pereţii canionului de care valurile se spărgeau cu forţă. Însă Burton condusese ambarcaţiunea atâta vreme, încât devenise una cu ea, iar echipajul, după îndelunga experienţă căpătată sub comanda lui, nici nu mai avea nevoie să primească ordine, fiind capabil să le anticipeze, însă nimeni nu îndrăznea să acţioneze înainte de a le auzi direct din gura lui.

Călătoria prin canion dură aproape jumătate de oră. Trecerea îi îngrijoră pe unii - faptul că Frigate şi Ruach se temeau nu mira pe nimeni - dar îi şi însufleţi. Aventura izgonise, măcar pentru o vreme, aerul posomorât şi plictisit de pe feţele lor.

Hagiul pătrunse în apele unui lac scăldat de razele soarelui. Avea patru mile lăţime şi se întindea spre nord cât puteau vedea cu ochii. Munţii se trăseseră în lături; câmpiile de pe ambele maluri reveniră la lăţimea de o milă.

Văzură imediat vreo cincizeci de ambarcaţiuni de tot felul, începând cu bărci scobite din trunchiuri de pin şi terminând cu vase cu două catarge, construite din lemn de bambus. Majoritatea lăsau impresia că ieşiseră la pescuit. Spre stânga, la depărtare de o milă, se afla nelipsita piatră-potir şi de-a lungul malului se zăreau siluete întunecate. În spatele lor, pe câmpie şi pe dealuri, erau colibe din bambus

ridicate în stilul arhitectural pe care Frigate îl numea neopolinezian sau, uneori, riveran postmortem.

În dreapta, la jumătate de milă de ieşirea din canion, se înălţa un fort construit din buşteni. În faţa acestuia se găseau zece docuri impunătoare din buşteni, de care erau legate diverse ambarcaţiuni mari şi mici. La câteva secunde după apariţia *Hagiulu*i, se auziră bătăi de tobe, pesemne confecţionate din trunchiuri goale de copaci cu membrana din piele de peşte sau de om. În faţa fortului se strânsese deja o mare de oameni, iar mulţi ieşeau ca furnicile din fort sau din colibele aflate în spatele lui. Aceştia se urcară claie peste grămadă în bărci şi porniră spre larg.

Siluetele aflate pe malul stâng lansau şi ele la apă bărci, canoe şi nave cu un singur catarg.

Agitaţia părea să sugereze că de pe ambele maluri erau trimise ambarcaţiuni într-o competiţie pentru capturarea catamaranului.

Burton manevră ambarcaţiunea în volte, aşa cum se cuvenea pentru a căpăta viteză şi, în câteva rânduri, reuşi să se strecoare printre bărci. Oamenii de pe malul drept aveau o distanţă mai mică de parcurs; erau albi şi bine înarmaţi, dar nu catadicseau să folosească arcurile. Un bărbat postat la prova unei canoe având treizeci de vâslaşi le strigă în germană să se predea:

— Nu veţi păţi nimic!

— Venim cu gânduri paşnice! urlă Frigate.

— Ştie! spuse Burton. E limpede că n-o să-i atacăm cu puţinii oameni pe care-i avem.

Acum răpăitul se auzea din toate părţile. Răsuna de parcă toate tobele de pe ambele maluri ale lacului se treziseră la viaţă. Pretutindeni viermuiau oameni, toţi înarmaţi, lansând bărci în încercarea de a le tăia drumul. Ambarcaţiunile care porniseră mai devreme în urmărirea lor pierdeau viteză.

Burton şovăi o clipă. Să întoarcă din drum şi să intre din nou în canal, pentru a reveni în cursul nopţii? Se putea dovedi o manevră primejdioasă, întrucât pereţii înalţi de şase mii de metri împiedicau lumina stelelor şi a norilor

gazoşi să pătrundă în canion. Ar însemna să navigheze aproape orbeşte.

Pe de altă parte, *Hagiul* părea mai rapidă decât oricare navă duşmană. Asta deocamdată. Din depărtare se vedeau apropiindu-se cu rapiditate câteva veliere. Acestea aveau de partea lor curentul şi vântul, iar dacă el le ocolea, erau ele în stare să-l prindă din urmă când vor schimba direcţia de mers? Toate ambarcaţiunile pe care le văzuse până acum erau înţesate de oameni, făcându-le să piardă din viteză şi manevrabilitate. Chiar având aceleaşi calităţi ca *Hagiul*, nici una nu putea naviga la fel de repede, din cauza încărcăturii suplimentare. Hotărî să-şi continue cursa în amonte. Zece minute mai târziu, în vreme ce schimba drumul pentru a veni cu prova în vânt, o canoe mare îi tăie calea. În ea erau şaisprezece vâslaşi pe fiecare latură, iar la pupa şi la prova avea câte o punte minusculă. Pe aceste punţi stăteau câte doi oameni lângă nişte catapulte montate pe piedestale din lemn. Cei doi bărbaţi de la prova aşezară pe platanul catapultei un obiect rotund din care ieşea fum. Unul trase piedica şi braţul armei se lovi de traversă. Canoea se cutremură, iar gâfâielile ritmice ale vâslaşilor înregistrară o pauză. Obiectul fumegând zbură, descriind un arc larg, până ajunse la aproximativ şase metri în faţa Hagiului şi la trei metri deasupra apei. Explodă cu un zgomot puternic, producând mult fum, pe care vântul îl risipi aproape imediat.

Câteva dintre femei scoaseră ţipete de spaimă, iar unul dintre bărbaţi lăsă să-i scape un strigăt. „Deci în zona asta se găseşte sulf”, gândi Burton, „altfel n-ar fi reuşit să facă praf de puşcă.”

Ridică glasul la Loghu şi Esther Rodriguez, cerându-le să treacă la eche. Amândouă păliseră, dar păreau destul de calme, deşi nici una nu mai văzuse bombe până atunci.

Gwenafra fusese adăpostită în teugă. Alice avea un arc din lemn de tisă şi o chivără cu săgeţi în spinare. Pielea ei albă contrasta vădit cu buzele rujate şi ochii machiaţi cu verde. Dar ea trecuse prin cel puţin zece bătălii purtate pe apă, şi rămăsese de fiecare dată neclintită ca stâncile de la

Dover. Alice era cel mai bun arcaş din tot grupul. Burton era un ţintaş neîntrecut cu arme de foc, însă îi lipsea practica tragerii cu arcul. Kazz putea întinde coarda arcului din corn de balaur de fluviu mai bine decât Burton, însă era un ţintaş jalnic. Frigate pretindea că nici nu avea să fie bun vreodată; ca la majoritatea sălbaticilor, simţul perspectivei era foarte slab dezvoltat.

Oamenii de la catapulte nu mai plasară un alt proiectil pe platanul armei. Primul fusese evident un semnal de avertizare pentru a-i determina să oprească. Burton nu voia să facă asta nici în ruptul capului. Urmăritorii de până acum ar fi putut să-i facă ciur cu săgeţi. Faptul că se abţinuseră însemna că doreau să-i prindă pe membrii echipajului vii şi nevătămaţi.

Canoea, cu prova înspumată şi cu vâslaşii scoţând strigăte ritmice la unison, trecu foarte aproape de prova *Hagiului*. Cei doi bărbaţi de pe puntea prova săriră, iar canoea se clătină. Unul dintre ei căzu în apă şi atinse doar cu degetele copastia ambarcaţiunii. Celălalt ateriză în genunchi pe punte. Strângea între dinţi un cuţit din lemn de bambus; la centură avea două teci, în care se aflau o toporişcă din piatră şi un stilet din corn de peşte. Vreme de o clipă, cât încercă să se agaţe de puntea umedă pentru a se ridica, privi cu ochi mari spre Burton. Părul îi era blond, ochii albaştri, iar chipul lui avea o frumuseţe clasică. Intenţia lui era de a răni unul sau doi membri ai echipajului, iar apoi să sară peste bord, probabil cu vreo femeie în braţe şi, în timp ce el le-ar fi dat de lucru, tovarăşii săi, abordând, ar fi năvălit cu toţii, şi astfel totul s-ar fi terminat fără luptă.

Nu avea şanse prea mari de a-şi duce planul la bun sfârşit; pesemne că ştia asta, dar nu se sinchisea. Majoritatea oamenilor se temeau de moarte, întrucât spaima făcea parte din structura lor cea mai intimă şi reacţionau instinctiv. Puţini erau aceia care-şi înfrângeau sentimentul de teamă, iar alţii nu erau conştienţi de el.

Burton făcu un pas în faţă şi-l lovi pe bărbat cu securea în tâmplă. Omul deschise gura; cuţitul din bambus căzu, iar el se prăbuşi cu faţa în jos pe punte. Burton ridică de jos

cuţitul, desfăcu centura omului şi-l împinse cu piciorul peste bord. Văzând asta, din canoea care făcu cale întoarsă se auziră strigăte furioase. Burton văzu că se apropiaseră periculos de mult de mal şi dădu ordin de voltă în vânt. Ambarcaţiunea se întoarse cu o sută optzeci de grade, iar ghiul veni la drumul dorit. După aceea, porniră să traverseze Fluviul, având în faţă vreo zece ambarcaţiuni care veneau să-i intercepteze. Trei dintre ele erau bărci scobite, de patru persoane, patru erau canoe de război, iar cinci, goelete cu două catarge. Acestea din urmă aveau la bord mai multe catapulte şi numeroşi oameni înarmaţi.

La jumătatea Fluviului, Burton ordonă ca *Hagiul* să întoarcă în vânt cu o sută optzeci de grade. Manevra permise navelor cu pânze să se apropie mai mult, dar el anticipase această situaţie. Strângând din nou vântul, ambarcaţiunea tăie apa printre cele două goelete. Veniseră atât de aproape, încât reuşise să vadă limpede trăsăturile oamenilor de la bordul ambelor nave. Majoritatea erau albi, începând cu bruneţi şi terminând cu blonzi nordici. Căpitanul vasului de la babord strigă în germană către Burton, cerându-i să se predea:

— Nu vă vom face nici un rău dacă cedaţi de bunăvoie, dar vă vom tortura dacă veţi continua să ripostaţi!

Vorbea germana cu un accent unguresc.

Drept răspuns, Burton şi Alice traseră două săgeţi. Cea slobozită de Alice trecu razant pe lângă căpitan, însă îl nimeri pe timonier, care se împletici şi căzu pe spate, rostogolindu-se peste balustradă şi ajungând în apă. Vasul îşi schimbă imediat direcţia spre pupa. Căpitanul se repezi la timonă, iar cea de-a doua săgeată din arcul lui Burton pătrunse în partea din spate a genunchiului său.

Cele două goelete se ciocniră la un oarecare unghi, făcând un zgomot puternic şi azvârlind în aer frânturi de lemn din bordaje. Oamenii urlară îngroziţi şi căzură pe punte sau peste bord. Cu toate că cele două vase nu se scufundaseră, nici unul nu mai putea continua vânătoarea.

Cu o clipă înainte de ciocnire, arcaşii de la bordul lor trăseseră însă cu săgeţi aprinse, dintre care vreo zece se

înfipseseră în pânzele din bambus ale *Hagiului*. De corpul săgeţilor fuseseră legate şomoioage de iarbă uscată îmbibate cu terebentină obţinută din răşină de pin, iar flăcările, alimentate de vântul puternic, cuprinseră velele imediat.

Burton trecu la eche în locul femeilor şi strigă câteva ordine. Membrii echipajului lăsară în apă vase din lut şi potire şi apoi aruncară apă peste flăcări. Loghu, care se putea căţăra ca o maimuţă, urcă pe catarg cu o frânghie pe umăr. Dădu drumul la un capăt al frânghiei şi trase sus vasele cu apă.

Celelalte goelete şi câteva canoe profitară de această situaţie şi se apropiară. Una dintre ele urma un drum care o aducea exact în calea *Hagiului*. Burton cârmi încă o dată în vânt, dar acum ambarcaţiunea era lentă din cauza greutăţii lui Loghu, aceasta aflându-se pe catarg. Ambarcaţiunea se roti nebuneşte, întrucât oamenii nu reuşiră să manevreze pânzele cum se cuvenea, iar alte săgeţi aprinse loviră în ele, întinzând incendiul. Câteva săgeţi se înfipseră în punte. Vreme de o clipă, Burton crezu că inamicul se răzgândise si încerca să-i doboare. Dar arcaşii greşiseră dinadins ţinta.

Hagiul despică apa printre două goelete. Căpitanii şi echipajelor de pe ele rânjeau. Probabil că de multă vreme nu mai avuseseră prilejul să se distreze vânând vreo navă. Cu toate acestea, membrii echipajelor se adăpostiră pe după balustrade, lăsându-i pe ofiţeri, timonieri şi arcaşi în bătaia săgeţilor trase de pe *Hagiul*. Se auzi un vâjâit şi săgeţi cu capetele roşii şi cozile albastre străpunseră pânzele în zeci de locuri; o parte intrară în catarg sau în ghiu, altele căzură sfârâind în apă, iar una trecu la câţiva centimetri de capul lui Burton.

În timp ce Esther se afla la cârmă, Alice, Ruach, de Greystock, Wilfreda şi el însuşi sloboziseră săgeţi. Loghu rămăsese ca îngheţată pe catarg, aşteptând ca ploaia de săgeţi să se oprească. Dintre cele cinci săgeţi, trei îşi găsiră ţinta: un căpitan, un timonier şi un marinar care scosese capul din ascunzătoare la momentul cel mai nepotrivit.

Se auzi strigătul disperat al Estherei şi Burton se răsuci pe călcâie să vadă ce se întâmplase. Canoea venise din spatele goeletei şi se afla la mai puţin de un metru de prova ambarcaţiunii. Coliziunea directă nu putea fi evitată. Cei doi oameni de pe platformă tocmai săreau în apă, iar vâslaşii se ridicaseră în picioare, sau încercau s-o facă, pentru a se arunca peste bord. *Hagiul* izbi canoea la babord în imediata apropiere a provei, spintecând-o şi azvârlind membrii echipajului în Fluviu. Cei de pe *Hagiul* se treziră propulsaţi înainte, iar de Greystock se prăbuşi în apă. Burton alunecă, răzuindu-şi pielea de pe burtă, faţă şi genunchi.

Esther fusese smulsă de la eche şi aruncată de-a rostogolul pe punte, lovindu-se de rama gurii de magazie a teugii. Rămăsese acolo nemişcată.

Burton privi în sus. Vela ardea fără speranţă de a mai fi salvată. Loghu nu mai era pe catarg, prin urmare fusese azvârlită în momentul impactului. Ridicându-se apoi în picioare, o văzu lângă de Greystock, îndreptându-se către *Hagiul*. Apa din jurul lor fierbea de mişcările dezordonate din braţe ale ocupanţilor canoei, dintre care mulţi, judecând după strigătele lor deznădăjduite, nu ştiau să înoate.

Burton strigă oamenilor să-i ajute pe cei doi să urce la bord, în timp ce el cercetă stricăciunile. Amândouă provele crăpaseră în urma ciocnirii, iar apa năvălea înăuntru. Fumul ce ieşea din velă şi catarg se învălătucea spre ei, făcându-le pe Alice şi Gwenafra să se înăbuşe.

Dinspre nord se apropia iute o canoe de război; cele două goelete navigau în vânt spre ei.

Ar fi putut lupta şi provoca pierderi în rândul duşmanilor, care s-ar fi abţinut să-i omoare. Ori ar fi putut încerca să scape înot. Oricum ar fi procedat, până la urmă tot ar fi fost prinşi.

Îi traseră la bord pe Loghu şi de Greystock. Frigate îi raportă că Esther încă nu-şi recăpătase cunoştinţa. Ruach îi luă pulsul, îi desfăcu pleoapele şi apoi se întoarse la Burton.

— N-a murit, dar nici n-o să-şi revină prea curând.

— Voi, femeile, ştiţi ce veţi păţi. Voi hotărâţi, desigur, dar eu vă sugerez să înotaţi cât de adânc puteţi şi să luaţi o gură zdravănă de apă. Vă veţi trezi mâine, nou-nouţe.

Din teugă apăru Gwenafra. Îşi încrucişase braţele şi privea la ei, fără să plângă, dar înspăimântată. Burton o cuprinse cu un braţ, trăgând-o lângă el, şi spuse:

— Alice! Ia-o cu tine!

— Unde? făcu Alice mirată.

Se uită la canoe, apoi spre el. Tuşi iarăşi când fumul o înconjură, de aceea încercă să meargă în direcţia din care bătea vântul.

— Când o să cobori, zise el şi făcu un gest către Fluviu.

— Nu pot.

— Doar nu vrei s-o laşi pe mâna acestor oameni. E doar un copil, dar asta nu le va înmuia inimile.

Alice arăta ca şi cum chipul îi era gata să se topească şi să fie spălat de lacrimi. Cu toate acestea, reuşi să-şi controleze sentimentele.

— Prea bine, acceptă ea. Acum nu mai e un păcat să-ţi pui capăt zilelor. Sper numai...

— Da, spuse el.

Nu tărăgănă cuvântul; acum nu era momentul potrivit pentru aşa ceva. Canoea se afla la vreo doisprezece metri de ei.

— Locul în care mă voi trezi ar putea fi la fel de bun sau de rău ca şi acesta, spuse Alice. Iar Gwenafra are să fie singură. Ştii că şansele de resuscitare în acelaşi loc sunt reduse.

— N-avem ce face.

Ea strânse din buze, apoi izbucni:

— O să lupt până în ultima clipă. După aceea...

— Cred că-i prea târziu, remarcă el.

Ridică arcul şi scoase o săgeată din chivără. De Greystock şi-l pierduse pe-al lui, aşa că-l luă pe al lui Kazz. Primitivul puse o piatră în praştie şi începu s-o învârtă, apoi Lev făcu acelaşi lucru. Monat folosi arcul Estherei, întrucât şi al lui căzuse în Fluviu.

Căpitanul canoei le strigă în germană:

— Lăsaţi jos armele! Nu veţi păţi nimic!

O secundă mai târziu, străpuns de săgeata trasă de Alice, se prăbuşi de pe platformă, strivind un vâslaş. O altă săgeată, pornită probabil din arcul lui de Greystock, îl făcu pe cel de-al doilea om aflat pe platformă să se răsucească în loc şi să cadă în apă. O piatră îl lovi în umăr pe un vâslaş care scoase un ţipăt şi se prăbuşi. O altă piatră îl izbi în cap pe un alt vâslaş, care scăpă rama din mână.

Canoea se apropia din ce în ce. Cei doi oameni de pe platforma pupa îşi îndemnau echipajul să nu se oprească. Apoi se prăbuşiră şi ei, străpunşi de săgeţi.

Burton se uită în spate. Cele două goelete îşi coborau pânzele. Era limpede că ele vor veni uşor până în dreptul catamaranului, iar marinarii de pe ele vor azvârli ancorele de abordaj. Dar dacă se apropiau prea mult, cele două nave puteau lua foc.

Canoea, care din echipajul complet avea acum la bord paisprezece morţi sau oameni prea grav răniţi pentru a mai putea lupta, abordă catamaranul prin pintenare. Cu o clipă înainte ca prova canoei să se înfigă în bordul Hagiului, supravieţuitorii îşi abandonară vâslele si ridicară scuturile mici şi rotunde din piele. Chiar şi aşa, două săgeţi le străpunseră şi se înfipseră în braţele oamenilor. Rămăseseră totuşi douăzeci de oameni împotriva a şase bărbaţi, cinci femei şi un copil.

Dar unul dintre ei era un bărbat păros de un metru şi optzeci, cu o putere înspăimântătoare, înarmat cu o secure, Kazz, care sări în sus exact când canoea se înfipse în copastie la tribord şi ateriză la o clipă după ce ea se oprise. Sfărâmă două ţeste cu securea şi apoi lovi în fundul bărcii. Bolborosind, apa începu să pătrundă în canoe, iar de Greystock, răcnind ceva în engleza medie vorbită în Cumberland, sări alături de Kazz. Într-o mână avea un stilet, iar în cealaltă, o măciucă din stejar cu ţepuşe din cremene.

Restul oamenilor de pe catamaran continuară să tragă săgeţi. Deodată, Kazz şi de Greystock se căţărară înapoi la bord, întrucât canoea se scufunda, ducând în adânc morţii,

muribunzii şi supravieţuitorii înspăimântaţi. Unii se înecară, alţii se îndepărtară înot ori încercară să se agaţe de copastia *Hagiului*. Aceştia căzură înapoi în apă cu degetele ciopârţite sau strivite.

Deodată, un obiect căzu plescăind pe punte lângă Burton, care simţi apoi ceva încolăcindu-i-se în jurul gâtului. Se răsuci şi reteză frânghia din piele ce-i strângea beregata. Făcu un salt în lături, evitând-o pe următoarea, şi smuci puternic de frânghie, trăgându-l pe cel care-o aruncase peste balustradă. Strigând disperat, omul îşi pierdu echilibrul şi căzu cu un bufnet pe puntea catamaranului, lovindu-se la umăr. Burton îi zdrobi faţa cu securea.

De pe punţile celor două goelete soseau alţi şi alţi luptători, iar frânghiile cu laţ la capăt cădeau pretutindeni. Fumul şi flăcările incendiului sporeau vacarmul şi confuzia, deşi acestea le slujeau mai mult supravieţuitorilor de pe *Hagiu* decât atacanţilor.

Burton strigă la Alice să o ia pe Gwenafra şi să se arunce în Fluviu. N-o putea găsi şi, pe de altă parte, trebuia să pareze loviturile de suliţă ale unui negru solid. Omul părea să fi uitat ordinul de a-l captura pe Burton de viu; era hotărât să-l ucidă. Burton izbi suliţa, deviind-o, şi se răsuci, reuşind să provoace negrului o rană la gât. Îşi continuă mişcarea de rotaţie, simţi o durere ascuţită în coaste, alta în umăr, dar doborî doi oameni şi se aruncă în apă. Căzu între goeletă şi *Hagiu*, se scufundă, lăsă toporişca să se ducă în adânc şi-şi scoase stiletul din teaca de la brâu. Când ieşi la suprafaţă, dădu cu ochii de un bărbat ciolănos, cu părul roşcovan, care o ridicase pe Gwenafra în aer, deasupra capului, azvârlind-o apoi departe în apă.

Burton se scufundă din nou şi când ieşi să ia o gură de aer, văzu faţa Gwenafrei la mai puţin de un metru. Era cenuşie, iar ochii aveau o strălucire mată. Înainte de a reuşi s-o atingă, ea se duse la fund. Plonjă după ea, o prinse şi o trase la suprafaţă. Avea vârful unui corn de peşte înfipt în spate.

Lăsă cadavrul să se ducă la fund. Nu înţelegea de ce omul preferase s-o ucidă când ar fi putut s-o facă prizonieră fără probleme. Pesemne că o înjunghiase Alice, iar individul îşi închipuise că fetiţa era moartă de-a binelea, motiv pentru care o azvârlise ca hrană pentru peşti.

Din vălmăşagul de fum ţâşni un bărbat, urmat de al doilea. Primul era mort, având gâtul rupt; celălalt încă trăia. Burton îşi petrecu braţul pe după gâtul lui şi-l înjunghie la îngemănarea dintre falcă şi ureche. Omul încetă să se mai zbată şi se duse încet la fund.

Cu faţa şi umerii mânjite de sânge, din fum apăru Frigate, care se aruncă. Intră în apă la un unghi ascuţit şi plonjă spre adânc. Burton înotă spre el cu intenţia de a-l ajuta. N-avea rost să mai urce la bord. Puntea era înţesată de oameni încleştaţi în luptă şi de ambarcaţiune se apropiau numeroase canoe şi bărci scobite.

Frigate scoase capul din apă. Pielea i se curăţase, cu excepţia rănilor din care încă şiroia sângele. Burton ajunse lângă el şi-l întrebă:

— Femeile au reuşit să scape?

Frigate dădu din cap în semn că nu, apoi strigă:

— Fii atent!

Burton se făcu ghem pentru a plonja spre adânc. Lovi ceva cu picioarele; continuă să se scufunde, dar nu-şi putu duce la bun sfârşit intenţia de a înghiţi apă. Hotărî să lupte până vor trebui să-l ucidă.

Ieşind din nou la suprafaţă, observă că în jurul său erau o mulţime de oameni care săriseră în apă după el şi după Frigate. Americanul, semiconştient, era tras către o canoe. Trei oameni se apropiară de Burton, care-i înjunghie pe doi dintre ei; dar un bărbat aflat într-o canoe îl izbi cu o bâtă în moalele capului.

15

Fură duşi pe mal până în apropierea unei construcţii mari, aflată dincolo de un zid alcătuit din buşteni de pin. Burton simţea cum îi vuieşte capul la fiecare pas. Rănile de

la umăr şi coaste îl dureau, însă hemoragia se oprise. Construită din buşteni de pin, fortăreaţa avea etaj şi era păzită de multe santinele. Prinşii trecură pe poarta uriaşă şi masivă. Traversară curtea acoperită de iarbă, care măsura aproape douăzeci de metri în lăţime şi, după ce păşiră printr-o alta poartă mare, ajunseră într-o sală de cincisprezece metri lungime şi nouă lăţime. Cu excepţia lui Frigate, care era prea slăbit, rămaseră cu toţii în picioare în faţa unei mese impunătoare de formă rotundă, făcută din lemn de stejar. Îşi încordară privirea din pricina întunericului dinăuntru şi, în cele din urmă, reuşiră să vadă doi bărbaţi aşezaţi la masă.

Pretutindeni se aflau gărzi înarmate cu suliţe, bâte şi securi din piatră. O scară de lemn aflată la un capăt al sălii ducea către o pasarelă cu balustrade înalte. De sus erau urmăriţi de câteva femei.

Unul dintre bărbaţii de la masă era scund şi musculos. Avea corpul acoperit cu păr creţ, nasul coroiat şi ochii reci şi nemiloşi ca ai unui şoim. Cel de-al doilea era ceva mai înalt, avea părul blond, ochi probabil albaştri, deşi culoarea era greu de precizat din pricina luminii scăzute, şi faţa mare, tipic teutonică. Burdihanul umflat şi începutul de guşă stăteau dovadă că omul consuma din plin băutura şi hrana pe care le lua din potirele sclavilor.

Frigate se aşezase pe iarbă, dar, la un semnal al bărbatului blond, se trezi tras brusc în picioare. Frigate se uită la el şi spuse:

— Arăţi ca Hermann Göring în tinereţe.

Apoi, fiind lovit cu capătul unei suliţe în rinichi, se prăbuşi în genunchi, urlând de durere.

Blondul vorbi în engleză, cu puternic accent nemţesc:

— Nu mai recurgeţi la brutalităţi decât dacă vă ordon eu. Lăsaţi-i să spună ce-au de spus. După aceea, îi măsură din cap până în picioare şi adăugă: Da, sunt Hermann Göring.

— Cine-i Göring? se miră Burton.

— Prietenul tău are să-ţi povestească mai târziu, spuse neamţul. Dacă veţi mai apuca. Minunata rezistenţă pe care aţi opus-o oamenilor mei nu m-a supărat. Admir oamenii

care ştiu să lupte. Judecând după câţi supuşi de-ai mei aţi ucis, nu mi-ar strica deloc oameni tari ca voi. Vă ofer această şansă. Sunteţi adevăraţi bărbaţi. Veniţi alături de mine şi veţi trăi regeşte, având la dispoziţie mâncare, băutură, tutun şi femei după pofta inimii. Altfel veţi munci pentru mine ca nişte sclavi.

— Pentru noi, îl corectă în engleză celălalt bărbat. Hermann, ai uitat că am si eu un cuvânt de spus în aceasta problemă.

Göring zâmbi, chicoti şi răspunse:

— Desigur! Numai că foloseam singularul majestăţii, ca să zicem aşa. Prea bine, noi. Dacă juraţi să *ne* slujiţi, şi-ar fi mult mai avantajos dac-o faceţi, veţi jura credinţă faţă de mine, Hermann Göring, şi faţă de regele Romei antice, Tullius Hostilius.

Burton îl privi mai atent pe acesta din urmă. Să fie cu adevărat legendarul rege al Romei antice? Al acelei Rome de pe vremea când era un sătuc ameninţat de alte triburi italice, sabinii, aequi şi volsci, la rândul lor dislocaţi de umbrieni, ei înşişi izgoniţi de etrusci? Să fie acesta Tullius Hostilius, succesorul războinic al lui Numa Pompilius? Nimic nu-l deosebea de miile de oameni pe care Burton îi văzuse pe străzile Sienei. Cu toate acestea, dacă era cine pretindea, putea deveni o comoară nepreţuită, din punct de vedere istoric şi lingvistic. Fiind el însuşi etrusc, pe lângă latina preclasică şi sabina, trebuia să cunoască limba etruscă, ba chiar şi greaca vorbită în Campania. Poate că-l cunoscuse şi pe Romulus, presupusul întemeietor al Romei. Ce istorii ar fi putut povesti omul acesta!

— Ei bine?!

— Cu ce ne alegem dacă venim alături de voi? întrebă Burton.

— Întâi trebuie să fiu... să ne asigurăm că sunteţi oamenii de care avem nevoie. Cu alte cuvinte, oameni care să execute imediat şi fără să crâcnească tot ce ordonăm noi. Vă vom supune la un mic test.

Dădu un ordin şi, câteva clipe mai târziu, în faţa lui fură aduşi câţiva prizonieri. Toţi erau scheletici şi ologi.

— S-au rănit muncind la cariera de piatră sau ridicând aceste ziduri, explică Göring. În afară de doi, care au fost prinşi în vreme ce încercau să evadeze, toţi vor fi ucişi, întrucât nu ne mai sunt de folos. Prin urmare, puteţi să-i ucideţi fără să ezitaţi, pentru a vă dovedi hotărârea de a ne sluji. În plus, sunt evrei. Ce să ne mai încurcăm cu ei?

Campbell, roşcovanul care o azvârlise pe Gwenafra în Fluviu, îi întinse lui Burton o bâtă ţintată cu lame de cuarţ. Doi gardieni îl înşfăcară pe unul dintre sclavi şi-l siliră să se aşeze în genunchi. Omul era blond şi înalt, având ochii albaştri şi un profil grecesc; îl privi fix şi dispreţuitor pe Göring şi scuipă spre el.

Göring pufni în râs:

— Are aroganţa specifică rasei. Dac-aş vrea, l-aş putea transforma într-o masă însângerată de carne care să-şi cerşească moartea. Dar mie nu-mi place tortura. Compatriotul meu ar dori să-l treacă prin proba focului, dar, în adâncul inimii, eu sunt mai uman.

— Eu nu ucid decât în legitimă apărare sau pentru a-i proteja pe cei slabi, spuse Burton. Nu-s un ucigaş.

— Uciderea acestui evreu va fi o acţiune de autoapărare, îi răspunse Göring. Dacă n-o faci, vei muri şi tu. Numai că te vei chinui mult.

— Nu vreau s-o fac, spuse Burton. Göring oftă:

— Of, englezii ăştia! Ei bine, aş prefera să te am de partea mea. Dar dacă nu vrei să procedezi înţelept, treaba ta. Tu ce zici? îl întrebă el pe Frigate.

Acesta, încă suferind cumplit, îi răspunse:

— Pentru câte-ai făptuit, cenuşa ta a ajuns într-un morman de gunoi de la Dachau. Vrei să repeţi şi aici acţiunile criminale de pe Pământ?

Göring izbucni în râs:

— Ştiu ce mi s-a întâmplat. Mi-au spus-o mulţi sclavi evrei. Arătă către Monat. Ce-i cu arătarea asta?

Burton îl lămuri. Göring luă un aer serios, apoi spuse:

— În el n-aş putea avea încredere. El merge direct în lagărul de muncă. Tu, ăla de colo, maimuţoiule. Ce zici?

Spre surprinderea lui Burton, Kazz făcu un pas înainte:

— Eu ucide pentru tine. Nu vreau sclav să fiu.

În vreme ce gardienii îşi plecară suliţele, gata să-l străpungă dacă ar fi vrut să folosească arma în alte scopuri, Kazz luă bâta. Îi privi urât pe sub sprâncenele groase, apoi o ridică. Se auzi un pocnet surd şi sclavul se prăbuşi înainte, cu faţa la pământ. Kazz înapoie bâta lui Campbell şi se dădu în lături. Nu se uită spre Burton.

— Să adunaţi toţi sclavii în seara asta, spuse Göring, şi să li se arate ce pot păţi dacă încearcă să fugă. Evadaţii vor fi prăjiţi o vreme, apoi scutiţi de chinuri. Distinsul meu coleg va mânui bâta personal. Îi place treaba asta. Arătă apoi spre Alice. Aceea de colo. O iau eu.

Tullius ţâşni în picioare.

— Ba nu. Si mie place la ea. Celelalte iei tu, Hermann. Le las la tine pe amândoa. Asculta, ea place mult la mine. Arata puţin aristocrata. O regina?

Burton scoase un muget, smulse bâta din mâna lui Campbell şi sări pe masă. Göring se dădu brusc înapoi, cât pe ce să primească o lovitură în cap. În acelaşi timp, romanul împunse cu suliţa şi-l răni în umăr pe Burton care, ţinând strâns bâta în mână, se răsuci şi lovi arma făcând-o să cadă din mâna lui Tullius.

Ţipând, sclavii se azvârliră asupra gardienilor. Frigate smulse o suliţă şi-l izbi în cap pe Kazz, care se lăsă moale la pământ. Monat lovi un paznic în vintre şi puse mâna pe suliţa lui.

Burton nu-şi mai aminti nimic din ce se întâmplă după aceea. Se trezi la câteva ore după amurg. Îl durea capul mai rău decât până atunci. Coastele şi umerii îi înţepeniseră de durere. Zăcea pe iarba dintr-o îngrăditură făcută din buşteni de pin, cu diametrul de aproximativ cincisprezece metri. La înălţimea de patru metri şi jumătate se afla o pasarelă de-a lungul căreia vegheau gărzile.

Când se ridică în capul oaselor, scoase un geamăt. Frigate, care stătea ghemuit lângă el, îi spuse:

— Mi-era teamă că n-o să-ţi mai revii.

— Unde sunt femeile? se interesă Burton.

Frigate începu să plângă. Burton clătină din cap şi-l încurajă:

— Termină cu boceala. Unde sunt?

— Unde naiba crezi c-au ajuns? Of, Dumnezeule!

— Nu te mai gândi la ele. Nu le poţi ajuta cu nimic. Cel puţin deocamdată. De ce nu m-au ucis după ce l-am atacat pe Göring?

Frigate îşi şterse lacrimile din ochi şi-i răspunse:

— Nu pricep. Pesemne că ne păstrează pe amândoi pentru a ne arde de vii. Drept exemplu. Mai bine ne omorau.

— Cum asta, abia ai ajuns în rai şi vrei să-l şi pierzi? îl luă Burton peste picior.

Începu să râdă, dar se opri, săgetat de o durere de cap.

Ceva mai târziu, Burton discută cu Robert Spruce, un englez născut la Kensington în 1945. Acesta îi spuse că Göring şi Tullius ajunseseră la putere în urmă cu mai puţin de o lună.

Deocamdată, le dădeau pace vecinilor. Era sigur că vor încerca să cucerească teritoriile învecinate, inclusiv cele ale indienilor Onondaga, stabiliţi de partea cealaltă a Fluviului. Până acum nu evadase nici un sclav pentru a duce vestea despre intenţiile lui Göring.

— Dar oamenii de la graniţă îşi pot da seama că îngrăditurile sunt construite cu sclavi, spuse Burton.

Spruce surâse cu un aer grav şi spuse:

— Göring a răspândit zvonul că toţi sclavii sunt evrei şi că-l interesează doar să-i menţină în starea aceasta. Prin urmare, nici nu se sinchisesc. După cum te-ai convins cu ochii tăi, adevărul e altul. Jumătate dintre sclavi nu sunt evrei.

La căderea amurgului, Frigate, Ruach, de Greystock şi Monat fură luaţi din îngrăditură şi puşi să mărşăluiască spre o piatră-potir. Acolo se găseau în jur de două sute de sclavi păziţi de vreo şaptezeci de oameni de-ai lui Göring. Sclavii îşi aşezaseră potirele pe piatră şi acum aşteptau. După ce se auzi mugetul flăcărilor albăstrui, fiecare sclav îşi

deschise propriul potir, iar gărzile luară tutunul, băutura şi jumătate din mâncare.

Frigate avea răni deschise la cap şi umăr şi, cu toate că hemoragia se oprise, ele ar fi trebuit cusute. Mai căpătase culoare în obraji, însă avea dureri de rinichi şi de spate.

— Deci de-acum înainte suntem sclavi, conchise Frigate. Dick, ai emis o mulţime de păreri cu privire la sclavie. Acum ce mai ai de zis?

— Era vorba de sclavia *orientală*. În sistemul instituit *aici*, nici un sclav n-are şansa de a-şi recăpăta libertatea. Iar între stăpân şi sclav nu există alt sentiment decât ura. În Orient, situaţia stătea puţin altfel. Desigur, ca în cadrul oricărei instituţii umane, apar fărădelegile.

— Eşti un încăpăţânat, constată Frigate. Ai băgat de seamă că cel puţin jumătate din sclavi sunt evrei? Majoritatea, israelieni de la sfârşitul secolului douăzeci. Fata de colo mi-a spus că, stârnind antisemitismul în această zonă, Göring a reuşit să instituie sclavia potirului. Sigur, el trebuia să existe pentru a fi stârnit. Apoi, după ce a ajuns la putere cu sprijinul lui Tullius, i-a transformat în sclavi pe mulţi dintre susţinătorii săi. Ciudat mi se pare faptul că, într-un fel, Göring nu e cu adevărat antisemit. A intervenit personal pe lângă Himmler pentru salvarea unor evrei. Dar, uneori, se dovedeşte mai rău decât un antisemit autentic. E mai curând un oportunist. În Germania, antisemitismul a fost ca o maree; dacă voiai să ajungi într-un post, trebuia să te laşi purtat de val. Prin urmare, Göring a mers cu valul şi atunci, şi acum. Antisemiţi precum Frank sau Goebbels credeau în principiile pe care le promovau. Adevărat, dezgustătoare şi pervertite, dar tot principii rămâneau. În vreme ce grăsanul şi nepăsătorul Göring nu se sinchisea nicicum de evrei. Vroia doar să se slujească de aceştia.

— Cum zici tu, se declară de acord Burton, dar ce-are asta de a face cu mine? A, am înţeles. Iar ţi-a apărut expresia aceea pe faţă! Te pregăteşti să-mi ţii o predică.

— Dick, te admir tot aşa cum i-ai admirat şi tu pe unii contemporani de-ai tăi. Ţin la tine la fel ca la oricare alt om.

Sunt la fel de încântat că mi s-a oferit şansa unică de a sta alături de tine ca şi Plutarh, dacă acesta i-ar întâlni pe Alcibiade sau Tezeu. Dar orb nu sunt. Îţi cunosc păcatele, care nu-s puţine, şi le regret.

— Acum la care te referi?

— La cartea aceea: *Evreul, ţiganul şi Islamul*. Cum de-ai fost în stare s-o scrii? Un document al urii, încărcat de absurdităţi create de o minte însetată de sânge, povestiri populare, superstiţii. Crime rituale, chiar aşa!

— Eram încă furios din pricina nedreptăţilor îndurate la Damasc. Să fiu dat afară din consulat pentru că s-a dat crezare minciunilor spuse de duşmanii mei, între care...

— Asta nu-ţi dădea dreptul să scrii minciuni despre un întreg grup etnic, spuse Frigate.

— Ce minciuni?! Am scris adevărul!

— Adevăruri doar în mintea ta! Dar eu vin dintr-un secol în care s-a ştiut precis că lucrurile stăteau altfel. De fapt, o persoană cu mintea întreagă de pe vremea ta n-ar fi crezut prostiile acelea nici în ruptul capului.

— Cămătarii evrei din Damasc le cereau săracilor o dobândă de sută la sută la orice împrumut, ăsta-i adevărul, protestă Burton. Realitatea era că aplicau aceleaşi metode de jecmăneală şi asupra celor de-un sânge cu ei, nu numai asupra musulmanilor sau creştinilor. Tot adevărat e că atunci când duşmanii mei din Anglia m-au acuzat de antisemitism, mulţi evrei din Damasc mi-au sărit în apărare. Nu uita că eu am protestat faţă de turci când au vândut sinagoga evreilor din Damasc episcopului ortodox grec pentru a o transforma în biserică. Nu mint spunând că am convins optsprezece musulmani să depună mărturie în numele evreilor. Tot eu i-am apărat pe misionarii creştini de atacurile druzilor. Apoi, i-am avertizat pe druzi că porcul acela gras şi unsuros de Raşid Paşa încerca să-i incite la răscoală pentru ca după aceea să-i poată masacra. Când am fost revocat din postul de consul, din cauza minciunilor debitate de misionari şi preoţi creştini, de Raşid Paşa şi cămătari evrei, mii de creştini, musulmani şi evrei mi-au sărit în ajutor, deşi era prea târziu. E la fel de adevărat că

nu sunt obligat să dau socoteală în faţa ta sau a altora pentru acţiunile mele!

Era tipic pentru Frigate să aducă în discuţie un subiect atât de irelevant într-un moment cu totul nepotrivit. Pesemne că încerca să evite autoacuzaţiile pentru că abătuse propria teamă şi furie asupra lui Burton. Ori poate avea senzaţia că eroul său îi trădase aşteptările.

Lev Ruach stătea cu faţa între palme. Ridică ochii şi spuse cu glas pierdut:

— Bine-ai venit în lagărul de concentrare, Burton. E prima oară când treci printr-o asemenea situaţie. Pentru mine-i poveste veche, pe care-o ştiu de la un cap la celălalt. Am fost azvârlit într-un lagăr nazist şi am evadat. Apoi într-unul rusesc şi-am evadat. În Israel, am fost luat ostatic de către arabi şi-am scăpat. Poate că voi fugi şi de data asta. Dar unde să merg? În altul? Se pare că sunt atotprezente. Omul le construieşte mereu şi-i aruncă în ele pe eternii prizonieri, evrei sau de alte naţii. Chiar şi aici, unde am pornit-o de la zero, unde religiile şi prejudecăţile ar fi trebuit să fie sfărâmate pe nicovala resuscitării, s-au schimbat prea puţine.

— Ţine-ţi gura, spuse un bărbat aflat lângă Ruach.

Părul lui roşcovan era atât de cârlionţat, încât nici nu putea fi pieptănat. Avea ochi albaştri şi un chip probabil frumos dacă nasul nu i-ar fi fost rupt. Avea un metru optzeci înălţime şi trup de luptător.

— Sunt Dov Targoff, explică el într-o engleză cu puternic accent căpătat la Oxford. Fost comandant din armata israeliană. Nu-i acorda atenţie acestui om. E unul dintre evreii de odinioară, un pesimist care se tânguie. Preferă să bocească lângă un zid decât să se ridice şi să lupte ca un bărbat adevărat.

Ruach simţi că se înăbuşă de furie şi spuse:

— Sabra arogant ce eşti! Şi eu am luptat şi am ucis! Şi nu mă tângui. Tu, un războinic viteaz, ce cauţi aici? Nu eşti sclav la fel ca toţi ceilalţi?

— Aceeaşi veche poveste, remarcă o femeie înaltă, cu părul negru, care probabil c-ar fi fost o frumuseţe dacă n-ar

fi fost atât de slăbită de foame. Nimic nu s-a schimbat. Ne măcinăm între noi, în vreme ce duşmanul ne cucereşte. La fel s-a întâmplat şi când Titus a asediat Ierusalimul, iar noi am ucis mai mulţi compatrioţi decât romani. Exact...

Cei doi bărbaţi se răstiră la ea şi apoi se luară la ceartă toţi trei, strigând, astfel că nu se potoliră decât atunci când un paznic începu să-i bată cu un băţ.

Câteva minute mai târziu, cu buzele umflate de lovituri, Targoff spuse:

— Nu mai suport multă vreme tratamentul ăsta. Curând... paznicul acela va muri de mâna mea.

— Ai vreun plan? întrebă Frigate vădit interesat, dar Targoff refuză să-i răspundă.

Cu puţin timp înainte de crăpatul zorilor, sclavii fură treziţi şi puşi să mărşăluiască spre piatra-potir. Li se dădu din nou mâncarea strict necesară. După ce luară masa, fură împărţiţi în grupuri mici şi mânaţi spre diferite puncte de lucru. Burton şi Frigate se treziră duşi spre graniţa dinspre nord. Bătuţi de soarele nemilos, au trebuit să trudească ziua întreagă alături de alţi o mie de sclavi. Li se dădu o pauză doar la ora prânzului, cât să meargă până la piatra-potir pentru a mânca.

Göring vroia să înalţe un zid între munte şi Fluviu; mai intenţiona să ridice un al doilea zid care să se întindă de-a lungul celor zece mile ale Fluviului, şi un al treilea, la graniţa de sud.

Burton şi ceilalţi erau puşi să sape un şanţ adânc, iar apoi să folosească pământul excavat pentru a ridica zidul. Era o muncă istovitoare, fiindcă nu aveau decât săpăligi din piatră cu care abia puteau să scurme pământul. Cum rădăcinile firelor de iarbă formau un păienjeniş încurcat şi foarte rezistent, ele nu puteau fi tăiate decât după nenumărate încercări. Pământul şi rădăcinile dislocate erau încărcate cu lopeţi din lemn pe tărgi din bambus. Acestea erau târâte de echipe de oameni până pe coama zidului, care, cu materialul adus, se înălţa şi se îngroşa mereu.

Noaptea, sclavii erau mânaţi înapoi în lagăr. Ajunşi aici, majoritatea adormeau aproape imediat. Targoff, israelianul roşcovan, se aşeză pe vine lângă Burton.

— Zvonurile trec din gură în gură şi aşa mai aflu şi eu câte ceva, spuse el. Am auzit de rezistenţa pe care a opuso echipajul vostru. Ştiu şi că ai refuzat să te alături lui Göring şi celuilalt porc.

— Tu ce-ai auzit despre scandaloasa mea carte? vru să ştie Burton.

Targoff zâmbi şi-i răspunse:

— Am aflat despre existenţa ei doar discutând cu Ruach. Faptele tale sunt grăitoare. Pe de altă parte, Ruach e foarte susceptibil în astfel de probleme. Ţinând seama prin câte a trecut, nici nu-l poţi învinui. Dar cred că nu te-ai fi comportat astfel dacă erai aşa cum te caracterizează el. Socot că eşti un om de treabă, exact ceea ce ne trebuie în aceste momente. Aşadar...

Urmară zile de muncă grea şi de alimentaţie sărăcăcioasă. Din gură în gură, Burton află câte ceva despre femei. Wilfreda şi Fatima erau în locuinţa lui Campbell. Loghu, la Tullius. Alice fusese păstrată de Göring vreme de o săptămână, apoi cedată unui locotenent, un anume Manfred von Kreyscharft. Se zvonea că Göring se plânsese de răceala ei şi voise s-o dea gărzilor sale de corp pentru ca aceştia să dispună de ea după pofta inimii. Dar von Kreyscharft o ceruse pentru sine.

Burton suferea cumplit. Nu suporta să şi-o închipuie cu Göring sau von Kreyscharft. Trebuia să le oprească pe aceste bestii sau măcar să moară încercând s-o elibereze. Târziu, în aceeaşi noapte, porni târâş din coliba pe care o ocupa împreună cu alţi douăzeci şi cinci de oameni şi ajunse la Targoff, trezindu-l.

— Ai afirmat că trebuie să fiu de partea ta, şopti el. Când o să ai încredere în mine? Ţin să te avertizez că dacă nu-mi destăinui imediat ce planuri ai, voi declanşa o răscoală cu propriul meu grup şi cei ce ni se vor alătura.

— Ruach mi-a spus *mai multe* despre tine, îl anunţă Targoff. Cinstit să fiu, n-am prea înţeles la ce se referea. Un

evreu s-ar putea încrede în cineva care a scris o asemenea carte? Sau, poţi crede că un astfel de om n-o să te trădeze după înfrângerea duşmanului comun?

Burton dădu să-şi exprime furia, dar renunţă. Rămase o clipă tăcut. Când vorbi iarăşi, se calmase deja.

— În primul rând, faptele mele de pe Pământ sunt mai convingătoare decât tot ce am scris. Am fost prietenul şi protectorul multor evrei; am avut prieteni printre ei.

— Această ultimă afirmaţie prefaţează întotdeauna un atac împotriva lor, susţinu Targoff.

— Probabil. Cu toate astea, chiar dacă e adevărat ce susţine Ruach, Richard Burton pe care-l ai în faţa ochilor nu-i acelaşi cu cel care a trăit pe Pământ. Cred că experienţele prin care au trecut aici i-au transformat, într-un fel sau altul, pe toţi oamenii. Dacă el a rămas acelaşi, înseamnă că e incapabil de schimbare. Mai bine ar muri din nou. În cele patru sute şaptezeci şi şase de zile pe care le-am trăit aici am învăţat multe. Îmi pot schimba modul de a gândi. I-am ascultat pe Ruach şi Frigate. Deseori am avut certuri aprinse cu ei. Şi, deşi la vremea respectivă n-am vrut să recunosc, m-am gândit mult la cele spuse de ei.

— Intoleranţa faţă de evrei e o trăsătură care creşte în oameni încă de când sunt copii, spuse Targoff. Ea devine parte componentă a caracterului lor. Prin simplă voinţă nu poţi scăpa de acest sentiment decât dacă el nu e prea adânc înrădăcinat sau dacă voinţa e extraordinar de puternică. Câinele lui Pavlov salivează de cum aude sunetul clopoţelului. De ajuns să menţionezi cuvântul evreu şi minţile neevreilor sunt asaltate de intoleranţă. La fel cum reacţionez eu la auzul cuvântului arab. Numai că eu am motive întemeiate să-i detest pe toţi arabii.

— Mi-am pledat de ajuns cauza, spuse Burton. Ori mă accepţi, ori mă respingi. În orice caz, ştii ce am de gând.

— Te accept, spuse Targoff. Dacă tu eşti în stare să te schimbi, de ce n-aş putea şi eu? Am muncit alături de tine, am mâncat aceeaşi pâine. Îmi place să cred că mă pricep la oameni. Spune-mi, dacă ai face planuri de evadare, cum ai proceda?

Targoff ascultă cu atenţie. Când Burton termină de explicat, Targoff aprobă din cap.

— Seamănă cu planul meu. Iar acum...

16

În ziua următoare, imediat după micul dejun, câţiva paznici se apropiară de Burton şi Frigate. Targoff se uită urât la Burton, care ştia ce credea acesta. Nu avură încotro şi-i urmară spre „palatul” lui Göring. Dictatorul stătea pe un scaun mare din lemn şi fuma pipă. Le ceru să se aşeze şi le oferi câte un trabuc şi vin.

— Din când în când, începu Göring, îmi place să mă destind şi să stau de vorbă şi cu alţi oameni în afară de colegii mei, care nu sunt din cale-afară de inteligenţi. Îmi place îndeosebi să discut cu persoane care au trăit după moartea mea. Sau cu personalităţi ale vremii lor. Până acum, am avut bucuria să cunosc puţini dintre aceştia.

— Mulţi deţinuţi israelieni de-ai tăi au trăit după tine, îl lămuri Frigate.

— Aha, evreii! făcu Göring şi-şi vântură pipa prin aer. Tocmai ăsta-i necazul. Mă cunosc prea bine. Devin morocănoşi când încerc să discut cu ei şi nici eu nu mă simt prea în largul meu în prezenţa lor, fiindcă unii au încercat să mă ucidă. Nu c-aş avea ceva cu ei. Cu toate că am mulţi prieteni evrei, nu-i prea iubesc...

Burton roşi.

După ce trase un fum din pipă, Göring continuă:

— Der Führer a fost un om mare, dar avea unele idei idioate. Una dintre ele a fost atitudinea faţă de evrei. Eu unul nu m-am sinchisit. Dar Germania contemporană mie s-a situat pe o poziţie antievreiască, iar omul trebuie să accepte Zeitgeist[10] dacă vrea să facă ceva în viaţă. Dar să lăsăm acest subiect. Nici măcar aici nu te poţi pune contra curentului.

[10] Spiritul timpului (lb. germ. în text) (n. tr.)

Sporovăi o vreme, apoi îl întrebă pe Frigate despre soarta contemporanilor săi şi istoria Germaniei de după război.

— Dacă voi, americanii, aţi fi avut mai mult simţ politic, aţi fi declarat război Rusiei imediat după capitularea noastră. Am fi luptat alături de voi împotriva bolşevicilor, şi i-am fi strivit.

Frigate nu-i răspunse, Göring le spuse câteva povestiri „amuzante”, deosebit de obscene. Îi ceru lui Burton să-i povestească despre ciudata experienţă prin care trecuse înainte de a fi resuscitat în valea Fluviului.

Burton rămase surprins. Aflase despre această întâmplare de la Kazz, sau avea informatori printre sclavi?

Îi relată amănunţit tot ce se petrecuse din clipa când deschisese ochii şi se găsea în acel loc, între trupurile care pluteau, şi până în momentul când bărbatul din canoe îndreptase tubul metalic spre el.

— Monat, extraterestrul, are o teorie conform căreia nişte fiinţe - să le numim Cineva sau X - au studiat omul încă de când acesta s-a desprins de maimuţă. Vreme de cel puţin două milioane de ani. Aceste superfiinţe au înregistrat, nu ştiu cum, toate celulele fiecărei fiinţe umane care a trăit vreodată, probabil încă din momentul concepţiei, până la moarte. Ideea ne copleşeşte prin proporţii, dar nu e mai uimitoare decât resuscitarea întregii umanităţii şi transformarea acestei planete într-o unică vale a Fluviului. Înregistrările trebuie să fi fost făcute câtă vreme au trăit subiecţii. Ori poate că aceste superfiinţe au detectat vibraţii din trecut, tot aşa cum noi, cei de pe Pământ, vedeam lumina stelelor care dispăruseră cu mii de ani înainte. Cu toate astea, Monat înclină mai mult către prima teorie. Nu acceptă călătoria în timp nici măcar într-un sens restrâns. El crede că aceşti X au stocat înregistrările, deşi nu-şi dă seama cum au reuşit, şi au restructurat această planetă special pentru noi. După cum constatăm, ea se limitează la valea Fluviului. În cursul călătoriei noastre în amonte, am vorbit cu zeci de oameni ale căror descrieri nu lasă loc nici unei îndoieli că provin din zone diverse, de pretutindeni. Unul trăise în emisfera nordică, altul, la extremitatea celei

sudice. Toate prezentările coincid, alcătuind imaginea unei lumi care a fost remodelată într-o şerpuitoare vale fluvială. În cursul călătoriei mele de-a lungul Fluviului, am discutat cu oameni ucişi ori morţi accidental aici, care au fost iar resuscitaţi. Monat susţine că şi resuscitaţii sunt înregistraţi. Iar când unul dintre noi moare din nou, înregistrările actualizate sunt depuse undeva - poate chiar sub suprafaţa acestei planete - şi introduse în convertoarele energie-materie. Trupurile au fost reproduse exact cum erau în momentul morţii, iar apoi dispozitivele de întinerire le-au recompus în timpul somnului. Pesemne că asta se petrece în aceeaşi încăpere în care m-am trezit şi eu. După aceea, corpurile, din nou tinere şi intacte, au fost înregistrate şi apoi distruse. Înregistrările au fost rulate iarăşi, de astă dată prin intermediul dispozitivelor subterane. Folosind probabil căldura provenită de la miezul topit al acestei planete, convertoarele energie-materie ne-au reprodus din nou la suprafaţă, în apropierea pietrelor-potir. Nu ştiu de ce a doua oară oamenii nu sunt resuscitaţi în acelaşi loc în care au murit. Şi nici nu înţeleg de ce nu avem păr, de ce nu ne creşte barba, sau de ce sunt femeile virgine şi bărbaţii circumcişi. Sau de ce suntem resuscitaţi. Care e scopul? Cei care ne-au adus aici n-au apărut să ne spună motivele.

— Pe de altă parte, spuse Frigate, nu suntem aceiaşi oameni care au trăit pe Pământ. Eu am murit. Burton a murit. La fel şi tu, Hermann Göring. Toată lumea. Şi nu putem fi readuşi la viaţă!

Göring trase din pipă zgomotos, se holbă la Frigate şi exclamă:

— De ce nu? Cum, eu nu trăiesc din nou? Poţi nega asta?

— Da! Într-un anume fel, neg. *Trăieşti*. Dar *nu* eşti acel Hermann Göring care s-a născut la 12 ianuarie 1893 în spitalul Marienbad din Rosenheim, Bavaria. *Nu* eşti aceeaşi persoană care l-a avut ca naş pe doctorul Hermann Eppenstein, un evreu convertit la creştinism. *Nu* eşti cel care, succedându-i lui von Richthofen, a condus piloţii acestuia împotriva aliaţilor chiar şi după încheierea

războiului. *Nu* eşti mareşalul lui Hitler şi nici refugiatul arestat de locotenentul Jerome N. Shapiro. Eppenstein şi Shapiro, ha, ha! Şi *nu* eşti acel Hermann Göring care şi-a luat viaţa înghiţind cianură de potasiu în timpul procesului în cadrul căruia se judecau crimele împotriva umanităţii!

Göring îşi îndesă pipa cu tutun şi spuse calm:

— Văd că ştii o mulţime de lucruri despre mine. Presupun că ar trebui să mă simt flatat. Deci n-am fost dat uitării.

— În general, lumea te-a uitat, îl lămuri Frigate. Lumea te ţine minte drept un clovn sinistru, ratat şi linguşitor.

Burton rămase surprins. Nu-l crezuse pe Frigate în stare să pună la punct pe cineva care avea drept de viaţă şi de moarte asupra lui. Pesemne că spera să fie ucis ori se baza pe curiozitatea lui Göring.

— Explică-ţi afirmaţia. Nu în ce priveşte reputaţia mea. Orice persoană importantă se aşteaptă ca masele lipsite de creier să-l înjure sau să-l înţeleagă anapoda. Lămureşte-mă de ce nu mai sunt acelaşi.

Frigate zâmbi vag şi spuse:

— Eşti hibridul rezultat dintr-o înregistrare prelucrată de un convertor energie-materie. Posezi toate *amintirile* defunctului Hermann Göring şi copiile tuturor celulelor corpului său. Ai tot ce a avut şi el. De aceea *crezi* că eşti Göring. Te înşeli! Eşti o copie, nimic mai mult! Adevăratul Hermann Göring s-a transformat în molecule care au fost absorbite de sol, aer, apoi de plante, devenind din nou carne animală sau umană, apoi excremente, *und so weiter*[11]. Dar tu, persoana pe care o am în faţă, nu eşti originalul, tot astfel cum o înregistrare pe disc sau bandă magnetică nu e totuna cu vocea, cu vibraţiile emise de coardele vocale, fiind doar sunete transformate prin intermediul unui dispozitiv electronic şi apoi rulate.

Burton pricepu referirea la înregistrări, întrucât văzuse un fonograf Edison la Paris în 1888. Se simţi jignit, practic violentat, de afirmaţiile lui Frigate.

Ochii căscaţi şi faţa congestionată a lui Göring dovedeau că şi el se simţea ameninţat până în străfundurile fiinţei.

---

[11] Şi aşa mai departe (lb. germ. în text) (n. tr.)

După ce se bâlbâi, Göring reuşi să spună:

— Şi de ce s-ar osteni atât de mult aceste fiinţe doar pentru a realiza nişte copii?

— Nu ştiu, răspunse Frigate ridicând din umeri.

Göring se ridică gemând de pe scaun şi arătă cu coada pipei către Frigate.

— Minţi! urlă el în germană. Minţi, *scheisshund!*[12]

Frigate se cutremură, de parcă s-ar fi aşteptat să fie lovit din nou în rinichi, şi spuse:

— Imposibil să mă înşel. Sigur, nu te obligă nimeni să mă crezi. Nu pot dovedi nimic. Şi înţeleg exact ce simţi. Eu ştiu că sunt Peter Jairus Frigate, născut în 1918, decedat în 2008, dar, pentru că aşa-mi dictează logica, trebuie să cred că sunt de fapt numai o fiinţă aflată în posesia *amintirilor* acelui Frigate care nu se va scula niciodată din morţi. Într-un fel, sunt fiul acelui Frigate care nu poate exista din nou. Nu carne din carnea lui sau sânge din sângele lui, ci minte din mintea lui. *Nu sunt* omul născut din femeie pe lumea dispărută a Pământului. Sunt copilul din flori, zămislit de ştiinţă şi maşini. Doar dacă nu cumva...

— Da? Dacă nu ce? întrebă Göring.

— Doar dacă nu există vreo entitate anexată organismului uman, un element care *este* fiinţa umană. Adică el conţine tot ceea ce face ca un individ să fie ceea ce este, iar când corpul se distruge, această entitate continuă să existe şi, înmagazinând esenţa persoanei, poate fi implantată în organism dacă el ar fi făcut din nou. Ea va înregistra toate stările prin care trece organismul. Şi astfel, individul original *trăieşte* iarăşi. Nu va rămâne o simplă copie.

— Pentru numele lui Dumnezeu! exclamă Burton. Propui ideea de *suflet?*

Frigate încuviinţă din cap şi continuă:

— Ceva analog sufletului. Ceva pe care oamenii primitivi îl percepeau vag şi-l numeau suflet.

---

[12] Rahat de câine (lb. germ. în text) (n. tr.)

Göring începu să râdă dezlănţuit. Şi lui Burton îi venea să râdă, însă nu voia să-i ofere nici un fel de sprijin, fie el moral sau intelectual.

Când se opri din râs, Göring spuse:

— Cei ce cred în lucruri supranaturale nu se dezmint nici măcar aici, pe lumea asta, care e clar rezultatul ştiinţei. Ei bine, de ajuns cu presupunerile. Să ne ocupăm de probleme practice şi de interes imediat. Spuneţi-mi, v-aţi răzgândit? Sunteţi gata să vă alăturaţi mie?

Burton se uită fioros la el şi-i răspunse:

— Nu vreau să primesc ordine de la un individ care violează femei. Pe lângă asta, eu respect evreii. Prefer să fiu sclav alături de ei decât liber în preajma ta.

Göring se încruntă furios şi-i ameninţă:

— Prea bine. Aşa mă gândeam şi eu. Dar speram... ei bine, aflaţi că am mereu necazuri cu romanul. Dacă-l voi lăsa să-şi facă mendrele, veţi vedea ce milos m-am purtat eu cu sclavii. Nu ştiţi de ce-i în stare. Doar intervenţia mea a făcut să nu mai fie torturat zilnic câte un om numai pentru a-l amuza.

La amiază, Burton şi Frigate se întoarseră să muncească pe deal. Nici unul dintre ei nu găsi prilejul de a discuta cu Targoff sau alţi sclavi, căci îndatoririle lor nu-i puteau aduce în prezenţa acestora. Nu îndrăzneau să facă o încercare făţişă de a i se adresa, întrucât s-ar fi ales cu o bătaie cumplită.

Seara, după ce se întoarseră în îngrăditură, Burton le povesti celorlalţi ce se întâmplase.

— E sigur că Targoff nu va da crezare poveştii mele. Are să-şi închipuie că suntem iscoade. Chiar dacă nu e convins, nu-şi poate permite să rişte. De aceea se vor ivi necazuri. Mare păcat că s-a întâmplat aşa. Evadarea plănuită pentru noaptea asta va trebui amânată.

La început nu se petrecu nimic rău. Israelienii se îndepărtau când Burton şi Frigate încercau să intre în vorbă. Curând răsăriră stelele, scăldând împrejmuirea într-o lumină amintind de cea a Lunii pline de pe Pământ.

Prizonierii rămaseră în barăcile lor, dar discutară cu glas scăzut, ţinându-şi capetele alăturate. În ciuda oboselii cumplite, nu puteau dormi. Până şi gardienii simţiseră starea de încordare care domnea în tabără, deşi nu-i puteau vedea ori auzi pe oamenii din colibe. Păşeau încolo şi încoace pe pasarele, se opreau din când în când să se sfătuiască şi priveau spre îngrăditura luminată de stele şi de flăcările torţelor făcute din răşină.

— Targoff nu va încerca nimic înainte de a ploua, spuse Burton, apoi dădu ordine.

Frigate trebuia să stea primul de veghe; apoi Robert Spruce şi la urmă, el. Se întinse pe mormanul de frunze şi, fără a lua în seamă murmurul vocilor şi mişcarea din jurul său, adormi.

Când Spruce îl trezi, avu impresia că abia închisese ochii. Se ridică iute în picioare, căscă şi se întinse. Ceilalţi erau treji. Primul nor se formă în câteva minute. După zece minute nu se mai văzu nici o stea. Tunetul se rostogoli de undeva dinspre munţi şi primul fulger brăzdă cerul.

Trăsnetul lovi foarte aproape. În lumina lui de o secundă, Burton văzu gardienii adăpostiţi sub acoperişurile ce ieşeau în afară din fundamentul gheretelor de pază aflate la fiecare colţ al îngrăditurii fortificate. Erau înfofoliţi cu prosoape pentru a se apăra de frig şi ploaie.

Burton se târî din coliba lui până la următoarea. Îl găsi pe Targoff în picioare, lângă intrare. Se ridică de la pământ şi întrebă:

— Mai e valabil planul?

— Tu trebuie să ştii mai bine, îi răspunse Targoff. Un nou fulger îi lumină faţa, care era o mască a furiei. Iudă ce eşti!

Făcu un pas înainte, urmat de alţi zece oameni. Burton nu mai aşteptă; atacă. Dar chiar în clipa când se năpusti, auzi un zgomot ciudat. Privi afară. Un nou fulger îi îngădui să vadă un gardian zăcând cu braţele şi picioarele răsfirate şi cu faţa în jos pe iarba de sub o pasarelă.

Targoff lăsă braţele în jos şi-şi descleştă pumnii când Burton îi întoarse spatele.

— Burton, ce se petrece? întrebă el.

— Aşteaptă, îi răspunse englezul.

Nici el n-avea habar ce se întâmpla, dar orice eveniment neaşteptat putea să le vină în ajutor.

Fulgerul ilumină silueta ghemuită a lui Kazz, aflat pe pasarela de lemn. Învârtind o secure uriaşă din piatră, lupta cu un grup de gardieni în unghiul format de unirea a două ziduri. O nouă sclipire. Doi gardieni zăceau pe pasarelă. Întuneric beznă. La următoarea explozie de lumină, încă un gardian era prăbuşit; ceilalţi doi rămaşi în viaţă o rupseră la goană şi coborâră de pe pasarelă.

Un fulger care lovi foarte aproape de zid arătă că, în cele din urmă, restul gardienilor îşi dăduseră seama de cele întâmplate. Strigând şi agitându-şi suliţele, coborâră şi ei în fugă.

Fără a se sinchisi de ei, Kazz dădu drumul unei scări lungi din bambus în îngrăditură şi azvârli jos un braţ de suliţe. Când izbucni următorul fulger, Burton şi ceilalţi îl văzură înaintând către gardienii cei mai apropiaţi.

Burton înşfăcă o suliţă şi porni să urce scara în grabă. Ceilalţi, inclusiv israelienii, veniră după el. Lupta se dovedi scurtă şi sângeroasă. După ce gardienii de pe pasarelă fură înjunghiaţi sau aruncaţi la pământ, mai rămăseseră doar cei din gherete. Luară scara către celălalt capăt al îngrăditurii şi o rezemară de poartă. Câţiva oameni se căţărară pe ea, săriră de cealaltă parte şi după două minute poarta era deschisă. Burton găsi abia acum prilejul de a discuta cu Kazz.

— Credeam că ne-ai trădat.

— Ba nu. Kazz, niciodată, spuse el cu reproş în glas. Ştii că te iubesc, Burton-*naq*. Eşti prietenul şi căpetenia mea. M-am prefăcut că sunt cu duşmanul fiindcă aşa mai isteţ. Eu surprins că tu nu făcut la fel. Doar nu eşti prost.

— Sigur, aşa e, recunoscu Burton. Dar nu m-a lăsat inima să-i ucid pe sclavii aceia.

În lumina unui fulger, îl văzu pe Kazz ridicând din umeri.

— Asta nu mă doare. Nu-i cunosc. În plus, ai auzit ce spunea Göring. Oricum aveau să moară.

— Bună idee ai avut să alegi noaptea asta pentru a ne salva, spuse Burton.

Nu-i explică de ce, fiindcă nu voia să-l zăpăcească. Pe de altă parte, aveau lucruri mai importante de rezolvat.

— Noaptea asta e cea mai potrivită. Mare bătălie acum. Tullius şi Göring îmbătat foarte şi ceartă la ei. Se luptă; oamenii lor, la fel. Cât se ucid unii pe alţii, vin invadatorii. Omuleţii ăia tuciurii de peste Fluviu... cum le spuneai tu? Onondagas, de ei e vorba. Bărcile lor au sosit o dată cu ploaia. Fac raid să fure sclavi. Ori poate doar de-ai naibii. Şi atunci, eu gândit, acum e momentul să fac plan să salvez la Burton-*naq*.

Ploaia se opri la fel de brusc precum începuse. Burton putu să audă ţipete şi răcnete depărtate, dinspre Fluviu. De-a lungul malului răpăiau tobele.

— Putem încerca să evadăm, lucru uşor de realizat acum, ori atacăm, îi spuse el lui Targoff.

— Vreau să şterg de pe faţa lumii fiarele care ne-au înlănţuit, izbucni Targoff. Mai sunt şi alte îngrădituri în apropiere. Am trimis oameni să deschidă şi porţile de acolo. Restul sunt prea departe şi nu putem ajunge repede la ele; se află la distanţă de jumătate de milă una de alta.

Adăpostul în care stăteau gardienii în afara serviciului fusese deja atacat şi pustiit. Sclavii se înarmară şi apoi porniră către grosul bătăliei. Grupul lui Burton acoperi flancul drept. Nici nu parcurseră jumătate de milă că dădură peste cadavre şi răniţi, un talmeş-balmeş de indieni Onondagas şi albi.

În ciuda ploii torenţiale, izbucnise şi un incendiu. În lumina crescândă a zorilor, văzură că flăcările cuprinseseră sala cea mare din buşteni. În văpaia lor se vedeau siluetele oamenilor încleştaţi în luptă. Evadaţii înaintară de-a latul câmpiei. Deodată, unul dintre flancuri se risipi, oamenii pornind în goană împreună cu victorioşii, scoţând strigăte triumfătoare de luptă.

— Uite-l pe Göring, spuse Frigate. Kilogramele de prisos îl vor împiedica să scape cu fuga, asta-i sigur.

Arătă cu degetul şi Burton reuşi să-l vadă pe neamţ mişcându-şi picioarele cu vioiciune, dar pierzând teren faţă de ceilalţi.

— Nu vreau să le las indienilor onoarea de a-l ucide! exclamă Burton. Pentru a o răzbuna pe Alice, trebuie să-l prindem.

Silueta deşirată a lui Campbell se vedea în fruntea tuturor, iar Burton aruncă suliţa în direcţia lui. Pentru scoţian, suliţa părea să fi venit de niciunde, zburând prin întuneric. Încercă să se ferească, dar era prea târziu. Capătul din cremene al suliţei se înfipse în porţiunea dintre umăr şi piept, doborându-l pe o parte. O clipă mai târziu, încercă să se ridice, însă Burton îl trânti din nou la pământ cu o lovitură de picior.

Campbell îşi rostogoli ochii disperat; sângele îi năpădea pe gură. Arătă către altă rană, o tăietură adâncă situată puţin sub coaste.

— A... femeia ta... Wilfreda... a făcut-o, spuse el printre gâfâituri. Dar am ucis-o, căţeaua...

Burton vru să-l întrebe unde era Alice, dar Kazz, urlând în limba lui maternă, îl trăsni pe scoţian cu bâta în cap. Burton îşi ridică suliţa şi, alergând după Kazz, îl ajunse din urmă şi strigă:

— Să nu-l ucizi pe Göring! Lasă-mi-l mie!

Kazz nu-l auzi; lupta cu doi indieni Onondagas. Burton o văzu pe Alice trecând în goană prin dreptul său. Întinse braţul şi o înşfăcă, răsucind-o cu faţa spre el. Alice ţipă şi începu să se zbată. Burton strigă la ea; deodată, recunoscându-l, se prăbuşi în braţele lui şi porni să plângă. Burton ar fi vrut s-o calmeze, dar se temu că-l va scăpa din ochi pe Göring. O împinse deoparte, alergă spre neamţ şi azvârli suliţa. Aceasta îi trecu razant pe deasupra capului, făcându-l să strige înspăimântat, apoi se opri şi începu să caute arma, dar Burton se aruncă asupra lui. Căzură amândoi la pământ, rostogolindu-se încleştaţi, fiecare încercând să-l sugrume pe celălalt.

Burton simţi o lovitură puternică în ceafă. Ameţit, slăbi strânsoarea. Göring îl apăsă cu forţă la pământ şi se repezi

să apuce suliţa. Luând-o în mână, se ridică în picioare şi păşi spre Burton, care rămăsese întins, fără vlagă. Făcu o încercare să se ridice, dar genunchii păreau să-i fie din plumb şi simţea că lumea se rotea nebuneşte în jurul lui. Göring se dezechilibră brusc, întrucât Alice, venind din spate, se aruncase şi se agăţase de picioarele lui, făcându-l să se prăbuşească în faţă. Cu un ultim efort, Burton reuşi să se ridice nesigur pe picioare şi se azvârli asupra lui Göring. Se rostogoliră din nou încleştaţi, Göring strângându-l de gât pe Burton. Apoi o suliţă alunecă pe umărul lui Burton, provocându-i o arsură pe piele, iar vârful din piatră se înfipse în gâtul lui Göring.

Burton se ridică, scoase suliţa şi o repezi în pântecele umflat al lui Göring. Acesta încercă să se ridice în capul oaselor, dar se prăvăli pe spate dându-şi duhul. Alice se ghemui la pământ şi începu să plângă.

Bătălia se sfârşi abia în zori. Sclavii distruseseră deja toate îngrăditurile fortificate. Luptătorii lui Göring şi Tullius fură prinşi la mijloc, între cele două grupuri de sclavi şi de indieni Onondagas, şi măcinaţi ca nişte grăunţe aflate între două pietre de moară. Indienii, care organizaseră probabil această expediţie doar pentru a jefui şi a lua sclavi împreună cu potirele lor, se retraseră. Se urcară în bărcile scobite din trunchiuri de copaci şi în canoe şi traversară lacul. Nimeni nu mai avea puterea de a porni în urmărirea lor.

17

În următoarele zile avură multe de făcut. Un bilanţ aproximativ arăta că cel puţin jumătate dintre cei douăzeci de mii de locuitori ai micului regat condus de Göring fuseseră ucişi, răniţi grav, luaţi de indieni ori fugiseră. Evident, romanul Tullius Hostilius scăpase cu fuga. Supravieţuitorii îşi aleseră un guvern provizoriu. Targoff, Burton, Spruce, Ruach şi alte două persoane formară un comitet executiv cu puteri discreţionare, dar temporare.

John de Greystock dispăruse. Fusese zărit la începutul bătăliei, dar mai apoi se făcuse nevăzut.

Alice Hargreaves se mută în coliba lui Burton fără a scoate un cuvânt lămuritor.

La mult timp după aceea, Alice îi spuse:

— Frigate mi-a explicat că dacă întreaga planetă e alcătuită precum locurile pe care deja le-am văzut, şi n-am nici un motiv să cred altfel, atunci Fluviul trebuie să aibă cel puţin douăzeci de milioane de mile. De necrezut, dar acelaşi lucru se poate afirma despre resuscitarea noastră şi despre această lume. De altfel, s-ar putea ca de-a lungul Fluviului să trăiască treizeci si cinci până la treizeci şi şapte de miliarde de oameni. Ce şansă aş avea să-mi găsesc soţul? Pe de altă parte, te iubesc. Da, ştiu că nu mă port ca şi cum te-aş iubi. Dar ceva s-a schimbat în sufletul meu. Pesemne că întâmplările prin care am trecut sunt de vină. Pe Pământ nu cred că te-aş fi putut iubi. Poate m-ai fi fascinat, dar aş fi simţit şi repulsie sau spaimă faţă de tine. Nu ţi-aş fi fost o soţie bună. Aici, sunt în stare sau, mai curând, ţi-aş putea fi o bună tovarăşă de viaţă, întrucât nu pare să existe vreo autoritate sau instituţie religioasă care să ne declare soţ şi soţie. Acest simplu fapt dovedeşte cât de mult m-am schimbat. Aş putea trăi netulburată alături de un bărbat cu care nu sunt căsătorită!... Ei bine, acesta-i adevărul.

— Nu mai trăim în epoca Victoriană, spuse Burton. Cum am putea-o numi pe aceasta... Era Amestecului? Epoca Încâlcită? Poate Cultura Fluviului, Lumea Riverană ori, mai curând, multitudinea de culturi Riverane.

— Măcar de-ar ţine aşa, spuse Alice. A început brusc; s-ar putea încheia la fel de repede şi neaşteptat.

Desigur, gândi Burton, Fluviul cel verde, câmpia de iarbă, dealurile împădurite şi munţii insurmontabili nu păreau să fie ca în viziunea eterică a lui Shakespeare. Toate părea materiale, reale, la fel de adevărate ca oamenii care se îndreptau acum spre el: Frigate, Monat, Kazz şi Ruach. Ieşi din colibă să-i întâmpine.

— Cu mult vreme în urmă, începu Kazz, înainte ca eu vorbit engleză bun, văd ceva. Atunci încerc să spun la tine, dar tu nu înţeles. Văd un om care nu are asta pe frunte.

Arătă către mijlocul frunţii proprii, apoi către frunţile celorlalţi.

— Ştiu, continuă Kazz, nu puteţi vedea. Nici Pete sau Monat. Nimeni altul. Dar eu îl văd pe frunte la fiecare. Doar la un om pe care eu prins demult. Apoi, într-o zi, văzut o femeie care nu are semn, dar nu spus nimic vouă. Acum văzut a treia persoană fără.

— Vrea să spună, explică Monat, că poate percepe anumite simboluri sau caractere pe fruntea fiecăruia dintre noi. Le vede doar în lumina puternică a soarelui şi la un anumit unghi. Dar toţi cei pe care i-a văzut sunt însemnaţi, în afară de cei trei la care s-a referit.

— Sunt sigur că distinge un spectru mult mai larg decât noi, remarcă Monat. Evident, Cei care ne-au imprimat aceste semne ale fiarei, sau cum veţi vrea să le numiţi, nu aveau cunoştinţă de aptitudinile speciale ale speciei din care provine Kazz. Ceea ce dovedeşte că nici Ei nu sunt atoateştiutori.

— Bineînţeles! exclamă Burton. Şi nici infailibili. Altfel nu m-aş fi trezit în locul acela înainte de a fi resuscitat. Prin urmare, cine e persoana care nu posedă aceste simboluri pe frunte?

Vorbi reţinut, dar inima îi bătea grăbită. Dacă avea dreptate, Kazz putea depista un agent al fiinţelor care readuseseră la viaţă întreaga specie umană. Oare Ei să fie zeii deghizaţi?

— Robert Spruce! spuse Frigate.

— Înainte de a trage o concluzie, interveni Monat, nu uitaţi că omisiunea ar putea fi un accident.

— Vedem noi, spuse Burton pe un ton care nu prevestea nimic bun. Dar *ce rost* au aceste simboluri? De ce trebuie să fim însemnaţi?

— Probabil pentru identificare sau recenzare, emise Monat o părere. Doar Cei care ne-au adus aici ar putea şti.

— Să-l luăm pe Spruce la întrebări, propuse Burton.

— Întâi va trebui să-l prindem, răspunse Frigate. Kazz a făcut greşeala de a-i spune lui Spruce că ştie de simboluri. A gafat în timpul micului dejun. Eu nu eram de faţă, dar cei aflaţi acolo au afirmat că Spruce a pălit. Câteva minute mai târziu şi-a cerut scuze şi de atunci nu l-a mai văzut nimeni. Am trimis echipe de cercetare în aval, dincolo de Fluviu, dar şi pe dealuri.

— Fuga lui e o recunoaştere a vinovăţiei, spuse Burton, care se înfuriase.

Oare oamenii erau însemnaţi ca vitele, într-un scop de neînţeles?

În cursul după-amiezii răpăitul tobelor anunţă că Spruce fusese capturat. Trei ore mai târziu, se afla în faţa mesei de consiliu din recent construita sală de întruniri. La masă se găseau membrii Consiliului. Uşile fuseseră închise, întrucât Consilierii socotiseră că audierea se putea desfăşura mai eficient în absenţa unei mulţimi de oameni. Cu toate acestea, lui Monat, Kazz şi Frigate li se îngăduise să asiste.

— Dă-mi voie să-ţi spun, începu Burton, că am hotărât să facem tot posibilul pentru a afla adevărul de la tine. Toţi cei prezenţi aici sunt din principiu împotriva torturii şi-i detestăm pe cei care apelează la astfel de procedee barbare. Dar considerăm că în situaţia de faţă aceste principii trebuie abandonate.

— Principiile nu trebuie abandonate sub nici un motiv, rosti calm Spruce. Scopul nu justifică niciodată mijloacele. Chiar dacă respectarea principiilor înseamnă înfrângere, moarte şi ignoranţă.

— Sunt prea multe în joc, spuse Targoff. Eu, care am fost victima unor oameni lipsiţi de principii; Ruach, torturat în câteva rânduri; ceilalţi sunt cu toţii de acord. Ca să aflăm de la tine adevărul, suntem în stare să folosim şi focul şi cuţitul. Trebuie să ştim. Hai, spune, eşti unul dintre Cei răspunzători de resuscitarea noastră?

— Nu sunteţi cu nimic mai buni decât Göring şi cei de teapa lui dacă mă veţi tortura, spuse Spruce. Vocea începuse să-i tremure. În realitate, sunteţi mult mai răi, fiindcă faceţi eforturi de a ajunge ca el pentru a dobândi

ceva ce poate nici nu există. Ori, dacă există, nu merită un asemenea preţ.

— Spune-ne adevărul, îl sfătui Targoff. Nu ne minţi. Ştim că eşti agent; probabil chiar unul dintre Cei răspunzători de situaţia noastră.

— În piatra de colo arde un foc, îl avertiză Burton. Dacă nu vorbeşti pe dată, vei... ei bine, te vom prăji şi asta nu va fi cel mai mare chin prin care vei trece. Sunt o autoritate în ceea ce priveşte metodele chinezeşti şi arabe de tortură. Te asigur că aceste popoare aveau mijloace foarte rafinate de a stoarce adevărul de la oameni. Şi nu m-ar mustra conştiinţa să-mi pun cunoştinţele în practică.

Palid şi transpirat, Spruce spuse:

— Dacă faci asta, s-ar putea să-ţi anulezi şansele de a dobândi viaţa eternă. Asta te va întoarce din călătoria ta, întârziind atingerea ţintei finale.

— Ce înseamnă asta? întrebă Burton. Spruce nu băgă în seamă întrebarea.

— Nu putem suporta durerea, bolborosi el. Suntem prea sensibili.

— Ai de gând să vorbeşti? se răsti Targoff.

— Până şi ideea autodistrugerii e dureroasă şi trebuie evitată, acceptând-o doar în caz de necesitate absolută, mormăi Spruce. Deşi ştiu că voi trăi din nou.

— Aşezaţi-l deasupra focului, dădu Targoff ordin către cei doi oameni care-l ţineau pe Spruce.

— Staţi o clipă, vorbi Monat. Spruce, ştiinţa neamului meu era mult mai avansată decât a pământenilor. Prin urmare, sunt mai îndreptăţit să emit o ipoteză în cunoştinţă de cauză. Dacă vei confirma vorbele mele, probabil că te-am putea scuti de proba focului şi de suferinţa de a-ţi trăda adevăratele scopuri. În felul acesta, nu va fi o trădare în adevăratul înţeles al cuvântului.

— Te ascult, încuviinţă Spruce.

— Potrivit teoriei mele, sunteţi tereştri. Aparţineţi unei epoci mult ulterioară anului 2008. Probabil că sunteţi urmaşii puţinilor oameni care au supravieţuit acţiunii scannerului meu. Judecând după tehnologia şi puterea

necesare pentru a reconstrui suprafaţa acestei planete într-o singură vale uriaşă a Fluviului, aparţineţi altui secol decât douăzeci şi unu. Ca o bănuială, secolul cincizeci e.n.?

Spruce privi spre foc, apoi spuse:

— Mai adaugă două mii de ani.

— Dacă această planetă are dimensiuni apropiate de ale Pământului, atunci poate găzdui doar un număr limitat de oameni. Unde sunt ceilalţi, cei născuţi morţi, copiii care au murit înainte de a împlini cinci ani, imbecilii şi idioţii şi cei care au trăit după secolul douăzeci?

— În altă parte, spuse Spruce. Aruncă încă o privire spre foc şi strânse din buze.

— Neamul meu emisese o teorie potrivit căreia vor putea vedea în trecut. N-o să intru în detalii, dar era posibilă detectarea vizuală şi apoi înregistrarea evenimentelor din trecut. Călătoria în timp era, desigur, o simplă închipuire. Dar dacă voi aţi reuşit să faceţi ceea ce noi doar teoretizam? Dacă aţi înregistrat fiecare fiinţă umană care a trăit vreodată? Apoi, găsind planeta asta, aţi modelat Valea Fluviului. Undeva, pesemne chiar sub scoarţă, aţi folosit conversia energie-materie, cu ajutorul căldurii miezului topit al planetei, să zicem, şi înregistrările pentru a recrea trupurile morţilor în nişte băi uriaşe, nu? Aţi utilizat tehnici biologice pentru a întineri organismele şi pentru a reface membrele, ochii şi aşa mai departe, corectând astfel orice defect fizic. Apoi, continuă Monat, aţi făcut noi înregistrări ale proaspăt createlor trupuri şi le-aţi stocat în memorii uriaşe, adevărat? Mai târziu, aţi distrus trupurile în băi. Le-aţi recreat prin intermediul metalului conductor care e folosit şi pentru încărcarea potirelor. Acestea puteau fi păstrate în subteran. Resuscitarea se produce astfel fără a recurge la mijloace supranaturale. Marea întrebare este: de ce?

— Dacă aţi avea puterea să faceţi toate astea, n-aţi considera că e îndatorirea voastră *etică?* întrebă Spruce.

— Ba da, însă i-aş resuscita doar pe cei care merită.

— Dar dacă ceilalţi nu acceptă criteriile tale? se opuse Spruce. Chiar crezi că eşti îndeajuns de bun şi înţelept

pentru a judeca? Te-ai face egalul lui Dumnezeu? Nu, tuturor trebuie să li se dea a doua şansă, indiferent cât au fost de răi, egoişti, mici la suflet sau proşti. După aceea va depinde numai de ei…

Amuţi brusc, de parcă şi-ar fi regretat izbucnirea şi n-ar mai fi vrut să spună nimic.

— Pe de altă parte, spuse Monat, aţi fi putut dori să faceţi un studiu al umanităţii aşa cum a fost ea în trecut. Să înregistraţi toate limbile vorbite vreodată de oameni, obiceiurile, filozofiile, biografiile. Pentru a realiza asta, aveţi nevoie de agenţi, care să treacă drept resuscitaţi, pentru a se amesteca printre oamenii de pe valea Fluviului şi a lua notiţe, a observa şi studia. Cât va dura acest studiu? O mie de ani? Două? Zece? Un milion? Şi cum veţi scăpa de noi? Vom rămâne aici pe vecie?

— Veţi sta atât cât va fi nevoie pentru a vă reabilita, strigă Spruce. Apoi… închise gura, îi fulgeră cu privirea şi reluă: Contactul permanent cu voi îi face chiar şi pe cei mai rezistenţi dintre noi să capete defecte umane. Chiar noi înşine trebuie să urmăm tratamente de reabilitare. Mă simt deja pângărit…

— Puneţi-l pe foc, ordonă Targoff. Vom obţine tot adevărul.

— Ba nu! strigă Spruce. Ar fi trebuit s-o fac de mult! Cine ştie ce…

Căzu la pământ şi pielea îşi schimbă culoarea, devenind cenuşiu-albăstruie. Doctorul Steinborg, unul dintre Consilieri, îl examină, dar le era limpede tuturor că Spruce murise.

— Doctore, mai bine l-ai lua de aici, spuse Targoff. Fă-i disecţia. Aşteptăm raportul tău.

— Doar cu cuţite din piatră, fără substanţe chimice sau microscop, ce fel de raport aşteptaţi? întrebă Steinborg. Dar îmi voi da toată silinţa.

După ce luară cadavrul de acolo, Burton reluă discuţia:

— Sunt încântat, nu ne-a silit să recunoaştem că întindeam coarda prea tare. Dacă şi-ar fi ţinut gura, poate ne-ar fi înfrânt.

— Deci chiar vroiai să recurgi la tortură? întrebă Frigate. Speram că n-ai de gând să pui ameninţarea în practică. Dacă o făceai, aveam de gând să plec şi să nu vă mai văd în ochi.

— Bineînţeles că n-am fi făcut-o, spuse Ruach. Spruce ar fi avut dreptate. N-am fi fost cu nimic mai buni decât Göring. Dar puteam încerca alte mijloace. Hipnoza, de exemplu. Burton, Monat şi Steinborg au fost experţi în domeniul acesta.

— Din nefericire, nu ştim dacă ne-a spus adevărul, recunoscu Targoff. De fapt, s-ar putea să ne fi minţit. Monat i-a sugerat nişte răspunsuri şi, dacă ele au fost greşite, Spruce ne-a tras pe sfoară aprobându-l pe Monat. După mine, nu putem fi deloc siguri.

Se puseră de acord asupra unui singur lucru. Şansele lor de a mai depista vreun agent datorită absenţei simbolurilor de pe frunte se năruiseră. Acum, când Ei - oricine ar fi fost aceşti Ei - ştiau despre capacitatea speciei lui Kazz de a distinge acele caractere, îşi vor lua măsuri de a împiedica detectarea.

Steinborg reveni peste trei ore.

— Nimic nu-l deosebeşte de alt exemplar de Homo sapiens. Doar acest mic amănunt. Le arătă o bilă neagră şi strălucitoare de mărimea unei gămălii de chibrit. Am găsit-o pe suprafaţa proencefalului. Era legată de nervi cu nişte fire atât de fine, încât nu le-am putut vedea decât la un anumit unghi, când au licărit în lumină. Părerea mea e că Spruce s-a sinucis cu ajutorul acestui dispozitiv şi că a reuşit pur şi simplu gândind că moare. Într-un mod care mie-mi scapă, această biluţă a transpus dorinţa de moarte în faptă. Pesemne c-a reacţionat la comanda mintală, eliberând o otravă pe care nu am posibilitatea s-o analizez.

Îşi încheie raportul şi le dădu biluţa, care trecu din mână în mână.

Treizeci de zile mai târziu, Burton, Frigate, Ruach şi Kazz se întorceau dintr-o expediţie în susul Fluviului. Zorile stăteau să apară.

Ceaţa grea şi rece care apărea în minutele de dinaintea zorilor plutea până la doi metri deasupra Fluviului, învăluindu-i. Oriîncotro s-ar fi uitat, nu puteau vedea mai departe de doi paşi, însă Burton, care stătea la prova ambarcaţiunii din lemn de bambus cu un singur catarg, ştia că se aflau aproape de malul apusean. În aceste porţiuni cu adâncime redusă, curentul era mai leneş, iar ei tocmai cârmiseră spre babord, venind dinspre mijlocul Fluviului.

Dacă nu greşise calculele, erau în preajma ruinelor sălii lui Göring. Se aştepta ca din ceaţa densă care acoperea totul să apară o zonă ceva mai întunecată, marginea pământului pe care acum îl numea cămin. Pentru Burton, căminul fusese dintotdeauna locul unde revii cu pas măsurat, căutându-ţi refugiul şi tihna, fortăreaţa temporară în care poţi scrie o carte despre ultima expediţie făcută, bârlogul unde să-ţi oblojeşti rănile proaspete, reduta de unde să priveşti spre noi tărâmuri demne de a fi cercetate.

Astfel, la numai două săptămâni după moartea lui Spruce, Burton simţea nevoia să meargă într-un alt loc decât acela în care se afla acum. Auzise zvonuri despre descoperirea de cupru pe malul apusean, la circa o sută de mile în amonte. Aceasta era o fâşie de mal lungă doar de douăsprezece mile, locuită de sarmaţi din secolul al cincilea î.e.n. şi frizieni din secolul al treisprezecelea.

Burton nu credea că relatările erau în întregime adevărate, dar ele îi ofereau o scuză pentru a călători. Plecase singur, ignorând rugăminţile Alicei de a o lua cu el.

Acum, după o lună de voiaj şi aventuri, nu tocmai neplăcute, erau aproape de casă. Zvonurile nu fuseseră lipsite de orice temei. Se găsea cupru, dar în cantităţi neînsemnate. Cei patru bărbaţi se urcaseră în barcă pentru a naviga mai uşor în josul curentului, având pânzele mereu umflate de vântul care nu slăbea o clipă. Călătoriseră în cursul zilei şi trăseseră barca pe uscat la orele de masă ori de câte ori găsiseră oameni primitori pe care nu-i deranja

că şi alţii se foloseau de pietrele-potir. Noaptea dormiseră printre prieteni ori, dacă se aflau în ape ostile, navigau pe întuneric.

Efectuaseră ultima etapă a călătoriei după apusul soarelui. Înainte de a ajunge acasă, aveau să treacă printr-o zonă a văii unde pe un mal trăiau indieni mohawk[13], iar pe celălalt, cartaginezi din secolul al treilea e.n., la fel de nesătui. Strecurându-se prin dreptul lor la adăpostul întunericului şi cetii, erau aproape acasă.

Deodată, Burton strigă:

— Uite malul! Pete, coboară catargul! Kazz, Lev, vâsliţi contra! Mai repede!

Câteva minute mai târziu coborâseră pe mal şi trăseseră ambarcaţiunea uşoară afară din apă, lăsând-o pe pământul care urca într-o uşoară pantă. Acum, când ieşiseră din ceaţă, puteau vedea cerul luminându-se vag deasupra munţilor dinspre răsărit.

— Nici nu se putea mai bine! exclamă Burton. Suntem la zece paşi de piatra-potir de lângă ruine.

Privi cercetător spre colibele din bambus înşirate pe câmpie, care se ridicau deasupra ierburilor înalte sau erau adăpostite sub copacii uriaşi de pe coline.

Nu se vedea nici ţipenie. Întreaga vale dormea.

— Nu vi se pare ciudat că nu s-a sculat nimeni? întrebă Burton. Sau că n-am fost somaţi de santinele?

Frigate arătă spre turnul de pază din dreapta lor.

Blestemând, Burton exclamă:

— Dumnezeule, au adormit ori şi-au părăsit posturile! Dar, în timp ce spunea toate acestea, îşi dădu seama că nu era vorba de neglijenţă în serviciu. Deşi nu le destăinui nimic celorlalţi, în momentul când păşise pe mal simţise că ceva nu era în regulă. Porni să traverseze câmpia în goană, îndreptându-se spre coliba în care locuiau Alice şi el.

Alice dormea pe un pat din iarbă şi lemn de bambus în partea dreaptă a construcţiei. Îi văzu doar capul, fiindcă era ghemuită sub o pătură încropită din prosoape fixate între ele cu cleme magnetice. Burton azvârli pătura deoparte, se

---

[13] Ramură a indienilor irokezi (n. tr.)

lăsă în genunchi lângă patul scund şi o ridică în capul oaselor. Ea îşi legănă moale capul, iar braţele îi atârnară fără vlagă. Dar avea o culoare sănătoasă în obraji şi respira normal.

O strigă pe nume de trei ori. Ea continuă să doarmă. O pălmui pe ambii obraji; apărură urme roşiatice. Pleoapele îi tresăriră, apoi adormi la loc.

Curând apărură Frigate şi Ruach.

— Ne-am uitat şi în alte colibe, spuse Frigate. Dorm cu toţii. Am încercat să-i trezesc pe câţiva, dar poţi să tai lemne pe ei. Ce s-a întâmplat?

— Cine crezi că are puterea sau dorinţa de a face aşa ceva? întrebă retoric Burton. Spruce! El şi neamul lui, oricine ar fi Ei!

— De ce? întrebă Frigate înspăimântat.

— Mă căutau pe mine. Trebuie să fi venit ascunşi de ceaţă şi i-au adormit pe toţi cei care locuiesc în zona asta.

— Asta s-ar putea realiza uşor cu un gaz adormitor, interveni Ruach. Deşi ar putea poseda mijloace pe care noi nici nu le-am visat.

— Pe mine m-au căutat! strigă Burton.

— Dacă e adevărat, asta înseamnă că s-ar putea întoarce la noapte, spuse Frigate. Dar de ce te caută Ei tocmai pe tine?

— Fiindcă, din câte ştim, el a fost singurul om care s-a trezit în faza de preresuscitare, răspunse Ruach în locul lui Burton. Rămâne un mister de ce s-a întâmplat aşa. Dar e limpede că s-a întâmplat ceva neprevăzut. E un mister şi pentru Ei. Mă simt îndemnat să cred că Ei au analizat situaţia şi, în cele din urmă, au hotărât să vină aici. Poate pentru a-l răpi pe Burton, cu gând să-l studieze; cine ştie ce grozăvie pun la cale.

— Tot ce se poate. Au vrut să şteargă din memoria mea cele văzute în camera unde pluteau corpurile, gândi Burton cu voce tare. Aşa ceva n-ar depăşi posibilităţile Lor ştiinţifice.

— Dar ai povestit întâmplarea asta multor oameni, spuse Frigate. N-ar putea să-i depisteze pe toţi şi să şteargă amintirea poveştii tale din mintea lor.

— Socoţi c-ar fi nevoie? Câţi au crezut ce-am spus? Uneori mă îndoiesc eu însumi.

— Făcând speculaţii, nu ajungem nicăieri, explică Ruach. Acum ce ne facem?

— Richard! strigă Alice cu glas ascuţit şi toţi se întoarseră şi o văzură stând în capul oaselor şi măsurându-i mirată.

Vreme de câteva minute, nu reuşiră s-o facă să priceapă ce se întâmplase. În cele din urmă, Alice spuse:

— De aceea ceaţa a cuprins şi uscatul! Mi s-a părut ciudat, dar, bineînţeles, n-aveam de unde să ştiu ce se întâmpla de fapt.

— Luaţi-vă potirele, rosti poruncitor Burton. Puneţi într-un sac tot ce vreţi să luaţi cu voi. Plecăm imediat. Vreau să ne îndepărtăm înainte de trezirea celorlalţi.

Alice făcu ochii şi mai mari de uimire.

— Unde mergem?

— Oriunde. Nu-mi place să dau bir cu fugiţii, dar cu oameni ca aceştia nu mă pot lupta. Mai ales că Ei ştiu cine sunt. Să vă spun, totuşi, ce planuri am. Vreau să găsesc capătul Fluviului. Trebuie să aibă un punct de pornire şi unul de sfârşit, şi pesemne că există o deschizătură prin care să pot ajunge până la izvoare. Dacă există un asemenea loc, îl voi găsi, pun rămăşag pe sufletul meu! Până una-alta, Ei mă vor căuta în alte părţi, aşa sper. Faptul că nu m-au găsit aici mă face să cred că Ei nu posedă mijloacele de a localiza imediat o anumită persoană. Chiar dacă ne-au însemnat ca pe vite, spuse el şi făcu semn către simbolurile de pe frunţile lor, căci până şi printre vite sunt unele de nestăpânit. Iar noi suntem vite înzestrate cu creier. Se întoarse către ceilalţi: Dacă vreţi să mergeţi cu mine, sunteţi bine veniţi. Realitatea e că m-aş simţi onorat.

— Eu caut Monat, spuse Kazz. N-ar vrea să rămână aici. Burton se crispă şi răspunse:

— Scumpul de Monat! Nu mă lasă inima să-i fac aşa ceva, dar n-am încotro. El nu poate merge cu noi. Sare în

ochi tuturor. Agenţilor le-ar fi extrem de uşor să găsească pe cineva care arată ca el. Îmi pare rău, dar nu se poate.

În ochii lui Kazz apărură lacrimi care începură să se rostogolească pe pometţii proeminenţi.

— Burton-*naq*, spuse el cu glas sugrumat, nici eu nu pot merge cu tine. Şi eu arăt prea diferit.

Burton simţi că i se umezesc ochii.

— O să riscăm. La urma urmei, trebuie să mai fie şi alţii ca tine pe planetă. Am văzut treizeci sau mai mulţi în timpul voiajului.

— Dar nici o femelă, spuse Kazz pe un ton plângăreţ. Apoi zâmbi. Poate găsim una când mergem pe Fluviu. Dar imediat zâmbetul dispăru de pe faţa lui. Ba nu, la naiba, nu merg! Nu pot supăra Monat aşa rău. Eu şi el, ceilalţi ne văd urâţi şi înspăimântători. De aceea noi devenit buni prieteni. Nu e *naq* pentru mine, dar tare aproape. Rămân.

Se apropie de Burton şi-l cuprinse atât de tare în braţe, încât îl făcu să expire puternic şi şuierător, îi dădu drumul, strânse mâna celorlalţi, făcându-i să se strâmbe de durere, apoi se întoarse şi plecă abătut.

Ţinându-se de mâna strivită, Ruach spuse:

— Pleci ca să te afli în treabă, Burton. Îţi dai seama că ai putea naviga o mie de ani pe Fluviul ăsta şi tot ai mai avea de parcurs un milion de mile până la capătul lui? Eu rămân. Oamenii mei au nevoie de mine. Pe de altă parte, Spruce ne-a spus clar că ar trebui să tindem spre perfecţiune spirituală, nu să luptăm contra Celor Care ne-au oferit şansa asta.

Burton zâmbi larg arătându-şi dinţii albi şi sclipitori. Îşi învârti potirul ca pe o armă.

— Nu eu am cerut să fiu azvârlit aici, tot aşa cum n-am cerut să mă nasc pe Pământ. Nu vreau să fac temenele în faţa unor dictatori! Sunt hotărât să descopăr capătul Fluviului. Iar dacă nu voi reuşi, măcar fac ce-mi place şi o să învăţ multe în această călătorie.

Oamenii începuseră deja să iasă împleticindu-se din colibe, căscând şi frecându-se la ochi. Ruach nu le acordă nici o atenţie; urmărea ambarcaţiunea care ridica pânza,

strângând vântul, pornind cu viteză în susul Fluviului. Burton manevra cârma; se întoarse o dată şi agită potirul, făcând razele de soare să se reflecte ca nişte suliţe orbitoare.

Ruach se gândi că Burton era de-a dreptul fericit că fusese silit să ia o asemenea hotărâre. În felul acesta scăpa de răspunderea apăsătoare de a guverna micul stat şi putea face tot ce-i poftea inima. Avea libertatea de a porni în cea mai măreaţă dintre aventurile sale.

— Cred că-i cel mai bine aşa, murmură Ruach în barbă. Dacă ţin neapărat, unii îşi pot găsi mântuirea pe drumuri la fel de bine ca şi acasă. Totul depinde de ei. Până atunci însă, eu, aidoma personajului voltairian, cum l-o fi chemat? Lucrurile pământeşti au început să treacă în uitare - va trebui să-mi cultiv mica grădină[14].

Rămase puţin tăcut şi privi plin de dor după Burton.

— Cine ştie? Poate că-ntr-o bună zi îl va întâlni întâmplător pe Voltaire. Oftă, apoi surâse. Pe de altă parte, poate mă găseşte Voltaire pe mine.

19

— Te urăsc, Hermann Göring!

Vocea izbucni şi se stinse de parcă ar fi fost dintele unei rotiţe, încurcat în mecanismul visului altcuiva, pătrunzând şi apoi ieşind din visul lui.

Aflându-se la apogeul stării hipnopompice, Richard Francis Burton ştia că visează, dar era prea neajutorat pentru a se trezi.

Primul vis reveni.

Întâmplările erau încâlcite şi de neînţeles. O dâră ca un fulger, care era el însuşi, aflată în sala necuprinsă cu trupuri care pluteau; o altă fulgerare a Custodelui fără de nume care îl găsise şi-l adormise din nou; apoi o linie tremurată a

---

[14] Citat incomplet din parodia satirică intitulată Candide (1759), de Voltaire (1694-1778): Bine zis, răspunse Candide, dar noi avem de muncit în grădină (cap.XXX)(n. tr.)

visului pe care-l avusese înainte de adevărata resuscitare pe malul Fluviului.

Dumnezeu - un bătrânel frumos, îmbrăcat ca un gentleman victorian cu dare de mână şi bună creştere - îl împungea în coaste cu un baston de fier şi-i spunea că *îi datorează pentru carne*.

— Poftim? Ce carne? întrebă Burton dându-şi vag seama că bolborosea în somn. În vis nu-şi putea auzi cuvintele.

— *Plăteşte!* spuse Dumnezeu. Trăsăturile chipului se topiră, apoi se remodelară, devenind la fel ca ale lui Burton.

În visul avut cu cinci ani înainte, Dumnezeu nu-i dăduse răspuns. Acum însă vorbi:

— *Fă astfel încât să merite efortul de a te fi resuscitat, neghiobule! M-am străduit din răsputeri şi m-am chinuit să vă ofer, ţie şi celorlalţi netrebnici, o a doua şansă*.

— A doua şansă, pentru ce? întrebă Burton.

Se temu de răspunsul pe care i l-ar fi putut da Dumnezeu. Avu un sentiment de uşurare când Dumnezeu, Tatăl Atotputernic - abia acum văzu că singurul ochi al lui Iahveh-Odin dispăruse şi din orbita golită izbucneau flăcările iadului - nu-i răspunse. Se mistuise - ba nu, nu dispăruse, ci se metamorfozase într-un turn înalt şi cenuşiu, de forma unui cilindru, cu vârful ţâşnind din ceţurile întunecate din care răzbătea şi urletul mării tălăzuind.

— Potirul!

Îl văzu din nou pe omul care-i spusese de Marele Potir. Acesta auzise de la altul, care aflase de la o femeie care, la rândul ei ştia de la... şi aşa mai departe. Marele Potir era una dintre legendele povestite de miliardele de oameni care trăiau pe malurile Fluviului - acest Fluviu care se încolăcea ca un şarpe în jurul planetei, de la un pol la altul, născut dintr-un loc de neatins şi prăbuşindu-se într-unul inaccesibil.

Un om sau un sub-uman reuşise să urce munţii de la Polul Nord. Văzuse Marele Potir, Turnul Întunecat şi Castelul Ceţurilor cu puţin timp înainte de a luneca în gol. Ori fusese împins. Urlând, căzuse cu capul în jos în apele reci ale mării ascunse de ceaţă şi murise. Apoi, omul, sau sub-umanul, se

trezise din nou undeva pe malurile Fluviului. Moartea nu era eternă aici, deşi nu-şi pierduse nimic din durere.

Povestise despre viziunea avută. Iar istoria se răspândise de-a lungul văii Fluviului mai iute decât dacă ar fi fost dusă de călători.

În felul acesta, Richard Francis Burton, eternul pelerin şi rătăcitor, tânjea să ia cu asalt redutele Marelui Potir. El avea să dezvăluie secretul resuscitării şi al acestei planete, fiindcă era convins că fiinţele care remodelaseră lumea construiseră şi acel turn.

— Mori, Hermann Göring! Mori, şi dă-mi pace! strigă omul în germană.

Burton deschise ochii. Nu putu vedea nimic în afară de licărul palid al nenumăratelor stele prin fereastra deschisă, situată de cealaltă latură a colibei.

Văzul i se obişnui cu forma lucrurilor întunecate dinăuntru şi-i văzu pe Frigate şi Loghu dormind pe saltelele lor de lângă peretele opus. Întoarse capul să vadă prosopul alb de mărimea unei pături cu care era învelită Alice. Ovalul palid al chipului ei era întors spre el, iar norul negru al părului se răsfirase pe podea.

În acea seară, ambarcaţiunea cu un singur catarg, pe care navigau el şi ceilalţi trei, ajunsese într-un tărâm primitor. Micuţul stat numit Sevieria era locuit în principal de englezi din secolul al şaisprezecelea, deşi conducătorul lor era un american care trăise la sfârşitul secolului al optsprezecelea şi, respectiv, începutul secolului al nouăsprezecelea. John Sevier, întemeietor al „statului lui Franklin”, care devenise mai târziu Tennessee, îi primise bine pe Burton şi pe oamenii săi.

Sevier şi populaţia de aici nu acceptau sclavia şi nu vroiau să-i reţină pe oaspeţi mai mult decât ar fi dorit aceştia să poposească. După ce le îngăduise să-şi încarce potirele pentru a se hrăni, Sevier îi invitase la o petrecere. Sărbătoreau Ziua Resuscitării; după aceea pusese pe cineva să-i conducă la căminul pentru oaspeţi.

Burton dormise dintotdeauna uşor, iar acum somnul lui devenise agitat şi neliniştit. Ceilalţi începuseră să respire

regulat sau să sforăie cu mult înainte ca el să se lase pradă oboselii. După un vis interminabil, se trezise auzind vocea care pătrunsese în visurile lui. Hermann Göring, gândi Burton. Îl ucisese pe Göring, dar el trebuie să fi fost în viaţă undeva de-a lungul Fluviului. Omul care gemea şi striga în coliba alăturată o fi suferit şi el din cauza lui Göring, fie pe Pământ, fie în valea Fluviului?

Burton azvârli pătura de pe el şi se ridică repede, dar fără să scoată un sunet. Îşi fixă kiltul cu ajutorul clemelor magnetice, îşi încinse cureaua din piele de om şi verifică dacă în teaca din piele umană mai avea jungherul din cremene. Purtând în mână un assegai, adică un băţ scurt din lemn de esenţă tare cu vârful din cremene, părăsi coliba.

Împrejurimile erau luminate ca pe Pământ, într-o noapte cu lună plină. În absenţa lunii, cerul părea incendiat de stele uriaşe de nenumărate culori şi crâmpeie palide de gaz cosmic.

Căminele se găseau la o milă şi jumătate de Fluviu, pe un deal din al doilea şir colinar învecinat cu câmpia. Clădirile din lemn de bambus, compuse dintr-o singură încăpere cu acoperiş înclinat acoperit cu frunze, erau în număr de şapte. La o oarecare distanţă, sub ramurile enorme ale arborilor de fier sau sub stejarii sau pinii uriaşi, se aflau alte colibe. La jumătate de milă, pe coama unui deal înalt, era o îngrăditură mare de formă circulară, numită în limbajul comun „Casa rotundă”. Acolo dormeau conducătorii Sevieriei.

Pe malul Fluviului, la distanţă de jumătate de milă una de alta, fuseseră construite turnuri înalte din bambus. Pe platformele de pe care santinelele vegheau să nu fie atacaţi de invadatori ardeau torţe întreaga noapte.

După ce scrută umbrele de sub copaci, Burton merse câţiva paşi până la coliba de unde se auziseră gemetele şi strigătele.

Dădu în lături perdeaua din ierburi. Lumina stelelor căzu prin fereastra deschisă exact pe faţa celui care dormea. Lui Burton îi scăpă un şuierat de uimire. Lumina îi dezvăluia

trăsăturile largi şi părul blond al unui tânăr pe care îl cunoştea.

Fiind desculţ, păşi fără să facă un zgomot. Cel adormit gemu şi, aruncându-şi un braţ peste faţă, se răsuci pe o parte. Burton încremeni, apoi îşi continuă înaintarea furişată. Puse assegaiul pe pământ, scoase jungherul şi, uşurel, îl aşeză cu vârful exact în scobitura de la baza gâtului. Braţul lunecă în lături; omul deschise ochii şi-l văzu pe Burton, care îşi apăsă palma peste gura lui deschisă.

— Hermann Göring! Nu mişca şi nu încerca să ţipi! O să te ucid!

Între umbrele din colibă, ochii albaştri spălăciţi ai lui Göring păreau întunecaţi, dar paloarea datorată spaimei ieşea în evidenţă. Tremurând, dădu să se ridice, apoi se prăbuşi când vârful din cremene îi scrijeli pielea.

— De când eşti aici? vru să ştie Burton.

— Cine?... întrebă Göring în engleză, apoi făcu ochii şi mai mari. Richard Burton? Visez? Tu eşti?

Burton detectă aroma gumei de visat în respiraţia lui Göring şi în mirosul sudorii care îmbibase salteaua. Neamţul era mult mai slab decât ultima oară când îl văzuse.

— Nu ştiu de câtă vreme sunt aici. Ce oră e?

— Cred că mai e o oră până în zori. E ziua de după Sărbătoarea Resuscitării.

— Atunci mă aflu aici de trei zile. Pot să iau o gură de apă? Am gâtlejul uscat ca al unei mumii.

— Nici nu-i de mirare. Eşti o mumie umblătoare, mai ales că ai devenit dependent de gumă.

Se ridică, făcând semn cu assegaiul către un vas din lut ars care se afla pe o măsuţă alăturată.

— Poţi bea, dacă asta vrei, dar să nu încerci vreo prostie. Göring se ridică încet şi păşi nesigur către măsuţă.

— Sunt prea nevolnic să sar la bătaie, chiar dacă aş vrea. Sorbi zgomotos din cană şi apoi luă un măr de pe masă.

Muşcă din el şi întrebă:

— Ce cauţi aici? Credeam c-am scăpat de tine.

— Întâi răspunde-mi la întrebare, nu se lăsă Burton, şi fă-o repede. Îmi creezi probleme pe care nu le anticipam, să ştii.

20

Göring începu să mestece, se opri, holbă ochii, apoi se miră:

— De ce, mă rog? N-am nici o autoritate aici şi, chiar de-aş avea, tot nu ţi-aş putea face nimic. Sunt un simplu oaspete. Ăştia sunt nişte oameni al naibii de cinstiţi; nu m-au deranjat deloc, întrebându-mă doar din când în când de sănătate. Deşi, dacă nu-mi câştig dreptul la locuinţă, nu ştiu câtă vreme îmi vor îngădui să mai rămân aici.

— N-ai ieşit din colibă de trei zile? Şi cine-ţi umple potirul? De unde ai atâta gumă de visat?

Göring zâmbi cu şiretenie.

— Am avut o rezervă serioasă din ultimul loc unde am poposit; undeva la vreo mie de mile în susul Fluviului.

— Luată, neîndoielnic, cu forţa, de la nişte sclavi nenorociţi, spuse Burton. Dar dacă-ţi mergea atât de bine, de ce-ai plecat de acolo?

Göring începu să plângă. Lacrimile îi curgeau şuvoi pe faţă, clavicule şi piept, iar umerii i se cutremurau de sughiţuri.

— Tre... trebuia să plec. Nu le eram de nici un folos celorlalţi. Nu mă mai bucuram de nici o credibilitate - pierdeam prea mult timp cu băutura, marijuana şi guma de visat. Spuneau că-s prea moale. M-ar fi ucis sau m-ar fi făcut sclav. Aşa că, într-o noapte, am şters-o... cu barca. Am scăpat şi am continuat să merg la vale până am ajuns aici. Am schimbat o parte din provizii pentru adăpost pe o perioadă de două săptămâni. Burton se uită curios la Göring.

— Ştiai ce vei păţi dacă mesteci prea multă gumă, spuse el. Coşmaruri, halucinaţii, năluciri. O deteriorare mentală şi fizică deplină. Sigur ai văzut rezultatele în cazul altora.

— Pe Pământ am fost morfinoman! strigă Göring. M-am zbătut să renunţ şi multă vreme am reuşit. Apoi, când lucrurile au început să meargă prost pentru cel de-Al Treilea Reich - şi - pentru mine chiar şi mai rău - când Hitler s-a legat de mine, am apucat din nou calea drogului. Făcu o pauză, după care urmă: Aici însă, trezindu-mă la o viaţă nouă, într-un corp tânăr, când arătam de parcă aveam în faţă o tinereţe eternă, când nu am găsit un Dumnezeu aspru în Cer sau un Diavol în iad care să mă oprească, am crezut că pot face ce doream şi voi scăpa nepedepsit. Îmi închipuiam că voi ajunge mai măreţ decât Führerul! Ţărişoara aceea în care m-ai găsit prima oară trebuia să fie doar începutul! Îmi vedeam imperiul întinzându-se cale de mii de mile în susul şi-n josul Fluviului, pe ambele maluri. Aş fi avut de zece ori mai mulţi supuşi decât visase Hitler vreodată!

Porni să plângă din nou, apoi tăcu, mai luă o gură de apă şi băgă o nouă lamă de gumă în gură. Pe măsură ce mesteca, trăsăturile chipului i se liniştiră, dând impresia că era fericit.

— Am mereu câte-un coşmar în care tu îţi înfigi suliţa în pântecele meu. De fiecare dată când mă trezesc mă doare burta de parcă mi-a pătruns un vârf de cremene în ea. De aceea mestec, pentru a face uitată umilinţa. La început, mă ajuta. Mă simţeam grozav. Eram stăpânul lumii: Hitler, Napoleon, Iulius Cezar, Alexandru cel Mare, Gengis Han, toţi într-o singură persoană. Devenisem din nou şef al Escadronului Roşu al Morţii al lui von Richthofen; ce zile de încântare fuseseră acelea, cele mai fericite din viaţa mea, din toate punctele de vedere. Dar euforia s-a mistuit, lăsând loc urâţeniei. M-am prăbuşit într-un adevărat iad; m-am văzut acuzat şi în spatele acuzatorului se aflau milioane de oameni. Nu propria-mi persoană, ci victimele acelui măreţ şi glorios erou, descreieratul scârbos: Hitler, pe care l-am venerat ca pe nimeni altcineva şi în numele căruia am făptuit atâtea crime.

— Recunoşti c-ai fost un criminal? îl întrebă Burton. Asta sună cu totul altfel decât lucrurile pe care mi le-ai povestit

până acum. Spuneai că ai avut justificare pentru tot ce-ai făptuit, dar ai fost trădat de... Tăcu brusc, dându-şi seama că se îndepărtase de la subiect. Mi se pare greu de crezut că te mustră conştiinţa. Dar pesemne că tocmai asta explică mirarea puritanilor - de ce, alături de hrană, li s-au oferit în potire şi băutură, tutun, marijuana şi gumă de visat. Guma, cel puţin, pare să fie un primejdios dar-capcană pentru cei dedaţi consumului abuziv.

Făcu un pas mai aproape de Göring, care rămăsese cu ochii deschişi şi cu gura căscată.

— Îmi cunoşti identitatea. Călătoresc sub alt nume, pe bună dreptate. Îţi aminteşti de Spruce, unul dintre sclavii tăi? După ce-ai fost ucis, l-am dat în vileag, cu totul întâmplător, drept unul dintre cei care au resuscitat omenirea. Cei cărora, în lipsa unui cuvânt mai potrivit, le spunem Etici. Göring, mă asculţi?

Göring dădu afirmativ din cap.

— Spruce s-a sinucis înainte ca noi să scoatem de la el tot ce vroiam să ştim. Mai târziu, câţiva dintre semenii lui au sosit prin locurile noastre şi i-au adormit pe toţi locuitorii - probabil cu ajutorul unui gaz - cu intenţia să mă ducă la cartierul Lor general. Nu m-au găsit. Eu eram plecat într-o expediţie în susul Fluviului. Când m-am întors, mi-am dat seama că Ei mă căutaseră şi de atunci alerg întruna. Göring, mă auzi?

Burton îi arse o palmă sănătoasă pe obraz. Göring făcu „Au!”, sări în sus, ţinându-se de falcă. Avea ochii deschişi şi se strâmba de durere.

— Te-am auzit! se răsti el. Numai că nu merita să-ţi răspund. Nimic nu mai merită vreun efort în afară de plutirea asta, tot mai sus, mai departe de...

— Taci şi ascultă! spuse Burton. Eticii au pretutindeni oameni care mă caută. Nu-mi pot îngădui să te las în viaţă, înţelegi? Nu pot avea încredere în tine. Chiar de mi-ai fi prieten, tot nu eşti demn de încredere. Eşti un drogat!

Göring chicoti, păşi spre Burton şi încercă să-l ia în braţe. Burton îl împinse atât de brutal, încât Göring se lovi de

colţul mesei şi reuşi să rămână în picioare doar agăţându-se de tăblie.

— Foarte amuzant, chicoti Göring. În ziua când am ajuns aici, un bărbat m-a întrebat dacă te-am văzut. Te-a descris până la ultimul detaliu şi ţi-a rostit numele. I-am spus că te-am cunoscut bine - prea bine, de fapt, şi că speram să nu te mai văd vreodată, decât dacă mi-ai cădea în gheare. M-a rugat să-l anunţ dacă te mai întâlnesc. Mi-a promis că voi fi răsplătit.

Burton nu mai pierdu nici o clipă. Se apropie de Göring şi-l prinse cu ambele mâini. Îi erau mici şi delicate, dar Göring se chirci de durere.

— Ce-ai de gând să faci, mă ucizi iarăşi?

— Nu, dacă-mi spui numele omului care a întrebat de mine. Altfel...

— Hai, omoară-mă! urlă Göring. Ce dacă? O să mă trezesc altundeva, la mii de mile de aici, departe de tine.

Burton arătă către o cutie de bambus aflată în colţul colibei. Bănuind că acolo îşi ţinea Göring rezerva de gumă, spuse:

— Şi te vei trezi fără ea! De unde ai putea procura atâta peste noapte?

— Să te ia dracu'! răcni Göring, zbătându-se să scape şi să ajungă la cutie.

— Spune-mi numele! Altfel îţi iau guma şi-o arunc în Fluviu!

— Agneau. Roger Agneau. Doarme într-o colibă din apropierea Casei Rotunde.

— Mă ocup eu de tine mai târziu, îi promise Burton şi-i trase o lovitură scurtă cu muchia palmei în gât.

Se răsuci pe călcâie şi văzu un om ghemuit lângă intrarea în colibă. Acesta se ridică şi o zbughi în întuneric. Burton alergă după el; după un minut ajunseseră printre pinii şi stejarii înalţi de pe dealuri. Urmăritul dispăru în iarba înaltă până la brâu.

Burton alergă ceva mai încet şi surprinse o pată mai albă razele stelelor sclipind pe pielea goală - şi se repezi într-acolo. Spera că Eticul nu se va sinucide imediat, fiindcă

avea un plan care l-ar fi putut ajuta să stoarcă informaţii de la el, mai ales dacă reuşea să-l facă să-şi piardă cunoştinţa. Se gândise la hipnoză, dar mai întâi trebuia să-l prindă. Era posibil ca omul să aibă vreun dispozitiv de transmisie implantat în corp şi să comunice chiar acum cu semenii săi - oriunde s-ar fi aflat Ei. Dacă era aşa, Ei puteau sosi cu maşini zburătoare, iar el va fi pierdut.

Se opri. Pierduse vânatul din ochi şi tot ce mai putea face acum era să-i trezească pe Alice şi pe ceilalţi şi să fugă. Pesemne că de data asta era mai bine să meargă spre munte, ascunzându-se o vreme acolo.

Dar mai întâi trebuia să meargă până la coliba lui Agneau. Existau puţine şanse să-l găsească acolo, dar, pentru a se convinge, merita să facă acest efort.

21

Burton ajunse în preajma colibei la momentul potrivit pentru a zări din spate un bărbat care tocmai intra. Dădu un ocol şi se apropie din partea în care dealurile întunecate şi copacii răspândiţi de-a lungul câmpiei îl făceau nevăzut. Ghemuindu-se, alergă până lângă uşa colibei.

Auzind un ţipăt puternic în urma lui, se răsuci brusc pe călcâie şi-l văzu pe Göring alergând nesigur spre el. Striga în germană către Agneau, avertizându-l că Burton se afla în faţa colibei. Într-o mână ţinea o suliţă lungă pe care o azvârli în englez.

Burton se roti şi se aruncă în uşa fragilă din bambus. Umărul îi trecu prin ea şi o smulse din ţâţânile din lemn. Uşa zbură înăuntru şi-l izbi pe Agneau, care se afla dinapoia ei. Cu tot cu uşă, Burton se prăbuşi la pământ, prinzându-l pe Agneau dedesubt.

Burton se rostogoli de pe uşă şi sări cu ambele picioare pe lemn. Agneau scoase un urlet, apoi amuţi. Dând uşa la o parte, Burton îşi găsi prada fără cunoştinţă şi pierzând sânge pe nas. Bun! Acum, dacă zgomotul nu alertase gărzile, aducându-le peste el, şi dacă se debarasa rapid de Göring, putea să-şi ducă planul la îndeplinire.

Ridică ochii exact la vreme pentru a vedea sclipirea luminii stelelor reflectată de un obiect negru şi lung îndreptându-se cu viteză spre el.

Se aruncă într-o parte, iar suliţa se înfipse în podeaua colibei cu un zgomot înfundat. Băţul ei vibră ca un şarpe cu clopoţei gata să muşte.

Ieşi în cadrul uşii, aprecie distanţa la care se afla Göring şi atacă. Assegaiul lui pătrunse în pântecele neamţului, care îşi azvârli braţele în aer, urlă şi căzu pe o coastă. Apoi ridică trupul moale, parcă fără viaţă, al lui Agneau şi-l cără afară din colibă. Dinspre Casa Rotundă începuseră deja să se audă strigăte. Licăriră câteva torţe aprinse; santinela din cel mai apropiat turn de pază răcnea ceva. Göring stătea pe pământ, aplecat în faţă şi strângând în mâini băţul suliţei în apropiere de rană. Rămas cu gura căscată, printre gâfâituri, reuşi să spună:

— Ai făcut-o iarăşi! Iar...

Căzu apoi în faţă, scoţând un ultim gâlgâit gutural. Agneau îşi recapătă cunoştinţa şi deveni agitat. Se răsuci, scăpând din strânsoarea lui Burton, şi căzu la pământ. Spre deosebire de Göring, nu scoase un sunet. Ca şi Burton, avea destule motive să tacă – poate chiar mai multe. Această comportare îl surprinse atât de tare pe Burton, încât rămase strângând între degete prosopul cu care Agneau fusese înfăşurat în jurul coapselor. Dădu să-l azvârle pe jos, dar în căptuşeala pânzei simţi ceva rigid de formă pătrată. Trecu prosopul în stânga, trase assegaiul din cadavrul lui Göring şi porni în goană după Agneau. Eticul apucase să împingă în apă una dintre canoele din bambus trasă pe mal. Vâsli disperat spre larg şi uitându-se mereu în urmă. Burton ridică assegaiul, ducând braţul mult înapoi, şi-l aruncă. Arma scurtă, cu băţul gros, era folosită pentru lupta de aproape, nu drept suliţă. Însă ea căpătă o traiectorie perfectă, pătrunzând în spatele lui Agneau. Căzu înainte şi puţin într-o parte, înclinând ambarcaţiunea, care se dezechilibră şi se răsturnă. Agneau nu mai apăru la suprafaţă. Burton blestemă. Voise să-l prindă viu, dar dacă l-ar fi lăsat să scape, ar fi fost pierdut.

Aşa însă, mai exista şansa ca el să nu fi luat legătura cu alţi Etici.

Se întoarse către colibele rezervate oaspeţilor. De-a lungul întregului mal băteau tobele, iar oamenii cu torţe arzânde se grăbeau spre Casa Rotundă. Burton opri o femeie şi o rugă să-i dea torţa un moment. Ea i-o înmână, dar îl potopi cu întrebări. Drept răspuns, îşi exprimă bănuiala că indienii choctaws de peste Fluviu porniseră într-un raid. Ea porni grăbită către lumea ce se strânsese în faţa îngrăditurii fortificate.

Rămas singur, Burton înfipse capătul torţei în solul moale de pe mal şi cercetă prosopul pe care-l însfăcase de la Agneau. Pe partea interioară, puţin deasupra pătratului rigid din căptuşeală, era un buzunăraş închis cu două fâşii magnetice, uşor de desfăcut. Scoase obiectul din căptuşeală şi se uită la el în lumina torţei.

Rămase multă vreme în lumina pâlpâindă, incapabil să-şi dezlipească ochii de la pătratul din mână sau să-şi alunge senzaţia aproape paralizantă de uimire. În această lume fără aparate foto, o fotografie era de neconceput. Dar o fotografie a lui era cu atât mai incredibilă, cu cât imaginea nu fusese imortalizată pe această lume! Trebuie să fi fost făcută pe Pământ, planeta acum pierdută printre puzderia de stele de pe cerul arzând şi rămas în urmă, la Dumnezeu ştie câte mii de ani în urmă.

Pretutindeni numai lucruri imposibil de crezut! Fotografia fusese făcută într-un anume loc şi moment în care ştia sigur că nici un obiectiv nu se îndreptase spre el pentru a imortaliza această imagine. Mustaţa stufoasă fusese ştearsă, însă cel care retuşase imaginea nu catadicsise să se atingă de fundal sau de îmbrăcămintea sa. Îşi vedea propria imagine, prinsă în mod miraculos de la brâu în sus şi prizonieră a unei bucăţi plate dintr-un material necunoscut. Plat! Când răsuci pătratul, îşi văzu chipul din profil. Ţinând-o în unghi drept faţă de ochi, îşi putea surprinde profilul pe trei sferturi.

„În 1848”, murmură el. „Pe vremea când aveam douăzeci şi şapte de ani şi eram în Armata Indiană de Vest.

Iar aceia sunt munţii albăstrui din Goa. Trebuie să fi fost făcută când îmi petreceam convalescenţa acolo. Dar, Doamne Dumnezeule, cum? Cine? Şi cum de-au reuşit Eticii să intre în posesia ei?”

Agneau avusese fotografia cu el pentru a-şi duce căutarea la bun sfârşit. Probabil că fiecare dintre vânători avea câte una la fel, ascunsă în prosop. Îl căutau în susul şi-n josul Fluviului şi poate că erau o mie. Cine putea şti câţi agenţi aveau Eticii pe teren, cu câtă disperare îl voiau sau de ce îl urmăreau cu atâta îndârjire?

După ce puse fotografia înapoi în prosop, se întoarse, cu gând să pornească spre colibă. În acea clipă, privi lung la coamele munţilor - înălţimile inaccesibile care încorsetau valea Fluviului pe ambele laturi.

Văzu ceva licărind pe fundalul pânzei luminoase a gazului cosmic. Apăruse doar vreme de o clipă, apoi dispăruse.

Câteva secunde mai târziu, sclipirea apăru ca din senin, văzându-se ca un obiect emisferic, apoi dispăru.

Curând, ca o sclipire, se ivi un al doilea aparat de zbor, la înălţime mai mică, după care dispăru la fel ca primul.

Eticii îl vor răpi, iar oamenii din Sevieria se vor întreba ce-i făcuse să mai doarmă o oră sau două.

Nu avea timp să se întoarcă la colibă pentru a-i trezi pe ceilalţi. Dacă mai zăbovea puţin, era prins în capcană.

Se întoarse, alergă spre Fluviu, se aruncă în apă şi începu să înoate spre celălalt mal, aflat la o milă şi jumătate depărtare, Dar nu făcuse nici măcar patruzeci de metri când simţi prezenţa unei forme masive deasupra lui. Se răsuci pe spate pentru a vedea despre ce era vorba. La început nu văzu decât lumina difuză a stelelor. Apoi, în aer, la cincisprezece metri deasupra, apăru un disc având diametrul de circa douăzeci de metri care acoperi o porţiune de cer. Dispăru aproape imediat şi reapăru la numai şase metri de el.

Deci Ei aveau mijloace cu care puteau vedea la depărtare chiar şi noaptea şi-l detectaseră în încercarea lui de a scăpa.

— Laşilor! strigă el spre Ei. N-o să mă las prins!

Ieşi mai mult din apă, plonjă şi înotă spre adânc. Apa deveni mai rece, iar timpanele începură să-l doară. Cu toate că rămăsese cu ochii deschişi, nu reuşi să vadă nimic. Deodată se simţi apăsat de o coloană de apă şi-şi dădu seama că presiunea era exercitată de dislocarea produsă de scufundarea unui obiect mare.

Aparatul plonjase după el în adânc.

Nu avea decât o cale de scăpare. Ei aveau să se aleagă doar cu un cadavru, şi nimic mai mult. Putea scăpa iarăşi de Ei, apărând viu undeva de-a lungul Fluviului, păcălindu-i şi lovindu-i astfel pe neaşteptate,

Deschise gura şi aspiră profund, atât pe nas cât şi pe gură.

Apa îl năpădi. Doar printr-un puternic efort de voinţă reuşi să rămână cu gura deschisă, fără a încerca să se zbată împotriva morţii care-l cuprindea din toate părţile. Era conştient că va fi resuscitat, însă celulele refuzau să accepte asta. Ele luptau să supravieţuiască în prezent, nu într-un viitor care exista doar în minte. Doar ele reuşiră să stoarcă din gâtlejul lui un strigăt surd de disperare.

22

— Aaah!

Strigătul îl făcu să se ridice brusc de pe iarbă, de parcă ar fi sărit de pe o trambulină. Spre deosebire de prima oară când fusese resuscitat, nu se mai simţea slăbit si debusolat. Ştia la ce se putea aştepta. Trebuia să se trezească pe malul înverzit al Fluviului, în apropierea unei pietre-potir. Dar nu era pregătit sa participe la lupta dintre acei uriaşi.

Se gândi imediat să găsească o armă. N-avea nimic la îndemână decât potirul, care apărea întotdeauna lângă un resuscitat, precum şi maldărul de prosoape de diferite mărimi, culori şi grosimi. Făcu un pas, strânse în pumn mânerul potirului şi aşteptă. Vroia să-l folosească, în caz de nevoie, drept bâtă. Era uşor, practic indestructibil şi foarte dur.

Cu toate acestea, după cum arătau, monştrii din jur n-ar fi simţit nici o gâdilătură, chiar dacă i-ar fi lovit cu toată forţa.

Majoritatea aveau cel puţin doi metri şi jumătate, alţii sigur peste doi metri şaptezeci; umerii masivi şi musculoşi erau laţi de aproape un metru. Trupurile păreau umane, iar pielea albă le era acoperită cu păr lung de culoare roşcată ori cafenie. Nu aveau blană ca a cimpanzeilor, dar erau mai păroşi decât oamenii, iar Burton întâlnise destule fiinţe umane cu înfăţişare de primitivi.

Feţele le dădeau însă un aspect inuman şi înspăimântător, mai ales că toţi, cuprinşi de furia bătăliei, pufneau şi rânjeau. Sub fruntea îngustă, arcadele proeminente, fără indentaţii, se bolteau deasupra ochilor şi continuau, formând un soi de arc. Cu toate că ochii uriaşilor erau la fel de mari ca ai lui, păreau mici în comparaţie cu feţele late în care păreau îngropaţi. Pomeţii le ieşeau în afară şi apoi se curbau brusc spre interior. Nasurile nemaipomenit de mari le dădeau uriaşilor înfăţişarea unor maimuţe cu proboscis.

Dacă i-ar fi văzut în altă conjunctură, poate că s-ar fi amuzat. Dar nu era cazul în situaţia de faţă. Urletele pornite din piepturile mai mari decât ale gorilelor răsunau profund, ca ale leilor, iar dinţii uriaşi l-ar fi făcut până şi pe un urs brun din Alaska să ezite înainte de a ataca. În mâinile mari cât capul lui Burton strângeau bâte groase şi lungi precum oiştea de la car. Învârteau aceste arme, ameninţându-se unii pe alţii, apoi loveau, zdrobind carne, sfărâmând oase, care plesneau cu zgomot puternic, amintind de despicarea lemnelor. Uneori, din izbitură, se rupeau chiar bâtele.

Burton găsi un moment de răgaz să privească în jur. Lumina era scăzută. Soarele se ridicase pe jumătate deasupra piscurilor de peste Fluviu. Aerul era mult mai rece decât în alte locuri ale planetei, poate ceva mai cald decât acela al înălţimilor pe care încercase să le escaladeze.

Apoi, după ce-şi doborî duşmanul, unul dintre învingători căută în jur un nou adversar şi-l văzu pe Burton.

Făcu ochii mari. Vreme de o clipă, păru la fel de uimit ca Burton când deschisese ochii şi văzuse acest loc. Pesemne că până atunci nu mai văzuse o asemenea creatură, aşa cum nici lui Burton nu i se oferise un astfel de prilej. Chiar aşa stând lucrurile, nu-i trebui mult timp să-şi alunge uimirea. Scoase un răget, sări peste corpul mutilat al fostului adversar şi porni în goană către Burton, ridicând în aer o secure cu care ar fi putut doborî şi un elefant.

Burton o rupse la fugă, ţinând potirul strâns în mână. Decât să-l piardă, mai bine să moară. Fără el, ar fi murit de foame ori ar fi trebuit să se descurce mâncând doar peşte şi muguri de bambus.

Aproape că reuşi. Văzu o breşă în faţă şi porni cu toată iuţeala într-acolo: doi titani încleştaţi, fiecare încordându-se să-l răstoarne pe celălalt, şi încă unul care bătea în retragere din faţa ploii de lovituri de bâtă date de un al patrulea. Însă în clipa când era cât pe ce să treacă printre ei, cei doi luptători se năruiră peste el.

Alerga destul de repede, astfel încât nu-l striviră cu totul sub ei, însă braţul unuia îl lovi peste călcâiul piciorului stâng. Izbitura fusese atât de cumplită, încât îi zdrobi piciorul de pământ şi-l făcu să se oprească instantaneu. Căzu în faţă şi începu să ţipe. Piciorul trebuie să fi fost frânt, iar muşchii se rupseseră de la un capăt la altul.

Cu toate acestea, încercă să se ridice şi să pornească şontâcăit spre Fluviu. O dată ajuns acolo, se putea îndepărta înot, asta dacă nu leşina din pricina durerilor. Făcu două salturi pe piciorul rămas întreg, însă şi-l simţi apucat strâns.

Se trezi zburând în aer, rotindu-se, apoi prins înainte de a-şi începe coborârea spre pământ.

Colosul îl ţinea într-o mână, la oarecare distanţă de ochi, iar degetele strânse pumn îl striveau în jurul pieptului. Abia mai respira; coastele ameninţau să-i plesnească.

Şi totuşi nu scăpase potirul din mână. Reuşi să-l lovească pe titan peste umăr.

Uşor, de parcă ar fi alungat o muscă, uriaşul atinse recipientul metalic cu securea şi i-l smulse din mână.

Dihania rânji şi-şi îndoi braţul, pentru a-l aduce pe Burton mai aproape. Burton cântărea peste optzeci de kilograme, dar braţul uriaşului nu tremura de încordare.

Vreme de o clipă, Burton privi direct în ochii albastru deschişi, scufundaţi în orbitele osoase. Nasul era împânzit de numeroase vinişoare roşiatice. Buzele stăteau ţuguiate din cauza prognatismului fălcii inferioare, iar nu, aşa cum crezuse la început, din cauza grosimii lor.

Apoi uriaşul scoase un urlet şi-l ridică pe Burton deasupra capului. Burton începu să lovească cu pumnii în braţul imens, ştiind că se chinuia în zadar, dar nedorind să rămână împietrit ca un iepure prins în capcană. Încercând să ignore situaţia cumplită în care se găsea şi concentrându-se, observă o serie de amănunte din jurul său.

Când se trezise pentru prima oară, soarele tocmai apăruse deasupra piscurilor muntoase. Deşi trecuseră doar câteva minute de când sărise în picioare, soarele ar fi trebuit să treacă de vârfuri. Nu se întâmplase aşa; rămăsese la aceeaşi înălţime ca atunci când îl zărise dintru început.

Pe de altă parte, panta leneşă a văii îi îngăduia să vadă la o depărtare de cel puţin patru mile. Piatra-potir de lângă el era ultima. Dincolo de ea se aflau doar câmpia şi Fluviul.

Aici se afla capătul drumului - sau începutul Fluviului.

Nu avu nici timpul, nici dorinţa să se bucure de semnificaţia acestor amănunte. Le remarcase doar între momentele de durere, furie şi groază. Apoi, exact în clipa când se pregătea să coboare securea pentru a crăpa ţeasta lui Burton, uriaşul înţepeni şi scoase un ţipăt ascuţit. Burton avu senzaţia că auzise fluieratul unei locomotive. Strânsoarea slăbi, iar el căzu la pământ. Din pricina durerii ascuţite din picior, îşi pierdu instantaneu cunoştinţa.

Când îşi reveni, trebui să scrâşnească din dinţi pentru a-şi reţine urletele. Gemu şi se ridică în capul oaselor, dar simţi o durere arzătoare care-i traversă piciorul şi-l făcu să aibă impresia că lumina slabă se stingea. În jurul lui, bătălia continua cu aceeaşi îndârjire, însă el se afla într-un punct

deocamdată ferit. Lângă el zăcea cadavrul masiv, ca un trunchi de copac, al gigantului care fusese cât pe ce să-l ucidă. Ţeasta, care părea îndeajuns de solidă pentru a rezista şi loviturii unui berbec, avea o adâncitură în zona cefei.

Lângă cadavru apăru, târându-se în patru labe, un alt rănit. Văzându-l, Burton îşi uită imediat durerea. Bărbatul, care avea nişte răni înfiorătoare, era Hermann Göring.

Fuseseră resuscitaţi amândoi în acelaşi loc. Nu-şi mai găsi timp să se gândească la consecinţele acestei coincidenţe. Durerea începuse să-l chinuie din nou. Pe de altă parte, Göring începu să vorbească.

Nu arăta ca unul capabil să vorbească mare lucru si nici nu părea în stare să mai reziste multă vreme. Era mânjit tot de sânge. Gura îi era ruptă până spre ureche. Avea o mână strivită, iar o coastă îi ieşea prin piele. Lui Burton îi era imposibil să priceapă cum de mai rămăsese în viaţă, iar faptul că reuşise să se târască îi depăşea închipuirea,

— Tu... iar tu!... horcăi Göring în germană, apoi se prăbuşi fără suflare.

Sângele îi ţâşni pe gură, stropindu-l pe Burton peste picioare, şi ochii îi rămaseră sticloşi.

Burton se întrebă dacă va reuşi vreodată să afle ce vroise să spună Göring, deşi asta nu conta prea mult. Avea lucruri mai importante la care să se gândească.

La vreo zece paşi de el văzu doi titani care stăteau cu spatele spre el. Amândoi respirau hârâit, evident trăgându-şi sufletul o clipă, înainte de a relua lupta. Apoi unul i se adresă celuilalt. Nu încăpea nici o îndoială. Uriaşul nu scotea simple sunete. Folosea un limbaj articulat.

Burton nu înţelese, dar îşi dădu seama că era vorba de un limbaj. Nu trebui să mai asculte răspunsul modulat, silabisit, al celuilalt pentru a i se confirma bănuiala.

În concluzie, erau fiinţe preumane, nu maimuţe preistorice. Mai mult ca sigur că rămăseseră necunoscuţi ştiinţei secolului douăzeci, fiindcă prietenul său, Frigate, îi descrisese toate fosilele descoperite până în anul 2008.

Rămase întins, rezemându-se cu spinarea de coastele uriaşului prăbuşit, şi-şi dădu din ochi şuviţele transpirate ale părului lung şi roşcat. Se chinui să-şi alunge senzaţia de greaţă şi durerea provocată de ruptura musculară. Dacă făcea prea mult zgomot, putea atrage atenţia celor doi asupra sa, iar ei aveau să termine treaba începută de celălalt uriaş. La o adică, nu avea nici o importanţă. Cu asemenea răni, într-un tărâm în care existau astfel de monştri, ce şanse de supravieţuire ar fi avut?

Mai cumplit decât durerea sfâşietoare din picior era gândul că reuşise să-şi atingă ţinta chiar din prima călătorie făcută cu ceea ce el numea Expresul Sinucigaş.

Avusese doar o şansă din zece milioane să ajungă în această zonă şi probabil că n-ar mai prinde-o chiar dacă s-ar mai îneca de zece mii de ori. Cu toate acestea, avusese un noroc fantastic. Pesemne că nu se va mai întâlni cu o asemenea ocazie. Iar pe cea de acum avea să o scape cât de curând.

Soarele se deplasa, pe jumătate vizibil, de-a lungul vârfurilor munţilor de pe malul celălalt al Fluviului. Sperase că exista un astfel de loc şi ajunsese aici din prima încercare. Acum, o dată cu durerea care devenea tot mai difuză, ochii începură să-i joace feste şi-şi dădu seama că era pe moarte. Starea de greaţă nu se născuse doar din cauza oaselor sfărâmate ale piciorului. Probabil că avea şi o hemoragie internă.

Încercă din nou să se ridice. Va sta în picioare, fie şi într-un picior, îşi va ridica pumnul ameninţător către soarta potrivnică şi o va blestema. Va muri cu o sudalmă pe buze.

23

Aripa roşiatică a zorilor îi mângâie pleoapele.

Se ridică în picioare, ştiind că rănile i se închiseseră şi era din nou întreg, deşi nu-i venea să creadă. Lângă el se afla un potir şi, împăturite, şase prosoape de diferite mărimi, culori şi grosimi.

La vreo patru metri depărtare se ridica din iarba scurtă, de un verde viu, un alt bărbat. Burton simţi că-i îngheaţă sângele în vine. Părul blond, faţa cu trăsături largi şi ochii de un albastru-deschis îi aparţineau lui Hermann Göring,

Neamţul păru la fel de surprins. Vorbi rar, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un somn adânc:

— S-a întâmplat ceva anapoda.

— Ceva cu totul ieşit din comun, îi răspunse Burton. Mecanismele resuscitării îi rămăseseră la fel de necunoscute ca oricărui alt om de pe această planetă. Nu văzuse niciodată vreo resuscitare, însă ascultase descrierile făcute de alţii. În zori, imediat ce soarele depăşea vârfurile munţilor inaccesibili, în aerul din preajma pietrei-potir apărea o ceaţă tremurătoare. Într-o străfulgerare, nebulozitatea se solidifica şi, ca de niciunde, pe iarba de lângă mal apăreau un bărbat, o femeie sau un copil.

Întotdeauna goi puşcă, împreună cu nelipsitele prosoape şi potire.

De-a lungul văii Fluviului, care ţinea cale de zece-douăsprezece milioane de mile, unde trăiau circa treizeci şi cinci până la treizeci şi şase de miliarde de oameni, mortalitatea se putea ridica la aproximativ un milion pe zi. Adevărat, nu existau boli (cu excepţia celor mintale), însă, deşi statisticile lipseau, la fiecare douăzeci şi patru de ore erau ucise un milion de persoane în cursul nenumăratelor războaie dintre cele peste un milion de state mărunte, prin crime pasionale, sinucideri, prin executarea unor criminali şi prin accidente. Se înregistra o permanentă forfotă a celor care treceau prin aşa-numita „mica resuscitare”.

Burton nu auzise niciodată despre două persoane murind în acelaşi loc şi apoi fiind resuscitate concomitent. Procesul de selecţie a zonei pentru petrecerea noii vieţi era aleatoriu - ori, cel puţin, aşa crezuse el.

O asemenea coincidenţă putea apărea, cu toate că probabilitatea era de una la douăzeci de milioane, dar două asemenea întâmplări puteau fi considerate miraculoase.

Burton nu credea în miracole. Tot ce se întâmpla putea fi explicat cu ajutorul principiilor fizicii - în caz că erau cunoscute toate detaliile.

Necunoscându-le, pe moment nu avea motive să-şi facă griji în privinţa „coincidenţei”. Simţea că era mult mai important să rezolve altă problemă, şi anume, cum trebuia să procedeze în ce-l privea pe Göring.

Omul îl cunoştea şi-l putea da de gol faţă de orice Etic pornit în urmărirea sa.

Privi pe furiş în jur şi văzu un grup de femei şi bărbaţi apropiindu-se cu un aer aparent prietenos. Mai avea vreme să schimbe câteva cuvinte cu neamţul.

— Göring, ori te omor, ori mă sinucid. Dar, pentru moment, nu vreau să fac nici una, nici alta. Ştii că reprezinţi un pericol pentru mine. N-ar trebui să risc deloc, hienă trădătoare ce eşti. Tu ai ceva ieşit din comun, ceva ce nu reuşesc să exprim în cuvinte. Cu toate astea…

Göring, recunoscut pentru labilitatea sa afectivă, părea să fi depăşit uimirea dintru început. Rânji cu şiretenie şi spuse:

— Eşti la mâna mea, nu?

Văzându-l pe Burton zburlindu-se la el, se grăbi să ridice o mână şi spuse:

— Jur că nu-ţi voi dezvălui identitatea fată de nimeni! Şi prin acţiunile mele nu-ţi voi face nici un rău. Ne aflăm între străini şi măcar ne cunoaştem, chiar dacă nu suntem prieteni. Nu strică să ai o figură familiară în preajmă. Ştiu, am suferit prea multă vreme din pricina singurătăţii şi a pustiului spiritual. Crezusem c-o să înnebunesc. Asta explică într-un fel de ce am devenit consumator de gumă. Crede-mă, n-o să te trădez.

Burton nu crezu o iotă. Socoti însă că o vreme putea să aibă încredere în el. Göring avea probabil nevoie de un aliat, cel puţin până va vedea cum stau lucrurile în această zonă şi-şi va da seama ce-şi putea permite şi ce nu. Pe de altă parte, exista şansa să se schimbe în bine.

„Ba nu”, îşi zise Burton. „Nu. Iar te laşi dus de nas. Cu toate că din gură eşti un cinic, întotdeauna te-ai dovedit

iertător, gata să treci peste loviturile primite, oferind vinovatului o nouă şansă de a-ţi face rău. Nu face iarăşi aceeaşi greşeală prostească, Burton.”

După alte trei zile, încă nu era sigur în privinţa seriozităţii lui Göring.

Burton îşi asumase identitatea lui Abdul ibn Harun, care trăise în secolul al nouăsprezecelea la Cairo. Îşi alesese acest travesti îndemnat fiind de mai multe motive. Pe de o parte, cunoştea dialectul cairez din acea perioadă şi în felul acesta găsea şi o scuză pentru a umbla acoperit cu un turban făcut din prosop. Spera că asta va contribui la modificarea adevăratei sale înfăţişări. Göring nu scoase o vorbă către nimeni ca să-l dea de gol. Burton era destul de sigur de asta, fiindcă el şi Göring îşi petreceau majoritatea timpului împreună. Erau cazaţi în aceeaşi colibă până se obişnuiau cu obiceiurile locale şi treceau printr-o perioadă de încercări, între care pregătirea militară intensivă reprezenta doar un aspect. Burton fusese unul dintre cei mai buni spadasini ai secolului al nouăsprezecelea şi mai ştia orice secret al luptei cu arme sau cu braţele. După ce, în cursul unei serii de teste, îşi demonstrase priceperea, fusese primit ca recrut. În realitate, i se promisese că va deveni instructor când va cunoaşte mulţumitor limba vorbită în acel loc. Göring îşi câştigă respectul localnicilor aproape la fel de repede ca Burton. În ciuda nenumăratelor lui defecte, curajul nu-i lipsea. Se dovedi puternic şi priceput în mânuirea armelor, jovial, plăcut, atunci când asta coincidea cu scopurile sale, şi reuşi să ţină pasul cu Burton în ceea ce privea folosirea fluentă a limbii. Aşa cum era de aşteptat din partea unui Reichsmarschall al Germaniei hitleriste, îşi câştigă repede o poziţie autoritară în rândul oamenilor.

Acea secţiune a malului apusean era populată în principal de vorbitorii unei limbi pe care nici măcar Burton n-o cunoştea, cu toate că, atât pe Pământ cât şi pe Planeta Fluviului, se arătase un lingvist neîntrecut. Când deprinse limba îndeajuns de bine pentru a putea pune întrebări, ajunse la concluzia că locuitorii trăiseră undeva prin Europa

Centrală la începutul Epocii Bronzului. Aveau unele obiceiuri curioase, dintre care unul era copularea în public. Acest aspect i se păru destul de interesant lui Burton care, în poziţia sa de cofondator al Societăţii Regale de Antropologie din Londra în 1863, văzuse multe lucruri stranii în cursul călătoriilor sale de explorare de pe Pământ. Nu căpătă asemenea obicei, însă nici nu-l îngrozi.

Un obicei pe care-l acceptă de bunăvoie era acela de a-şi face mustăţi şi bărbi din vopsea. Bărbaţii sufereau din pricină că pilozităţile faciale dispăruseră cu desăvârşire, dar şi pentru că le fusese tăiat prepuţul. În privinţa ultimei lovituri aduse demnităţii lor nu puteau face nimic, dar în ceea ce o privea pe prima găsiseră modalitatea de a o corecta într-o oarecare măsură. Îşi mânjeau buza superioară şi bărbia cu un lichid negru obţinut din mangal fin măcinat, clei de peşte, tanin de stejar şi alte câteva ingrediente. Cei mai împătimiţi dintre ei foloseau acest colorant pentru a se tatua şi sufereau acest proces care presupunea înţepături dureroase făcute cu un ac ascuţit din bambus.

Deghizarea lui Burton era acum aproape perfectă, dar tot nu se lăsa pe mâna omului care ar fi fost în stare să-l trădeze cu primul prilej ce i se va ivi. Vroia să atragă un Etic, dar nu dorea ca acesta să fie sigur de identitatea sa.

Ţinea să se asigure că va putea s-o şteargă înainte de a fi prins în năvod. Era un joc periculos, precum mersul pe sârmă pe deasupra unor lupi flămânzi, însă dorea să-l ducă până la capăt. Avea să fugă doar în momentul când acest lucru va deveni absolut necesar. În restul timpului, va fi vânatul care hăituieşte vânătorul.

Cu toate acestea, viziunea Turnului întunecat sau a Marelui Potir îi revenea mereu, în fiecare gând. De ce să se joace de-a pisica şi şoarecele când putea să ia cu asalt înseşi redutele castelului în care bănuia că se află cartierul general al Eticilor? Ori, dacă asaltul nu era cuvântul tocmai potrivit pentru a descrie acţiunea lui, atunci se va strecura pe furiş în Turn, pătrunzând ca un şoarece într-o casă sau într-un castel. În vreme ce pisicile vor căuta altundeva,

şoricelul se va furişa în Turn, unde se va transforma într-un tigru.

Pufni în râs când îi trecu acest gând prin minte, ceea ce-i atrase privirile întrebătoare ale celor doi tovarăşi de colibă: Göring şi John Collop, englezul provenit din Anglia secolului al şaptesprezecelea. Imaginându-se tigru, se luase singur peste picior, iar asta îi stârnise râsul. Ce-l făcea să creadă că el, un simplu om, ar fi fost în stare să le facă vreun rău Modelatorilor Planetei, celor care resuscitaseră miliarde de persoane, le hrăneau şi le purtau de grijă? Îşi privi mâinile şi înţelese că în ele, precum şi în creierul care le făcea să se mişte în fel şi chip, se putea afla prăbuşirea Eticilor. Nu ştia ce era acel lucru înspăimântător pe care-l purta în sine. Dar Ei se temeau de el. Dac-ar reuşi să-l afle...

Râsul venea doar parţial ca autoridiculizare. Cu o parte a fiinţei sale credea că era un tigru azvârlit între oameni. *Devii ceea ce crezi că eşti*, mormăi el.

— Râsul tău sună cam ciudat, prietene, spuse Göring. Prea feminin pentru o persoană atât de virilă. E ca o... o piatră care, azvârlită cu putere, atinge în mod repetat suprafaţa apei unui lac îngheţat. Dar îmi aminteşte de şacal.

— Am ceva de şacal, dar şi de hienă în mine, îi răspunse Burton. Aşa susţineau duşmanii mei şi nu se înşelau. Dar sunt mai mult decât atât.

Ridicându-se din pat, începu să se mişte pentru a alunga din muşchi lâncezeala de după somn. Peste câteva minute avea să meargă, împreună cu ceilalţi, la o piatră-potir de lângă Fluviu pentru a-şi primi porţia de mâncare. După aceea va avea la dispoziţie o oră pentru a cutreiera zona. Apoi pregătire militară, instruire în folosirea suliţei, bâtei, praştiei, sabiei cu tăiş din obsidian, arcului cu săgeţi, securii din cremene, luptei cu mâinile şi picioarele. O oră rezervată odihnei, taifasului şi mesei. După aceea, o oră de limbă. Două ore de muncă pentru a ajuta la construirea redutelor care marcau graniţele acestui stătuleţ. Din nou jumătate de oră de relaxare, urmată de alergarea obligatorie pe distanţa de o milă pentru creşterea rezistenţei fizice. Masa

de seară şi seara liberă pentru toţi, cu excepţia celor care aveau să asigure serviciul de gardă sau alte misiuni.

Astfel de programe şi activităţi zilnice erau obişnuite pentru orice stat, oricât de minuscul, aflat de-a lungul Fluviului. Omenirea era aproape pretutindeni în stare de beligeranţă ori se pregătea să facă faţă unui război. Cetăţenii erau nevoiţi să fie în formă şi să ştie să lupte după puterile lor. Pe de altă parte, pregătirea fizică le oferea oamenilor o ocupaţie. Indiferent cât de monotonă s-ar fi dovedit, viaţa militară era preferabilă lâncezelii, iar oamenii nu se întrebau ce să mai facă pentru a se distra. Eliberarea de grijile legate de mâncare, de achitarea chiriei, a notelor de plată şi de sâcâitoarele obligaţii şi îndatoriri care le dăduseră de lucru pământenilor, ţinându-i într-o permanentă agitaţie, nu venise ca o binecuvântare. Marea bătălie se dădea acum împotriva plictisului, iar conducătorii fiecărui stat erau preocupaţi să descopere şi să inventeze modalităţi de a le da ceva de făcut supuşilor.

Valea Fluviului ar fi trebuit să fie un adevărat rai, însă ea devenise un teatru de permanent război. Lăsând alte aspecte deoparte, în acest loc războiul era, totuşi, benefic (potrivit părerii unora)! El dădea savoare vieţii şi alunga plictisul. Lăcomia şi agresivitatea omului aveau şi o latură pozitivă.

După masa de seară, femeile şi bărbaţii erau liberi să facă ce doreau, în măsura în care nu încălcau vreo lege a locului. Puteau schimba ţigările şi băutura oferite de potirele lor sau peştele prins în Fluviu pe un arc mai bun sau pe săgeţi, scuturi, vase şi ceşti, mese şi scaune, flauturi din bambus, trompete din lut ars, tobe din piele de om sau peşte, pietre rare (care erau cu adevărat rare), salbe confecţionate din oasele frumos articulate şi colorate ale peştilor de adâncime, din jad sau lemn sculptat, oglinzi din obsidian, sandale şi încălţăminte, desene în cărbune, hârtie scumpă şi rară din lemn de bambus, cerneală şi tocuri din os de peşte, pălării făcute din iarba cu fibră lunga şi rezistentă, vâjâitoare, cărucioare în care se puteau coborî pantele dealurilor, harfe făcute din lemn, având corzile din

intestinele peştelui numit „balaur de fluviu”, inele din lemn de stejar care se purtau pe degetele de la mâini sau de la picioare, statuete din lut şi alte articole utile sau ornamentale.

Mai târziu, se practicau relaţiile sexuale, care le erau deocamdată interzise lui Burton şi tovarăşilor săi de colibă. Abia după obţinerea cetăţeniei avea să li se îngăduie instalarea într-o colibă separată şi alegerea unei partenere,

John Collop era un tânăr scund şi delicat, cu părul blond, faţa mică, dar cu trăsături atrăgătoare, ochi albaştri şi mari şi gene negre, foarte lungi şi arcuite. În cursul primei discuţii pe care o purtase cu Burton, după ce se prezentase, spusese:

— Am fost eliberat din bezna pântecelui mamei - al cui altcuiva? - în lumina lui Dumnezeu de pe Pământ în 1625. Mult prea curând am coborât din nou în pântecele Mamei-Natură, îmbărbătat de speranţa reînvierii şi, după cum observi, nu sunt dezamăgit. Trebuie să mărturisesc, totuşi, că această viaţă de apoi nu este exact cum m-au făcut să cred pastorii. Asta e, de unde să ştie ei adevărul, bieţi orbi deveniţi călăuze ale altor orbi?!

Nu trecu mult şi Collop îi spuse lui Burton că era membru al Bisericii Celei de-A Doua Şanse.

Burton îşi arcui sprâncenele plin de mirare. Întâlnise această nouă religie în multe locuri de-a lungul Fluviului. Deşi nu era cu totul necredincios, socotea că e de datoria lui să cerceteze amănunţit orice religie. Dacă ştii de ce credinţă e un om, atunci ştii şi omul, măcar pe jumătate. Dacă-i cunoşti şi nevasta, îl cunoşti pe de-a-ntregul.

Biserica avea câteva precepte simple, unele bazate pe adevăruri, majoritatea pe bănuieli, speranţe şi dorinţe. Prin asta se deosebea de religiile născute pe Pământ. Dar credincioşii celei de-A Doua Şanse aveau un avantaj faţă de cei tereştri. Nu întâmpinau nici o dificultate în a demonstra că oamenii puteau fi ridicaţi din morţi - şi nu doar o singură dată, ci de multe ori.

— De ce i s-a acordat omenirii A Doua Şansă? întrebă Collop cu voce scăzută şi pătrunsă de credinţă. O merită?

Nu. Cu puţine excepţii, oamenii sunt o adunătură de fiinţe meschine, mizerabile, mărunte la suflet, corupte, limitate, extrem de egoiste, dezgustătoare şi certăreţe. Zeii - sau Dumnezeu - ar trebui să fie cuprinşi de greaţă. Dar în această progenitură divină există o fărâmă de compasiune, dacă mă vei ierta că folosesc o asemenea imagine. Oricât de josnic ar fi, omul posedă în sine o urmă de divinitate. Nu-s vorbe în vânt acelea care afirmă că omul a fost alcătuit după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Chiar şi în cei mai nevrednici dintre noi există ceva ce merită păstrat, iar din acest ceva se poate făuri un om nou. Cel care ne-a oferit această nouă şansă de a ne salva sufletele ştie adevărul. Am fost plasaţi pe valea Fluviului - pe această planetă aflată sub un cer străin - pentru a ne desăvârşi mântuirea. Nu ştiu ce termen ni s-a acordat, iar capii Bisericii mele nici măcar nu îndrăznesc să avanseze un răspuns. Poate o veşnicie, o sută de ani sau o mie. Dar, prietene, trebuie să folosim răgazul ce ni s-a dat.

— N-ai fost o dată sacrificat pe altarul lui Odin de nordicii care se agăţau de vechea religie, chiar dacă lumea asta nu e Valhalla pe care ne-au promis-o prin gura preoţimii lor? Nu crezi că-ţi pierzi vremea şi că te osteneşti în zadar ţinându-le predici? Ei cred în aceiaşi zei din vechime, iar singura diferenţă e că au acceptat unele mici modificări datorită condiţiilor de aici. Aşa cum şi tu te-ai agăţat de vechea ta credinţă.

— Nordicii nu pot oferi o explicaţie pentru noua situaţie în care se află, spuse Collop, însă eu, da. Am găsit o explicaţie raţională pe care nordicii vor ajunge s-o îmbrăţişeze şi vor crede în ea cu aceeaşi înflăcărare ca şi mine. Ei m-au ucis, dar va apărea vreun membru mai convingător al Bisericii şi el va apuca să le vorbească înainte de a fi întins în poala idolului lor din lemn şi străpuns în inimă. Iar dacă *nici el* nu va reuşi să li se adreseze, atunci *următorul* misionar sigur va avea succes. Pe Pământ era adevărat că sângele martirilor devenea liantul bisericii. Vorbele acestea sunt cu atât mai adevărate aici. Dacă ucizi un om pentru a-i închide gura, el va apărea altundeva de-a lungul Fluviului. Iar cel

care a fost martirizat la o sută de mii de mile depărtare soseşte pentru a lua locul celui căzut. Până la urmă, Biserica va învinge. Oamenii vor pune capăt acestor războaie inutile, născătoare de ură, şi vor începe adevărata acţiune, singura care merită întreprinsă, aceea de a obţine mântuirea.

— Ceea ce spui despre martiri e valabil pentru orice om care are idei, nu se dădu bătut Burton. Nelegiuitul care a ucis apare şi el pentru a comite răul în altă parte.

— Binele se va dovedi mai puternic; adevărul va învinge întotdeauna, susţinu Collop.

— Nu ştiu cât ai călătorit sau trăit pe Pământ, spuse Burton, dar am o bănuială că foarte puţin, dacă ai ajuns să fii atât de orbit de o idee. Eu îmi dau seama mai bine.

— Biserica nu se întemeiază doar pe credinţă. Posedă şi ceva foarte real, material, pe care să-şi bazeze învăţăturile. Spune-mi, prietene Abdul, ai auzit vreodată de cineva care să fi fost resuscitat mort?

— Asta-i un paradox! exclamă Burton. Ce vrei să spui cu resuscitat mort?

— Au existat cel puţin trei cazuri recunoscute şi alte patru de care Biserica a auzit, dar n-au putut fi confirmate. E vorba de femei şi bărbaţi ucişi într-un loc de pe malul Fluviului şi mutaţi în alt loc. Ciudat, trupurile lor fuseseră recreate, dar lipsite de scânteia vieţii. Spune-mi, ce înseamnă asta?

— Nu-mi pot imagina aşa ceva! se miră Burton. Mai bine spune-mi tu. Te ascult, fiindcă ai autoritatea de a emite o părere.

Îşi putea imagina, fiindcă mai auzise povestea de câteva ori, dar vroia să afle dacă varianta lui Collop se potrivea cu celelalte.

Era identică, până şi în ceea ce privea numele resuscitaţilor. Se spunea că oamenii aceia fuseseră identificaţi de persoane care-i cunoscuseră bine pe Pământ. Erau sfinţi sau aproape sfinţi; de fapt, unul dintre bărbaţi fusese canonizat pe Pământ. Teoria lansată susţinea că aceşti oameni atinseseră starea de sfinţenie, ceea ce făcea

inutilă trecerea lor prin „purgatoriul” Planetei-Fluviu. Sufletele lor merseseră altundeva şi-şi lăsaseră povara trupurilor aici.

După cum susţinea Biserica, în curând mulţi alţii vor atinge această stare. Evident, cu vremea, Valea Fluviului se va depopula. Toţi îşi vor lepăda viciile şi ura şi vor deveni înveşmântaţi în iubirea de Dumnezeu şi de Om. Până şi cei mai depravaţi, aceia care păreau cu desăvârşire pierduţi, vor fi în stare să-şi lepede povara trupului. Nu era nevoie decât de dragoste pentru a atinge această stare de graţie.

Burton oftă, apoi râse cu gura până la urechi şi spuse:

— *Plus ca change, plus c'est la meme chose.*[15]. Încă un basm care să dea speranţe oamenilor. Vechile religii şi-au pierdut credibilitatea – deşi unii refuză să accepte până şi acest adevăr – de aceea trebuie inventate altele noi.

— Destul de clar, admise Collop. Ai vreo explicaţie mai bună a prezenţei noastre aici?

— Probabil. Şi eu sunt în stare să născocesc basme.

În realitate, Burton găsise o explicaţie. Cu toate acestea, nu i-o putea împărtăşi lui Collop. Spruce îi povestise câte ceva despre identitatea, istoria şi scopurile grupului său, Eticii. Multe din spusele lui se potriveau cu teologia propovăduită de Collop. Spruce îşi luase viaţa înainte de a fi explicat despre „suflet”. Probabil că „sufletul” trebuia să devină o parte integrantă din procesul resuscitării. Altfel, când trupul îşi găsea „mântuirea” şi nu mai trăia, nu va mai exista nimic să îndeplinească rolul esenţial al omului. Întrucât viaţa post-terestră putea fi explicată în termeni fizici, „sufletul” trebuia să fie de asemenea o entitate fizică, iar ea nu trebuia respinsă etichetând-o drept „supranaturală”, cum se întâmplase pe Pământ.

Erau multe lucruri pe care Burton nu le ştia. Dar întrezărise câte ceva din mecanismul acestei Planete-Fluviu, ceea ce nu reuşise nici o altă fiinţă umană.

Cu puţinele cunoştinţe pe care le dobândise, plănuia să-şi croiască drum spre altele, să dea la o parte vălul şi să se

---

15 *Cu cât lucrurile se schimbă mai mult, cu atât mai mult sunt ca la început*. Citat din autorul francez Alphonse Karr (1808-1890) (n. tr.)

strecoare înăuntrul sanctuarului. Pentru a reuşi asta, va trebui să ajungă la Turnul Întunecat. Singura modalitate de a sosi acolo cât mai repede era să se îmbarce încă o dată pe Expresul Sinucigaş. Dar mai întâi trebuie să se lase descoperit de un Etic. Apoi să-l supună, făcându-l incapabil să se sinucidă, şi să stoarcă, într-un fel sau altul, mai multe informaţii de la el.

Până atunci însă continua să joace rolul lui Abdul ibn Harun, doctor egiptean din secolul al nouăsprezecelea, mutat şi transplantat, devenit cetăţean al oraşului Bargawhwdzys. Prin urmare, hotărî să se alăture Bisericii celei de-A Doua Şanse. Îi mărturisi lui Collop despre dezamăgirea provocată de Mahomed şi învăţăturile lui, şi astfel deveni primul convertit al lui Collop din acea zonă.

— Atunci, dragul meu prieten, trebuie să juri că nu vei ridica arma împotriva nimănui şi nici nu te vei apăra folosind forţa, spuse Collop.

Revoltat, Burton spuse că nu va îngădui nimănui să-l lovească şi să scape nevătămat.

— Nu e nefiresc, spuse calm Collop. Pare să contrazică obişnuinţele, de acord. Dar omul se poate schimba, poate deveni mai bun doar dacă are voinţă şi doreşte.

Burton bolborosi un „nu” apăsat şi se îndepărtă cu paşi hotărâţi. Collop clătină întristat din cap, dar continuă să fie la fel de prietenos ca până atunci. Uneori îl numea pe Burton, nu fără oarecare umor, „convertit vreme de cinci minute”, referindu-se nu la timpul de care avusese nevoie pentru a-l aduce la sânul credinţei, ci la cel necesar lui Burton să părăsească turma.

În aceeaşi perioadă, Collop reuşi să facă un al doilea prozelit, Göring. Neamţul îl tratase pe Collop doar cu jigniri şi împunsături. Apoi începuse să consume iarăşi gumă de visat şi retrăi nopţi de coşmar.

Cu gemetele, zbaterile şi ţipetele lui, îi ţinu treji pe Burton şi Collop două nopţi la rând. În cea de-a treia seară, îl întrebă pe Collop dacă îl va primi în sânul Bisericii. Cu toate astea, mai întâi trebuia să se confeseze. Collop

trebuia să înţeleagă ce fel de om fusese el, atât pe Pământ cât şi pe această planetă.

Collop ascultă amestecul de umilinţă şi autoapreciere laudativă. După aceea, vorbi:

— Prietene, nu-mi pasă ce vei fi fost. Mă interesează doar ce eşti acum şi ce vei deveni. Te-am ascultat deoarece mărturisirea slujeşte sufletului. Văd că eşti profund tulburat, că ai trecut prin suferinţe şi tristeţe pentru cele făptuite şi, totuşi, te mândreşti într-o oarecare măsură cu ceea ce ai fost cândva, o persoană puternică între oameni. Multe din cele spuse de tine mi-au rămas neînţelese, fiindcă nu ştiu multe despre era în care ai trăit. Nici nu contează. Preocuparea noastră se îndreaptă doar spre ziua de azi şi de mâine; fiecare zi va deveni o dovadă a schimbării tale.

Burton avu impresia că lui Collop nu numai că nu-i păsa ce fusese Göring, dar nici nu credea relatarea privind faptele glorioase şi ticăloşiile săvârşite de el pe Pământ. Existau aici atâţia impostori, încât eroii şi ticăloşii autentici nu se mai bucurau de nici o preţuire. De pildă, Burton întâlnise trei indivizi care pretindeau că sunt Isus Cristos, doi Abraham, patru Richard Inimă de Leu, şase Attila, vreo şase Iuda, (dintre care doar unul vorbea aramaica), un George Washington, doi Lord Byron, trei Jesse James[16], nenumăraţi Napoleon, un general Custer (care vorbea cu un puternic accent din Yorkshire), un Finn MacCool[17] (care nu ştia irlandeza veche), un şaka[18] (iar individul vorbea alt dialect), şi o serie de alţi oameni care puteau fi sau nu ceea ce susţineau că sunt.

Indiferent ce fusese pe Pământ, omul trebuia să se reeduce aici. Nimănui nu-i venea tocmai uşor, întrucât condiţiile erau radical schimbate. Cei mari şi importanţi pe

---

[16] Temut hoţ şi gangster american care, în fruntea unei bande, a întreprins atacuri armate împotriva unor trenuri şi bănci în perioada Războiului Civil American (n.tr.)

[17] Finn MacCool sau Mac Cumhaill, erou legendar irlandez, considerat întemeietor al armatei irlandeze în secolul trei e.n., imortalizat într-o scriere epică atribuită bardului Ossian (n.tr.)

[18] Căpetenie zulusă (n.tr.)

Pământ erau mereu umiliţi, respingându-li-se pretenţiile şi negăsind prilejul de a-şi dovedi identitatea.

Pentru Collop, umilinţa era o binecuvântare. În primul rând umilirea şi apoi umilinţa, s-ar fi exprimat el. După aceea venea umanitatea, ca rezultat firesc.

Göring devenise prizonier al Marelui Plan - după cum îl numea Burton - întrucât era în firea lui să ducă lucrurile dincolo de limita lor normală, mai ales în privinţa drogurilor. Deşi ştia că guma de visat dezrădăcina secrete întunecate din abisul individual, scoţându-le la lumină, şi că asta îl sfâşia, dezagregându-l, el continua să mestece tot mai mult. Redevenit o vreme sănătos, mai ales după o resuscitare, fusese în stare să-şi înfrângă aplecarea spre consumul de drog. Dar la câteva săptămâni după sosirea în această zonă, căzuse din nou pradă vechii slăbiciuni şi acum noaptea era sfâşiată de ţipetele lui:

— Hermann Göring, te urăsc!

— Dacă situaţia asta va mai continua mult, îi spuse Burton lui Collop, va înnebuni. Ori va sili pe cineva să-l omoare, ori se va sinucide din nou, astfel încât să scape de sine însuşi. Dar sinuciderea va fi inutilă, pentru că lucrurile se vor repeta. Spune-mi sincer, nu acesta e adevăratul iad?

— Mai curând purgatoriu, spuse Collop. Purgatoriul e iadul în care licăreşte o speranţă.

24

Trecură două luni. Burton însemna zilele scurse pe un stâlp din lemn de pin, făcând câte o crestătură pentru fiecare cu un cuţit din cremene. Era a paisprezecea zi a celei de-a şaptea luni, anul 4 D.R., adică al cincilea an de după resuscitare. Încerca să ţină un calendar, fiindcă, printre altele, era cronicar. Dar îi venea greu. De-a lungul Fluviului, timpul nu însemna mare lucru. Planeta avea o axă polară a cărei înclinare rămânea întotdeauna la nouăzeci de grade faţă de ecliptică. Nu exista o rotaţie a anotimpurilor, iar stelele păreau să se suprapună, ceea ce făcea imposibilă identificarea lor individuală sau a constelaţiilor.

Erau atât de multe şi de strălucitoare, încât soarele amiezii nu le putea ascunde vederii pe cele mai mari nici măcar când ajungea la zenit. Asemeni unor stafii care şovăie să bată în retragere din faţa luminii zilei, ele pluteau în aerul înfierbântat.

Cu toate acestea, omul are nevoie de timp precum peştele de apă. Dacă nu are un sistem de orientare în timp, şi-l va inventa; tot astfel, pentru Burton data era 14 iulie 5 D.R.

La rândul său, Collop, ca mulţi alţii, considera că timpul continua după anul terestru al morţii lui. Pentru el, era 1667 e.n. Nu putea crede că scumpul lui Isus îşi întorsese faţa de la el. De aceea, fluviul era Iordanul, iar valea Fluviului, valea aflată dincolo de umbra morţii. Recunoştea că viaţa de apoi nu corespundea aşteptărilor. Sub nenumărate aspecte era, totuşi, un loc mult mai înălţător. Constituia o dovadă a neţărmuritei iubiri a lui Dumnezeu faţă de întreaga Sa creaţie. Le dăduse tuturor oamenilor o nouă şansă, chiar şi celor care nu meritau câtuşi de puţin un asemenea dar. Dacă această lume nu era Noul Ierusalim, atunci era locul pregătit pentru construirea lui. Cărămizile, care erau iubirea de Dumnezeu, iar liantul, iubirea de semeni, aveau să fie făurite în cuptorul de aici: planeta Fluviului Văii.

Burton lua peste picior conceptul propus de Collop, dar îi era imposibil să nu ţină la el. Collop credea sincer în ceea ce spunea, nu alimenta rezervorul bunătăţii sale cu pagini din cărţi sau citate teologice. Nu făcea toate acestea fiind forţat de cineva. Ardea cu o flacără ce se hrănea din propria lui fiinţă, iar fiinţa lui era numai iubire. Iubire chiar şi faţă de cei care nu meritau a fi iubiţi, acesta fiind sentimentul cel mai greu de găsit.

Îi povesti lui Burton câte ceva despre viaţa sa de pe Pământ. Fusese doctor, fermier, liberal, animat de o credinţă de nezdruncinat în religie şi totuşi punându-şi nenumărate întrebări despre crezul şi societatea timpului său. Scrisese o pledoarie în favoarea toleranţei religioase,

care stârnise atât laude cât şi critici severe. Fusese şi poet, bine cunoscut pentru scurtă vreme, apoi dat uitării.

O, Doamne, păgânii fă-i să vadă bine
Miracole uitate reînviind în mine.
Orbi şi leproşi, re'ntorşi la sănătate
Şi toţi pe care Tu i-ai ridicat din moarte.

— Poate că versurile mele au murit, dar adevărul lor rămâne, îi spuse el lui Burton. Făcu un semn larg, cuprinzând dintr-o mişcare a mâinii dealurile, Fluviul, munţii, oamenii. Te poţi convinge de asta doar dacă deschizi ochii şi nu stărui să crezi mitul acela al tău, potrivit căruia toate acestea sunt opera unor oameni ca noi. Făcu o pauză, apoi continuă: Să admitem că e adevărat ce susţii. Tot rămâne adevărat că aceşti Etici nu fac altceva decât să ducă mai departe lucrarea Creatorului Lor.

— Mi-au plăcut mai mult alte versuri de-ale tale, spuse Burton:

Aspiră, suflet al meu,
Nu eşti Pământ; urcă mereu!
Focul ce-i din Rai primit
Reîntoarce-l înzecit.

Collop se arătă încântat, neştiind că Burton dădea versurilor un înţeles cu totul diferit de cel gândit de poet.

— Reîntoarce focul înzecit.

Asta însemna să pătrundă cumva în Turnul Întunecat, descoperind secretele Eticilor, şi întorcând împotriva lor înşile planurile făcute. Nu le era recunoscător că-i dăduseră a doua viaţă. Era chiar revoltat că Ei făcuseră asta fără să-i ceară aprobarea. Dacă se aşteptau la mulţumiri, de ce îi oferiseră a doua şansă? Ce motive îi determinau să păstreze secretul planului? Va afla el de ce. Scânteia pe care Ei o reînviaseră în el se va transforma într-un foc pustiitor care îi va distruge.

Blestemă soarta care-l adusese într-un loc atât de aproape de izvoarele Fluviului şi de Turn, pentru ca după numai câteva minute să-l azvârle înapoi, într-un punct de pe la jumătatea Fluviului, la milioane de mile de ţinta călătoriei sale. Şi totuşi, dacă ajunsese o dată acolo, întâmplarea se putea repeta. Nu navigând, întrucât călătoria i-ar lua cel puţin patruzeci de ani, poate chiar mai mult. De asemenea, nu trebuia să uite că putea fi prins şi făcut sclav de o mie de ori. Iar dacă era ucis pe drum, putea să se trezească născut iarăşi din morţi într-un loc depărtat de ţintă, fiind silit să o ia mereu de la capăt.

Pe de altă parte, dat fiind locul aparent aleatoriu al resuscitării, ar putea ajunge din nou lângă izvoarele Fluviului. Acest lucru îl convinse să se mai îmbarce o dată pe Expresul Sinucigaş. Dar, deşi ştia că moartea va fi o stare temporară, îi venea greu să facă pasul necesar. Mintea îi spunea că moartea era singura soluţie, însă trupul se revolta. Insistenţa celulelor de a supravieţui copleşea voinţa care pornea din minte.

O vreme, îşi motivă şederea prin interesul de a studia obiceiurile şi limbile preistoricilor în mijlocul cărora trăia. Apoi cinstea triumfă şi-şi dădu seama că nu făcea decât să-şi găsească un pretext plauzibil pentru a amâna Sumbrul Moment. Cu toate acestea, nu reuşi să-şi pună gândul în practica.

Burton, Collop şi Göring fură mutaţi din locuinţa lor de burlaci pentru a-şi continua viaţa de cetăţeni obişnuiţi. Fiecare îşi alese câte o colibă şi în decurs de o săptămână îşi găsiră femei care să trăiască împreună cu ei. Biserica lui Collop nu impunea celibatul. Dacă doreau, convertiţii puteau depune jurământ de castitate. Dar Biserica susţinea că oamenii şi femeile fuseseră resuscitaţi în trupuri care păstraseră sexul originalului. (Ori că, dacă pe Pământ lipsise, era acordat aici.) Era evident că Autorii Resuscitării intenţionaseră folosirea organelor sexuale. Deşi unii respingeau ideea, se ştia că relaţiile sexuale aveau şi alte funcţii decât aceea de reproducere. Prin urmare, tăvăliţi-vă prin iarbă, copii.

Un alt rezultat al inexorabilei logici a Bisericii (care, între altele, deplângea raţiunea ca nefiind demnă de încredere) era că se permitea orice fel de relaţie sexuală, atâta vreme cât se făcea de bunăvoie şi nu presupunea cruzime sau folosirea forţei. Exploatarea copiilor era interzisă. Aceasta era o problemă care cu timpul, avea să devină caducă. În câţiva ani, toţi copiii vor atinge maturitatea.

Collop refuză să-şi aleagă o tovarăşă de colibă doar pentru a-şi elibera tensiunile sexuale. Insistă să aibă o femeie pe care s-o iubească. De aceea, Burton îl luă în râs, spunând că aceasta condiţie prealabilă era uşor de satisfăcut, deci nu presupunea un efort. Collop iubea întreaga umanitate; prin urmare, teoretic vorbind, trebuia să ia prima femeie care i-ar fi răspuns da.

— De fapt, exact aşa s-a şi întâmplat, prietene, îl lamuri Collop.

— Şi e o simplă coincidenţă că e frumoasă, inteligentă şi pasională? îl întrebă Burton.

— Deşi mă străduiesc să fiu mai mult decât uman, adică să devin o fiinţă umană deplină, sunt prea uman, îi răspunse Collop. Apoi zâmbi. Ai vrea să devin un martir alegând o scorpie urâtă?

— Te-aş considera mai nătărău decât eşti în realitate, spuse Burton. În ce mă priveşte, la femei doresc să găsesc doar frumuseţe şi afecţiune. Nu dau doi bani pe mintea ei. În plus, prefer blondele. Există în sufletul meu o coardă care rezonează la degetele unei femei cu părul auriu.

Göring îşi luă o valkirie, o suedeză din secolul al optsprezecelea, înaltă, cu bustul generos şi umeri laţi. Burton se întrebă dacă nu cumva aceasta era un surogat al primei soţii a lui Göring, cumnata exploratorului suedez, Contele von Rosen. Göring recunoscu faţă de Burton că femeia nu-i semăna lui Karin doar la chip şi trup, ci şi la voce. Părea să fie foarte fericit, iar ea îi împărtăşea sentimentele.

Apoi, într-o noapte, în cursul nelipsitei ploi, Burton se simţi smuls cu brutalitate din somnul profund.

I se păruse că auzise un răcnet, dar, când se trezi de-a binelea, nu mai percepu decât bubuitul tunetelor şi pocnetul unui trăsnet în apropiere. Închise ochii la loc, însă tresări imediat şi se ridică în capul oaselor. O femeie ţipa într-o colibă alăturată.

Sări în picioare, dădu în lături uşa cu tăblia din lemn de bambus şi scoase capul afară. Ploaia rece îl izbi în faţă. Era întuneric deplin, cu excepţia zonei munţilor dinspre apus, iluminaţi de explozia fulgerelor. Apoi unul lovi atât de aproape, încât îl asurzi şi orbi. Cu toate acestea surprinse două siluete mai deschise la culoare exact în faţa colibei lui Göring. Neamţul avea mâinile încleştate în jurul gâtului femeii lui, care îl strângea de încheieturi şi încerca să-l împingă deoparte.

Burton fugi spre ei, alunecă pe iarba udă şi căzu. În clipa când se ridică, un alt fulger lumină femeia stând în genunchi, aplecată pe spate, şi faţa cu trăsături schimonosite a lui Göring deasupra ei. În acelaşi timp, Collop, înfăşurându-şi un prosop în jurul coapselor, apăru din coliba lui. Deja în picioare şi fără să scoată un zgomot, Burton porni în fugă spre femeie. Dar Göring dispăruse. Îngenunche alături de Karla, ţinu palma în dreptul inimii, dar n-o simţi bătând. O nouă izbucnire luminoasă a unui fulger îi îngădui să-i vadă chipul cu gura căscată şi ochii scoşi din orbite.

Se ridică şi strigă:

— Göring! Unde eşti?

Simţi o lovitură în moalele capului. Se prăbuşi în faţă.

Năucit, reuşi să se ridice pe mâini şi genunchi, însă o nouă lovitură puternică îl doborî. Pe jumătate conştient, se rostogoli totuşi pe spate şi înălţă braţele şi picioarele pentru a se apăra. Göring stătea deasupra lui cu o bâtă în mână. Avea o faţă de nebun.

Un fulger despică brusc întunericul deplin. Ceva alb şi cu forme neclare sări asupra lui Göring. Cele două trupuri ceva mai deschise la culoare se prăbuşiră încleştate în iarbă lângă Burton şi se rostogoliră de colo-colo. Ţipau ca doi motani şi un alt fulger îi înfăţişă zgâriindu-se unul pe altul.

Burton porni legănându-se pe picioare şi se azvârli asupra lor, dar trupul lui Collop, azvârlit de Göring, îl izbi şi-l dărâmă la pământ. Burton se ridică din nou. Collop sări în picioare şi-l atacă pe Göring. Se auzi un pocnet puternic şi Collop se lăsă moale. Burton încercă să alerge spre Göring. Picioarele refuzau să-i dea ascultare; îl duseră la un oarecare unghi faţă de ţinta atacului său. Apoi o nouă explozie de lumină şi zgomot i-l arătă brusc pe Göring, de parcă ar fi fost surprins într-o fotografie, imortalizat în acţiunea de a coborî bâta spre capul lui.

După ce primi lovitura în braţ, Burton simţi o amorţeală. Acum refuza să-l asculte şi braţul stâng, nu numai picioarele. Cu toate astea, îşi făcu pumn degetele mâinii drepte şi încercă să-l izbească din lateral pe Göring. Primi o nouă lovitură răsunătoare; îşi simţi coastele de parcă s-ar fi desprins şi ar fi fost împinse către plămâni. Rămase fără suflare şi iarăşi se trezi pe iarba udă şi rece.

Alături de el căzu ceva. În ciuda durerii înfiorătoare, întinse mâna spre obiect. Acum avea bâta; Göring o scăpase pe jos. Cutremurându-se de durere la fiecare încercare de a respira, se ridică în genunchi. Unde dispăruse descreieratul? În faţa ochilor dansau două umbre neclare, amestecându-se şi apoi desprinzându-se una de cealaltă. Coliba! Privea cu ochii încrucişaţi. Se întrebă dacă avea un traumatism cerebral, apoi gândul îi fugi din minte, fiindcă îl văzu pe Göring ca prin vis în lumina unui fulger îndepărtat. Doi Göring, de fapt. Unul părea să-l însoţească pe celălalt; cel din stânga avea picioarele pe sol, iar al doilea păşea prin aer.

Amândoi ţineau braţele îndreptate spre cer, de parcă ar fi încercat să şi le spele în ploaie. Iar când amândoi se întoarseră şi porniră spre el, înţelese că asta se străduiau să facă cei doi. Ţipau în germană (într-un singur glas):

— Ia sângele de pe mâinile mele! Of, Doamne, curăţă-le!

Ţinând bâta ridicată, Burton se împletici spre Göring. Voia să-l doboare, însă Göring se întoarse brusc şi se îndepărtă în fugă. Burton îl urmări cât de repede putu, în josul dealului, urcând un altul, apoi de-a lungul câmpiei.

Ploaia se opri, tunetele şi fulgerele se potoliră şi, după cinci minute, norii dispărură ca de obicei. Pielea albă a lui Göring licărea în lumina stelelor.

Ţâşni înaintea urmăritorului ca o fantomă, părând decis să ajungă la Fluviu. Burton se ţinu după el, deşi se întrebă de ce o făcea. Îşi recăpătase puterea în picioare, şi nici nu mai vedea dublu. Îl găsi imediat pe Göring. Stătea ghemuit pe mal şi se holba pierdut la imaginea frântă a stelelor reflectate de valuri.

— Acum ţi-ai revenit? întrebă Burton.

Göring tresări. Dădu să se ridice, apoi se răzgândi. Gemând, îşi rezemă capul de genunchii împreunaţi.

— Îmi dădeam seama ce fac, dar nu ştiam de ce, spuse el moale. Karla mi-a spus că dimineaţă se va muta din colibă, fiindcă nu mai putea dormi de urletele pe care le scoteam în visele mele de coşmar. Iar eu m-am purtat straniu. Am implorat-o să rămână, spunându-i că o iubesc şi voi muri dacă mă părăseşte. Ea a afirmat că ţinea sau, mai curând, ţinuse la mine, dar nu mă iubeşte. Deodată, mi-a venit în minte gândul că dacă vroiam s-o păstrez, trebuia s-o ucid. Urlând, a fugit din colibă. Restul ţi-e cunoscut.

— Aveam intenţia să te omor, recunoscu Burton. Dar acum constat că nu răspunzi de faptele tale nici cât un alienat mintal. Cu toate astea, oamenii de aici nu vor accepta o asemenea scuză. Ştii ce-ţi vor face; te vor spânzura cu capul în jos de glezne şi te vor lăsa să atârni astfel până-ţi vei da ultima suflare.

— Nu înţeleg! răcni Göring. Ce se petrece cu mine? Coşmarurile? Crede-mă, Burton, dacă am păcătuit, am plătit îndeajuns! Dar plătesc mereu. Nopţile mele au devenit un iad, iar curând şi zilele vor deveni la fel. Înseamnă că n-am decât o cale pentru a-mi găsi liniştea! Mă sinucid. Dar nici asta nu-mi va sluji prea mult. Mă voi trezi şi iadul va reîncepe!

— Nu te mai atinge de guma de visat, îl sfătui Burton. Va trebui s-o elimini din organism. Poţi s-o faci. Doar tu singur mi-ai spus că ai scăpat de obiceiul de a consuma morfină pe Pământ.

Göring se ridică şi se întoarse cu faţa la Burton.

— Tocmai asta e! De când am ajuns în acest loc nu m-am atins de gumă!

— Poftim? Puteam să jur!… exclamă Burton.

— Ţi-ai închipuit că foloseam guma din cauza comportamentului meu straniu! Nu, nici n-am gustat din ea! Dar nu are nici o importanţă.

Cu toate că-l detesta, Burton avu un sentiment de milă faţă de Göring.

— Singur ai deschis cutia Pandorei, spuse el, şi se pare că nu vei reuşi să trânteşti capacul la loc. Nu ştiu cum se vor încheia toate astea, dar n-aş vrea să am mintea ta. Deşi n-aş zice că nu-ţi meriţi soarta.

— O să-i înfrâng, spuse Göring cu hotărâre şi calm în glas.

— Vrei să spui că te vei înfrânge pe tine însuţi, remarcă Burton. Se întoarse cu gândul să plece, dar se opri pentru a-i adresa câteva ultime cuvinte: Ce-ai de gând să faci? Göring făcu un semn către Fluviu.

— Mă înec. O iau de la început. Poate o să fiu mai bine dotat în următorul loc. Şi sigur n-am chef să fiu atârnat ca un pui tăiat în vitrina unei măcelării.

— Atunci, la revedere. Şi noroc.

— Mulţumesc. Nu eşti soi rău, să ştii de la mine. Doar un sfat vreau să-ţi dau.

— Şi anume?

— Fereşte-te de guma de visat. Până acum ai avut noroc. Dar curând, va pune stăpânire pe tine, aşa cum am păţit-o eu. Nu vei avea aceleaşi coşmaruri, dar ele vor fi la fel de monstruoase şi înfiorătoare.

— Prostii! pufni Burton. N-am nimic de ascuns faţă de mine! Am consumat destulă gumă ca să-mi dau seama.

Se îndepărtă, dar avertismentul încă îi suna în urechi. Folosise guma de douăzeci şi cinci de ori. De fiecare dată se jurase că nu se va mai atinge de ea.

Pornind spre dealuri, aruncă o privire în urmă. Silueta neclară a lui Göring se scufunda încet în apele cenuşiu-întunecate ale Fluviului. Duse mâna la tâmplă în semn de

salut, întrucât nu putea rezista în faţa unui gest atât de dramatic. După aceea, uită de Göring. Durerea din ceafă, mai potolită deocamdată, reveni mai acut decât înainte. Genunchii i se înmuiară şi, la numai câţiva paşi de coliba sa, trebui să se aşeze.

Apoi îşi pierdu cunoştinţa parţial sau pe de-a-ntregul, fiindcă nu-şi mai aminti cum fusese târât pe iarbă. Când mintea i se limpezi, se trezi într-o colibă, întins pe un pat din bambus.

Era încă întuneric, singura lumină fiind cea a stelelor, care se strecura printre ramurile copacilor de afară şi pe fereastra de formă rectangulară. Întoarse capul şi văzu silueta mai deschisă la culoare şi masivă a unui bărbat stând ghemuit lângă el. Omul ţinea un obiect metalic în dreptul ochilor, iar strălucirea acestuia era îndreptată spre Burton.

25

Imediat ce Burton reuşi să articuleze câteva cuvinte, omul puse obiectul jos. I se adresă apoi în engleză:

— Richard Burton, mi-a trebuit mult timp să te găsesc. Folosindu-şi mâna stângă, ascunsă vederii necunoscutului, Burton bâjbâi pe jos, în căutarea unei arme. Degetele nu dădură decât peste pământ.

— Acum, că m-ai găsit, Etic blestemat, ce vrei să faci cu mine?

Omul se foi şi chicoti:

— Nimic. Tăcu o clipă, apoi adăugă: Nu sunt unul dintre Ei. După ce Burton scoase un suspin de uimire, pufni în râs: Nu-i întru totul adevărat. Sunt *alături* de Ei, dar nu sunt unul *dintre* Ei.

Ridică obiectul pe care-l ţinuse îndreptat spre Burton.

— Acest lucru îmi spune că ai ţeasta fracturată şi ai suferit o comoţie cerebrală. Te-ai dovedit foarte rezistent, fiindcă ar fi trebuit să mori, dacă judec după dimensiunile rănii. Dar s-ar putea să-ţi revii, asta dacă te menajezi. Din nefericire, nu vei avea vreme de convalescenţă. Mai ştiu şi

alţii că te afli în această zonă, cu aproximaţie de treizeci de mile. Peste o zi sau două s-ar putea să te repereze.

Burton încercă să se ridice şi constată că oasele îi deveniseră moi ca ceara lăsată la soare şi parcă cineva cu un cuţit încerca să-i deschidă ţeasta în zona cefei. Gemând, se lăsă la loc pe spate.

— Cine eşti şi ce treabă ai cu mine?

— Nu-ţi pot spune numele meu. Dacă - sau când - te vor prinde, Ei vor depăna memoria ta şi o vor rula înapoi până în momentul când te-ai trezit în capsula de preresuscitare. Nu vor descoperi de ce te-ai trezit înainte de termen. Dar vor afla despre această conversaţie. Vor putea chiar să mă vadă, dar numai cum mă zăreşti tu acum, o umbră neclară, fără trăsături distinctive. Îmi vor auzi vocea, dar n-o vor recunoaşte. Folosesc un transmutor. Cu toate astea, se vor îngrozi. Împotriva voinţei lor, ceea ce bănuiau de multă vreme li se va revela drept adevăr. Acela că între Ei există un trădător.

— Aş vrea să ştiu la ce te referi, mormăi Burton.

— Doar atât pot să-ţi spun. Ţi s-a servit o minciună monstruoasă privind scopul Resuscitării. Vorbele lui Spruce şi învăţăturile Bisericii Celei de-A Doua Şanse, creaţia Eticilor, sunt toate fabulaţii! Minciuni sfruntate! Adevărul e că vouă, fiinţelor umane, vi s-a redat viaţa doar pentru a participa la un experiment ştiinţific. Eticii - un nume înşelător cum nu s-a mai pomenit - au remodelat această planetă într-o Vale a Fluviului, au construit pietrele-potir şi v-au trezit din morţi doar cu un singur scop. Pentru a vă înregistra întreaga istorie şi obiceiurile. Şi, în subsidiar, pentru a studia reacţiile voastre faţă de Resuscitare şi faţă de amestecul diferitelor popoare din diferite ere istorice. Asta-i tot: un proiect ştiinţific. Iar după ce le veţi satisface curiozitatea, vă veţi întoarce în ţărână! Povestea cu şansa de a obţine viaţa eternă şi mântuirea, deoarece e datoria Lor etică, o altă gogoriţă! În realitate, poporul meu crede că nu meritaţi să fiţi mântuiţi. Consideră că nu aveţi „suflet”.

Burton rămase tăcut o vreme. Individul părea sincer. Sau, dacă nu, trecea printr-o puternică stare emoţională, întrucât respira precipitat.

În cele din urmă, cu un efort. Burton spuse:

— Nu înţeleg de ce ar depune cineva atâta efort doar pentru a desfăşura un experiment ştiinţific ori pentru a ne cunoaşte istoria.

— Timpul trece apăsător de greu pentru cei nemuritori. Ai rămâne uimit dacă ai afla ce născocim pentru a face eternitatea mai interesantă. Pe de altă parte, având tot timpul la dispoziţie, nu ne grăbim deloc, şi nici măcar proiectele cele mai ameţitoare prin complexitate nu ne sperie. După moartea ultimilor pământeni, operaţiunile de organizare a Resuscitării au durat câteva mii de ani, cu toate că faza finală n-a ţinut decât o zi.

— Iar tu? se miră Burton. *Ce faci?* Şi *de ce* te porţi astfel?

— Eu sunt singurul Etic adevărat din întreaga rasă de monştri. Nu-mi place să mă joc cu voi de parcă aţi fi nişte marionete sau simple obiecte demne de a fi studiate, sau animale de laborator. La urma urmei, chiar dacă sunteţi primitivi şi plini de vicii, rămâneţi fiinţe înzestrate cu simţire şi gândire. Într-un fel, sunteţi... ca...

Necunoscutul ascuns de umbre făcu un gest nelămurit cu mâna, de parcă ar fi încercat să culeagă cuvântul potrivit din aer. Continuă:

— Va trebui să folosesc termenul pe care vi-l atribuiţi. Sunteţi la fel de *umani* ca şi noi. Aşa cum îi consideraţi voi umani pe primitivii care au folosit pentru prima oară limbajul articulat. Iar voi sunteţi strămoşii noştri. S-ar putea să fiu descendentul tău direct. Poate că tot poporul meu te are ca strămoş.

— Mă-ndoiesc, spuse Burton. N-am avut copii - cel puţin aşa ştiu.

Avea multe nelămuriri, aşa că începu să pună întrebări, dar omul nu-i acorda atenţie. Ţinea dispozitivul la frunte. Deodată, îl coborî şi-l întrerupse pe Burton în mijlocul unei propoziţii:

— Am fost... voi n-aveţi cuvânt pentru aşa ceva... să zicem... ascultare. Ei mi-au detectat... propriul *wathan*... cred că voi numiţi asta aură. Ei nu ştiu deocamdată al cui e acest *wathan*. Sunt însă siguri că aparţine unui Etic. Vor sosi în următoarele cinci minute. Trebuie să plec. Se ridică şi spuse: Trebuie să pleci şi tu.

— Unde mă duci?

— Nicăieri. Trebuie să mori; Ei trebuie să găsească doar cadavrul tău. Nu te pot lua cu mine; e imposibil. Dar dacă mori aici, Ei îţi vor pierde din nou urma. Ne vom mai întâlni. Atunci...

— Stai! strigă Burton. Nu pricep. De ce nu-mi pot descoperi poziţia? Doar Ei au construit maşinăria de resuscitare. N-au habar unde se află un anume resuscitat? Omul chicoti din nou:

— Nu. Singurele lor înregistrări privind pământenii au fost vizuale, nu sonore. Iar distribuţia resuscitaţilor în capsula de resuscitare s-a făcut aleatoriu, întrucât Ei plănuiseră să vă răzleţească de-a lungul Fluviului într-o ordine cronologică aproximativă, dar cu un anumit procent de amestec. Intenţionau să ajungă la bazele individuale mai târziu. Desigur, nu aveau cunoştinţă de faptul că mă voi opune. Sau că voi alege pe unii dintre subiecţii Lor care să mă ajute să le dau Planul peste cap. Prin urmare, Ei nu ştiu unde veţi apărea tu sau alţii la o nouă resuscitare. Ei bine, te întrebi, pesemne, de ce nu-ţi pot fixa mecanismul de resuscitare în aşa fel încât să fii translatat în apropierea ţintei tale, izvoarele Fluviului. În realitate, l-am reglat pe al tău pentru ca atunci când vei fi resuscitat după prima moarte să te trezeşti chiar lângă prima piatră-potir. Dar n-ai reuşit să ajungi unde voiai; de aceea presupun că te-au ucis titantropii. Nefericită întâmplare, fiindcă nu mai îndrăznesc să mă apropii de capsulă fără a avea o justificare plauzibilă. În afara celor autorizaţi, nimănui nu-i este permis să intre în capsula de preresuscitare. Semenii mei sunt suspicioşi; au bănuieli că cineva s-a amestecat în planurile Lor. Prin urmare, depinde de tine şi de şansă pentru a ajunge în regiunea polului nord. În privinţa celorlalţi, nu mi s-a oferit

prilejul de a le modifica mecanismele de resuscitare. Ei trebuie să se descurce în funcţie de legile probabilistice. Care sunt de aproximativ una la douăzeci de milioane.

— Ceilalţi?! exclamă Burton. Alţii? Dar de ce ne-ai ales?

— Tu ai aura potrivită. La fel şi ceilalţi. Crede-mă, ştiu ce fac; am ales bine.

— Dar mi-ai destăinuit că m-ai trezit înainte de vreme... în capsula de resuscitare, cu un anume scop. Ce-ai realizat cu asta?

— Era singurul lucru care te putea convinge că Resuscitarea nu e o întâmplare supranaturală. Iar asta te-a pus pe urmele Eticilor. Am dreptate? Sigur ca da. Poftim! Îi înmână lui Burton o pastilă. Înghite-o. Vei muri instantaneu şi vei scăpa de Ei, măcar o vreme. Iar celulele din creierul tău vor fi atât de dispersate, încât nu vor reuşi să le descifreze. Grăbeşte-te! *Trebuie* să plec!

— Dar dacă n-o iau? Ce se întâmplă dacă le îngădui să mă prindă?

— Aura ta spune altceva.

Burton era aproape hotărât să nu înghită pastila. De ce-ar permite acestui individ arogant să-l manevreze ca pe o păpuşă?

Apoi se gândi că n-ar strica să-l ironizeze puţin, pentru a-l pune la punct. După câte se părea, avea de ales între a face jocul acestui necunoscut şi a cădea în ghearele Celorlalţi.

Bărbatul râse şi-l lămuri:

— În acest joc există anumite reguli pe care n-am timp să ţi le explic. Dar eşti un om inteligent şi pe unele dintre ele le vei descoperi şi singur. Una e că noi *suntem* Eticii. Putem oferi viaţă, dar n-o putem lua în mod direct. E de neconceput pentru noi şi depăşeşte posibilităţile noastre. Ne vine foarte greu.

Fără alte cuvinte, omul plecă. Burton nu mai ezită. Înghiţi pastila. Urmă o explozie orbitoare şi...

Îşi simţi ochii invadaţi de lumina soarelui care tocmai răsărise. Avu vreme să arunce o privire în jur, văzu potirul personal, mormanul de prosoape îngrijit împăturite - şi pe Hermann Göring.

Imediat după aceea, Burton şi neamţul fură prinşi de nişte negri scunzi de statură, cu capete mari şi picioare curbate. Erau înarmaţi cu suliţe şi securi cu tăişul din cremene. Purtau prosoape, dar drept pelerine prinse în jurul gâtului lor scurt şi gros. Fâşii din piele, neîndoielnic de om, le erau petrecute peste frunţile disproporţionat de mari şi de jur-împrejurul capului pentru a lega părul negru, lung şi aspru. Lui Burton i se păru că sunt mongoloizi. Vorbeau o limbă pe care nu reuşi s-o identifice.

Îi puseră pe cap un potir gol, răsturnat cu susul în jos, şi-i legară mâinile la spate cu o fâşie din piele. Orb si neajutorat, împuns pe la spate cu vârful suliţelor, trebui să traverseze câmpia. Undeva, în apropiere, se auziră bubuit asurzitor de tobe si voci de femei intonând o litanie aducând a bocet.

Făcuse doar trei sute de paşi când trebui să se oprească. Tobele încetară să mai bată, iar femeile tăcură. Nu putu auzi nimic în afară de propriul lui sânge zvâcnindu-i cu putere în tâmple. Ce dracu' se petrecea? Asta făcea parte dintr-o ceremonie religioasă care cerea ca victima să fie oarbă? De ce nu? În cadrul multor culturi de pe Pământ existase un obicei care cerea ca omul ucis în mod ritual să nu-i vadă pe cei ce-i vărsau sângele, pe motiv că stafia mortului ar putea să se răzbune pe ucigaşi.

Dar oamenii aceştia trebuie să ştie că nu existau fantome. Sau îi considerau pe resuscitaţi drept fantome care puteau fi trimise înapoi în tărâmul de unde veniseră ucigându-i din nou?

Göring! Şi el fusese translatat aici. La aceeaşi piatră-potir. Prima oară putea fi o simplă coincidenţă, deşi probabilitatea era extrem de redusă. Dar de trei ori la rând? Nu, era vorba de altceva.

La prima lovitură, potirul se ciocni de capul lui Burton, făcându-l să devină semiconştient, să simtă o uriaşă

vibraţie în tot trupul, să vadă stele în faţa ochilor şi să se prăbuşească în genunchi. Nici nu mai simţi a doua izbitură, astfel că se trezi din nou în alt loc...

27

Iar Hermann Göring se afla alături de el.

— Noi doi sigur suntem suflete gemene, observă Göring. Ca şi cum Cei răspunzători de situaţia asta ne-ar fi pus pe amândoi la acelaşi jug.

— Boul şi măgarul la arat, spuse Burton, lăsându-l pe neamţ să aleagă rolul care-i convenea.

Apoi amândoi se străduiră să se prezinte oamenilor între care nimeriseră. După cum aflară mai târziu, aceştia erau sumerieni din epoca veche sau clasică; adică trăiseră în Mesopotamia între 2500 şi 2300 î.e.n. Bărbaţii se râdeau în cap (performanţă greu de realizat cu brice din cremene), iar femeile umblau goale până la brâu. Majoritatea erau scunzi la trup, cu ochi bulbucaţi şi aveau chipuri urâte (după părerea lui Burton).

Dar dacă standardul de frumuseţe nu era prea ridicat, samoanii precolumbieni, care alcătuiau treizeci la sută din populaţia locală, arătau mai mult decât atrăgători, lucru lesne de înţeles, întrucât aceştia constituiau un sfert din umanitate. Burton nu deţinea date statistice, desigur, însă călătoriile îl convinseseră că oamenii secolului douăzeci fuseseră dispersaţi în mod deliberat de-a lungul Fluviului într-o proporţie chiar mai mare decât era de aşteptat. Aceasta era o faţetă a modului de organizare a Lumii Fluviului pe care n-o înţelegea. Ce vroiau Eticii să obţină printr-o asemenea distribuţie?

Îl frământau prea multe întrebări. Avea nevoie de timp pentru a chibzui, şi nu-şi putea găsi răgazul dacă-şi epuiza forţele călătorind mereu cu Expresul Sinucigaş. Zona aceasta, diferită de altele pe care avea să le viziteze, era liniştită şi paşnică, oferindu-i prilejul de a analiza situaţia. Prin urmare, dorea să mai rămână o vreme aici.

Nu trebuia să uite de Hermann Göring. Burton avea intenţia de a studia această formă de călătorie a pelerinului[19]. Una dintre numeroasele întrebări la care nu căpătase răspuns din partea Misteriosului Necunoscut (Burton avea tendinţa de a folosi majuscule în unele cazuri) se referea la folosirea gumei de visat. Ce legătură avea aceasta cu restul planului? Făcea parte din Marele Experiment?

Din nefericire, Göring nu rezistă prea mult. Începu să strige încă din prima noapte. Se năpusti din colibă şi goni spre Fluviu, oprindu-se când şi când să-şi vânture pumnii spre cer sau să lupte cu fiinţe nevăzute cu care se încleşta, rostogolindu-se în iarbă. Burton îl urmări până în apropierea Fluviului. Ajuns aici, Göring se pregăti să se azvârle în apă, pesemne pentru a se îneca. Îngheţă însă o clipă, începu sa tremure şi apoi se răsturnă, rigid ca o statuie. Avea ochii deschişi, dar nu vedea nimic din ce se petrecea în jur. Privirea îi era îndreptată spre pustiul sau preaplinul sufletesc. Nimeni n-ar fi fost în stare să spună la ce orori asista, întrucât era incapabil să scoată o vorbă.

Buzele i se zbătură fără să scoată un sunet, iar această stare dură circa zece zile, cât mai trăi. Eforturile lui Burton de a-l hrăni se dovediră inutile. Göring îşi ţinea fălcile încleştate. Se topi sub ochii lui Burton, carnea se strânse, pielea îi căzu, iar oasele îi ieşiră în evidenţă ca la un schelet. Într-o dimineaţă îl cuprinseră convulsiile, apoi se ridică în fund şi răcni. O clipă mai târziu îşi dădu duhul.

Curios, Burton îi făcu autopsia cu cuţitele din cremene şi cu ferăstraiele din obsidian pe care le avea la îndemână. Vezica urinară a lui Göring se umflase şi plesnise, făcând ca urina să-i pătrundă în sânge şi în corp.

Înainte de a-l îngropa, Burton se apucă să-i scoată dinţii, care erau obiecte de schimb, întrucât puteau fi înşiraţi pe un fir din intestine de peşte sau pe un tendon, devenind

---

[19] Aluzie la scrierea cu caracter laic-religios „Călătoria pelerinului din această lume către cea care va să vie” de John Bunyan (1628-1688), care tratează alegoric viaţa umană, concepută ca un pelerinaj plin de pericole şi încercări (n.tr.)

mult dorite coliere. Nici scalpul lui Göring nu era de neglijat. Sumerienii deprinseseră obiceiul de a le lua scalpul duşmanilor învinşi, membri ai tribului shawnee de peste Fluviu. Ca un amănunt de civilizaţie, coseau scalpurile laolaltă pentru a confecţiona cape, fuste şi chiar perdele. Scalpul nu valora cât dinţii la schimb, însă tot putea obţine ceva pe el.

În timp ce săpa mormântul în preajma unui bolovan mare de la poalele muntelui, Burton se simţi străfulgerat de o amintire. Se oprise să ia o gură de apă şi, din întâmplare, aruncase o privire la Göring. Ţeasta dezgolită complet şi trăsăturile în sfârşit liniştite, de parcă ar fi dormit, deschiseră o uşiţă în mintea lui.

Mai văzuse această faţă când se trezise în sala uriaşă şi plutea într-un şir de trupuri. Aparţinea unui trup din rândul alăturat. Göring, asemenea tuturor celor care dormeau, avea capul ras. Burton îl observase în treacăt, în scurtul răstimp ce-l avusese la dispoziţie până fusese descoperit de supraveghetori. Mai târziu, după Resuscitarea în masă, când îl întâlnise pe Göring, nu descoperise similitudinea dintre omul adormit şi cel care atunci avea părul blond şi lung.

Acum ştia cu certitudine că acest bărbat ocupase un loc apropiat de el însuşi.

Era posibil ca două aparate de resuscitare, aflate atât de aproape unul de altul să se fi blocat în fază? Dacă aşa stăteau lucrurile, ori de câte ori mureau aproximativ în acelaşi timp, erau resuscitaţi în apropierea aceleiaşi pietre-potir. Gluma lui Göring, care spusese că sunt suflete gemene, nu era prea departe de adevăr.

Burton continuă să sape şi, în acelaşi timp, înjură fiindcă îl frământau atât de multe întrebări şi nu găsea răspuns decât la unele. Dacă va mai avea norocul să dea peste vreun Etic, va smulge lămuriri de la acesta, folosind orice metode, fără să-i pară rău.

În următoarele trei luni, Burton făcu eforturi să se adapteze la ciudăţeniile societăţii în mijlocul căreia trăia. Descoperi că-l fascina noua limbă născută din contopirea

sumerienilor cu samoanii. Întrucât primii erau mai numeroşi, limba lor predomina. Dar aici, ca şi în alte părţi, limba dominantă avu parte de o victorie a la Pirrus. Rezultatul fuziunii era o corcitură de vorbire cu flexiuni mult reduse şi cu o sintaxă simplificată. Genul gramatical căzu în desuetudine, cuvintele deveniră sincopate; timpul gramatical şi aspectul verbului încremeniră într-un prezent etern, care era folosit şi pentru exprimarea acţiunilor viitoare. Doar adverbele de timp mai indicau trecutul. Subtilităţile fură înlocuite de expresii pe care le puteau înţelege atât sumerienii cât şi samoanii, chiar dacă la început păruseră stângace şi naive. Iar multe cuvinte din samoană, cu o fonologie oarecum schimbată, alungară o bună parte dintre cuvintele sumeriene.

Naşterea limbilor corcite se petrecea pretutindeni de-a lungul Fluviului. Dacă aveau intenţia de a înregistra toate limbile vorbite pe Pământ, Eticii erau nevoiţi să se grăbească, se gândi Burton. Limbile vechi se stingeau, transformându-se. Din câte ştia el, Ei încheiaseră deja proiectul. Înregistratoarele lor, atât de necesare pentru realizarea translaţiei fizice, puteau nota şi modul de vorbire.

Între timp, mai ales seara, când găsea prilejul de a rămâne singur, fuma din ţigaretele oferite cu atâta generozitate de potir şi încerca să analizeze situaţia. În cine să aibă încredere: în Etici sau în Misteriosul Necunoscut, Renegatul? Sau minţeau şi unii şi alţii?

De ce Necunoscutul Misterios avea nevoie de el pentru a da peste cap întreaga Lor maşinărie cosmică? Ce putea face Burton, o biată fiinţă umană, prinsă ca în capcană în această vale, atât de mărginită datorită ignoranţei sale, pentru a-l ajuta pe Iuda?

Un lucru era sigur: dacă necunoscutul n-ar fi avut nevoie de el, nu l-ar fi interesat soarta lui. Vroia să-l conducă pe Burton în Turnul de la polul nord.

De ce?

Lui Burton îi trebuiră săptămâni întregi până să găsească singurul motiv posibil.

Necunoscutul spusese că, asemeni celorlalţi Etici, n-ar putea lua viaţa unui om în mod direct. În schimb, nu avea scrupule când era vorba să realizeze asta pe căi ocolite, iar dovadă stătea faptul că-i dăduse otravă lui Burton. Prin urmare, dacă vroia să-l vadă intrat în Turn, însemna că voia ca Burton să ucidă în numele lui. Deschizând uşa asasinului plătit, Necunoscutul va asmuţi tigrul împotriva propriilor lui semeni.

Un asasin doreşte să fie bine plătit. Ce-i oferea Necunoscutul drept recompensă?

Trase fum adânc în piept, îl dădu afară, iar apoi luă o duşcă de whisky. Foarte bine. Necunoscutul va încerca să-l folosească. Dar să se ferească. Şi Burton se va sluji de el.

După trei luni, Burton socoti că stătuse destul în cumpănă. Sosise momentul să plece.

Ideea îi veni pe când înota şi, dând ascultare îndemnului interior, porni către mijlocul Fluviului. Dând din braţe cât de tare putea, se sili să plonjeze cât mai adânc înainte ca instinctul de conservare, imposibil de ignorat, să-l împingă spre suprafaţă pentru a lua o gură de aer. Reuşi să-şi împlinească gândul. Peştii, care asigurau curăţenia Fluviului adânc de trei sute de metri, îi vor mânca trupul, iar oasele lui se vor duce la fundul apei. Cu atât mai bine. Nu voia ca trupul lui să cadă în mâinile Eticilor. Dacă era adevărat ce spusese Necunoscutul şi Ei ajungeau la el înainte ca celulele creierului să se deterioreze, pesemne că puteau extrage fir cu fir tot ce văzuse sau ce discutase.

Era convins că până acum Eticii nu reuşiseră să-i descifreze mintea. În următorii şapte ani scăpă fără a fi descoperit. Renegatul nu dădu vreun semn că ar fi ştiut unde se află. Burton bănuia că nimeni n-ar fi fost în stare să spună asta; nici el însuşi nu avea habar în care parte a Planetei Fluviului ajunsese, ori la ce distanţă se găsea de Turn. Cu toate astea, umbla, mergea, naviga, fiind permanent în mişcare. Iar într-o zi află că stabilise un record încă neatins. Pentru el, moartea devenise a doua natură.

Dacă nu pierduse şirul, făcuse şapte sute şaptezeci şi şapte de călătorii cu Expresul Sinucigaş.

28

Uneori Burton se socotea un soi de greiere planetar, azvârlindu-se prin propria-i voinţă în bezna morţii, recăzând pe sol, ronţăind un crâmpei de verdeaţă, rămânând cu un ochi treaz pentru a descoperi cu o clipă mai devreme umbra care-ar fi trădat picajul ameninţător al păsării răpitoare. Pe această pajişte uriaşă, populată de oameni, gustase din tot câte puţin, se bucurase vreme de o secundă, iar apoi îşi continuase drumul.

Alteori se compara cu un năvod care scotea la întâmplare specimene din imensa mare de umanitate. Prinsese câţiva peşti mari şi nenumăraţi chitici, deşi putea învăţa destule, dacă nu chiar mai multe lucruri de la cei mici decât de la cei mari. Nu-i plăcea în mod deosebit metafora cu năvodul, fiindcă îi aducea aminte că pentru el se pregătise un năvod mult mai încăpător.

Indiferent de metaforele sau comparaţiile la care apela pentru a-şi descrie existenţa, rămânea un om umblat, pentru a folosi o expresie uzuală în secolul douăzeci. Cu atât mai mult cu cât în câteva rânduri avu prilejul să audă legenda lui Burton Ţiganul sau, într-o zonă în care se vorbea engleza, Richard Călătorul si, altundeva, Resuscitatul Săltăreţ. Aceste istorii îl îngrijorară într-o oarecare măsură, temându-se că, descoperind metoda de evadare folosită, Eticii ar lua măsuri pentru a-l prinde. Ori ar putea bănui scopul urmărit de Burton şi ar institui pază la izvoarele Fluviului.

Observând şi studiind stelele vizibile în cursul zilei şi purtând nenumărate discuţii, după şapte ani îşi făcuse o imagine generală despre cursul Fluviului.

Era ca un şarpe cu două capete, cu izvorul la polul nord, iar vărsarea la polul sud. Un fel de Şarpe Midgard, cu coada la polul nord, trupul încolăcit în jurul planetei ţinându-şi

coada în gură[20]. Fluviul îşi avea originea în marea polară de nord, şerpuia către polul sud, apoi curgea în zigzag pe faţa celeilalte emisfere, când înainte, când înapoi, chiar urcând spre nord, până când se vărsa în ipotetica mare polară.

Marele curs de apă nu era chiar ipotetic. Dacă relatarea titantropului, fiinţa primitivă care susţinea că văzuse Turnul Ceţurilor, era adevărată, atunci Turnul se înălţa din marea învăluită în ceaţă densă.

Burton auzise povestea doar din surse care nu erau cu totul demne de crezare. Îi văzuse însă pe titantropi în apropierea izvoarelor Fluviului când făcuse primul „salt” şi i se părea normal că unul dintre ei chiar traversase munţii şi ajunsese destul de aproape de marea polară pentru a o vedea. Dacă ajunsese cineva până acolo, însemna că istoria se putea repeta. Dar cum putea Fluviul să curgă invers? Viteza de deplasare a apei rămânea constantă chiar în locurile în care ar fi trebuit să scadă sau să se opună înaintării, În felul acesta deduse existenţa unor câmpuri gravitaţionale locale care sileau apele Fluviului să-şi continue deplasarea până când ele reveneau într-o zonă unde gravitaţia naturală avea să-şi reintre în drepturi. Undeva, pesemne sub albia Fluviului, existau dispozitive care făceau posibil acest lucru. Câmpurile lor erau foarte reduse, desigur, întrucât atracţia gravitaţională nu era resimţită în nici un fel de fiinţele umane care locuiau în aceste zone.

Rămâneau prea multe probleme nelămurite. Trebuia să-şi continue peregrinarea până afla locul sau fiinţele care ar fi fost în stare să-i răspundă la întrebări.

Iar după şapte ani de la prima sa moarte, ajunse în zona atât de mult căutată.

Ajunsese la cel de-al şapte sute şaptezeci şi şaptelea „salt”. Era încredinţat că numărul şapte îi poate aduce noroc. În ciuda ironiilor îndurate din partea prietenilor săi din secolul douăzeci, încă lua în serios fără o clipă de ezitare majoritatea superstiţiilor în care crezuse pe Pământ.

---

[20] În mitologia scandinavă, acest şarpe avea menirea de a-l ucide sau de a fi răpus de Thor, zeul tunetului, ploii si pământului (n. tr.)

Le lua adesea în râs pe ale altora, dar ştia că anumite numere îi erau benefice, că argintul aşezat pe pleoape îi poate reda forţa şi vigoarea când era obosit şi-i ascuţea intuiţia, acea percepţie care îl avertiza cu mult înainte asupra pericolelor ce-l pândeau. Adevărat, se părea că pe lumea aceasta, săracă în substanţe minerale, nu se găsea argint, dar dacă ar fi fost, l-ar fi folosit spre binele lui.

În acea primă zi rămase pe malul Fluviului. Nu se prea sinchisi de cei care încercară să intre în vorbă cu el, mulţumindu-se să le zâmbească în treacăt. Spre deosebire de oamenii din alte zone în care nimerise, cei de aici nu se arătau ostili. Soarele călători de-a lungul înălţimilor răsăritene, părând că abia reuşeşte să treacă de vârfurile lor. Mingea de foc traversă valea încet, la o înălţime mai mică decât avusese prilejul să constate până atunci, cu excepţia zonei în care dăduse peste titantropii cu nasuri groteşti. O vreme, soarele inundă valea cu lumină şi căldură, apoi îşi începu rotirea pe deasupra munţilor dinspre apus. Valea se umplu de umbre şi simţi cum aerul devine mai rece decât în alte părţi vizitate, exceptând, desigur, experienţa trăită după primul salt. Soarele continuă să urce până ajunse din nou în punctul în care Burton îl văzuse prima oară când deschisese ochii.

Epuizat de veghea care durase douăzeci şi patru de ore, dar fericit, porni să-şi caute o locuinţă. Acum ştia că se află în zona arctică, dar nu într-un loc din apropierea izvoarelor. De astă dată se găsea la cealaltă extremitate a Fluviului, la gura de vărsare.

Când se întoarse, auzi o voce familiară pe care însă nu reuşi s-o identifice imediat. (Auzise nenumărate în şapte ani.)

Aspiră, suflet al meu,
Nu eşti Pământ, urcă mereu!
Focul ce-i din Rai primit
Reîntoarce-l înzecit.

— John Collop!

— Abdul ibn Harun! şi mai zic unii că nu există minuni; Ce-ai mai făcut de când te-am văzut ultima oară?

— Am murit în aceeaşi zi cu tine, îl lămuri Burton. Şi de-atunci încoace, de multe ori. Pe lumea asta sunt mulţi oameni răi.

— Mi se pare firesc. Tot aşa era şi pe Pământ. Cu toate acestea, îndrăznesc a spune că numărul lor s-a redus, întrucât Biserica a reuşit să facă multe fapte bune, slavă Domnului. În deosebi în zona asta. Dar vino cu mine, prietene. Aş vrea să te prezint femeii cu care împart coliba. O fiinţă minunată, atrăgătoare şi, mai ales, credincioasă, într-o lume care nu pune mare preţ pe fidelitatea conjugală şi, pentru a spune lucrurilor pe nume, nici pe alte virtuţi. E născută în secolul douăzeci şi a predat engleza mai toată viaţa. Serios, uneori am impresia ca nu mă iubeşte pentru ceea ce sunt, ci pentru ceea ce-o pot învăţa privind modul de exprimare al timpului meu.

Pufni într-un hohot de râs curios şi puţin agitat, iar Burton îşi dădu seama că glumea.

Traversară câmpia, îndreptându-se către poalele dealurilor unde, în faţa fiecărei colibe, ardea câte un foc făcut pe o platformă din piatră de mici dimensiuni. Majoritatea bărbaţilor şi femeilor purtau prosoape înfăşurate, care închipuiau haine mai groase pentru a-i apăra de frigul serii.

— Un loc sumbru şi friguros, constată Burton. Cum de vă place să trăiţi aici?

— Mai toţi aceşti oameni sunt finlandezi ori suedezi. Sunt învăţaţi să vadă soarele la miezul nopţii. S-ar cuveni, totuşi, să fii fericit că te afli aici. Îmi amintesc de curiozitatea nedomolită pe care o manifestai faţă de regiunile polare, fără a mai vorbi de speculaţiile pe care le făceai pe acest subiect. Am întâlnit şi pe alţii care au plecat în aval pentru a descoperi Ultima Thule[21] sau, dacă-mi vei ierta îndrăzneala de a mă exprima astfel, bănuţii sclipitori ca

[21] Punctul considerat de antici a fi punctul nordic cel mai îndepărtat (n. tr.)

aurul de la capătul curcubeului. Unii dintre ei au rămas pe acolo, alţii s-au întors, îngroziţi de obstacolele de netrecut.

— Care sunt acestea? se interesă Burton, apucându-l pe Collop de braţ.

— Prietene, mă doare. Punctul unu: pietrele-potir dispar, prin urmare, nimeni nu-şi poate umple potirul cu mâncare. Doi: câmpia se termină brusc, iar Fluviul îşi urmează cursul printre munţi, traversând un abis de umbre îngheţate. Trei: nu cunosc ce se află dincolo, fiindcă nu s-a întors nimeni să-mi povestească. Mă tem însă că au avut soarta tuturor acelora care comit păcatul trufiei.

— Cât de departe e locul acesta, din care nu mai există putinţă de întoarcere?

— După câte meandre are Fluviul, probabil douăzeci şi cinci de mii de mile. Navigând cu răbdare, ai putea ajunge acolo într-un an sau mai mult. Doar Tatăl Atotputernic ştie cât trebuie să mergi pentru a vedea chiar capătul Fluviului. Teamă mi-e însă că vei pieri de foame înainte de asta, fiindcă înainte de a lăsa în urmă ultima piatră-potir va trebui să-ţi faci provizii.

— Nu pot afla asta decât într-un singur mod, spuse Burton.

— Deci, nimic nu te poate opri, Richard Burton? întrebă Collop. Nu renunţi la goana deşartă după lucruri materiale, când ar trebui, de fapt, să porneşti în căutarea celor metafizice?

Burton îl apucă din nou de braţ.

— Ai zis *Burton?*

— Da, aşa am zis. Prietenul tău, Göring, mi-a spus cu puţin timp în urmă care ţi-e adevăratul nume. Mi-a mai povestit şi alte lucruri despre tine.

— Göring e aici?

Collop încuviinţă din cap şi continuă:

— Se află aici de aproape doi ani. Locuieşte la vreo milă depărtare. Îl putem întâlni mâine. Vei fi încântat să vezi cât de mult s-a schimbat, sunt convins. A învins starea de decădere în care ajunsese din cauza gumei de visat şi s-a automodelat, devenind un om mai bun, cu totul altfel. De

fapt, e capul Bisericii Celei de-A Doua Şanse din această zonă. Prietene, în vreme ce tu ai pornit în căutarea unui potir fără de valoare, el a descoperit Sfântul Potir în sine. Aproape distrus de nebunie, era cât pe ce să urmeze căile pierzaniei pe care umblase şi în viaţa terestra. Dar prin mila lui Dumnezeu şi prin dorinţa lui fierbinte de a arăta că merită să i se dea o nouă şansă, el... ei bine, te vei convinge cu ochii tăi mâine. Şi mă rog Cerului să-i urmezi exemplul, spre binele tău.

Collop era greu de oprit. Göring murise cam de tot atâtea ori ca şi Burton, alegând de obicei sinuciderea. Neputând să mai suporte coşmarurile şi ura faţă de sine, îşi câştigase destul de des câte un răgaz scurt şi inutil. Dar după ce ajunsese în această zonă, cerând ajutorul lui Collop, omul pe care îl ucisese cândva, câştigase.

— Sunt uimit, recunoscu Burton. Şi mă bucur pentru el. Eu am însă alte scopuri. Aş vrea să-mi promiţi că nu vei dezvălui şi faţă de alţii adevărata mea identitate. Permite-mi să rămân Abdul ibn Harun.

Collop spuse că va păstra tăcere asupra acestui aspect, deşi se arătă dezamăgit că Burton nu-l va putea vedea pe Göring, pentru a judeca şi singur ce erau în stare să realizeze iubirea şi credinţa chiar în cazul unor oameni aparent fără speranţă de mântuire. Îl duse pe Burton la coliba lui şi-l prezentă soţiei, o femeie scundă, delicată şi brunetă. Ea se arătă foarte politicoasa şi prietenoasă şi insistă să-i însoţească în vizita pe care urmau s-o facă şefului local, *valkotukkainen*. (Acest cuvânt făcea parte din jargonul regional şi însemna băiat cu păr alb sau mare mahăr.)

Ville Ahonen era un bărbat uriaş şi tăcut şi îl asculta cu răbdare pe Burton, care îi dezvălui doar jumătate din planul său, spunând că dorea să construiască o ambarcaţiune, astfel încât să poată călători până la capătul Fluviului. Nu aminti de intenţia sa de a merge mai departe. Dar Ahonen îi cunoscuse şi pe alţii la fel de ambiţioşi.

Îi zâmbi atotştiutor şi-i răspunse că poate să-şi construiască o ambarcaţiune. Cu toate acestea, oamenii de

aici erau conservatori. Nu doreau să-şi pustiască ţinutul de copaci. Trebuia să lase stejarii şi pinii neatinşi, dar putea folosi bambus. Chiar şi acest material trebuia plătit cu ţigarete şi băutură, pentru strângerea cărora îi trebuia câtva timp.

Burton îi mulţumi şi plecă. Apoi se culcă într-o colibă din apropierea celei a lui Collop, dar nu reuşi să adoarmă.

Cu puţină vreme înainte de începerea inevitabilei ploi, hotărî să plece. Voia să meargă până la poalele muntelui, să-şi caute un loc adăpostit până când ploaia va înceta, iar norii se vor risipi, iar soarele etern, dar lipsit de putere, va răsări din nou. Acum, când se afla atât de aproape de ţinta sa, nu voia să fie surprins de Ei. Era foarte posibil ca Eticii să-şi fi concentrat agenţii aici. Până şi Collop putea fi unul dintre aceştia.

Nici nu apucă să parcurgă jumătate de milă că ploaia izbucni violent, iar un fulger lovi foarte aproape de el. În lumina orbitoare de o clipă văzu o licărire apărând în faţa lui, la vreo şase metri deasupra capului.

Se răsuci pe călcâie şi alergă spre un pâlc de copaci, sperând că Ei nu-l zăriseră şi se putea ascunde acolo. Dacă era aşa, mai apoi putea urca pe munte. Iar după ce-i vor adormi pe toţi locuitorii zonei, Ei vor descoperi că Burton dispăruse din nou...

29

— Burton, mult a mai trebuit să alergăm după tine, spuse un bărbat în engleză.

Deschise ochii. Trecerea spre acest loc fusese atât de neaşteptată, încât era ameţit. Dar numai pentru o clipă. Stătea pe un scaun dintr-un material foarte uşor şi confortabil. Camera avea o formă perfect sferică; pereţii semitransparenţi erau de un verde foarte deschis. Văzu şi alte camere identice în faţă, spate, deasupra şi, când se aplecă, constată că şi dedesubt. Rămase buimăcit, întrucât încăperile nu se uneau cu sfera în care se afla, ci se intersectau cu ea. Unele secţiuni ale celorlalte încăperi

pătrundeau în aceasta, dar curând deveniră incolore şi de o asemenea transparenţă încât abia le putea percepe.

Pe peretele de la capătul opus al încăperii se găsea o suprafaţă ovală de culoare verde-închis. Se curba, urmând linia peretelui. În acel oval se vedea o pădure destul de neclară. Un cerb fantomatic traversa imaginea. Dinspre ea venea o aromă de pin şi sânger.

În faţa lui, aşezaţi pe scaune asemănătoare cu al lui, stăteau douăsprezece persoane. Toate atrăgătoare. Şase erau bărbaţi, iar restul, femei. Cu două excepţii, toţi aveau părul castaniu închis şi erau bronzaţi. Trei dintre ei aveau pleoape mongoloide, iar părul unui bărbat era atât de creţ, încât nici nu putea fi pieptănat.

Una dintre femei avea părul blond lung şi ondulat, legat într-o coadă. Un bărbat avea părul roşu precum blana vulpii. Era atrăgător, cu trăsături neregulate, nasul mare şi acvilin şi cu ochi verzi închis.

Toţi purtau bluze argintii sau purpurii, cu mâneci largi şi gulere înalte şi ondulate, centuri subţiri şi luminescente, kilturi şi sandale. Atât bărbaţii cât şi femeile aveau unghiile de la mâini şi de la picioare date cu ojă, feţele machiate cu ruj, cercei în urechi şi ochii rimelaţi.

Deasupra capului fiecăruia, aproape atingându-le creştetul, se rotea câte un glob multicolor cu diametrul de circa treizeci de centimetri. Acesta se răsucea, sclipea şi-şi schimba culoarea, trecând prin toate nuanţele spectrului solar. Din vreme în vreme, globurile azvârleau braţe lungi şi hexagonale de culoare verde, albastră, neagră sau alb strălucitor. Apoi braţele se prăbuşeau, fiind urmate de alte hexagoane.

Burton aruncă o privire în jos. Purta doar un prosop negru, prins în talie.

— Te scutesc de a pune o întrebare, spunându-ţi că nu-ţi vom da nici o informaţie privind locul în care ne găsim.

Aceste vorbe fuseseră rostite de bărbatul cu păr roşu. Zâmbi către Burton, arătându-şi dinţii inuman de albi.

— Foarte bine, spuse Burton. Atunci la ce întrebări voi căpăta răspuns? Spre exemplu, cum de m-aţi găsit?

— Mă numesc Loga, explică acelaşi bărbat. Te-am depistat printr-o combinaţie de activitate poliţienească şi noroc. Un procedeu complicat, dar îl voi simplifica pentru a-l înţelege mai uşor. Am avut o serie de agenţi care te căutau, un număr jalnic de redus, dacă ţinem seama de cei treizeci şi şase de miliarde şase milioane nouă mii şase sute treizeci şi şapte de candidaţi care trăiesc de-a lungul Fluviului.

Candidaţi? gândi Burton. Candidaţi la ce? La viaţa eternă? Deci Spruce spusese adevărul despre scopul Resuscitării?

— Nu ne-am gândit că ne scapi mereu prin sinucidere, continuă Loga. Nu am bănuit asta nici măcar atunci când ai fost detectat în zone atât de îndepărtate, încât doar resuscitarea ar fi explicat prezenţa ta acolo. Am crezut că fuseseşi ucis şi transferat. Anii au trecut. Nu aveam idee unde te afli. Mai aveam şi alte lucruri de rezolvat, aşa că am demobilizat toţi agenţii care lucrau în Cazul Burton, cum îi spuneam noi, cu excepţia celor aflaţi la capetele Fluviului. Nu ştim cum, dar aflaseşi de existenţa turnului polar. Mai târziu am descoperit cum. Prietenii tăi, Göring şi Collop, ne-au fost de mare ajutor, deşi ei nu şi-au dat seama că discută cu Etici, desigur.

— Cine v-a informat că am ajuns în apropiere de capătul Fluviului?

Loga zâmbi şi-i răspunse:

— N-ai nevoie să ştii. Oricum te-am fi prins. Vezi tu, fiecare spaţiu din capsula de restaurare - locul unde, în mod cu totul nejustificat, te-ai trezit în cursul fazei de preresuscitare - are contoare automate. Au fost instalate în scopuri statistice şi de cercetare. Dorim să avem o situaţie precisă a ceea ce se petrece. Spre exemplu, mai devreme sau mai târziu, orice candidat care depăşeşte cifra medie a deceselor este supus unui studiu. De obicei, operaţiunea asta se face târziu, întrucât nu prea avem mână de lucru. Abia când ai murit pentru a şapte sute şaptezeci şi şaptea oară am apucat să ne uităm la resuscitările care s-au

efectuat mai frecvent. Deţii un număr record. Presupun că ar trebui să primeşti felicitări pentru această performanţă.

— Deci, mai sunt şi alţii?

— Ei nu sunt puşi sub urmărire, dacă la asta te referi. Şi, într-un fel, nu sunt mulţi. N-am ştiut că tu erai acela care a realizat un număr atât de impresionant de resuscitări. Locul tău din capsula de preresuscitare era gol când am întreprins studiul statistic. Cei doi tehnicieni care te văzuseră când te-ai trezit în camera de preresuscitare te-au identificat cu ajutorul... fotografiei. Am reglat aparatul de resuscitare astfel încât, cu prima ocazie când urma să fii recreat, să fim avertizaţi pentru a te aduce în acest loc.

— Dar dacă n-aş mai fi murit?

— Asta te-ar fi aşteptat! Plănuiai să ajungi la marea polară prin gura Fluviului, adevărat? E imposibil. Pe ultima sută de mile, Fluviul trece printr-un tunel subteran. Orice ambarcaţiune ar fi făcută fărâme. Asemeni altora care au îndrăznit să pornească în această călătorie, ai fi murit.

— Fotografia mea, spuse Burton, cea pe care i-am luat-o lui Agneau, a fost făcută pe Pământ când eram ofiţer în Compania John din India. Cum aţi obţinut-o?

— Prin cercetări, domnule Burton, îi răspunse Loga, încă zâmbitor.

Lui Burton îi veni să sfărâme masca de superioritate de pe faţa bărbatului. Nu părea să fie legat în vreun fel; totul îl făcea să creadă că se poate apropia de Loga pentru a-l lovi. Ştia însă că era puţin probabil ca Eticii să stea în aceeaşi încăpere cu el fără să-şi fi luat măsuri de siguranţă. Mai curând i-ar fi redat libertatea unei hiene turbate.

— Aţi aflat cumva ce m-a făcut să mă trezesc înainte de termen? Sau ce i-a făcut pe ceilalţi să-şi recapete cunoştinţa?

Loga tresări. Se auziră şi câteva exclamaţii de mirare.

Loga îşi reveni primul.

— Am efectuat o analiză minuţioasă a organismului tău. Nici n-ai idee cât de completă. Am cercetat fiecare componentă a... psihomorfismului tău, cred că nu greşesc numindu-l astfel. Sau aură, după cum doreşti. Făcu un

semn către sfera de deasupra capului, N-am găsit nici un indiciu.

Burton îşi azvârli capul pe spate şi râse lung, zgomotos.

— Deci, nu ştiţi chiar totul, ticăloşilor! Zâmbetul lui Loga deveni reţinut.

— Nu, şi nici nu vom şti vreodată. Doar Cel Unic este omniscient.

Îşi duse mâna la frunte, buze, inimă şi organe genitale cu degetele mai lungi ale mâinii drepte. Ceilalţi făcură acelaşi gest.

— Te asigur însă că ne-ai cam speriat - dacă asta-ţi dă vreun sentiment de satisfacţie. Şi încă ne dai fiori. Vezi tu, suntem aproape convinşi că eşti unul dintre oamenii asupra cărora am fost preveniţi.

— Preveniţi? De către cine?

— De un... un fel de computer gigant, dar viu. Şi de operatorul lui. Făcu iarăşi semnul ciudat cu degetele. Asta-i tot ce-ţi pot spune, chiar dacă după ce te vom retrimite în Valea Fluviului nu-ţi vei aminti nimic din cele discutate acum aici, jos.

Burton simţi că mintea i se întunecă de furie, dar nu într-atât încât să-i scape cuvântul „jos”. Să însemne asta că maşinăria care efectua resuscitarea şi ascunzătoarea Eticilor se aflau sub scoarţa Lumii Fluviului?

— Datele arată că ai puterea de a ne da planurile peste cap, continuă Loga. Nu ştim de ce doreşti să realizezi asta şi nici modul în care ai putea proceda. Dar nici nu-ţi poţi imagina cât de mult respectăm spusele sursei noastre de informaţii.

— Dacă daţi crezare unor asemenea vorbe, interveni Burton, de ce nu mă izolaţi? Suspendaţi-mă între acele două bare. Lăsaţi-mă să plutesc în spaţiu, răsucindu-mă în veci, ca un purcel în frigare, până vă duceţi la bun sfârşit planurile.

— Nu putem proceda astfel! exclamă Loga. Această acţiune ar putea distruge totul. Cum ţi-ai mai dobândi mântuirea? Pe de altă parte, asta ar reprezenta o acţiune

violentă din partea noastră, lucru de neiertat. De neconceput!

— Dar aţi fost violenţi când m-aţi silit să fug şi să mă ascund de voi, nu se lăsă Burton. Şi acum sunteţi la fel, fiindcă mă reţineţi împotriva voinţei mele. Şi veţi comite încă un atentat la libertatea mea când îmi veţi şterge din memorie amintirea discuţiei pe care am purtat-o cu voi.

Loga făcu impresia unui om care-i pe punctul de a-şi frânge mâinile. Daca el era cumva Necunoscutul Misterios, Eticul renegat, atunci dovedea calităţi actoriceşti remarcabile. Cu un glas întristat, Loga spuse:

— Adevărat doar pe jumătate. Trebuia să luăm anumite măsuri de protecţie. Dacă n-ar fi fost vorba decât despre tine, te-am fi lăsat în pace. E adevărat că am încălcat codul nostru etic făcându-te să fugi şi examinându-te. Te rog să mă crezi că plătim această faptă prin suferinţe sufleteşti de neînchipuit.

— Aţi putea fi absolviţi parţial spunându-mi de ce am fost resuscitaţi eu şi toate fiinţele umane care au trăit vreodată. Şi cum aţi realizat asta.

Loga începu să vorbească, fiind întrerupt din timp în timp de vreunul dintre cei prezenţi. Femeia blondă interveni cel mai des şi, studiind atitudinea ei şi a lui Loga, Burton trase concluzia că ori îi era soţie, ori deţinea o poziţie importantă.

Uneori erau întrerupţi de alt bărbat. Când se întâmpla asta, Burton detectă respectul celorlalţi, ceea ce-l îndemnă să creadă că el era şeful grupului. La un moment dat, omul întoarse capul şi unul din ochii lui sclipi ciudat. Burton privi mai atent, fiindcă până acum nu observase că în locul ochiului stâng avea o piatră preţioasă.

Socoti că era probabil vreun dispozitiv care îi oferea simţuri sau posibilităţi de percepţie la care ceilalţi nu aveau dreptul. După ce făcu această descoperire, Burton începu să se simtă stânjenit ori de câte ori ochiul, aruncând sclipiri din numeroasele faţete, era îndreptat spre el. Ce putea vedea prisma aceea cu multe unghiuri?

Când Loga îşi încheie explicaţiile, Burton constată că nu ştia cu nimic mai mult decât până acum. Eticii puteau

vedea trecutul cu un fel de cronoscop; în felul acesta putuseră înregistra toate fiinţele care prezentaseră interes pentru ei. Folosind înregistrările drept model, realizaseră apoi resuscitarea cu ajutorul unor convertoare energie-materie.

— Ce... Ce s-ar întâmpla dacă aţi crea simultan două trupuri ale aceluiaşi individ? întrebă Burton.

Loga zâmbi strâmb şi spuse că se realizase şi un asemenea experiment. Nu avea viaţă decât unul dintre trupuri.

Burton rânji satisfăcut, ca un motan care tocmai a înghiţit un şoarece.

— Cred că mă minţiţi, remarcă el. Ori îmi spuneţi jumătăţi de adevăr. În explicaţiile voastre apar lacune. Dacă fiinţele umane pot atinge o stare etică atât de înaltă şi rară, încât să „continue”, de ce voi, Eticii, considerându-vă fiinţe superioare, vă mai aflaţi aici? De ce n-aţi „continuat” şi voi?

Toţi, în afară de Loga şi de bărbatul cu ochi din diamant, încremeniră. Loga pufni în râs şi spuse:

— Foarte dibaci. Excelentă întrebare. Îţi pot răspunde doar că unii dintre noi chiar merg mai departe. Dar, din punct de vedere etic, nouă ni se cer mai multe decât vouă, resuscitaţilor.

— Eu rămân la convingerea că mă minţiţi, i-o tăie Burton. Cu toate astea, trebuie să accept ce-mi spuneţi. Surâse şi adăugă: Deocamdată.

— Dacă nu-ţi vei schimba atitudinea, nu vei trece niciodată mai departe, îl avertiză Loga. Dar noi am considerat că, în măsura în care acest lucru e posibil, ar trebui să-ţi spunem ce facem. Când îi vom prinde şi pe ceilalţi care au suferit modificări, vom proceda la fel.

— Printre voi există un trădător, spuse rar Burton, gustând fiecare cuvânt.

De astă dată, bărbatul cu ochi din diamant interveni:

— Loga, de ce nu-i spui adevărul? Poate i-ar dispărea zâmbetul acela bolnăvicios de pe faţă şi l-ai pune la locul lui.

Loga ezită, apoi se declară de acord:

— Am înţeles, Thanabur. Burton, de acum înainte, va trebui să fii foarte atent. *Ţi-e interzis* să te mai sinucizi şi va trebui să faci eforturi să rămâi în viaţă, aşa cum procedai şi pe Pământ, când gândeai că n-ai decât o viaţă. Există o limită a numărului de resuscitări prin care poate trece o persoană. Peste o anumită cifră - care diferă şi nu există posibilitatea de a o calcula - psihomorfismul pare incapabil să se reataşeze la trup. Fiecare nouă moarte slăbeşte *atracţia* dintre trup şi psihomorfism. În cele din urmă, psihomorfismul atinge o stare din care nu-şi mai poate reveni. Devine, cum să spun, folosind un termen neştiinţific, un „suflet pierdut”. Rătăceşte liber de corp prin univers; putem detecta aceşti psihomorfi neataşaţi fără instrumente, spre deosebire de acelea ale „mântuiţilor”, care depăşesc puterea noastră de cuprindere şi înţelegere. Prin urmare, trebuie să renunţi la această formă de călătorie prin intermediul morţii.

Tocmai de aceea sinuciderile repetate ale acelor sărmani nefericiţi care nu pot da piept cu viaţa sunt un păcat irevocabil, dacă nu chiar de neiertat.

Bărbatul cu ochi din diamant spuse:

— Trădătorul, necunoscutul demn de dispreţ, care pretinde că vă ajută, s-a folosit de voi spre a-şi atinge propriile scopuri. Nu v-a spus că, slujind planurile lui şi ale voastre, vă irosiţi şansele de a dobândi viaţa eternă. Oricine ar fi trădătorul, procedează foarte rău. Rău. Rău! De aceea, de aici înainte, te sfătuiesc să fii precaut. S-ar putea să-ţi mai fi rămas zece posibilităţi de a muri şi de a fi resuscitat. Dar nu uita că următoarea ta sinucidere ar putea fi şi ultima.

Burton se ridică în picioare şi strigă:

— Nu vreţi ca eu să ajung la capătul Fluviului? De ce? De ce?

— La revedere, îl întrerupse Loga. Iartă-ne pentru violenţa pe care am dovedit-o faţă de tine.

Burton nu văzu nici una dintre cele douăsprezece persoane îndreptând spre el ceva care să aducă a

instrument, însă conştiinţa îi reveni cu rapiditatea cu care pleacă săgeata din arc şi, când se trezi...

30

Primi salutul lui Peter Frigate, care-şi depăşise reţinerea obişnuită şi începu să plângă de fericire. Şi lui Burton i se umeziră ochii şi o vreme îi veni greu să răspundă avalanşei de întrebări, Întâi de toate, Burton ţinu să afle ce făcuseră Frigate, Loghu şi Alice după dispariţia lui. După ce-i spuse că îl căutaseră, apoi navigaseră în susul Fluviului, spre statul Theleme, Frigate întrebă:

— Dar de unde vii?

— *Am dat târcoale pe pământ şi m-am plimbat în sus şi-n jos*[22], îi răspunse Burton. Cu toate astea, spre deosebire de Satana, am descoperit cel puţin câţiva oameni perfecţi şi drepţi, cu frica lui Dumnezeu şi care se feresc să făptuiască răul, dar al naibii de puţini. Majoritatea oamenilor sunt egoişti, ignoranţi, superstiţioşi, orbi, farisei, nişte lepădături josnice şi laşe, la fel cum erau şi pe Pământ. Iar în adâncul celor mai mulţi, maimuţa ucigaşă cu ochi injectaţi de răutate luptă contra curăţeniei sufletului, a societăţii, gata să scape şi să-şi mânjească labele de sânge.

Frigate continuă să vorbească tot drumul spre îngrăditura uriaşă aflată la o milă depărtare, clădirea consiliului, care adăpostea sediul administraţiei statului Theleme. Burton ascultă cu gândurile în altă parte. Tremura şi inima îi bătea puternic, dar nu din pricină că se simţea ajuns acasă.

Îşi amintise!

Contrar promisiunilor făcute de Loga, îşi aminti atât momentul aflat la depărtare de ani, când se trezise în interiorul capsulei de resuscitare, dar şi confruntarea inchizitorială avută cu Eticii.

---

[22] Cartea lui Iov 1.7. (n. tr.)

Nu găsea decât o explicaţie. Unul dintre cei doisprezece împiedicase blocajul de memorie şi reuşise asta fără ca restul să-şi dea seama.

Unul dintre cei doisprezece era Misteriosul Necunoscut, Renegatul. Care anume? Deocamdată nu avea cum să stabilească asta.

Dar, într-o bună zi, va reuşi să afle. Până atunci, avea un prieten printre ei, un om care voia probabil să-l folosească în propriul lui interes. Va sosi însă vremea când, la rândul său, şi Burton se va sluji de el.

Existau şi alte fiinţe umane care avuseseră contacte cu El. Le putea găsi şi pe acestea pentru ca împreună cu ele să ia cu asalt Turnul.

Odiseu o avusese pe Atena. De regulă, Odiseu reuşise să scape din primejdii datorită curajului şi isteţimii. Când avusese posibilitatea, zeiţa îi dăduse uneori câte o mână de ajutor.

Dacă Odiseu o avea pe Atena, Burton îl avea pe Necunoscutul Misterios.

— Dick, ce planuri ai? îl trezi Frigate din visare.

— Să construiesc o ambarcaţiune pentru a porni înspre izvoarele Fluviului. Tot drumul! Vrei să mi te alături?